

PROSPEKT UVRŠTENJA

OT - Optima Telekom d.d.

HRK 250 milijuna obveznica

Kamatna stopa 9,125% dospijeće 2014.

Cijena izdanja 99,496%

Ukupno izdanje obveznica društva OT - Optima Telekom d.d.. ("Optima" ili "OT" ili "Izdavatelj" ili "Društvo") s kamatnom stopom od 9,125% i dospelom 1. veljače 2014. iznosi HRK 250.000.000,00 ("Obveznice").

Cijena izdanja utvrđena je na temelju prinosa Obveznica. Prinos Obveznica utvrđen je na temelju interpoliranog kupovnog prinosa kunske obveznice Ministarstva financija RH 7-godišnje ročnosti uvećanog za premiju, koja odražava kreditni rizik Izdavatelja, te trenutnu situaciju na tržištu kapitala.

Obveznice su izdane 1. veljače 2007. ("Datum izdanja") u nematerijaliziranom obliku, na ime i u denominaciji od HRK 1. Kamata se obračunava po fiksnoj godišnjoj stopi od 9,125% od i uključujući Datum izdanja. Kamata se isplaćuje godišnje u jednakim iznosima.

1. veljače Izdavatelj je primljen u članstvo Središnje depozitarne agencije d.d. ("SDA"), a 5. veljače 2007. Obveznice su uvrštene u Usluge Depozitorija i Usluge Prijeboja i Namire SDA. Obveznice nose ISIN oznaku HROPTEO142A5.

Obveznice su uvrštene u Usporedno/Redovno tržište Zagrebačke burze d.d. 5. veljače 2007. pod oznakom OPTE-O-142A.

Agent izdanja zadužen za uvrštenje Obveznica
u Službeno tržište Zagrebačke burze

Datum ovog Prospekta je 28. prosinca 2007.

S A D R Ź A J

1	UVJETI IZDANJA OBVEZNICA	9
1.1	Uvjeti izdanja.....	9
1.2	Pravni status Obveznica	9
1.3	Upis, uplata, izdanje i uvrštenje obveznica	9
1.4	Izdavatelj	10
1.5	Naziv i adresa osoba koje garantiraju za obveze Izdavatelja po Obveznicama.....	10
1.6	Agent izdanja, administrativni agent i agent uvrštenja	10
1.7	Agent izdanja zadužen za uvrštenje Obveznica na Službeno tržište.....	10
1.8	Obračun kamate	10
1.9	Isplata kamate.....	11
1.10	Kašnjenje s plaćanjem kamate	11
1.11	Isplata glavnice o dospelju.....	11
1.12	Prijevremeni otkup Obveznica	11
1.13	Kašnjenje s isplatom glavnice Obveznica	11
1.14	Isplate iz Obveznica bez odbitaka	12
1.15	Izjave i jamstva Izdavatelja	12
1.16	Obveze Izdavatelja	13
1.17	Prijevremeno dospelje Obveznica	14
1.18	Promjena vlasništva.....	14
1.19	Skupština Vlasnika Obveznica.....	15
1.20	Upis Obveznica u Depozitorij SDA	15
1.21	Trgovanje na sekundarnom tržištu.....	16
1.22	Platni agent	17
1.23	Pravni savjetnik Agentu uvrštenja.....	18
1.24	Pravni savjetnik Izdavatelja.....	18
1.25	Obavijesti	18
1.26	Zastara.....	18
1.27	Mjerodavno pravo i nadležnost.....	18
1.28	Namjena stečenog prihoda	18
1.29	Temeljni kapital Izdavatelja	19
1.30	Ograničenja odgovornosti.....	19
2	PODACI O IZDAVATELJU	20
2.1	Tvrtka, sjedište i pravni oblik	20
2.2	Upis u sudski registar	20
2.3	Iznos upisanog, uplaćenog i odobrenog temeljnog kapitala.....	21
2.4	Povijesni podaci o temeljnom kapitalu	21
2.5	Broj glasova u glavnoj skupštini i broj vlastitih dionica	21
2.6	Broj dioničara s pravom glasa i popis dioničara s najvećim brojem glasova	21

2.7	Statusne promjene: pripajanje subjekta upisa drugom	22
2.8	Društva u vlasništvu	22
2.9	Odredbe Statuta.....	22
3	ČIMBENICI RIZIKA	25
3.1	Općenito o rizicima	25
3.2	Rizik poslovnog okruženja	25
3.3	Poslovni rizik	25
3.4	Rizici poslovnog okruženja Optime.....	25
3.5	Pravni okvir poslovanja Optime.....	26
3.6	Rizik deviznog tečaja koji se odnosi na ovo izdanje Obveznica	33
3.7	Hrvatsko tržište dužničkih vrijednosnih papira	33
4	OPTIMA TELEKOM – OSNOVNI PODACI	35
4.1	Povijest.....	35
4.2	Razvoj	37
4.3	Vizija i misija	38
4.4	Vrijednosti	38
4.5	Temeljni kapital i vlasnička struktura	38
4.6	Struktura kapitala i ukupna zaduženost	39
5	POSLOVANJE I STRATEGIJA RAZVOJA OPTIMA TELEKOMA.....	40
5.1	Organizacijska struktura	40
5.2	Uprava i Nadzorni odbor.....	41
5.3	Ljudski resursi.....	43
5.4	Hrvatska - makroekonomski pokazatelji.....	44
5.5	Razvoj hrvatskog telekomunikacijskog tržišta	46
5.6	Trenutni tržišni položaj Optime.....	50
5.7	Ključne kompetitivne mogućnosti Optime	52
5.8	Strategija poslovanja Optime	54
5.9	Plan poslovanja Optime za razdoblje 2007. – 2016.....	55
5.10	Strategija marketinga i prodaje.....	63
5.11	Proizvodi i usluge.....	69
5.12	Briga o korisnicima	74
5.13	Telekomunikacijski sustav Optime.....	75
6	FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I POSLOVNI REZULTATI 2004. – VI/2007.	79
6.1	Bilanca stanja 2004. – VI/2007.....	79
6.2	Račun dobiti i gubitka 2004. – VI/2007.	81
6.3	Izvešće o novčanom tijeku 2004. – VI/2007.	82
6.4	Prihodi VI/2005 – VI/2007	83
6.5	Kapitalna ulaganja.....	84
7	SUDSKI I OSTALI SPOROVI I MATERIJALNO BITNI UGOVORI.....	85
7.1	Sudski i ostali sporovi	85
7.2	Materijalno bitni ugovori.....	85

8	REVIZOR FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA.....	88
9	PRILOG 1. - IZVJEŠĆA REVIZORA I KONSOLIDIRANA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA	89
10	PRILOG 2. - POPIS KRATICA I POJAŠNJENJE POJMOVA.....	171
10.1	Opći pojmovi.....	171
10.2	IT pojmovi.....	172
11	POTPISNICI PROSPEKTA.....	175
12	POPIS SUDIONIKA.....	176

POPIS PRIKAZA

PRIKAZ 1.	OPTIMA MANAGEMENT TIM	42
PRIKAZ 2.	OSTVARENJE I PREDVIĐENI RAST HRVATSKOG BDP (HRK, MILIJARDE).....	45
PRIKAZ 3.	HRVATSKO TELEKOMUNIKACIJSKO TRŽIŠTE – VELIČINA TRŽIŠTA I STOPE RASTA (MILIJUNA KN).....	46
PRIKAZ 4.	PRODIRANJE ŠIROKOPOJASNOG PRISTUPA U ZEMLJAMA EU25 (% KUĆANSTAVA)	47
PRIKAZ 5.	PRODIRANJE ŠIROKOPOJASNOG PRISTUPA – HRVATSKA U USPOREDBI S EUROPSKIM TRŽIŠTIMA (% KUĆANSTAVA).....	48
PRIKAZ 6.	UKUPNO UTROŠENO NA FIKSNE GOVORNE USLUGE (MILIJARDI EUR/GODIŠNJE)	49
PRIKAZ 7.	FIKSNI PROMET U ODNOSNU NA MOBILNI (MILIJARDE MINUTA)	49
PRIKAZ 8.	PODJELA PRIHODA IZMEĐU HT-A I NOVIH TVRTKI NA HRVATSKOM TRŽIŠTU, 2001. – 2005.....	50
PRIKAZ 9.	KLJUČNI KONKURENTI NA HRVATSKOM TRŽIŠTU I NJIHOVE ORIJENTACIJE.....	52
PRIKAZ 10.	PREGLED TRŽIŠNOG OKRUŽENJA OPTIME	52
PRIKAZ 11.	POZICIONIRANJE KLJUČNIH KONKURENATA NA HRVATSKOM TRŽIŠTU.....	53
PRIKAZ 12.	STRATEGIJA OPTIME	54
PRIKAZ 13.	KORISNICI OPTIME PREMA TIPU USLUGE	56
PRIKAZ 14.	PRIHODI OPTIME PREMA USLUGAMA U RAZDOBLJU DO 2016. (MILIJUNA HRK).....	57
PRIKAZ 15.	PRIHODI OPTIME PREMA SEGMENTIMA U RAZDOBLJU DO 2016. (MILIJUNA HRK).....	57
PRIKAZ 16.	TROŠKOVI USLUGA U RAZDOBLJU DO 2016. (MILIJUNA HRK).....	58
PRIKAZ 17.	FIKSNI TROŠKOVI PREMA SEGMENTIMA U RAZDOBLJU DO 2016. (MILIJUNA HRK)	58
PRIKAZ 18.	KAPITALNA ULAGANJA DO 2016. (MILIJUNA HRK)	59
PRIKAZ 19.	HRVATSKO TELEKOMUNIKACIJSKO TRŽIŠTE PO POTROŠNJI.....	63
PRIKAZ 20.	KORISNIČKA BAZA OPTIME	64
PRIKAZ 21.	KORISNICI OPTIME PREMA TIPU USLUGE	64
PRIKAZ 22.	PREGLED PRODAJNE STRATEGIJE OPTIME.....	65
PRIKAZ 23.	USPOREDBA CIJENA KONKURENCIJE S OPTIMA USLUGOM PREDODABIRA OPERATORA.....	67
PRIKAZ 24.	PROCJENA UŠTEDE JAVNE GOVORNE USLUGE	68
PRIKAZ 25.	USPOREDBA CIJENA ZA GOVORNE USLUGE (HRK / MINUTA).....	68
PRIKAZ 26.	USPOREDBA CIJENA ZA ŠIROKOPOJASNE USLUGE (HRK).....	69
PRIKAZ 27.	ASORTIMAN USLUGA OPTIME	70
PRIKAZ 28.	CENTREX - VIRTUALNA KUĆNA CENTRALA.....	71
PRIKAZ 29.	TELECONFERENCING	72
PRIKAZ 30.	LOGIČKA SHEMA POVEZANOSTI	73
PRIKAZ 31.	USLUGA „FAX2MAIL“	74
PRIKAZ 32.	ANALIZA RAZLOGA ZA ODLAZAK KORISNIKA	75

PRIKAZ 33.	LOGIČKA SHEMA VEZA GRADOVA	76
PRIKAZ 34.	LOKALNA PETLJA – DSL POVEZANOST	77
PRIKAZ 35.	WIMAX.....	78
PRIKAZ 36.	ŽUPANIJE ZA KOJE JE OPTIMA DOBILA WIMAX KONCESIJE (<i>TAMNIJE OZNAČENO</i>).....	78
PRIKAZ 37.	RAZVOJ PRIHODA OPTIME PREMA USLUGAMA U RAZDOBLJU DO VI/2005. – VI/2007. (MILIJUNA HRK)	83
PRIKAZ 38.	RAZVOJ PRIHODA OPTIME PREMA SEGMENTIMA U RAZDOBLJU DO VI/2005. – VI/2007. (MILIJUNA HRK).....	83

POPIS TABLICA

TABLICA 1.	POPIS DIONIČARA NA DAN NAMIRE 21.12.2007., NAKON PROVEDENE INICIJALNE JAVNE PONUDE I DOKAPITALIZACIJE	21
TABLICA 2.	STRUKTURA KAPITALA NA 30.6.2007.....	39
TABLICA 3.	NETO DUG OPTIME	39
TABLICA 4.	UKUPAN TROŠAK PO OSNOVI PLAĆE ČLANOVIMA UPRAVE IZNOSI (U HRK):.....	41
TABLICA 5.	UKUPAN TROŠAK PO OSNOVI PLAĆE ČLANOVIMA NADZORNOG ODBORA IZNOSI (U HRK):.....	43
TABLICA 6.	RASPODJELA ZAPOSLENIKA PREMA ORG. JEDINICAMA NA DAN 30. LIPNJA 2007.....	43
TABLICA 7.	STRUČNA I DOBNA STRUKTURA ZAPOSLENIKA	43
TABLICA 8.	IZVJEŠTAJ O RASTU BROJA ZAPOSLENIKA PO ORGANIZACIJSKIM JEDINICAMA	44
TABLICA 9.	BROJ ZAPOSLENIKA PO KADROVSKIM PODPODRUČJIMA.....	44
TABLICA 10.	HRVATSKA - KLJUČNI POKAZATELJI.....	45
TABLICA 11.	BROJ OPTIMINIH KORISNIKA, 2006. – 2016.....	56
TABLICA 12.	KAPITALNA ULAGANJA.....	84

Potpisnici Prospekta uvrštenja obveznica OT - Optima Telekom d.d. ("Optima" ili "OT" ili "Izdavatelj" ili "Društvo") prihvaćaju odgovornost za sadržaj ovog Prospekta. Prema uvjerenju, svim saznanjima i podacima kojima potpisnici Prospekta raspolazu, podaci iz ovog Prospekta čine cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka i financijskog položaja Optime i prava sadržanih u obveznicama, te ni jedna činjenica koja bi mogla utjecati na potpunost i istinitost ovog Prospekta prema najboljem saznanju potpisnika Prospekta nije izostavljena.

U skladu sa Zakonom o tržištu vrijednosnih papira (NN 84/2002), ovaj Prospekt odobren je od strane Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga ("HANFA"). Odobrenjem ovog Prospekta HANFA potvrđuje da Prospekt sadrži sve podatke koji su propisani člankom 21. Zakona o tržištu vrijednosnih papira te da može biti objavljen.

Nitko nije ovlašten davati podatke i izjave u vezi s ponudom i prodajom obveznica, a koji nisu sadržani u ovom Prospektu. Ako bi se takvi podaci ili izjave dali, na njih se ne smije osloniti kao na podatke i izjave čije je objavljivanje odobrila Optima kao Izdavatelj ili Zagrebačka banka d.d. ("Zagrebačka banka" ili "ZB" ili "Vodeći Agent izdanja") ili Interkapital vrijednosni papiri d.o.o. ("Interkapital" ili "IK" ili "Agent izdanja") kao agenti izdanja (ZB i IK zajedno "Agenti" ili "Agenti izdanja"). Nikakva jamstva, izričita ili implicitna, nisu dana od strane Agenata izdanja za istinitost i potpunost takvih podataka. Također, ništa iz ovog Prospekta ne smije se smatrati jamstvom Agenata izdanja. Izdavanje ovog Prospekta niti prodaja ili kupnja obveznica ne impliciraju da se okolnosti vezane uz Optimu nisu izmijenile od datuma izdavanja ovog Prospekta.

Ovaj Prospekt ne smije se smatrati preporukom za kupnju ili ponudom za prodaju, od strane ili za račun Optime, Zagrebačke banke, Interkapitala, ili od strane ili za račun druge osobe koja je s njima povezana, njihovih povezanih društava ili predstavnika, obveznica u bilo kojoj državi u kojoj je davanje takvih ponuda ili poziva od strane takvih osoba protuzakonito.

Svaki ulagatelj koji razmatra kupnju obveznica upućuje se na vlastitu ocjenu i prosudbu financijskog položaja Optime, te uvjeta obveznica, uključivo inherentne rizike sadržane u Poglavlju 2. "Čimbenici rizika".

Ako drugačije nije navedeno, sve godišnje informacije, uključujući informacije o financijskim izvještajima, temelje se na kalendarskim godinama. Brojevi u Prospektu su zaokruživani; prema tome, brojevi prikazani za istu vrstu informacije mogu varirati i zbrojevi možda nisu aritmetički agregati. Upućivanje u ovom dokumentu na "EUR" označava euro, "USD" na američki dolar, a "kn" ili "KN" ili "HRK" na hrvatske kune.

1 UVJETI IZDANJA OBVEZNICA

1.1 Uvjeti izdanja

Obveznice OT - Optima Telekom d.d. ("Optima" ili "OT" ili "Izdavatelj" ili "Društvo"), ukupnog nominalnog iznosa HRK 250.000.000,00, izdane su u nematerijaliziranom obliku, na ime, u denominaciji od HRK 1, uz nepromjenjivu godišnju kamatnu stopu od 9,125%, dospjeća 1. veljače 2014. Datum izdanja bio je 1. veljače 2007.

Temeljna prava vlasnika Obveznica su pravo na isplatu glavnice i pravo na isplatu kamate.

Cijena izdanja utvrdila se na temelju prinosa Obveznica. Prinos Obveznica utvrđen je na temelju interpoliranog kupovnog prinosa kunske obveznice Ministarstva financija RH 7-godišnje ročnosti uvećanog za premiju, koja odražava kreditni rizik Izdavatelja, te trenutnu situaciju na tržištu kapitala.

Obveznice su na datum 5. veljače 2007. uvrštene na usporedno tržište Zagrebačke burze.

1.2 Pravni status Obveznica

Obveznice su prenosivi, dugoročni dužnički vrijednosni papir, izdan na ime, u nematerijaliziranom obliku.

Obveze Izdavatelja iz Obveznica predstavljaju izravne, bezuvjetne i prioritetne obveze Optime, međusobno ravnopravne i, najmanje, *pari passu* sa svim drugim, sadašnjim i budućim slično osiguranim obvezama Optime, osim obveza koje mogu imati prvenstvo temeljem kogentnih propisa.

1.3 Upis, uplata, izdanje i uvrštenje obveznica

Prethodno uvrštenju Obveznica Optime provedeni su upis, uplata i njihovo izdanje. Dan otvaranja razdoblja upisa bio je 24. siječnja 2007. Razdoblje upisa Obveznica trajalo je 5 (pet) radnih dana od dana otvaranja razdoblja upisa. Razdoblje upisa zatvoreno je 30. siječnja 2007. u 15 sati. Dan otvaranja razdoblja upisa, kao i datum i vrijeme zatvaranja razdoblja bili su naznačeni u javnom pozivu na upis vrijednosnih papira u dnevnim novinama.

Mjesto upisa Obveznica za fizičke osobe bilo je u poslovnicama Agenata izdanja.

Agenti izdanja su 1 (jedan) radni dan nakon zatvaranja razdoblja upisa, tj. knjige upisa, obavijestili svakog investitora o rezultatu upisa Obveznica, te mu dostavili detalje uplate novčanih sredstava na ime upisa Obveznica. Agenti izdanja alocirali su Obveznice investitorima prema vlastitoj odluci.

Razdoblje uplate trajalo je 1 (jedan) radni dan počevši 2. (drugog) radnog dana nakon zatvaranja razdoblja upisa, tj. 1. veljače 2007. Datum i vrijeme razdoblja uplate bili su naznačeni u javnom pozivu na upis. Sredstva na ime upisa Obveznica bila su uplaćena u razdoblju uplate (na Datum izdanja) prema instrukciji plaćanja koju su Agenti izdanja neposredno uručili prilikom upisa, ukoliko je bila riječ o investitoru fizičkoj osobi, ili poslali jedan radni dan nakon zatvaranja razdoblja upisa, ukoliko je bila riječ o pravnoj osobi, odnosno institucionalnom investitoru.

Dan razdoblja uplate bio je na Datum izdanja Obveznica, 1. veljače 2007.

Investitori fizičke osobe su u razdoblju upisa deponirati iznos potrebnih sredstava za kupnju nominalnog iznosa Obveznica na račun, u svrhu primarne emisije, jednog od Agenata. Također, investitori fizičke osobe su potpisanom Upisnicom dali nalog jednom od Agenata da u razdoblju uplate (na Datum izdanja) izvrši uplatu u korist Izdavatelja. Razlika između deponiranog iznosa sredstava i konačnog iznosa uplate (broj upisanih Obveznica po Cijeni izdanja Obveznica), bila je bez odgode vraćena investitorima, najkasnije u roku od 2 radna dana nakon Datuma izdanja.

Izdavatelj i Agenti izdanja sklopili su na Datum izdanja Obveznica 1. veljače 2007. Ugovor o upisu Obveznica Optime u iznosu od HRK 250.000.000,00 dospjeća 2014. ("Ugovor o upisu"), kojim je Optima izdala Obveznice temeljem upisanih i uplaćenih Obveznica u okviru javne ponude.

Agenti izdanja su na Datum izdanja Obveznica Središnjoj depozitarnoj agenciji ("SDA") dostavili Registar Obveznica s pozicijama investitora sukladno nominalnim iznosima upisanih i uplaćenih Obveznica. Nakon primitka Registra Obveznica, SDA je otvorila vlasničke račune na koje su upisane pozicije Obveznica sukladno Registru Obveznica, te je vlasnicima dostavila obavijesti o stanju na njihovim računima.

Nakon provedenog upisa i uplata, Obveznice se uspješno uvrštene u Usporedno tržište Zagrebačke burze, 5. veljače 2007.

1.4 Izdavatelj

OT - OPTIMA TELEKOM d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Bani 75/a, upisano u reg. uložku broj 1-21644-00 Trgovačkog suda u Rijeci s matičnim brojem subjekta upisa (MBS) 040035070.

1.5 Naziv i adresa osoba koje garantiraju za obveze Izdavatelja po Obveznicama

Nitko ne garantira za obveze Izdavatelja.

1.6 Agent izdanja, administrativni agent i agent uvrštenja

Zagrebačka banka dioničko društvo sa sjedištem u Zagrebu, Paromlinska 2, upisana u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu u registarski uložak s matičnim brojem subjekta upisa (MBS) 080000014 je bila agent izdanja Obveznica.

Interkapital vrijednosni papiri d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Preradovićeve 14, zastupan po g. Danielu Nevidalu, članu Uprave, pojedinačno i samostalno i g. Tončiju Koruniću, direktoru, pojedinačno i samostalno, MBS: 080420080. Interkapital je bio Agent izdanja.

Zagrebačka banka, kao Vodeći Agent izdanja, i Interkapital, kao Agent izdanja, organizirali su, strukturirali i proveli izdanje Obveznica, te pripremili svu potrebnu dokumentaciju i organizirali upis i uplatu Obveznica.

Zagrebačka banka bila je Administrativni agent izdanja Obveznica, kao i Agent izdanja zadužen za uvrštenje obveznica na usporedno tržište Zagrebačke burze.

1.7 Agent izdanja zadužen za uvrštenje Obveznica na Službeno tržište

Zagrebačka banka dioničko društvo sa sjedištem u Zagrebu, Paromlinska 2, upisana u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu u registarski uložak s matičnim brojem subjekta upisa (MBS) 080000014, je agent izdanja zadužen za uvrštenje Obveznica na uređeno tržište.

Zagrebačka banka, kao Agent izdanja zadužen za uvrštenje Obveznica na Službeno tržište, organizirat će, pripremati i provoditi za Izdavatelja sve potrebne poslove kako bi se Obveznice Izdavatelja uvrstile u kotaciju Službenog tržišta vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj.

1.8 Obračun kamate

Kamata se isplaćuje u HRK jednom godišnje u jednakim iznosima, po nepromjenjivoj godišnjoj stopi od 9,125%.

Za obračun stečene kamate iz Obveznica uzimat će se stvarni broj dana u razdoblju za koje se obračunavaju kamate tj. za razdoblje od, i uključujući, dan dospijeca zadnje kamate, ali ne uključujući, dan dospijeca sljedeće kamate.

1.9 Isplata kamate

Prva isplata kamate bit će 1. veljače 2008. za razdoblje od i uključujući datum izdanja 1. veljače 2007. do, ali ne uključujući 1. veljače 2008. Sljedeće kamate isplaćivat će se godišnje prema sljedećem planu:

- 2. veljače 2009., za razdoblje od i uključujući od 1. veljače 2008. do, ali ne uključujući 1. veljače 2009.,
- 1. veljače 2010., za razdoblje od i uključujući od 2. veljače 2009. do, ali ne uključujući 1. veljače 2010.,
- 1. veljače 2011., za razdoblje od i uključujući od 1. veljače 2010. do, ali ne uključujući 1. veljače 2011.,
- 1. veljače 2012., za razdoblje od i uključujući od 1. veljače 2011. do, ali ne uključujući 1. veljače 2012.,
- 4. veljače 2013., za razdoblje od i uključujući od 1. veljače 2012. do, ali ne uključujući 1. veljače 2013.,
- 3. veljače 2014., za razdoblje od i uključujući od 1. veljače 2013. do, ali ne uključujući 1. veljače 2014.,

Kamate će se isplaćivati u HRK.

1.10 Kašnjenje s plaćanjem kamate

U slučaju kašnjenja s plaćanjem kamate iz Obveznica, Optima će platiti zakonsku zateznu kamatu od dana dospjeća kamate do dana isplate. Zakonska zatezna kamata obračunat će se u HRK. Zakonska zatezna kamata, koju Izdavatelj plaća investitorima posredstvom SDA, obračunava se primjenom sljedeće formule:

$$\text{Zatezna kamata} = \text{iznos dospjele neplaćene kamate} * (1+i)^{n/x}$$

n - broj dana kašnjenja uplate sredstava

i - zakonska zatezna kamatna stopa/100.

x - stvarni broj dana u godini.

1.11 Isplata glavnice o dospjeću

Glavnica Obveznica u nominalnom iznosu od HRK 250.000.000 isplatit će se odjednom 3. veljače 2014. u HRK.

1.12 Prijevremeni otkup Obveznica

Optima može, u bilo koje vrijeme, Vlasnicima Obveznica ponuditi otkup dijela ili cijelog iznosa Obveznica kojim raspolažu uz uvjet da takva ponuda bude jednako dostupna svim Vlasnicima Obveznica.

Niti jedan Vlasnik Obveznica nije dužan prihvatiti ponudu Optime niti je obavezan prodati Optimi bilo koji iznos Obveznica kojim raspolaže.

Optima može tako prikupljene Obveznice poništiti bez posebne suglasnosti Vlasnika Obveznica.

1.13 Kašnjenje s isplatom glavnice Obveznica

U slučaju kašnjenja s plaćanjem glavnice Obveznica, Optima će platiti zakonsku zateznu kamatu od dana dospjeća do dana isplate. Zakonska zatezna kamata obračunat će u HRK. Zakonska zatezna kamata, koju izdavatelj plaća investitorima posredstvom SDA, obračunava se primjenom sljedeće formule:

$$\text{Zatezna kamata} = \text{iznos dospjele neplaćene glavnice} * (1+i)^{n/x}$$

n - broj dana kašnjenja uplate sredstava

i - zakonska zatezna kamatna stopa/100.

x - stvarni broj dana u godini.

1.14 Isplate iz Obveznica bez odbitaka

Sve isplate glavnice i kamata iz Obveznica bit će učinjene bez ustege ili odbitaka svih sadašnjih ili budućih poreza, akontacije poreza ili pristojbi bilo koje prirode.

Ako će takva ustega ili odbitak biti zakonska obveza, Optima će platiti dodatne iznose koji su potrebni da Vlasnici Obveznica prime iznose koje bi primili da takvih traženih ustega ili odbitaka nije bilo.

1.15 Izjave i jamstva Izdavatelja

Optima izjavljuje i jamči:

- (i) da Obveznice predstavljaju izravnu, bezuvjetnu i prioritetnu obvezu Optime, međusobno su ravnopravne i, najmanje, *pari passu* sa svim drugim, sadašnjim i budućim, slično osiguranim obvezama Optime, osim obveza koje mogu imati prvenstvo temeljem kogentnih propisa;
- (ii) da izdanje Obveznica predstavlja pravno valjanu obvezu Optime, te da je Optima za izdavanje Obveznica ishodila sva potrebna odobrenja i suglasnosti;
- (iii) da je Izdavatelj dioničko društvo valjano osnovano sukladno pravilima hrvatskog prava, te upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu;
- (iv) da izdavanje Obveznica nije suprotno zakonima i drugim propisima Republike Hrvatske, njegovim osnivačkim i općim aktima, te ugovorima u kojima je Optima jedna od ugovornih strana;
- (v) da prema najboljem saznanju Optime nikakvi parnični, upravni, arbitražni, ili slični postupci protiv i u vezi s Optimom nisu pokrenuti niti postoji vjerojatnost da će biti pokrenuti, čiji bi pravomoćni ishod mogao ugroziti sposobnost Optime da uredno izvršava obveze koje proizlaze iz Obveznica;
- (vi) da će, sve dok je i jedna Obveznica neisplaćena, poduzimati ili će se pobrinuti da se poduzme sve potrebno kako bi se osiguralo kontinuitet svih odobrenja, dozvola, ovlaštenja, registracija, evidencija ili sličnog potrebnog za izdanje, prodaju ili izvršenje obveza koje proizlaze iz Obveznica ili njihove valjanosti i naplativosti;
- (vii) da neće izvršiti bilo koji oblik preoblikovanja (uključujući, ali ne isključivo, podjelu, spajanje, pripajanje ili restrukturiranje) a da prije toga o namjeri ovih aktivnosti nije izvijestio Administrativnog agenta izdanja. Pisano izvješće Administrativnom agentu izdanja neće biti potrebno u slučajevima kada:
  - uvjeti, pod kojima će rečene aktivnosti biti provedene, štite ili nemaju bitno negativnog utjecaja na prava ili interese Vlasnika Obveznica; i
  - reorganizacija nije prouzročila ili neće prouzročiti neispunjenje obveze po Obveznicama; i
  - Optima i dalje postoji kao pravna osoba; i
  - Optima je i dalje odgovorna za svoje obveze sukladno ovim uvjetima;
- (viii) da neće, bilo u jednom ili u nizu pravnih poslova, međusobno povezanih ili ne, prodati, iznajmiti, prenijeti ili na drugi način raspolagati bilo kojim dijelom svoje imovine ili poslovanja, ukoliko se očekuje da bi ishod navedenih poslova imao bitno negativan utjecaj na sposobnost Optime da uredno ispunjava svoje obveze iz Obveznica;
- (ix) da se poslovanje i materijalno-financijski status Optime nije pogoršao niti će se pogoršati u mjeri da bi time bila ugrožena sposobnost Optime da uredno izvršava obveze koje će proizlaziti iz Obveznica;

- (x) da će ispunjavati sve obveze prema SDA i organiziranim tržištima kapitala vezanim za održanje članstva u SDA i za održanje Obveznica u uslugama depozitorija, prijeboja i namire, te za održanje Obveznica na organiziranim tržištima kapitala;
- (xi) da će se navedena jamstva odnositi na cijelo vrijeme trajanja Obveznica od datuma izdanja Obveznica pa do potpunog dospeljeća svih obveza Optime po Obveznicama;
- (xii) da će ispunjavati sve obveze prema Zagrebačkoj burzi vezane za održanje Obveznica u Službenom tržištu sukladno obvezama transparentnosti poslovanja za Službeno tržište Zagrebačke burze od dana uvrštenja Obveznica u Službeno tržište;
- (xiii) da će notificirati Administrativnom agentu svaku promjenu činjenica koje bi mogle utjecati na gore navedena jamstva.

1.16 Obveze Izdavatelja

1.16.1 Definicije

“Konsolidirana EBITDA”	znači dobit iz redovnog poslovanja uvećana za amortizaciju i umanjena za neto prihod od prodaje materijalne imovine.
“Konsolidirani trošak kamata”	znači rashodi od kamata kako su definirani u revidiranom konsolidiranom godišnjem izvješću.
“Konsolidirane ukupne obveze”	znači ukupne kratkoročne obveze i ukupne dugoročne obveze kako su definirane u revidiranom konsolidiranom godišnjem izvješću.
“CAPEX”	znači izdaci za nabavu nekretnina, postrojenja i opreme kako su definirani u revidiranom konsolidiranom godišnjem izvješću.
“Prihodi od prodaje”	znači Prihodi od prodaje kako su definirani u revidiranom konsolidiranom godišnjem izvješću.
“Konsolidirana ukupna imovina”	znači ukupna imovina kako je definirana u revidiranom konsolidiranom financijskom izvješću.

1.16.2 Financijske obveze Izdavatelja

Izdavatelj će biti obavezan ispunjavati sljedeće financijske obveze, na konsolidiranoj osnovi, za vrijeme trajanja Obveznica (“Financijske obveze”):

Omjer / Vrijednost	Odnos	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Kons. EBITDA Marža (%)	>=	5,0%	10,0%	15,0%	20,0%	25,0%	25,0%
Kons. EBITDA / Kons. trošak kamata	>=	0,30	1,20	1,75	2,00	4,00	5,00
Kons.EBITDA (u milijunima HRK)	>=	17,0	45,0	75,0	125,0	150,0	200,0
CAPEX/Prihodi od prodaje	<=	0,75	0,65	0,50	0,50	0,40	0,35
Kons. ukupne obveze/ Kons. EBITDA	<=	30,00	15,00	10,00	6,00	5,00	3,00
Zabrana isplate dobiti/dividende		Da	Da	Da	Da	Da	Da

Administrativni agent će testirati pridržavanje Izdavatelja preuzetih Financijskih obveza na godišnjoj osnovi svake godine, a temeljem godišnjih revidiranih konsolidiranih financijskih izvješća.

1.17 Prijevremeno dospijeće Obveznica

Skupština Vlasnika Obveznice, kako je utvrđena u točki 1.19 ovog Prospekta, ima pravo proglasiti bilo koju Obveznicu dospelom i plativom prije njenog dospijeća, u slučaju:

- (i) povreda izjava i jamstava, odnosno neispunjavanje obveza iz izjava i jamstava koje traje duže od 60 (šezdeset) dana od pisane obavijesti o povredi, odnosno o neispunjavanju koju, na zahtjev Vlasnika Obveznica, Administrativni agent izdanja dostavlja Optimi;
- (ii) neispunjenje Financijskih obveza Izdavatelja;
- (iii) promjene vlasništva, a sukladno odredbama i postupcima iz točke 1.18 ovog Prospekta;
- (iv) kašnjenja odnosno neisplata bilo koje obveze iz Obveznica o dospijeću osim ako je kašnjenje prouzročeno tehničkom ili administrativnom greškom i kašnjenje ne traje dulje od 7 (sedam) radnih dana;
- (v) neispunjenja bilo kojih financijskih obveza Optime, ili bilo koje buduće članice grupe, prema bilo kojoj osobi, u iznosu većem od HRK 20 milijuna, osim ukoliko neispunjenja nisu rezultat tehničkih ili administrativnih grešaka i ukoliko neispunjenje obveze ne traje više od 7 (sedam) kalendarskih dana;
- (vi) izjave Optime, ili bilo koje buduće članice grupe, o njenoj nesposobnosti za plaćanje dospjelih obveza, likvidacija Optime, ili bilo koje buduće članice grupe, pokretanje stečaja i preustroj u stečaju, bilo da je takav postupak pokrenut od strane stečajnih dužnika ili vjerovnika, insolventnost ili drugi analogni postupci Optime ili bilo koje buduće članice grupe;
- (vii) ako nastupe ili prijete da će nastupiti okolnosti čija posljedica, po razumnoj prosudbi, može biti ugrožena sposobnost Izdavatelja da uredno izvršava svoje obveze po Obveznicama.

1.18 Promjena vlasništva

Ukoliko se u razdoblju do dospijeća Obveznica vlasnički udio g. Matije Martića („Vlasnički udio“) smanji za više od 20%, osim za bilo koji iznos tijekom razdoblja „lock-up“ (suzdržavanja od raspolaganja dionicama) nakon izvršene Inicijalne ponude dionica, Optima se obvezuje, u roku od 5 radnih dana od stupanja na snagu takve promjene, o tome („Promjena vlasništva“) obavijestiti Administrativnog agenta. Administrativni agent je dužan, bez odlaganja, o Promjeni vlasništva obavijestiti Zagrebačku burzu i SDA. Optima je dužna, nakon obavijesti Administrativnom agentu, u roku od 1 radnog dana SDA dostaviti obavijest o Promjeni vlasništva svim u SDA registriranim Vlasnicima Obveznica s priloženim obrascem za odgovor o iskazu Interesa Vlasnika Obveznica.

Svi registrirani Vlasnici Obveznica imaju pravo u roku od 20 kalendarskih dana od dana odaslanja obavijesti o Promjeni vlasništva od strane SDA („Rok za iskaz Interesa“) dostaviti Administrativnom agentu obavijest o tome da žele Optimi prodati Obveznice u vlasništvu u kojem obvezatno moraju navesti i nominalni iznos Obveznica koje žele prodati („Interes“). Ukoliko se u obrascu za iskaz Interesa ne navede nominalni iznos Obveznica koji Vlasnik Obveznica želi prodati, takav će se iskaz Interesa smatrati nepotpunim i nevažećim te se neće uzeti u obzir.

Administrativni agent će, po isteku Roka za iskaz Interesa, u roku od 2 radna dana obavijestiti Optimu i Agentu o ukupnom nominalnom udjelu zaprimljenih Interesa za prodaju Obveznica Optime.

Ukoliko je iskazani Interes manji od 50% nominalnog iznosa izdanja Obveznica u opticaju, Optima je dužna u roku od 2 radna dana o tome, putem sustava SDA, obavijestiti sve Vlasnike Obveznica i dostaviti im upute o obavljanju otkupa Obveznica („Otkup“). Optima je dužna provesti Otkup Obveznica temeljem iskazanog Interesa na isti datum i u roku koji ne može biti dulji od 30 kalendarskih dana od odaslanja obavijesti o Otkupu od strane SDA.

Ukoliko je iskazani Interes jednak ili veći od 50% nominalnog iznosa izdanja Obveznica u opticaju, Administrativni agent će u najkraćem mogućem roku sazvati Skupštinu Vlasnika Obveznica koja će glasovanjem, sukladno odredbama točke 1.20 ovog Prospekta, odlučiti o tome („Odluka“) da li:

1. nastupa prijevremeno dospijeće ukupnog iznosa Obveznica; ili
2. se odobrava da samo dio Vlasnika Obveznica koji su iskazali Interes u Roku za iskaz Interesa proda Optimi Obveznice u vlasništvu.

U slučaju iz gornje točke 1., Optima je dužna provesti Otkup ukupnog nominalnog iznosa Obveznica na isti datum i u roku koji ne može biti dulji od 30 kalendarskih dana od dana odaslanja službene obavijesti, putem sustava SDA, Vlasnicima Obveznica o Odluci Skupštine Vlasnika Obveznica o Otkupu.

U slučaju iz gornje točke 2., Optima je dužna provesti Otkup dijela nominalnog iznosa Obveznica na isti datum i u roku koji ne može biti dulji od 15 kalendarskih dana od dana odaslanja službene obavijesti, putem sustava SDA, Vlasnicima Obveznica o Odluci Skupštine Vlasnika Obveznica o Otkupu.

Optima je dužna u roku od 2 radna dana, putem sustava SDA, obavijestiti sve Vlasnike Obveznica o Odluci Skupštine Vlasnika Obveznica.

U svakom od slučajeva koji su regulirani ovom točkom Prospekta, Optima je Obveznice dužna otkupiti i to, isključivo i jedino, po cijeni od 100,000% uvećanoj za iznos stečene kamate od datuma zadnje isplate kamata, uključujući isti, do, ali ne uključujući, datuma prijevremenog otkupa temeljem odredaba ove točke Prospekta.

1.19 Skupština Vlasnika Obveznica

Skupštinu Vlasnika Obveznica činit će svi registrirani Vlasnici Obveznica. Svaka Obveznica (HRK 1) ima pravo na jedan glas na skupštini. Pravo sazivanja skupštine imat će svi Vlasnici Obveznica koji raspolažu s najmanje 25% glasova. Odluke će se donositi kvalificiranom većinom, koju čine Vlasnici Obveznica s više od 75% svih glasova.

Skupština će imati sljedeće ovlasti:

- proglasiti slučaj povrede obveze Optime,
- donijeti odluku o poduzimanju mjera prisilne naplate,
- donijeti odluku o prijevremenom dospijeću,
- donijeti odluku o izmjeni uvjeta Obveznica iz ugovora o upisu Obveznica, uz suglasnost Optime,
- donijeti potrebne odluke iz članka 1.18 Prospekta,
- donijeti potrebne odluke vezane uz davanje suglasnosti Optimi predviđenih Prospektom.

Skupština će se sazivati objavom u najmanje jednim dnevnim novinama i Narodnim novinama, te će skupštinu sazivati i voditi Administrativni agent. Poziv na održavanje Skupštine mora putem SDA biti dostavljen svim Vlasnicima Obveznica najmanje 30 dana prije njenog održavanja.

Odluke skupštine biti će obvezujuće za sve Vlasnike Obveznica, a provodit će ih Administrativni agent za račun svih Vlasnika.

Troškove održavanja skupštine snosit će pro rata Vlasnici Obveznica, a regresirat će se od Optime.

1.20 Upis Obveznica u Depozitorij SDA

1.20.1 Upis u Depozitorij

Obveznice su upisane i vode se u Depozitoriju nematerijaliziranih vrijednosnih papira SDA ("Depozitorij"), te su uvrštene u Usluge prijeboja i namire SDA.

1.20.2 Prijenos vlasništva

Vlasništvo nad Obveznicama prenosit će se prijenosom vlasničke pozicije s računa vrijednosnih papira prodavatelja u korist računa vrijednosnih papira kupca. Prijenos prava vlasništva provodit će SDA na dan namire, a o izvršenom prijenosu Obveznica SDA izvješćivat će kupca izvodom o stanju njegove vlasničke pozicije.

Pravo vlasništva nad Obveznicama stjecat će se danom kad je vlasnička pozicija upisana na računu vrijednosnih papira vlasnika računa u sustavu SDA. Dokaz vlasništva nad Obveznicama bit će stanje u Depozitoriju SDA.

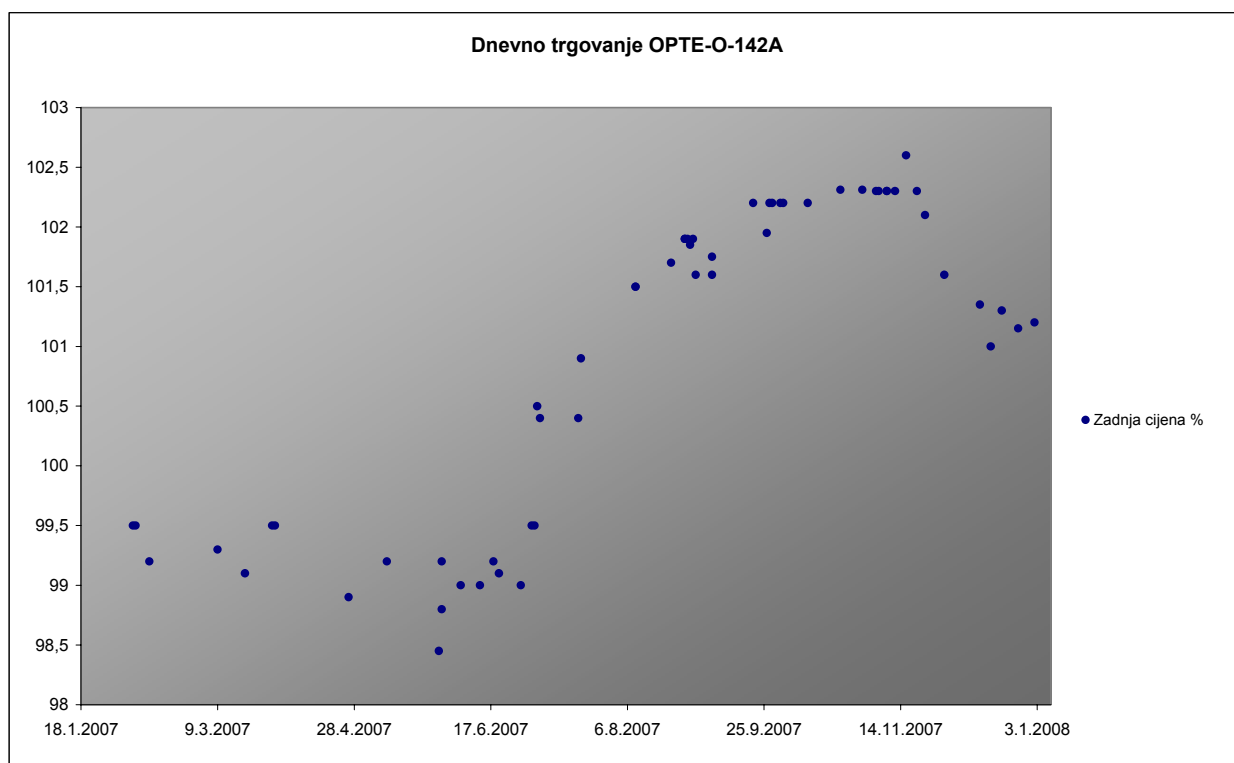
Na depozitorij, prijeboj i namiru Obveznica primjenjuje se Zakon o tržištu vrijednosnih papira i pravila i upute SDA.

1.21 Trgovanje na sekundarnom tržištu

Obveznice su uvrštene u Usporedno tržište Zagrebačke burze.

Cijena Obveznica uvrštenih u Usporedno tržište Zagrebačke burze temelji se na tzv. "čistoj cijeni", što znači da ne obuhvaća stečenu kamatu. Plaćanje po obavljenoj kupnji Obveznica u Usporedno tržište Zagrebačke burze obavlja se prema cijeni po kojoj se trgovalo, uvećanoj za stečenu kamatu za razdoblje od zadnje isplate kamate po dospelom kuponu pa sve do pretpostavljenog dana namire, ne uključujući pretpostavljeni dan namire.

Podaci Zagrebačke burze o trgovanju Obveznica od uvrštenja u veljači 2007.:

Za obračun stečene kamate iz Obveznica uzimat će se stvarni broj dana u razdoblju za koje se obračunavaju kamate tj. za razdoblje od, i uključujući, dan dospijeca prethodnog kupona do, ali ne uključujući, dan dospijeca sljedećeg kupona.

Kupon	Isplata kupona	Za razdoblje		Broj dana	Stečena kamata po danu	Stečena kamata po danu po Obveznici
		Od	do		(%)	(HRK)
1.	1.2.2008	1.2.2007	1.2.2008	365	0,012500000%	0,000125000
2.	2.2.2009	1.2.2008	1.2.2009	366	0,012465847%	0,000124658

3.	1.2.2010	1.2.2009	1.2.2010	365	0,012500000%	0,000125000
4.	1.2.2011	1.2.2010	1.2.2011	365	0,012500000%	0,000125000
5.	1.2.2012	1.2.2011	1.2.2012	365	0,012500000%	0,000125000
6.	1.2.2013	1.2.2012	1.2.2013	366	0,012465847%	0,000124658
7.	3.2.2014	1.2.2013	1.2.2014	365	0,012500000%	0,000125000

$$\text{Stečena kamata po danu (\%)}^1 = \frac{\text{Godišnja kamatna stopa}}{\text{Broj dana u razdoblju}}$$

¹Stečenu kamatu po danu izraženu kao % nominalne vrijednosti Obveznice dobivamo dijeljenjem godišnje kamatne stope s godišnjom frekvencijom isplate kamata po dospelim kuponima iz Obveznica (1 puta godišnje) i brojem dana u razdoblju između dvije isplate kamata po dospelim kuponima.

Stečena kamata (HRK)² = Stečena kamata po danu (%) x Broj Obveznica x Broj dana od zadnjeg dospjeća kamate do, ali ne uključujući, dana namire x nominalna vrijednost Obveznica (HRK 1)

²Apsolutni iznos stečene kamate dobiva se množenjem stečene kamate po danu po Obveznici, izražene kao % nominalne vrijednosti Obveznice, s brojem Obveznica, te brojem dana proteklom od zadnje isplate kamata po dospelom kuponu do, ali ne uključujući, dana namire i nominalnom vrijednošću Obveznica (HRK 1).

Primjer izračuna ukupne cijene Obveznica u trgovanju na sekundarnom tržištu:

1. Vrijednosni papir: .....obveznica Optime s dospjećem 1. veljače 2014.
2. Kamatna stopa: .....% godišnje
3. Datum trgovanja: .....
4. Datum namire: .....(4.=3. + 3 radna dana)
5. Datum zadnjeg dospjeća kupona: .....
6. Cijena Obveznica na Zagrebačkoj burzi ("čista cijena"): .....%(% nominalne vrijednosti Obveznica)
7. Broj obveznica: .....
8. Ukupna čista cijena (HRK): .....(8.=7. x 6. x HRK 1)
9. Broj dana od zadnjeg dospjeća kupona do dana namire: .....(9.=4.-5.)
10. Stečena kamata po danu po Obveznici (HRK): .....(iz tabele "Stečena kamata")
11. Stečena kamata (HRK): .....(11.=10. x 9. x 7.)
12. Ukupno (čista cijena + stečena kamata): .....(12.=11. + 8.)

1.22 Platni agent

Platni agent je Središnja depozitarna agencija ("SDA") sa sjedištem u Zagrebu, Heinzelova 62a.

Sredstva primljena od Optime na ime kamate i glavnice Obveznica, SDA će, na datum dospjeća kamate, odnosno glavnice uplatiti putem platnog sustava Vlasniku Obveznica, bez odbitaka na ime naknade ili drugih troškova. Na postupak uplate sredstava od strane Optime u korist SDA primjenjivat će se Pravila SDA i Ugovor o Platnom agentu koji će biti sklopljen između Optime i SDA.

Ukoliko će dan dospjeća glavnice, kamata ili drugih iznosa koji proizlaze iz Obveznica biti neradni dan, isplata će dospjeti prvog sljedećeg radnog dana. Radni dan je dan koji je utvrđen kao radni dan SDA, te poslovnih banaka i deviznog tržišta koji obavljaju isplatu u Republici Hrvatskoj.

1.23 Pravni savjetnik Agenta uvrštenja

Pravni savjetnik Agenta uvrštenja je odvjetničko društvo Žurić i Partneri, Eurotower (15. kat), Ivana Lučića 2a, Zagreb.

1.24 Pravni savjetnik Izdavatelja

Odvjetničko društvo Vukić, Jelušić, Šulina, Stanković, Jurcan & Jabuka, Nikole Tesle 9/V – VI, Rijeka.

1.25 Obavijesti

Do konačne isplate svih iznosa koji proizlaze iz Obveznica, obavijesti Vlasnika Obveznica Optimi moraju biti dostavljene putem Administrativnog agenta, telefaksom, uz naknadnu potvrdu poštom na sljedeću adresu:

Zagrebačka banka d.d.
Direkcija investicijskog bankarstva
Savska 60
10000 Zagreb
Faks: (01) 617 6274

Obavijesti Agenta uvrštenja Optimi moraju biti dostavljene faksom, uz naknadnu potvrdu poštom, na sljedeću adresu:

OT – Optima telekom d.d.
Bani 75/a
10000 Zagreb
Faks: (01) 5492 019

1.26 Zastara

Potraživanja prema Optimi iz kamata Obveznica zastarijevaju u roku od 3 godine od datuma dospijeca pojedinog iznosa kamata, dok potraživanja prema Optimi iz glavnice Obveznica zastarijevaju u roku od 5 godina od datuma dospijeca glavnice.

1.27 Mjerodavno pravo i nadležnost

Mjerodavno pravo za Obveznice je pravo Republike Hrvatske.

Svi sporovi koji proizlaze iz Obveznica, uključujući i sporove koji se odnose na pitanja njihovog valjanog nastanka, povrede ili prestanka, kao i na pravne učinke koji iz toga proistječu, konačno će se riješiti arbitražom u skladu s važećim Pravilnikom o Stalnom izabranom sudištu pri Hrvatskoj gospodarskoj komori.

1.28 Namjena stečenog prihoda

Cjelokupna sredstva generirana izdanjem Obveznica bit će upotrijebljena za refinanciranje postojećih obveza Optime.

1.29 Temeljni kapital Izdavatelja

Nakon izdanja novih dionica u okviru Inicijalne javne ponude, Optima ima ukupno 2.820.070 redovnih dionica na ime, svaka nominalnog iznosa HRK 10,00, ukupnog nominalnog iznosa HRK 28.200.700,00, što je jednako iznosu temeljnog kapitala nakon dokapitalizacije.

Na Datum ovog Prospekta ne postoji odobreni, a neupisani ili neuplaćeni temeljni kapital Izdavatelja, niti su izdane obveznice i/ili drugi vrijednosni papiri zamjenjivi u udjele, kao ni prava na upis vrijednosnih papira Izdavatelja.

1.30 Ograničenja odgovornosti

Izdavatelj prihvaća odgovornost za sadržaj ovog Prospekta.

Određene tvrdnje u ovom Prospektu nisu povijesni podaci i ne predstavljaju sigurna predviđanja za buduće događaje koja se pojavljuju u različitim dijelovima Prospekta. Izdavatelj može povremeno sačiniti, usmena ili pisana, predviđanja i projekcije u izvješćima udjelničarima ili u drugoj komunikaciji. Predviđanja i projekcije uključuju predviđanja koja se odnose na Izdavateljeve poslovne planove, ciljeve, strategije, buduće događaje, buduće prihode, troškove, financijske potrebe ili namjere u svezi s pripajanjima, prednosti i slabosti, poslovnu strategiju i druge informacije koje nisu povijesni podaci.

Izrazi kao što su «vjerujemo», «predviđamo», «procjenjujemo», «očekujemo», «namjeravamo», «moguće» i slični namijenjeni su za naglašavanje kako se radi o predviđanjima, ali nisu isključivi način naglašavanja projekcija.

Po svojoj prirodi, predviđanja uključuju inherentne rizike i nesigurnosti, kako opće i specifične, tako i postojeće rizike da se planovi, predviđanja i projekcije neće ostvariti. Ti rizici, nesigurnosti i ostali faktori uključuju, između ostalog, one navedene u poglavlju 2. «Čimbenici rizika», kao i one navedene u ostalim dijelovima Prospekta.

U oslanjanju na predviđanja ulagatelji bi trebali pažljivo proučiti rizike i ostale nesigurnosti i događaje, osobito u svjetlu političkog, ekonomskog, društvenog i pravnog okruženja u kojem Izdavatelj djeluje. Izdavatelj ne preuzima nikakvu odgovornost da će jednom objavljena predviđanja obnavljati ili revidirati, bilo kao posljedicu novih informacija, budućih događaja ili zbog bilo kojeg drugog razloga, osim ako to nije zakonska obveza. Izdavatelj ne daje nikakva jamstva da će se rezultati, navedeni u predviđanjima, ostvariti.

Nitko nije ovlašten davati podatke i izjave u vezi s ponudom i prodajom Obveznica, a koji nisu sadržani u ovom Prospektu. Ako bi se takvi podaci ili izjave dali, na njih se ne smije osloniti kao na podatke i izjave čije je objavljivanje odobrio Izdavatelj ili Agenti izdanja. Nikakva jamstva, izričita ili implicitna, nisu dana od strane Agenata izdanja za istinitost i potpunost takvih podataka.

Ovaj Prospekt ne smije se smatrati preporukom za kupnju ili ponudom za prodaju od strane ili za račun Optime i ZB, ili od strane ili za račun druge osobe koja je s njima povezana, njihovih povezanih društava ili predstavnika, Obveznica u bilo kojoj državi u kojoj je davanje takvih ponuda ili poziva od strane takvih osoba protuzakonito.

Svaki ulagatelj koji razmatra kupnju Obveznica upućuje se na vlastitu ocjenu i prosudbu financijskog položaja Optime, te uvjeta Obveznica, uključivo inherentne rizike sadržane u Poglavlju «Čimbenici rizika».

Izdavanje ovog Prospekta, niti prodaja ili kupnja Obveznica ne impliciraju da se okolnosti vezane uz Optimu nisu izmijenile od datuma izdavanja ovog Prospekta.

Agenti izdanja ni na koji način ne odgovaraju ni ne jamče Izdavatelju niti bilo kojim trećim osobama (ulagateljima, upisnicima, Vlasnicima Obveznica i sl.) bilo izravno ili posredno za izvršenje obveza Izdavatelja po Obveznicama te za istinitost i sadržaj Prospekta odnosno potpunost podataka u Prospektu.

Davanjem naloga za kupnju Obveznica investitor izjavljuje da je upoznat sa Prospektom i da ga u cijelosti prihvaća tj. prihvaća činjenicu da Agenti izdanja ne odgovaraju prema imateljima Obveznica niti za izvršenje obveza Izdavatelja po Obveznicama niti za istinitost i sadržaj Prospekta odnosno potpunost podataka u Prospektu.

2 PODACI O IZDAVATELJU

2.1 Tvrtka, sjedište i pravni oblik

Tvrtka Izdavatelja je OT – OPTIMA TELEKOM d.d. za telekomunikacije.

Skraćena tvrtka je: OT – OPTIMA TELEKOM d.d.

Sjedište Izdavatelja je u Zagrebu, Bani 75/a.

Izdavatelj je organiziran kao dioničko društvo prema pravu Republike Hrvatske.

2.2 Upis u sudski registar

OT – OPTIMA TELEKOM d.d. je upisana u registru Trgovačkog suda u Zagrebu, MBS 040035070.

2.2.1 Predmet poslovanja

OT – OPTIMA TELEKOM d.d. je kod Trgovačkog suda u Zagrebu registrirana za obavljanje sljedećih djelatnosti:

- Računalne i srodne aktivnosti
- Pružanje internet usluga
- Proizvodnja uredskih strojeva
- Proizvodnja računala i druge opreme za obradu podataka
- Proizvodnja ostale električne opreme, d. n.
- Proizvodnja televizijskih odašiljača i radioodašiljača te aparata za žičanu telefoniju i telegrafiju
- Proizvodnja televizijskih prijemnika, radioprijemnika, aparata za snimanje i reprodukciju zvuka i slike te prateće opreme
- Iznajmljivanje uredskih strojeva i opreme, uključujući računala
- Iznajmljivanje ostalih strojeva i opreme, d. n.
- Organiziranje tečajeva iz područja informatike
- Izrada izvedba projekata iz područja elektronike i informatike
- Kupnja i prodaja robe na domaćem i inozemnom tržištu
- Posredovanje na domaćem i inozemnom tržištu
- Javne govorne usluge
- Davanje u najam telekomunikacijske mreže ili njezinih dijelova
- Prijenos govora, zvuka, podataka, dokumenata, slika i drugog, osim javnih govornih usluga
- Prijenos govora, zvuka, podataka, dokumenata, slika i drugog telekomunikacijskim kapacitetima u nepokretnoj i pokretnoj satelitskoj službi
- Izdavačka djelatnost
- Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja
- Savjetovanje u vezi s poslovanjem i upravljanjem
- Promidžba (reklama i propaganda)
- Proizvodnja telekomunikacijske opreme i pribora
- Održavanje i popravak telekomunikacijskih objekata, instalacija, uređaja i opreme
- Projektiranje, kontrola projekata, građenje i nadzor nad građenjem
- Izrada investicijske i tehnološke dokumentacije
- Zastupanje inozemnih trgovačkih društava
- Uvoz radijskih postaja
- Mjerenje radi izdavanja potvrde o kakvoći i elektromagnetskoj kompatibilnosti (EMC) telekomunikacijske opreme i uređaja radijskih postaja

2.2.2 Izvanredne okolnosti koje su utjecale ili utječu na obavljanje neke od tih djelatnosti

Nema izvanrednih okolnosti koje su utjecale ili utječu na obavljanje djelatnosti Optime.

2.3 Iznos upisanog, uplaćenog i odobrenog temeljnog kapitala

Iznos upisanog temeljnog kapitala je HRK 28.200.700,00 i uplaćen je dijelom u novcu, a dijelom je unesen u stvarima. Temeljni kapital podijeljen je na ukupno 2.820.070 redovnih dionica, svaka nominalnog iznosa HRK 10,00.

2.4 Povijesni podaci o temeljnom kapitalu

Društvo Izdavalatelj upisano je u sudski registar Trgovačkog suda u Rijeci rješenjem od 30. rujna, 1994. godine, pod tvrtkom Syskey računalne i srodne djelatnosti d.o.o., sa sjedištem u Rijeci, Ivana Luppisa 11. Pri osnivanju u cijelosti je uplaćen temeljni kapital u novcu, u iznosu od HRK 3.900 (tristisućedevetsto). Rješenjem istog suda, 23. siječnja 1995. upisana je promjena člana društva temeljem Ugovora o ulaganju „OPTIMA –OSN“ d.o.o. Buje u Syskey d.o.o. informatički Inženjering Rijeka, čime je u cijelosti izmijenjen osnivački akt društva. Temeljem izmjena ugovora osnivača, u društvo su uložene određene stvari u vrijednosti HRK 197.104,90 (stodevedesetsedamtisućastočetirikunedevedesetlpa). Unosom opisanih stvari ukupni iznos temeljnog kapitala iznosio je HRK 201.004,90 (dvjestotisućačetirikuneidevedesetlpa).

Odlukom članova društva od 27. prosinca 1995. te Ugovorom članova društva o usklađenju općih akata sa Zakonom o trgovačkim društvima isti je smanjen za iznos od HRK 304,90 (tristočetirikunedevedesetlpa) te je iznosio HRK 200.700,00 (dvjestotisućakunasedamstokuna). Predmetno usklađenje i smanjenje temeljnog kapitala upisano je Rješenjem Trgovačkog suda u Rijeci od 23. svibnja 1996.

Glavna skupština Društva Izdavalatelja je svojom odlukom dana 24. kolovoza 2007. donijela odluku o povećanju temeljnog kapitala, uplatom u novcu iznosa od HRK 20.000.000 (dvadeset milijuna) na iznos od HRK 20.200.700 (dvadeset milijuna dvjesto tisuća sedamsto).

Glavna skupština Društva Izdavalatelja je svojom odlukom od dana 26. rujna 2007. (te izmjenom i dopunom od 23. listopada 2007.) donijela odluku o povećanju temeljnog kapitala za iznos od HRK 8.000.000,00 (osam milijuna kuna) na iznos od HRK 28.200.700 (dvadeset osam milijuna dvjesto tisuća sedamsto) putem javne ponude za upis dionica. Povećanje temeljnog kapitala provedeno je temeljem rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu od dana 19.12.2007.

2.5 Broj glasova u glavnoj skupštini i broj vlastitih dionica

Svaka dionica daje pravo na 1 (jedan) glas. Izdavalatelj nema vlastitih dionica.

2.6 Broj dioničara s pravom glasa i popis dioničara s najvećim brojem glasova

Na datum prospekta Inicijalne javne ponude, Matija Martić bio je vlasnik svih 2.020.070 redovnih dionica koje glase na ime, te je time i jedini dioničar Društva.

Po provedenoj Inicijalnoj javnoj ponudi vlasnička struktura Izdavalatelja je promijenjena.

Tablica 1. Popis dioničara na dan namire 21.12.2007., nakon provedene Inicijalne javne ponude i dokapitalizacije

	Vlasnik računa	Stanje	(%)	Vrsta računa
1.	MATIJA MARTIĆ	1.910.070	67,73	Osnovni računa
2.	ZAGREBAČKA BANKA D.D.	136.606	4,84	Skrb.račun

3.	HANŽEKOVIĆ MARIJAN	133.962	4,75	Osnovni račun
4.	RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D. ZAGREB	125.283	4,44	Skrb.račun
5.	RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D. ZAGREB	90.566	3,21	Skrb.račun
6.	SOCIETE GENERALE-SPLITSKA BANKA D.D./ERSTE PLAVI OBVEZNI MIROVINSKI FOND	37.735	1,34	Skrb.račun
7.	ZAGREBAČKA BANKA D.D.	30.188	1,07	Osnovni račun
8.	SOCIETE GENERALE-SPLITSKA BANKA D.D./ALLIANZ ZB D.O.O. ZA AZ OBVEZNI MIROVINSKI FOND	29.199	1,04	Skrb. Račun
9.	ERSTE & STEIERMARKISCHE BANK D.D.	28.317	1,00	Skrb. Račun
10.	AUCTOR D.O.O.	27.547	0,98	Osnovni račun

2.7 Statusne promjene: pripajanje subjekta upisa drugom

Izdavatelj do dana ovog Prospekta nije vršio nikakva pripajanja ili spajanja.

2.8 Društva u vlasništvu

Izdavatelj na dan Prospekta drži poslovne udjele u dva povezana društva i to:

Optima Grupa Holding d.o.o., sa sjedištem u Bujama, Trg Josipa Broza Tita 1, u kojem drži 100% temeljnog kapitala, odnosno jedini temeljni ulog i poslovni udio u društvu.

OT- Optima telekom d.o.o. sa sjedištem u Republici Sloveniji, Ulica 15. maja, Koper u kojem drži 100% temeljnog kapitala, odnosno jedini temeljni ulog i poslovni udio u društvu.

2.9 Odredbe Statuta

2.9.1 Opće odredbe

Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu od 24. srpnja 2007. godine upisano je preoblikovanje Optime iz društva s ograničenom odgovornošću u dioničko društvo. Time je Optima promijenila i svoju tvrtku koja sada glasi OT-Optima Telekom d.d. za telekomunikacije. Član društva, Matija Martić donio je Odluku o preoblikovanju 11. srpnja 2007. kada je usvojen i novi osnivački akt društva – Statut.

Statutom se utvrđuje tvrtka, sjedište, pečat i znak, predmet poslovanja, temeljni kapital Društva, nominalni iznos i broj dionica u Društvu, vrste dionica, rezerve Društva, raspodjela dobiti, organi Društva, a posebno broj članova Uprave i Nadzornog odbora, zastupanje Društva, vrijeme trajanja i prestanak Društva, način i oblik priopćenja Društva, organizacija Društva, poslovna tajna, postupak za izmjene Statuta te završne odredbe. Sjedište društva je u Zagrebu.

S obzirom da je Optima u razdoblju od provedbe preoblikovanja do dana izdavanja ovog Prospekta izvršila i povećanje temeljnog kapitala inicijalnom javnom ponudom, bilo je potrebno izmijeniti na odgovarajući način i odredbe Statuta.

Danas, Optima ima temeljni kapital u iznosu od HRK 28.200.700,00 (dvadesetosam milijunad vjestotisućasedamsto) koji se sastoji od 2.820.070 (dvamilijunaosamstodvadesettisućasedamdeset) dionica, nominalnog iznosa HRK 10,00. Temeljni kapital uplaćen je u cijelosti, dijelom u novcu, a dijelom u stvarima.

Statutom se utvrđuje da Društvo ima Upravu, Nadzorni odbor i Glavnu Skupštinu. Glasilo Društva su Narodne Novine.

2.9.2 Glavna skupština

Glavnu Skupštinu čine dioničari Društva. Saziva se po potrebi, odnosno kada ju sazove tijelo koje sukladno odredbama Statuta na to ima pravo. Redovno će se Glavna Skupština održavati najmanje jednom poslije isteka poslovne godine.

Glavna Skupština saziva se sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima, a Statutom je predviđeno da se osim u sjedištu društva, može održati i izvan sjedišta.

Glavnoj Skupštini predsjedava Predsjednik kojeg određuje Nadzorni odbor između svojih članova za svaku Glavnu Skupštinu Društva iznova. Nadzorni odbor može glasovima svih članova odrediti da Glavnoj Skupštini predsjedava osoba koja nije član tog Odbora. Način glasovanja na Glavnoj skupštini određuje predsjednik Glavne skupštine. O radu Glavne skupštine vodi se zapisnik.

Glavna Skupština Društva može donositi pravovaljane odluke, ako u njenom radu sudjeluju dioničari koji zajedno imaju dionice čiji broj premašuje 60% ukupnog broja dionica.

Ako ni 30 minuta nakon proteka vremena naznačenog u pozivu za početak rada Glavne Skupštine nema kvoruma, Glavna Skupština se neće održati. Nova sjednica Glavne Skupštine mora biti zakazana najkasnije u roku od 30 dana nakon prvotnog sazivanja.

Ako niti na ponovno sazivanoj sjednici Glavne Skupštine ne bude kvoruma, Glavna Skupština će se ipak održati, ako u njenom radu sudjeluju dioničari koji zajedno imaju dionice čiji broj premašuje jednu polovinu ukupnog broja dionica. Svaka dionica daje pravo na jedan (1) glas.

Dioničare mogu zastupati fizičke ili pravne osobe temeljem valjane punomoći.

Pisana punomoć mora sadržavati: naznaku punomoćnika, naznaku dioničara koji izdaje punomoć, ukupnu nominalnu vrijednost dionica i glasova kojima raspolaže, ovlasti da djeluje i glasuje u ime dioničara na Glavnoj skupštini te datum izdavanja i vrijeme važenja punomoći.

Glavna Skupština odlučuje o izboru i razrješenju članova Nadzornog odbora, osim člana koji se imenuje u Nadzorni odbor, godišnjim financijskim izviješćima i uporabi dobiti, davanju razrješnica članovima Uprave i Nadzornog odbora, imenovanju revizora društva, donošenju Statuta i izmjenama i dopunama Statuta, povećanju i smanjenju temeljnog kapitala društva, imenovanju revizora za ispitivanje radnji obavljenih u osnivanju društva i radnji vođenja poslova društva, donošenju Poslovnika o radu Glavne skupštine, preoblikovanju, statusnim promjenama i prestanku društva, poslovnoj politici Društva, odlučuje o raspoređivanju (upotrebi) dobiti i pokriću gubitaka u poslovanju Društva. Glavna skupština u pravilu donosi odluke običnom većinom danih glasova, osim ako zakonom nije propisano nešto drugo, s time da sam Statut propisuje da u slučajevima izmjene Statuta, prestanka Društva, utvrđenja naknada za rad članova Nadzornog odbora, prihvatanja plana poslovanja Društva, imenovanja revizora, povećanja ili smanjenja temeljnog kapitala Društva, Glavna skupština donosi odluke većinom koja predstavlja 75% temeljnog kapitala zastupljenog na skupštini.

2.9.3 Uprava

Poslove društva vodi Uprava društva koju čini najviše 6 članova, a predsjednik Uprave društvo zastupa skupno s još jednim članom Uprave.

U svom poslovanju Uprava ima određena ograničenja pa je tako ovlaštena samostalno donositi odluke u okviru poslovnog plana u vrijednosti do EUR 1.000.000,00 u kunsjoj protuvrijednosti, a izvan poslovnog plana do iznosa EUR 400.000,00 u kunsjoj protuvrijednosti. Odluke koje prelaze utvrđene iznose Uprava može donijeti samo uz suglasnost Nadzornog odbora. Upravu društva imenuje i opoziva Nadzorni odbor koji ujedno u svakoj odluci i utvrđuje trajanje mandata, uz uvjet da isto nije duže od zakonom propisanog.

Uprava Društva obvezna je u vođenju poslova Društva slijediti smjernice i poštivati ograničenja koja postavlja Nadzorni odbor i Glavna skupština Društva

2.9.4 Nadzorni odbor

Nadzorni odbor sastoji se od tri člana koje imenuje Glavna skupština Društva običnom većinom glasova. Glavna skupština odredit će rok imenovanja za člana Nadzornog odbora u odluci o

imenovanju. Osim ako je drugačije određeno, Nadzorni odbor donosi odluke običnom većinom glasova.

Predsjednika i zamjenika predsjednika Nadzornog odbora biraju članovi Nadzornog odbora između sebe. Sjednicama rukovodi predsjednik, osim u slučaju njegove spriječenosti kada sjednicama rukovodi zamjenik predsjednika.

2.9.5 Ostale odredbe

Poslovna godina Društva poklapa se s kalendarskom godinom. Dobit Društva utvrđuje se za svaku godinu na dan 31.12. temeljem poslovnih izvješća i poslovnih knjiga. Dobit koju Društvo iskazuje u godišnjim financijskim izvješćima, raspoređuje Glavna Skupština na sredstva, rezerve i sredstva za raspodjelu dioničarima. Glavna Skupština donosi i odluku o isplati dividendi.

Društvo formira sredstva rezerve sukladno Zakonu iz kojih će se podmirivati nastali gubici Društva, odnosno ako se gubitak ne može pokriti iz sredstva rezerve, Glavna Skupština razmotriti će uzroke gubitaka te donijeti odluku o načinima i mjerama za njezino pokriće.

3 ČIMBENICI RIZIKA

3.1 Općenito o rizicima

Prilikom ulaganja u vrijednosne papire ulagatelj, sukladno vlastitim preferencijama odnosa rizika i povrata iz ulaganja, svjesno preuzima pojedine vrste rizika.

3.2 Rizik poslovnog okruženja

Rizik poslovnog okruženja određen je političkim, ekonomskim i socijalnim uvjetima u zemlji, ali i regiji koji utječu na poslovanje i uspješnost poslovanja domaćih poslovnih subjekata. Politički rizik pojedine države uključuje sve rizike povezane s mogućom političkom nestabilnošću, a u svojoj krajnosti uključuje i integritet i opstojnost države. Uzimajući u obzir trenutne unutarnje i vanjskopolitičke odnose, Hrvatska je stabilna parlamentarna demokracija čiji je glavni vanjsko-politički cilj uspješno uključivanje u Europsku uniju i NATO.

Hrvatska je proces približavanja Europskoj uniji započela potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom, koji je stupio na snagu 1. veljače 2005., provedbom kojega Republika Hrvatska ubrzano ispunjava političke, gospodarske i pravne kriterije za članstvo u Europskoj uniji (kriteriji iz Kopenhagena). Također, komponenta Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koja se u svojim zahtjevima odnosi na jačanje regionalne suradnje neposredno djeluje na učvršćivanje stabilnosti šire regije što je jedan od preduvjeta uspješnog gospodarskog razvoja. Sukladno cilju uspješnog pridruživanja Europskoj uniji Hrvatska je znatan dio svojih aktivnosti usmjerila na reforme potrebne za uspješno usklađivanje sa pravnom stečevinom Europske unije (*acquis communautaire*-om), kao i na razvoj i održavanje intenzivnih partnerskih odnosa sa zemljama članicama Europske unije. Službenim početkom pregovora o priključenju Europskoj uniji 3. listopada 2005. Republika Hrvatska intenzivirala je aktivnosti vezane uz prilagodbu europskim standardima i normama. Za očekivati je da će proces prilagodbe utjecati i na turističku djelatnost i poslovanje tvrtki unutar, te djelatnosti koje će se u raznim područjima svoje djelatnosti, kao što su kontrola kvalitete proizvoda, zaštita okoliša, morati uskladiti sa kriterijima i standardima Europske unije.

Otvorena pitanja koja Hrvatska ima sa svojim susjedima ne utječu na političku stabilnost države već predstavljaju legitimno zastupanje strateških i gospodarskih interesa države u međunarodnim odnosima, kao što to čine i sve druge razvijene države.

Politički i opći društveni rizik svojstven je svim dijelovima jednog društva i na njega se iz perspektive pojedinca, u pravilu, ne može individualno utjecati.

3.3 Poslovni rizik

Tržište nepokretne telefonije započelo je svoju liberalizaciju krajem 2004. godine. Optima je prva kompanija koja je dobila dozvolu za obavljanje javne govorne usluge u nepokretnoj telefoniji.

Stoga se može zaključiti da je segment alternativne fiksne telefonije u Hrvatskoj u fazi početnog razvoja, te je potrebno provesti dodatne korake u liberalizaciji ne bi li se poslovni modeli i samo tržišno okruženje dovelo da razine zapadnoeuropskih.

Također, osim navedenih rizika, postoje i rizici na razini mikroekonomskog upravljanja tvrtkom, kao što su rizici upravljanja likvidnošću i solventnošću, te rizici pogrešnih upravljačkih odluka.

3.4 Rizici poslovnog okruženja Optime

Poslovno okruženje Optime vrlo je dinamično, ali stabilno. Najveći rizici poslovnog okruženja su uspješan nastavak procesa liberalizacije i moguća supstitucija nepokretne govorne usluge mobilnom.

HT – Hrvatske telekomunikacije d.d. („HT“) kao operator s najznačajnijim tržišnim udjelom ima na raspolaganju značajnije resurse od onih kojima raspolažu alternativni operatori.

Također, mobilni operatori kao Tele2 mogu ući na tržište nepokretne telefonije, a kako se radi o kompanijama sa internacionalnim iskustvom i značajnim kapitalom, u tom bi slučaju mogli nastati određeni poremećaji na tržištu.

Usprkos navedenim rizicima, Optima se u posljednje 2 godine pozicionirala kao snažna druga telekomunikacijska kompanija na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu (nakon HT-a), te je dosegla potrebnu kritičnu masu korisnika, pa je za očekivati da može odgovoriti na sve izazove koji dolaze iz samog tržišnog okruženja.

Tržište telekomunikacija u Republici Hrvatskoj, uključujući tržište nepokretne mreže koje je osnovni predmet poslovanja Optime, regulirano je djelovanjem Hrvatske agencije za telekomunikacije ("HAT") kao nadležnog regulatornog tijela. Optima, svojim aktivnim djelovanjem, pokušava utjecati na razvoj i izmjene regulatornog okvira, obračunajući se Agenciji za sva sporna pitanja, osobito ona koja izravno imaju utjecaj na poslovne rezultate Optime. U tom smislu, svaka nepovoljna regulatorna izmjena, posebno ona koja bi značila znatnije povećanje cijena utvrđenih standardnom ponudom HT-a, mogla bi imati značajniji utjecaj na rezultate Optime.

Jedan od bitnih elemenata za rad Optime svakako je sporno pitanje vlasništva nad sustavom DTK-a (distributivna telekomunikacijska kanalizacija). Sudski postupci kasnije spomenuti u ovom dokumentu, u kojima sudjeluje i Optima, djelomično imaju za podlogu upravo neriješenu situaciju s vlasništvom nad DTK-a. Navedena problematika opisana je opširnije pod točkom 4.5.15.

HAT se aktivno uključio u rješavanje problematike DTK s ciljem omogućavanja ravnopravnog korištenja DTK od strane svih operatora i davatelja usluga.

Optima je spremna uredno ispunjavati sve obveze koje se tiču eventualnih naknada za korištenje DTK, tako da je i u svom poslovanju predviđela rezervacije naknada za korištenje DTK pa takva obveza ne bi dodatno opterećivala poslovanje Optime.

3.4.1 Rizik smanjenja tržišnog udjela (jačanja konkurencije)

Mobilni operatori spremni na ulazak na tržište nepokretne telefonije predstavljaju prominentan rizik za Optimu i kao takvi mogu znatno utjecati na tržišni udio iste, kao i cijene usluga i proizvoda. Grupu agresivnih i perspektivnih novih operatora svakako predvode VipNet, sa bazom od 1,3 milijuna korisnika, te međunarodno iskusni Tele2, ujedno drugi i treći mobilni operatori na hrvatskom tržištu.

Među postojećim tvrtkama na tržištu prijeti opasnost sve izraženije cjenovne konkurencije, u slučaju da Optimini konkurenti (Metronet, B.net, H1, Iskon Internet) odluče proširiti svoju bazu korisnika. Povrh toga, dodatan pritisak se očekuje od pružatelja VoIP (*voice-over-internet-protocol*) usluga.

Nadalje, postoji mogućnost da kućanstva u Hrvatskoj fiksno telefoniranje do određene mjere zamijene mobilnim telefoniranjem što može rezultirati ubrzanim smanjenjem tržišta fiksnih glasovnih usluga. Isto tako, uslijed nedovoljno jakog ekonomskog rasta ili nedostatka zanimanja korisnika, može doći do sporijeg od očekivanog rasta širokopojsnih usluga, što može izravno negativno utjecati na poslovanje i tržišni udio Optime.

3.4.2 Ekološki rizik

Obavljanje poslovnih aktivnosti Optime ne dovodi do onečišćenja okoliša, osim u okviru korištenja vozila za obavljanje prijevoza djelatnika, te izgradnje sustava DTK.

Instalacije na kojima se, između ostalog, temelji telekomunikacijska oprema Optime, ne dovode do onečišćenja zraka ili uporabe frekvencijskih spektara potencijalno štetnih za zdravlje ljudi.

3.5 Pravni okvir poslovanja Optime

3.5.1 Temeljni propisi koji se odnose na poslovanje Optime

Zakon o telekomunikacijama (Narodne novine br. 122/03, 158/03, 60/04 i 70/05) je temeljni propis koji regulira poslovanje i poslovno okruženje Optime, a temeljem kojeg je Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka donijelo niz pravilnika kao provedbenih propisa, koje sve zajedno uz odluke HAT-a čine regulatorni okvir unutar kojeg Optima posluje.

Zakon o telekomunikacijama liberalizirao je telekomunikacijsko tržište prije svega na način da je ukinuo monopol na usluge nepokretne telefonije, nametnuo je obvezu operatoru sa znatnijom tržišnom snagom (kako je definiran niže) da omogući otvoren pristup njegovoj telekomunikacijskoj mreži i lokalnoj petlji, međusobno povezivanje i zakup telekomunikacijskih vodova, uvedena je mogućnost prijenosa broja na drugog operatora, kao i usluge odabira i predodabira operatora (sve navedene usluge definirane su niže u tekstu).

3.5.2 Hrvatska agencija za telekomunikacije

Zakonom o telekomunikacijama osnovana je Hrvatska agencija za telekomunikacije, kao samostalna, neprofitna i neovisna pravna osoba s javnim ovlastima, koja za svoj rad odgovara Hrvatskome saboru.

HAT regulira sve aspekte tržišta pokretne i nepokretne telefonije i pristupa Internetu, od dodjela koncesija do nadzora kakvoće i cijena telekomunikacijskih usluga, te održava i promiče ravnopravnu tržišnu utakmicu. HAT upravlja radiofrekvencijskim spektrom, rješava pitanja u svezi radijske opreme i telekomunikacijske terminalne opreme, surađuje s inozemnim regulatornim tijelima u telekomunikacijama, te obavlja stručni nadzor nad obavljanjem telekomunikacijskih usluga.

HAT-om upravlja Vijeće Agencije, sastavljeno od pet članova koje imenuje i razrješava Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, na vrijeme od pet godina. Vijeće Agencije donosi odluke većinom glasova svih svojih članova, a one su konačne te protiv odluka, rješenja i zaključaka Vijeća nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

HAT odobrava Standardne ponude operatora sa znatnijom tržišnom snagom za usluge međusobnog povezivanja, za uslugu pristupa izdvojenoj petlji, za davatelje usluga pristupa Internetu, za davatelje usluga s dodanom vrijednošću te za uslugu najma telekomunikacijskih vodova, a čime izravno utječe na daljnju liberalizaciju telekomunikacijskog tržišta budući da operator sa znatnijom tržišnom snagom ne može samovoljno nuditi sklapanje ugovora za govorne usluge ostalim operatorima već svaka njegova ponuda mora prethodno biti odobrena od strane HAT-a. HAT je tako u nekoliko navrata već nalagala operatoru sa znatnijom tržišnom snagom HT-Hrvatske telekomunikacije d.d. da izmjeni pojedine uvjete iz svojih standardnih ponuda, od kojih se posebno izdvaja sniženje cijena međusobnog povezivanja (interkonekcije) te sniženje veleprodajne cijene mjesečne naknade za izdvojenu lokalnu petlju.

U ostvarivanju svojih načela i ciljeva, HAT je dužna surađivati s tijelom nadležnim za zaštitu tržišnog natjecanja i tijelom nadležnim za zaštitu prava potrošača.

3.5.3 Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Zakonom o telekomunikacijama, na sva pitanja u vezi telekomunikacija koja nisu uređena ovim Zakonom, primjenjuju se odredbe posebnog zakona kojim je uređena zaštita tržišnog natjecanja.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja („AZTN“) obavlja upravne i stručne poslove u vezi sa zaštitom tržišnog natjecanja, te poslove odobravanja, nadzora provedbe i povrata državnih potpora. Vezano uz telekomunikacijski sektor, AZTN nastoji očuvati jednake uvjete poslovanja za sve sudionike tržišta, zaštititi korisnike telekomunikacijskih usluga i sudjelovati u provođenju liberalizacije telekomunikacijskog tržišta, aktivno sudjelovati u donošenju zakona i propisa i davati svoje mišljenje o eventualnim privatizacijskim projektima i dodjelama koncesija. Za svoj rad, AZTN je odgovorna Hrvatskom saboru kojem podnosi godišnje izvješće o svom radu.

3.5.4 Vijeće za zaštitu potrošača

Zakonom o telekomunikacijama, Hrvatska agencija za telekomunikacije dužna je surađivati s Vijećem za zaštitu potrošača („VZP“). VZP je savjetodavno tijelo ministru gospodarstva koje imenuje Vlada na prijedlog ministra.

3.5.5 Dozvole i koncesije izdane Optimi za pružanje telekomunikacijskih usluga

Optima je za pružanje telekomunikacijskih usluga, od HAT-a dobila slijedeće dozvole:

1. Dozvola za obavljanje javnih govornih usluga u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži bez uporabe radiofrekvencijskog spektra, 19. studenog 2004.
2. Dozvola za obavljanje usluge davanja u najam telekomunikacijskih vodova, 19. studenog 2004.
3. Dozvola za obavljanje usluge davanja u najam telekomunikacijske mreže i njezinih dijelova, 19. studenog 2004.

Dozvole su dane na rok od 30 godina. Optima je za prvu godinu obavljanja javne govorne usluge bez uporabe radiofrekvencijskog spektra platila naknadu u iznosu od HRK 8.000.000.

Naknade za prvu godinu pružanja usluga temeljem preostale dvije dozvole, davanje u najam telekomunikacijskih vodova i davanje u najam telekomunikacijske mreže i njezinih dijelova je iznosila HRK 20.000.

Iznos naknada za svaku od usluga koje Optima obavlja temeljem gore spomenutih Dozvola, utvrđuje se sukladno Pravilniku o plaćanju naknade za obavljanje telekomunikacijskih usluga i djelatnosti (Narodne novine br. 26/05), u iznosu od 0,1% prihoda ostvarenih pružanjem predmetne usluge.

Optima je za pružanje telekomunikacijskih usluga od HAT-a dobila 18 koncesija kojima Optima dobiva mogućnost za obavljanjem javnih telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži uz uporabu radiofrekvencijskog spektra (WiMax). Spomenute koncesije vezane su za pojedine županije, tako da je Optima s brojem dobivenih koncesija pokrila sljedeće županije:

1. Međimurska županija
2. Osječko-baranjska županija
3. Splitsko-dalmatinska županija
4. Primorsko-goranska županija
5. Zagrebačka županija
6. Ličko-senjska županija
7. Istarska županija
8. Zadarska županija
9. Dubrovačko-neretvanska županija
10. Šibensko-kninska županija
11. Bjelovarsko-bilogorska županija
12. Požeško-slavonska županija
13. Sisačko-moslavačka županija
14. Karlovačka županija
15. Varaždinska županija
16. Krapinsko-zagorska županija
17. Koprivničko-križevačka županija
18. Virovitičko-podravska županija

Koncesije su dodijeljene na rok od 5 godina, s time da postoji mogućnost njihovog obnavljanja prema propisima koji će se primjenjivati u trenutku obnove.

Iznos naknada za svaku od koncesija utvrđen je već spomenutim Pravilnikom. Ovdje se iznos naknada razlikuje ovisno o broju stanovnika po pojedinoj županiji, tako za prvu godinu obavljanja usluge temeljem koncesije za uporabu frekvencija za obavljanje javnih telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži uz uporabu radiofrekvencijskog spektra na području Zagrebačke županije iznosi HRK 135.000, dok za ostale županije naknada iznosi HRK 95.000.

Iznos naknada za naredne godine utvrđuje se na isti način kao iznos naknada za usluge koje Optima obavlja temeljem Dozvola, dakle u iznosu od 0,1% ukupnih prihoda ostvarenih iz usluge.

Visina godišnje naknade za uporabu radijskih frekvencija ovisi o radiofrekvencijskom spektru pa tako ona iznosi HRK 56.000 (za pojas 2x14MHz) ili HRK 84.000 (pojas 2x21 MHz) po županiji.

Sukladno članku 23., stavak 2., Zakona o telekomunikacijama, Optima je HAT-u prijavila pružanje sljedećih telekomunikacijskih usluga:

1. usluge prijenosa govora, zvuka, podataka, dokumenata, slika i drugog, bez uporabe radiofrekvencijskog spektra, osim javnih govornih usluga – usluge davanja pristupa Internetu, 06. lipnja 2007.
2. usluge prijenosa govora, zvuka, podataka, dokumenata, slika i drugog, bez uporabe radiofrekvencijskog spektra, osim javnih govornih usluga – usluge prijenosa govora putem Internetskog protokola (VoIP), 16. svibnja 2007.
3. usluge prijenosa govora, zvuka, podataka, dokumenata, slika i drugog, bez uporabe radiofrekvencijskog spektra, osim javnih govornih usluga – usluge s dodanom vrijednosti, 28. kolovoza 2007.

Naknade za prvu godinu obavljanja gornjih usluge iznosi HRK 5.000 po usluzi. Naknade za ostale godine obavljanja usluge su u iznosu od 0,1% ukupnog prihoda ostvarenih od usluga.

3.5.6 Operator sa znatnijom tržišnom snagom i tržišno natjecanje

Sukladno članku 51. Zakona o telekomunikacijama smatra se da operator ili davatelj usluga ima znatniju tržišnu snagu na mjerodavnom tržištu ako ima tržišni udjel veći od 25% na tom mjerodavnom tržištu. Vijeće HAT-a može utvrditi da operator nema znatniju tržišnu snagu na mjerodavnom tržištu iako ima udjel veći od 25% na mjerodavnom tržištu, kao i da je ima, iako ima manji udjel od navedenog, a sukladno smjernicama danim Zakonom o telekomunikacijama te pravilnikom koji donosi ministar mora, turizma, prometa i razvitka.

Sukladno Zakonu o telekomunikacijama, Vijeće HAT-a jedanput godišnje objavljuje u Narodnim novinama popis operatora i davatelja usluga sa znatnijom tržišnom snagom, te je tako objavljeno da su HT-Hrvatske telekomunikacije d.d. operator sa znatnijom tržišnom snagom na mjerodavnom tržištu javne govorne usluge u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži, na mjerodavnom tržištu usluge pristupa Internetu, na mjerodavnom tržištu iznajmljenih telekomunikacijskih vodova, te na mjerodavnom tržištu međusobnog povezivanja, sve na području Republike Hrvatske. T-Mobile Hrvatska d.o.o. i VIPnet d.o.o. su operatori sa znatnijom tržišnom snagom na mjerodavnom tržištu javne govorne usluge u pokretnim telekomunikacijskim mrežama i na tržištu međusobnog povezivanja, oboje na području Republike Hrvatske.

Operatori sa znatnijom tržišnom snagom obvezni su pružiti drugim operatorima i davateljima usluga pristup svojoj mreži i sučeljima, obvezni su objaviti minimalnu ponudu za iznajmljivanje telekomunikacijskih vodova i standardnu ponudu za međusobno povezivanje, te su obvezni omogućiti pristup svojoj izdvojenoj lokalnoj petlji, sve po načelima nediskriminacije, transparentnosti i troškovne usmjerenosti.

Operator sa znatnijom tržišnom snagom na tržištu javne govorne usluge u nepokretnoj mreži je za cijene usluga koje obavlja dužan prethodno ishoditi suglasnost Vijeća HAT-a.

Vijeće HAT-a ovlašteno je donijeti rješenje o izmjeni cijena usluga kada operator sa znatnijom tržišnom snagom narušava načela transparentnosti, ravnopravnosti i troškovne usmjerenosti u slučaju kada naplaćuje visoke cijene usluga, sprječava ulazak na tržište drugim sudionicima, ograničava tržišno natjecanje putem određivanja previsokih ili preniskih cijena usluga, daje neopravdane prednosti pojedinim korisnicima usluga, te neopravdano povezuje određene vrste usluga.

3.5.7 Tržišno natjecanje

Sukladno Zakonu o telekomunikacijama, HAT, zajedno s AZTN i VZP, osobito ostvaruje sljedeća načela i ciljeve: osiguranje i promicanje djelotvornog i održivog tržišnog natjecanja na telekomunikacijskom tržištu s jednakim mogućnostima za sve sudionike na tržištu; poticanje djelotvornosti ulaganja u telekomunikacijsku infrastrukturu; poticanje pristupa tržištu novim davateljima usluga te uvođenja novih, inovativnih telekomunikacijskih usluga i tehnologija; osiguranje poštovanja načela otvorenog pristupa telekomunikacijskoj mreži i infrastrukturi; te onemogućavanje zlouporabe nadmoćnog položaja na telekomunikacijskom tržištu.

Sljedeći slučajevi i rješenja HAT-a te AZTN, pokazuju da u Republici Hrvatskoj postoji djelotvorno telekomunikacijsko tržište s neovisnim i učinkovitim regulatornim tijelima koja ispunjavaju svoje zakonske obveze te da djeluju sukladno najboljoj svjetskoj praksi:

- HAT je u nekoliko navrata rješenjima zahtijevala izmjene standardnih ponuda za međusobno povezivanje operatora sa znatnijom tržišnom snagom (razvidno primjerice iz Odluka HAT, Narodne novine br. 32/05, 82/05 i 42/06).
- HAT je u nekoliko navrata donosila rješenje o izmjeni cijena tarifnih opcija operatora sa znatnijom tržišnom snagom za koje je utvrdilo da ograničavaju ili ugrožavaju održivo tržišno natjecanje određivanjem preniskih cijena u tarifnoj opciji.
- HAT je u nekoliko navrata nalagala operatoru sa znatnijom tržišnom snagom sklapanje dopuna ugovora o međusobnom povezivanju.
- AZTN je 12. srpnja 2007. donijela odluku kojim je utvrdila da su dva povezana operatora sa znatnijom tržišnom snagom zlouporabili vladajući položaj na mjerodavnom tržištu telekomunikacijskih usluga sklapajući Okvirne ugovore o pružanju telekomunikacijskih usluga, kojima su svojim korisnicima uvjetovali sklapanje ugovora njihovim pristankom na dodatne obveze, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu ni u kakvoj vezi s predmetom tih

ugovora, a koje se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

3.5.8 Usluge međusobnog povezivanja

Međusobno povezivanje (interkonekcija) posebna je vrsta pristupa mreži između operatora, kojim se uspostavlja fizičko i logičko povezivanje javnih telekomunikacijskih mreža jednog ili više različitih operatora, kako bi se korisnicima usluga jednog operatora omogućilo međusobno komuniciranje ili komuniciranje s korisnicima usluga drugog operatora, ili pristup uslugama drugog operatora, pri čemu usluge mogu pružati međusobno povezani operatori ili drugi davatelji usluga koji imaju pristup mreži.

Dva operatora uspostavljaju međusobno povezivanje (interkonekciju) telekomunikacijskih mreža kako bi omogućili direktan tijek prometa i prosljeđivanje poziva između dviju mreža direktnim putem uz najmanje troškove i naknade za terminaciju poziva, te izbjegavanje dodatnih naknada za tranzitiranje poziva. Posebno je važna interkonekcija s HT-om, koja se iz razloga posebne arhitekture komutacijske mreže HT-a može izvesti kao nacionalna (vezanje na tranzitne centrale u jednoj regiji), regionalna (vezanje na tranzitne centrale u svim regijama) i lokalna (vezanje na lokalne centrale) interkonekcija.

Cijene terminacije u HT-ovu mrežu najniže su ukoliko se terminacija poziva vrši putem lokalne interkonekcije. Usporedbe radi za pozive upućene u HT-ovu mrežu, i obrnuto za pozive koji dolaze iz mreže operatora u mrežu HT-a, na nacionalnoj razini cijena je u razdoblju više tarife 0,124 kn/min, a u razdoblju niže tarife 0,062 kn/min, na regionalnoj razini cijena je u razdoblju više tarife 0,095 kn/min, a u razdoblju niže tarife 0,0475 kn/min. Isti poziv bi operatora stajao u razdoblju više tarife 0,062 kn/min, odnosno 0,031 kn/min ukoliko je povezan na lokalnoj razini. Treba dodati da se na ove iznose još plaća i naknada za uspostavu poziva, no ona je jednaka za sve razine interkonekcije, pa za ovu vrstu usporedbe nije ni relevantna.

Slijedom navedenog, operator koji je povezan na lokalnoj razini s HT-om može pružati usluge korisnicima znatno konkurentnije od operatora koji su povezani na nacionalnoj ili regionalnoj razini. Bitno je naglasiti da je Optima, prvi alternativni operator koji je uopće postavio zahtjev HT-u za omogućavanjem lokalne interkonekcije te da je nakon neuspjelih pregovora, HAT svojim Rješenjem od 16. listopada 2006. odredio HT-u da bez odgađanja omogući Optimi traženu uslugu. Nakon uspostave usluge, Optima svakodnevno povećava broj spojenih lokalnih centrala s HT-om u cilju što većeg smanjenja troškova terminacije poziva u HT-ovu mrežu, čime u konačnici i poboljšava svoju konkurentnost, ali i osnažuje svoju tržišnu i pregovaračku poziciju u odnosu na HT.

Osim što ima sklopljen ugovor o međusobnom povezivanju s HT-om, koji je potpisan 12. travnja 2005., Optima je sklopila još 11 ugovora o međusobnom povezivanju s drugim domaćim operatorima od čega su tri s mobilnim: T-Mobile, Vipnet i Tele2. Preostalih osam ugovora potpisano je s Iskonom, Amisom, Metronetom, Primatelom, Vodatelom, te Vipnetom za povezivanje u nepokretnoj mreži.

Optima je sklopila i ugovore o međusobnom povezivanju s 21 međunarodnim operatorom i to: Akton, Deutsche Telekom, Telekom Austria, GTS-Datanet Telecommunications, eTel, Invitel, Lanck Telecom, PanTel, Romtelecom, Sunrise, Telco214, Teleglobe, Telekom Italia Sparkle, Telekom New Zealand, Telekom Slovenije, SiOL, Telekom Srbija, TeliaSonera, TVIconnect, VoIPShop.

3.5.9 Pristup izdvojenoj lokalnoj petlji

Pristup izdvojenoj lokalnoj petlji prema definiciji Standardne ponude za uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji predstavlja potpuni pristup izdvojenoj lokalnoj petlji, kojim se trećoj zainteresiranoj strani, ovdje Optimi dopušta uporaba cijeloga frekvencijskog spektra lokalne petlje, i zajednički pristup izdvojenoj lokalnoj petlji, kojim se trećoj zainteresiranoj strani dopušta uporaba širine pojasa frekvencijskog spektra iznad govornoga pojasa frekvencijskog spektra izdvojene lokalne petlje, pri čemu ne dolazi do promjene vlasništva nad lokalnom petljom.

Pristup izdvojenoj lokalnoj petlji (tj. pristupnoj mreži koja se u najvećoj mjeri sastoji od bakrenih parica) predstavlja najvažniji i završni korak u liberalizaciji tržišta nepokretne telefonije jer alternativnim operatorima omogućuje korištenje postojeće pristupne mreže do krajnjih korisnika, a uz plaćanje cijene najma. Vlasnik gotovo svih bakrenih parica u Hrvatskoj je HT, koji je kao operator sa znatnijom tržišnom snagom dužan omogućiti alternativnim operatorima pristup lokalnoj

petlji, temeljem gore opisanih zakonskih i podzakonskih propisa te Standardne ponude. Temeljem Standardne ponude, Optima je među prvim operatorima sklopila Ugovor s HT-om o pristupu izdvojenoj lokalnoj petlji (potpisan 11. svibnja 2006.).

Zbog važnosti pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji za otvaranje, razvoj i rast telekomunikacijskog tržišta, HAT je u okviru svojih ovlasti izvršio intervenciju na cijenu najma bakrenih parica, tako je danas u Hrvatskoj cijena najma bakrene parice jedna od najnižih u Europi i iznosi 52,14 kn mjesečno, što bitno smanjuje troškove pružanja usluga alternativnih operatora te omogućuje njihov brži razvoj.

3.5.10 Zakup telekomunikacijskih vodova

Na početku poslovanja, Optima nije imala izgrađenu vlastitu telekomunikacijsku infrastrukturu kojom bi povezivala svoje krajnje korisnike te je uzimala u zakup telekomunikacijske vodove drugih operatora. U zakup su većinom uzimani vodovi HT-a, jer je HT jedini imao dovoljno visok stupanj izgrađenosti vlastite infrastrukture.

U međuvremenu se u posljednje dvije i pol godine na tržištu pojavila nekolicina novih davatelja usluge najma telekomunikacijskih vodova (uključujući HEP d.d. i Hrvatske željeznice d.d.) koji su pomogli osjetnom smanjenju cijene zakupa vodova (čak i do 50%).

U posljednje dvije i pol godine Optima je izgradila vlastitu telekomunikacijsku infrastrukturu, te je time osjetno smanjila količinu vodova koje uzima u zakup od drugih davatelja usluga, a u svrhu povezivanja krajnjih korisnika. Veći udio vlastite telekomunikacijske infrastrukture u odnosu na zakupljenu izravno utječe na povećanje pouzdanosti i kvalitete Optiminih usluga te smanjenje troškova.

3.5.11 Odabir i predodabir operatora

Operatori sa znatnijom tržišnom snagom na tržištu javne govorne usluge u nepokretnoj mreži obvezni su omogućiti korisnicima svojih usluga slobodan odabir i predodabir operatora. Putem navedene usluge korisnicima je omogućeno da biranjem određenog predbroja (odabir) ili unaprijed programiranim predbrojem koje omogućuje operator na zahtjev korisnika (predodabir) svaki njihov telefonski poziv bude upućen putem mreže odabranog/predodabranog „alternativnog“ operatora. Na taj način korisnik plaća pretplatu (odnosno naknadu za pristup mreži) operatoru sa znatnijom tržišnom snagom, a telefonske impulse odabranom/predodabranom „alternativnom“ operatoru.

Navedena usluga omogućava tzv. „alternativnim“ operatorima da bez svoje telekomunikacijske mreže i uz mala ulaganja u infrastrukturu pružaju telekomunikacijske usluge velikom broju korisnika, koji se putem takovog operatora samo prespajaju na mreže drugih operatora.

3.5.12 Prijenos brojeva

Svi operatori obvezni su omogućiti korisnicima svojih usluga da na zahtjev zadrže (prenesu) svoj postojeći telefonski broj prilikom prelaska na novog operatora. Navedenom uslugom uklonjena je jedna od bitnih psiholoških prepreka u liberalizaciji telekomunikacijskog tržišta, kako korisnici više nisu obeshrabreni u prelasku na novog pružatelja usluga okolnošću da će imati brige oko informiranja svojih kontakata o promjeni njihovog telefonskog broja.

3.5.13 Uporaba javnog dobra i nekretnina drugih

Sukladno Zakonu o telekomunikacijama operatori imaju pravo, uz pribavljenu suglasnost nadležnog tijela državne uprave koje upravlja javnim dobrima, koristiti se, u svrhu obavljanja svoje djelatnosti, javnim dobrima u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske, te šumskim i drugim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske, kao i zračnim prostorom iznad njih, za postavljanje i održavanje svoje telekomunikacijske infrastrukture i opreme.

U slučaju kad nije ishođena gornja suglasnost operatori mogu, kad je to potrebno radi izgradnje objekata ili izvođenja radova koji su prema Zakonu o telekomunikacijama od interesa za Republiku Hrvatsku, steći vlasništvo ili steći služnost nad gornjim nekretninama, kao i na nekretninama drugih pravnih i fizičkih osoba, u skladu s odredbama Zakona o izvlaštenju.

3.5.14 Zajednička uporaba izgrađene telekomunikacijske infrastrukture

Sukladno Zakonu o telekomunikacijama HAT potiče zajedničku uporabu izgrađene telekomunikacijske infrastrukture, i to osobito u svrhu zaštite zdravlja ljudi, zaštite okoliša i potreba primjerenijeg prostornog uređenja.

Operatori imaju pravo, ako postoje tehnički uvjeti, koristiti se izgrađenom telekomunikacijskom infrastrukturom u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba uz naknadu stvarnih troškova, na temelju sklopljenog ugovora.

Ako vlasnik telekomunikacijske infrastrukture odbije sklopiti ugovor ili ne odgovori na zahtjev operatora u roku od 30 dana od dana dostave tog zahtjeva, Vijeće Agencije će, na zahtjev operatora, u roku od 60 dana utvrditi postoje li odgovarajući tehnički uvjeti, te u slučaju postojanja odgovarajućih tehničkih uvjeta donijeti rješenje koje u cijelosti zamjenjuje taj ugovor.

U slučaju kad nije utvrđen vlasnik telekomunikacijske infrastrukture, Vijeće Agencije može, na zahtjev operatora, ako postoje odgovarajući tehnički uvjeti, donijeti privremeno rješenje do utvrđivanja prava vlasništva, koje u cijelosti zamjenjuje ugovor o korištenju infrastrukture.

HAT je na temelju kalkulacija i analiza utvrdila cijenu najma zajedničke izgrađene infrastrukture. Operatori će za najam telekomunikacijske infrastrukture novac uplaćivati na privremeni račun pri HAT-u. Nakon što se nedvojbeno pravorijekom utvrdi vlasnik infrastrukture, novac će pripasti vlasniku. U cijenu nije uključena naknada za pravo služnosti, budući da ta naknada nije u nadležnosti HAT-a. Smjernice iz Europe su u pravcu da se naknada za pravo služnosti odredi na razini države, a u korist lokalne i područne samouprave.

3.5.15 Distributivna telekomunikacijska kanalizacija („DTK“)

DTK je sustav podzemnih cijevi, kabelskih zdenaca i kabelskih galerija koji služi za razvod i zaštitu telekomunikacijskih vodova te je kao takva dio gore opisane izgrađene telekomunikacijske infrastrukture koja je u zajedničkoj uporabi sukladno pravilima koja su izložena pod istoimenim gornjim podnaslovom.

Optima je regulirala svoje odnose oko korištenja DTK-a s HT-om temeljem Ugovora o najmu i uporabi slobodnog prostora u cijevima kabelske kanalizacije HT-a od 22.3.2007. Optima ujedno ima odgovarajući ugovor o pravu služnosti s gradom Splitom i Solinom, dok se vode intenzivni pregovori s Gradom Zagrebom s obzirom na potpisani ugovor o najmu s HT-om.

Nakon liberalizacije tržišta postavilo se pitanje prava vlasništva nad DTK poslije što su Grad Zagreb i pojedine županije proglasile DTK javnim dobrom kojim one upravljaju uz nadoknadu, dok s druge strane HT navodi da su njegovi pravni prednici HPT i PTT izgradili većinu DTK, pa da je stoga on vlasnik iste.

Iz Prospekta HT-a objavljenog 17. rujna 2007. („HT-Hrvatske telekomunikacije d.d. Ponuda 16.377.707 redovnih dionica i Globalnih potvrda depozitara (GDR-a)“) proizlazi da su Vlada Republike Hrvatske, Deutsche Telekom AG i HT 13. kolovoza 2007. sklopili Memorandum o razumijevanju kojim su između ostalog utvrdili načela temeljem kojih bi Vlada Republike Hrvatske izradila nacрте odgovarajućih zakona koje bi predložila na usvajanje Hrvatskom saboru. Iz navedenog Prospekta proizlazi da bi se DTK tretirala kao telekomunikacijska infrastruktura na koju bi se primjenjivao „zakonski režim prava puta“. Takvo pravo bi uključivalo pravo pristupa, uporabe, popravka, održavanja i polaganja kabelskih cijevi te sva druga povezana prava. Iz samog teksta Prospekta, međutim, nije posve jasno da li bi se takva prava davala izgraditeljima DTK i s retroaktivnim učinkom (što bi imalo za posljedicu da se svaka osoba koja je prije stupanja na snagu zakona, kojim se navedeno regulira, može legitimirati kao vlasnik DTK koju je izgradila), iako bi se čitanjem pojedinih dijelova rečenica Prospekta mogao steći takav zaključak.

Neovisno o potonjem, kako pitanje prava vlasništva nad DTK nije u cijelosti riješeno, neizostavno je da s time u vezi postoje određeni rizici koje bi sukladno zakonodavnim ovlastima trebalo regulirati Vijeće Agencije (HAT) kako je navedeno pod gornjom točkom 4.5.14. ovog Prospekta.

3.5.16 Tajnost telekomunikacijskih priopćenja

Sukladno Zakonu o telekomunikacijama u svrhu osiguravanja tajnosti telekomunikacijskih priopćenja u javnoj telekomunikacijskoj mreži i u obavljanju javnih telekomunikacijskih usluga te pripadajućih podataka o telekomunikacijskom prometu, zabranjeno je slušanje, prisluškivanje, pohranjivanje i svaki oblik presretanja ili nadzora nad telekomunikacijskim priopćenjima i

pripadajućim podacima o telekomunikacijskom prometu bez privole samog korisnika usluga ili zahtjev utemeljen na posebnom zakonu.

Operatori su ovlašteni bilježiti komunikacije i pripadajuće podatke o telekomunikacijskom prometu tijekom zakonitih poslovnih operacija u svrhu pružanja dokaza o trgovačkim transakcijama ili drugim poslovnim komunikacijama.

Uporaba javnih telekomunikacijskih mreža za pohranu informacija ili za pristup informacijama pohranjenima u telekomunikacijskoj terminalnoj opremi korisnika usluga dopuštena je samo uz uvjet da su ti korisnici usluga dobili jasne i razumljive obavijesti o svrsi obrade, te da imaju mogućnost odbijanja takve obrade od strane kontrolora podataka.

3.6 Rizik deviznog tečaja koji se odnosi na ovo izdanje Obveznica

Cijena Obveznica uvrštenih na Zagrebačku burzu bit će iskazana u kunama, te ne postoji rizik deviznog tečaja kod isplate kamata i glavnice u kunama u odnosu na nominalnu vrijednost Obveznica.

Rizik deviznog tečaja postoji za investitore ukoliko su za stranu valutu kupili kune radi kupnje Obveznica, a po isplati kamate ili o dospelju glavnice za isplaćena im sredstva namjeravaju kupiti stranu valutu.

3.7 Hrvatsko tržište dužničkih vrijednosnih papira

Hrvatsko tržište dužničkih vrijednosnih papira sastoji se od dugoročnih i kratkoročnih vrijednosnih papira. Dugoročne vrijednosne papire predstavljaju državne obveznice, odnosno obveznice s državnim jamstvom, te korporativne i municipalne obveznice, dok kratkoročne vrijednosne papire čine trezorski zapisi Ministarstva financija i komercijalni zapisi poduzeća. Na hrvatskom se tržištu trguje i euroobveznicama hrvatskih izdavatelja.

Počeci domaćeg tržišta obveznica vežu se uz 2000. i izdanje obveznica Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Tržište državnih obveznica od tada bilježi konstantan rast. Razvojem tržišta državnih obveznica stvoreni su preduvjeti za razvoj ostalih segmenata tržišta kapitala, te je razvijena domaća krivulja prinosa državnih izdanja.

Razvoj domaćeg tržišta korporativnih obveznica kreće početkom 2002., a značajniju ekspanziju iste su zabilježile tijekom 2004. Tri domaća izdanja u ukupnom iznosu od EUR 117 milijuna i jedno paralelno izdanje na domaćem i inozemnom tržištu doprinijeli su promociji ovog načina eksternog financiranja poslovnih subjekata na hrvatskom tržištu. Većina domaćih izdanja korporativnih obveznica su obveznice s valutnom klauzulom ili denominirane u eurima, izdane s fiksnim kuponom i isplatom glavnice o dospelju uz polugodišnju isplatu kamata.

Mirovinska reforma koja je rezultirala osnivanjem obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova, te snažan razvoj i rast investicijskih fondova otvorili su put primarnim izdanjima i povećali potražnju za obveznicama. Najvažniji sudionici u trgovanju obveznicama na domaćem tržištu su banke, mirovinski i investicijski fondovi, te osiguravajuća društva i stambene štedionice.

Iako se hrvatsko tržište dužničkih vrijednosnih papira u prethodnim godina značajno razvilo, ono je, u usporedbi s tržištima razvijenih zapadnoeuropskih država, relativno nerazvijeno. Tako hrvatsko tržište dužničkih vrijednosnih papira karakterizira niža razina likvidnosti u odnosu na razvijenija tržišta, iako se razvoj institucionalnih investitora i samog tržišta u posljednjih nekoliko godina pozitivno reflektirao i na volumen i promet trgovanja.

2004. bila je iznimno značajna za razvoj domaćeg tržišta vrijednosnih papira kako s obzirom na broj novih izdanja, tako i na njihov ukupni volumen. U 2005. ukupan iznos izdanih državnih obveznica manji je u odnosu na 2004., kada je zabilježen iznos od EUR 1,4 milijardi. Također, i korporativna izdanja zabilježila su manji ukupni iznos izdanja (EUR 24,5 milijuna) u odnosu na 2004. (EUR 117 milijuna).

Tijekom 2005. izdane su 2 korporativne i 3 državne obveznice. Nakon izdanja obveznica Belišća u siječnju 2005., u srpnju je uslijedilo korporativno izdanje Medike u iznosu od EUR 16,5 milijuna i dospelja 2008.

Prvo državno izdanje 2005. godine bilo je u ožujku kada su izdane kunske obveznice u iznosu od HRK 3 milijarde i dospjeća 2010., čime je dodatno produžena kunska krivulja prinosa kao preduvjet kunskog zaduživanja na domaćem tržištu kapitala. U srpnju je uslijedilo još jedno izdanje Republike Hrvatske u iznosu od EUR 350 milijuna, dospjeća 2015. U prosincu 2005. izdana je još jedna kunska obveznica Republike Hrvatske u iznosu od HRK 3,5 milijardi i dospjeća 2015. čime je nastavljen razvoj kunske krivulje prinosa. Već u veljači 2006. uslijedilo je izdanje 2. tranše ove obveznice u iznosu od HRK 2 milijarde.

Na Zagrebačkoj burzi krajem 2005. bilo je uvršteno ukupno 20 obveznica u prvoj kotaciji ("Službenom tržištu") od čega je 10 izdanja obveznica Republike Hrvatske i s Državom povezanih institucija (HBOR), 8 korporativnih izdanja (Agrokor, Atlantic Grupa, Belišće, Bina-Istra, Hypo Alpe-Adria-Bank, Medika, Pliva i Podravka) te 2 izdanja municipalnih obveznica (Grad Koprivnica i Grad Zadar). Promet obveznicama u 2005. na Zagrebačkoj burzi iznosio je HRK 29,5 milijardi tj. 86,2% ukupnog prometa, što predstavlja rast od 39,9% u odnosu na 2004. Tržišna kapitalizacija obveznica na Zagrebačkoj burzi na dan 31. prosinca 2005. iznosila je HRK 34,4 milijardi što predstavlja porast od 40,1% u odnosu na kraj 2004. godine. Najznačajniji promet ostvaren je državnim obveznicama koje su u 2005. ostvarile ukupan promet od HRK 28,5 milijardi što čini 97% ukupnog prometa obveznicama na Zagrebačkoj burzi.

Krajem 2005. na Varaždinskoj burzi bilo je uvršteno ukupno 7 obveznica i to sve u Prvu kotaciju, od čega 6 izdanja Republike Hrvatske i jedno municipalno izdanje obveznica (Grad Koprivnica). Ukupni promet obveznicama u 2004. iznosio je HRK 75,8 milijuna, a u 2005. HRK 124 milijuna što predstavlja rast od 63,6%.

Već u veljači 2006. uslijedilo je izdanje 2. tranše kunske obveznice Republike Hrvatske dospjeća 2015. u iznosu od HRK 2 milijarde, te izdanje kunske obveznice Raiffeisenbank Austria d.d. ukupne nominalne vrijednosti HRK 600 milijuna i dospjeća 2011. U svibnju 2006. Podravka d.d. je izdala 5-godišnju kunsku obveznicu u ukupnom iznosu od HRK 375 milijuna, koja je označila početak korporativnih kunskih izdanja obveznica na hrvatskom tržištu, kod kojeg je Podravka d.d. uspješno refinancirala postojeću eurodenominiranu obveznicu u iznosu EUR 27 milijuna dospjeća 2007., dok je u lipnju 2006. NEXE Grupa d.d. izdala korporativne kunske obveznice u iznosu od HRK 750 milijuna što je, do sada, najveće korporativno izdanje obveznica na hrvatskom tržištu kapitala. U srpnju 2006. Grad Rijeka i Grad Split izdali su municipalne eurodenominirane obveznice, dok su Metronet telekomunikacije, kao prva "start-up" kompanija koja je izašla na tržište kapitala, izdale korporativne obveznice u iznosu od HRK 120 milijuna dospjeća 2009. U istom mjesecu izdana je još jedna kunska obveznica Republike Hrvatske u iznosu od HRK 2,5 milijardi i dospjeća 2013. godine. U studenom 2006. godine HEP je izdao kunsku obveznicu iznosa HRK 500 milijuna, dospjeća 2013., dok su u prosincu kunske korporativne obveznice izdali su još i Ingra i Atlantic Grupa, te Grad Split 2. tranšu municipalnih obveznica.

U ožujku ove godine dolazi do konsolidacije hrvatskog tržišta kapitala spajanjem Varaždinske i Zagrebačke burze, odnosno, stvoreno je centralizirano mjesto trgovanja što će rezultirati rastom likvidnosti na domaćem tržištu. U Službenom tržištu Zagrebačke burze trenutno je uvršteno ukupno dvadeset devet izdanja obveznica od čega je petnaest izdanja korporacijskih obveznica (Atlantic Grupa /uz valutnu klauzulu/, Atlantic Grupa /kunska obveznica/, Belišće, Bina Istra, HAAB, HEP, Ingra, Jadran Galenski laboratorij, Jadranka, Jadrolinija, Medika, NEXE Grupa, Pliva, Podravka i RBA), šest su izdanja municipalnih obveznica (Grad Koprivnica, Grad Zadar, Grad Rijeka, Grad Split, Grad Osijek i Grad Vinkovci), dok su u kotaciji Usporedno tržište uvrštena tri izdanja korporacijskih obveznica (Hospitalija trgovina, Metronet telekomunikacije, i OT – Optima telekom).

4 OPTIMA TELEKOM – OSNOVNI PODACI

4.1 Povijest

Srpanj 2003.	+	Novi zakon o telekomunikacijama postavlja osnovu liberalizacije
Travanj 2004.	+	Osnivanje Optima Telekoma, bez mogućnosti djelovanja ili dobivanja dozvole prije osnivanja regulatornog tijela
Rujan 2004.	+	osnovana Hrvatska agencija za telekomunikacije (HAT) kao regulatorno tijelo
Studenj 2004.	+	HAT dodjelio Optimi dozvolu za javnu govornu uslugu u nepokretnoj mreži na razdoblje od 30 godina - prvi alternativni operator s dozvolom
Veljača 2005.	+	T-HT izdaje svoj RIO (Standardnu ponudu za međusobno povezivanje)
Travanj 2005.	+	Optima Telekom dostigao status spremnosti za rad, ali nedostatak interkonekcijskih uvjeta onemogućava komercijalni početak
Lipanj 2005.	+	Optima Telekom potpisao prvi ugovor s rezidencijalnim korisnikom
Kolovoz 2006.	+	na Optiminoj mreži 120.000 rezidencijalnih korisnika, 11.000 SoHo, 300 SME i 100 ključnih korisnika, držeći čvrsto drugo mjesto na hrvatskom tk. tržištu
Rujan 2006.	+	prva centrala Optima Telekoma s raspetljanom lokalnom petljom
Siječanj 2007.	+	Optima Telekom izdao 250 mil. HRK korporativnih obveznica
Lipanj 2007.	↓	200.000 korisnika

19. studenog 2004. - Vijeće HAT-a dodjeljuje Optimi dozvolu za javnu govornu uslugu u nepokretnoj mreži, na razdoblje od 30 godina. Time je Optima postala prvi alternativni operator nepokretne telefonije u Republici Hrvatskoj, čime započinje liberalizacija telekomunikacijskog tržišta kojom se građanima daje mogućnost odabira operatora prema vlastitom izboru.

1. ožujka 2005. - Nakon što su obavljene sve tehnološke pripreme mrežnog sustava, Optima je potpisala prvi Međunarodni ugovor o interkonekciji (Pantel, Mađarska).

22. ožujka 2005. - Optima potpisuje Ugovor o međusobnom povezivanju s VIPnet-om, čime se osigurava telekomunikacijski promet između spomenutih operatora putem direktnih vodova, bez korištenja telekomunikacijske mreže trećeg operatora. Ovo je prvi ugovor o međusobnom povezivanju Optime s jednim od nacionalnih operatora u RH.

5. travnja 2005. - Optima je osposobila nacionalnu mrežu (*backbone*¹), koja joj omogućava korištenje telefonske mreže neovisno o infrastrukturi HT-a. Samim time Optima pokazuje spremnost da odmah po završetku interkonekcijskih testiranja može početi pružati javnu govornu uslugu kako rezidencijalnim tako i poslovnim korisnicima.

8. travnja 2005. - Optima uspješno uvodi SAP u svoje poslovanje. Projekt vrijedan preko HRK 6 milijuna uključuje integrirani poslovni informacijski sustav koji omogućava standardizaciju procesa rada i izvješćivanja, trenutnu dostupnost informacija, te kvalitetnije upravljanje cjelokupnim poslovanjem.

12. travnja 2005. - Optima potpisuje Ugovor o interkonekciji s HT-om. Tim ugovorom omogućeni su pozivi krajnjih korisnika Optime prema 1.680.000 korisnika u HT-ovoj mreži.

22. travnja 2005. - službeno se otvara sjedište Optime u poslovnom centru Buzin.

¹ Glavni vodovi u mreži operatora, koriste se u prijenosu 80% ukupnog telekomunikacijskog prometa.

- 2. svibnja 2005.** - Optima potpisuje Ugovor s T-Mobilom, a 11. svibnja 2005. i s Telekomom Austria, za što je bio potreban tehnički pregled od strane HAT-a (izvršen 18. svibnja 2005.) čime je omogućen početak prihvatanja prvih većih poslovnih korisnika.
- 12. lipnja 2005.** - izvršen je poziv prvog privatnog korisnika Optima usluga, a 18. lipnja 2005. izvršen je prijenos prvih poslovnih korisnika iz HT mreže u Optimu (tvrtke koje potpuno prelaze na sustav Optime). Dana 24. lipnja 2005. INA postaje prva tvrtka u kojoj Optima uvodi Centrex² uslugu (eng. *Centralised Exchange*), koja predstavlja virtualnu kućnu centralu kojom korisnik uklanja potrebu za postojećom kućnom centralom.
- 22. kolovoza 2005.** - uspješno je testirana prva instalacija ADSL2+ tehnologije u Republici Hrvatskoj, koja za korisnike podrazumijeva brzinu prijenosa podataka od 24 Mbit/s (do pojave ADSL2+ bila je maksimalno 8 Mbit/s), u poslovno-industrijskoj zoni u Slavonskom Brodu.
- Početak rujna 2005.** - intenzivirani su projekti s ciljem zadovoljenja potreba krajnjih korisnika. Jedan od njih je implementacija sustava „*real time billinga*“ kojim se omogućava promptni uvid u telefonsku potrošnju, a drugi jest proces suzbijanja *dialera*³. U oba slučaja Optima je prvi operator koji je omogućio ovakvu uslugu u RH.
- 12. lipnja 2006.** - Točno godinu dana nakon prvog privatnog korisnika u mreži, Optima bilježi svojeg 100.000-tog korisnika.
- 1. kolovoza 2006.** - predstavljena je nova organizacijska struktura Optime u smjeru čvršćeg institucionaliziranja poluge vođenja kako bi se još više poboljšao korporativni ustroj i učinkovitije vodila ekspanzija tvrtke.
- 5. listopada 2006.** - Optima je u Osijeku priključila prvog korisnika ADSL usluge u Hrvatskoj, izgrađene na vlastitoj infrastrukturi i u potpunosti neovisne od HT-a. Osijek je prvi grad u RH koji ima OptiDSL⁴ uslugu sa 70 postotnom pokrivenošću.
- Prosinac 2006.** - započeta je humanitarna akcija Optima Telekoma i rukometnog kluba Zagreb po cijeloj Hrvatskoj. Besplatna računala i besplatni pristup Internetu razveselio je štićenike Domova za nezbrinutu djecu u Splitu, Rijeci i Osijeku, a u Zagrebu je donirana udruga Roda.
- 23. siječnja 2007.** - izdanjem obveznica Optima kreira investitorsku bazu, kao jedan od preduvjeta za daljnje aktivnosti na tržištu kapitala. S ovim inauguralnim izdanjem obveznica, Optima se planira dugoročno u financiranju orijentirati na tržište kapitala, i to u svim segmentima.
- Ožujak 2007.** - Optima nastavlja raspetljivati lokalnu petlju, i pruža ADSL2+ uslugu potpuno neovisnu od HT-a, u gradovima: Zagreb, Osijek, Đakovo, Slavonski Brod, Vinkovci, Vukovar, Županja, Rijeka, Split, Pula, Pazin, Čakovec, Ivanec...
- Lipanj 2007.** - Optima je pokrenula humanitarnu akciju u 10, većinom manjih, hrvatskih gradova. U suradnji s gradovima u sklopu nacionalne humanitarne akcije Optime „Surfajte brže“, 10 predškolskih ustanova i udruga civilnog društva donirano je besplatnim pristupom Internetu.
- 30. lipnja 2007.** - sa središnjom proslavom u Opatiji, Optima obilježava 200.000 korisnika donirajući Dječji vrtić Opatija u Lovranu.
- Rujan 2007. - Optima je prvi alternativni operator u Republici Hrvatskoj**
- s najmanje 12% udjela u svakom od segmenata,
  - s više od 200.000 korisnika,
  - s preko 450 velikih tvrtki na vlastitoj mreži, te preko 7.300 obrtnika, malih i srednjih tvrtki.

² Virtualna kućna centrala, uporaba centrale koja nije na strani korisnika već kod operatera.

³ *Dialer* je program koji koristi računalni modem za uspostavljanje *dialup* pristupa Internetu, a ta se veza ostvaruje biranjem unaprijed određenog telefonskog broja. Riječ je o malicioznom softveru kreiranom da zaobiđe pristup Internetu preko lokalnog internetskog davatelja usluga (ISP – Internet Service Provider) i ostvari vezu korištenjem međunarodne ili neke druge skupe tarife.“ (Izvor: HAT, www.telekom.hr/Default.aspx?art=76&sec=51)

⁴ ADSL usluga Optima Telekoma.

4.1.1 WiMax bežični pristup

Optima se odlučila na jedinstvenu strategiju izgradnje vlastite mreže u RH, kombinacijom klasičnog (žičnog LL) pristupa i bežičnog pristupa (WiMAX tehnologije) u sredinama gdje je infrastruktura Optime u nastajanju. Uz više od 1230 km optičke mreže, koja se kontinuirano nadograđuje, na natječajima za dodjelu koncesija širokopojasnog bežičnog pristupa (tzv. WiMAX frekvencijskog područja), Optima je osvojila koncesije u 18 hrvatskih županija. Riječ je o koncesijama kojima se putem digitalne tehnologije, odnosno nepokretnog bežičnog pristupa, omogućava pružanje javne govorne usluge i prijenosa podataka, pri čemu nije potrebno pristupiti izdvojenoj lokalnoj petlji HT-a.

8. rujna 2005. - uz prvu WiMax koncesiju u Međimurskoj županiji, 23. studenog 2005. ponuda Optime je prepoznata kao jedna od najkvalitetnijih u Splitsko-dalmatinskoj i Primorsko-goranskoj županiji,

21. prosinca 2005. - dobivena je WiMax koncesija u Osječko-baranjskoj županiji,

30. ožujka 2005. - dobivena je WiMax koncesija u najvećoj, Zagrebačkoj županiji,

30. svibnja 2006. - dobivena je WiMax koncesija u Ličko-senjskoj županiji,

5. rujna 2006. - dobivena je WiMax koncesija u Šibensko-kninskoj županiji i Istarskoj županiji, te Zadarskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji,

27. studenog 2006. - dobivena je WiMax koncesija u Karlovačkoj, Sisačko-moslavačkoj, Bjelovarsko-bilogorskoj i Požeško-slavonskoj županiji, te

25. veljače 2007. - dobivena je WiMax koncesija u Krapinsko-zagorskoj, Varaždinskoj, Koprivničko-križevačkoj i Virovitičko-podravskoj županiji. Zaključno:

- Od 21 županije Društvo je dobilo sve koncesije osim grada Zagreba,
- Za dvije županije (Brodsko-posavsku i Vukovarsko-srijemsku) natječaj još nije ni raspisan,
- Optima je privatna tvrtka s najvećim brojem WiMAX koncesija u Republici Hrvatskoj.

4.2 Razvoj

Poslovni razvoj Optime se temelji na sljedećim tehnološkim načelima:

- Optima stvara i gradi telekomunikacijsku mrežu u RH temeljenu na IP tehnologiji koja će svakoj hrvatskoj obitelji pružiti mogućnost integriranih usluga glasa, prijenosa podataka, Interneta i video sadržaja,
- Najbrži širokopojasni pristup korisnicima preko DSL tehnologija ili direktno optikom (*Fiber-to-the-Home/Office*),
- Otvorena platforma za distribuciju multimedijalnih sadržaja,
- Korištenje IP tehnologije za razvoj raznih usluga svim tržišnim segmentima na jedinstvenoj platformi.

Putem DSL tehnologije, Optima će osigurati integraciju glasovnih, video i podatkovnih usluga tzv. *triple-play*⁵, a ponuda će biti proširena na usluge: video na zahtjev, IPTV, te video konferenciju.

To će Optimi omogućiti razvoj naprednog poslovnog modela temeljenog na:

- Inovativnosti i diferenciranosti usluga,
- Direktnom pristupu do korisnika u urbanim središtima.

Takva strategija omogućava Optimi postizanje najviše razine telekomunikacijskih usluga u tržišnom segmentu kućanstva, a hrvatskim tvrtkama podiže razinu konkurentnosti i efikasnosti.

---

⁵ Usluga koja objedinjuje prijenos glasa, slike i podataka preko istog priključka.

4.3 Vizija i misija

4.3.1 Vizija

Vizija Optime je ponuditi alternativu HT-u, kao etabliranom operatoru, u području glasovnih usluga, usluga iznajmljivanja linija, usluga širokopojsnog pristupa internetu, te usluga korporativnom sektoru u svim segmentima tržišta.

U svoju viziju Optima je inkorporirala mladi, visoko obrazovani i snažno motivirani menadžment.

4.3.2 Misija

Misija Optime je:

- svakoj hrvatskoj obitelji pružiti mogućnost odabira integriranih telekomunikacijskih usluga glasa, prijenosa podataka, Interneta i video sadržaja,
- svakoj hrvatskoj tvrtki pružiti kvalitetniju telekomunikacijsku uslugu, unaprijeđenu novim mogućnostima, što će podići njihovu razinu konkurentnosti i efikasnosti.

4.4 Vrijednosti

U korak s globalnim razmišljanjem i tehnologijama, Optima stvara dodane vrijednosti na tržištu nepokretne telefonije u RH i vrijednosti korporativne kulture. Zahvaljujući svojoj poziciji na tržištu, poslovnom pristupu i ponašanju te tehnološkim mogućnostima, Optima zadobiva povjerenje dobavljača i partnera, te više od 200.000 krajnjih korisnika.

Ključne vrijednosti Optime, koje su rezultirale takvim rastom, su:

- Brzina,
- Fleksibilnost,
- Sigurnost,
- Pouzdanost,
- Inovativnost.

4.5 Temeljni kapital i vlasnička struktura

4.5.1 Podaci o temeljnom kapitalu

Temeljni kapital Društva iznosi HRK 28.200.700,00 (dvadesetosammilijunadvjestotisućasedamsto) i uplaćen je dijelom u novcu u iznosu od HRK 28.003.600,00 (dvadesetosammilijunatritisućesešto), a dijelom je unesen u stvarima. Unesene stvari navedene su u Statutu Društva te je njihova vrijednost procijenjena prema tržišnoj vrijednosti na dan njihovog unošenja u temeljni kapital, te se stoga vrijednost stvari na dan izdanja ovog Prospekta mogla izmijeniti u odnosu na vrijednost stvari na dan unosa u temeljni kapital Društva.

Temeljni kapital podijeljen je na 2.820.070 (dvamilijunaosamstodvadesettisućasedamdeset) redovnih dionica svaka nominalne vrijednosti HRK 10,00 (deset).

Dionice glase na ime i daju njenom imatelju pravo na (1) jedan glas na Glavnoj skupštini Društva, pravo na dividendu i druga prava određena Zakonom o trgovačkim društvima i Statutom Izdavatelja.

4.5.2 Vlasnička struktura

Na datum ovoga Prospekta većinski dioničar Optime je Matija Martić, Zagreb, Kuzminečka 8 sa udjelom od 67,73% u vlasništvu Društva.

4.5.3 Isplata dividendi

Optima do sada nije isplaćivala dobit vlasnicima udjela niti će to činiti u fiskalnoj godini 2007.

4.6 Struktura kapitala i ukupna zaduženost

4.6.1 Struktura kapitala

Temeljni kapital iznosi HRK 28.200.700,00 te je uplaćen u cijelosti i to djelomično u novcu u iznosu od HRK 28.003.600,00, a djelomično u stvarima u iznosu od HRK 197.100,00.

Iznos temeljnog kapitala promijenjen je prije izdavanja Prospekta. Nakon provedene inicijalne javne ponude dionica u okviru koje je izvršena dokapitalizacija Društva u izdanjem 800.000 novih redovnih dionica na ime, iznos temeljnog kapitala povećan je sa HRK 20.200.700,00 na HRK 28.200.700,00.

Tablica 2. Struktura kapitala na 30.6.2007.

Pozicija	upisani kapital	gubitak tekuće god.	ukupno
Stanje na dan 30.06.2006.	200.700	-118.078.657	-117.877.957
Gubitak 7-12/2006		-84.875.828	-84.875.828
Gubitak 1-7/2007		-51.430.765	-51.430.765
	200.700	-254.385.250	-254.184.550

Izvor: Optima

Zaduženost

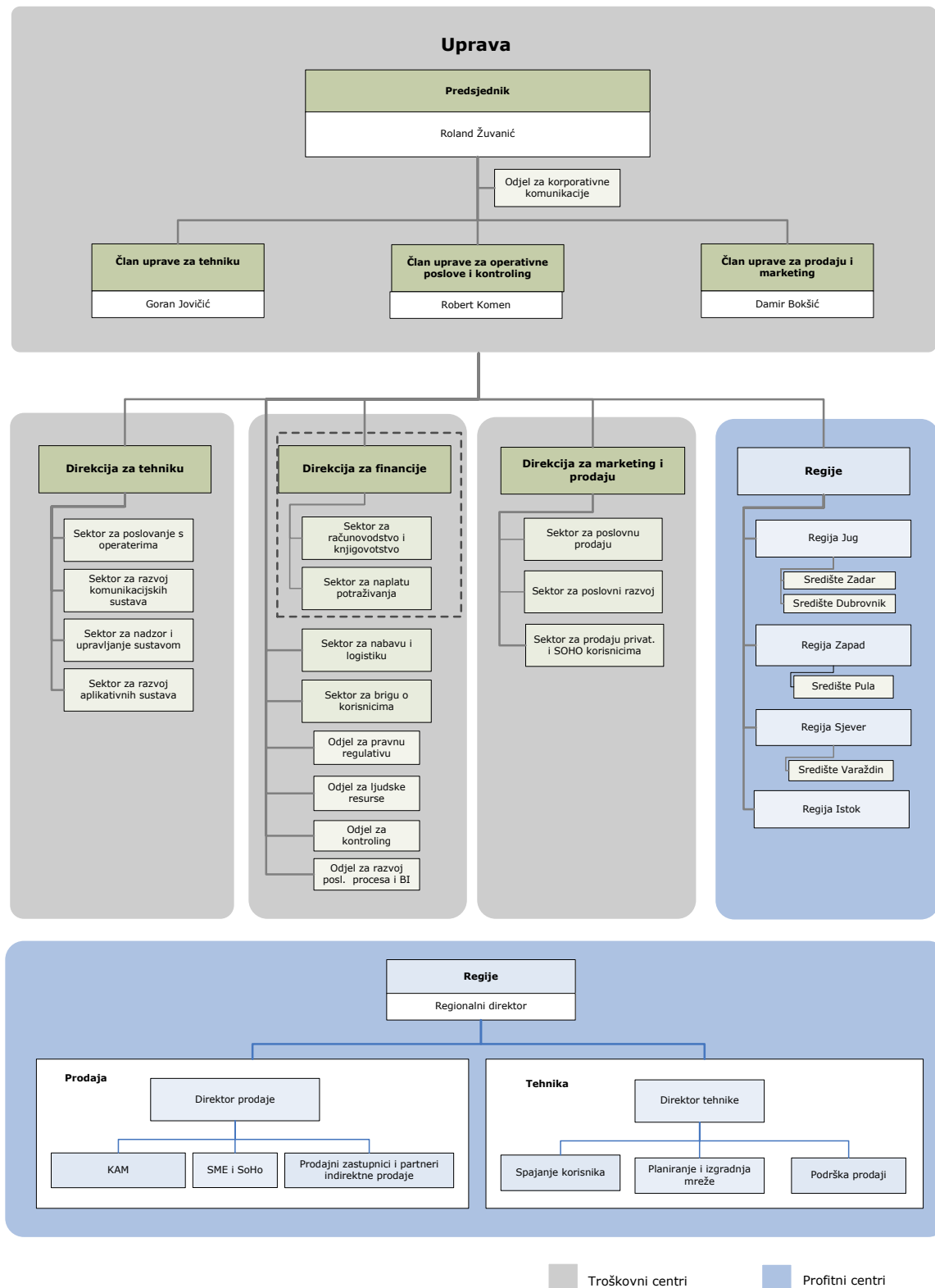
Tablica 3. Neto dug Optime

Zaduženje		
<i>Optima Telekom konsolidirano</i>		
(u tisućama kuna)		
	31.12.2006.	30.6.2007
Kratkoročni krediti	86.640.107	149.335.380
Dugoročni krediti	363.858.704	401.934.135
Novac i novčani ekvivalenti	8.206.711	7.032.010
Neto dug	442.292.100	544.237.505

Izvor: Optima

5 POSLOVANJE I STRATEGIJA RAZVOJA OPTIMA TELEKOMA

5.1 Organizacijska struktura

5.2 Uprava i Nadzorni odbor

5.2.1. Uprava

Roland Žuvanić, Zagreb, Gračec 18a, **predsjednik Uprave** – prvi je član tima koji se pridružio g. Martiću u osnivanju Optime. G. Žuvanić obnašao je dužnost ministra pomorstva, prometa i veza RH. Tijekom njegova mandata postavljeni su temelji za liberalizaciju i osnivanje neovisnog regulatora u Hrvatskoj temeljem Zakona o telekomunikacijama iz 2003. Prije dužnosti resornog ministra, g. Žuvanić je imao bogatu poduzetničku karijeru kao vlasnik specijalizirane tvrtke za opremu za naftnu industriju i trgovinu.

Goran Jovičić, Zagreb, Stonska 13, **zamjenik predsjednika Uprave i član Uprave zadužen za tehniku** – u Upravi Optime je od svibnja 2005. Profesionalnu karijeru započeo je 1989. u tvrtki Rade Končar-INFOS, dok Optima Grupi pristupa krajem 1992., te preuzima funkciju direktora razvoja. Narednih 8 godina radi na poslovima informatizacije i automatizacije bankarskog poslovanja u vodećim bankama regije. Također, g. Jovičić je aktivno sudjelovao na projektima uvođenja sustava *Customer Relationship Management* za vodeće hrvatske telekomunikacijske tvrtke.

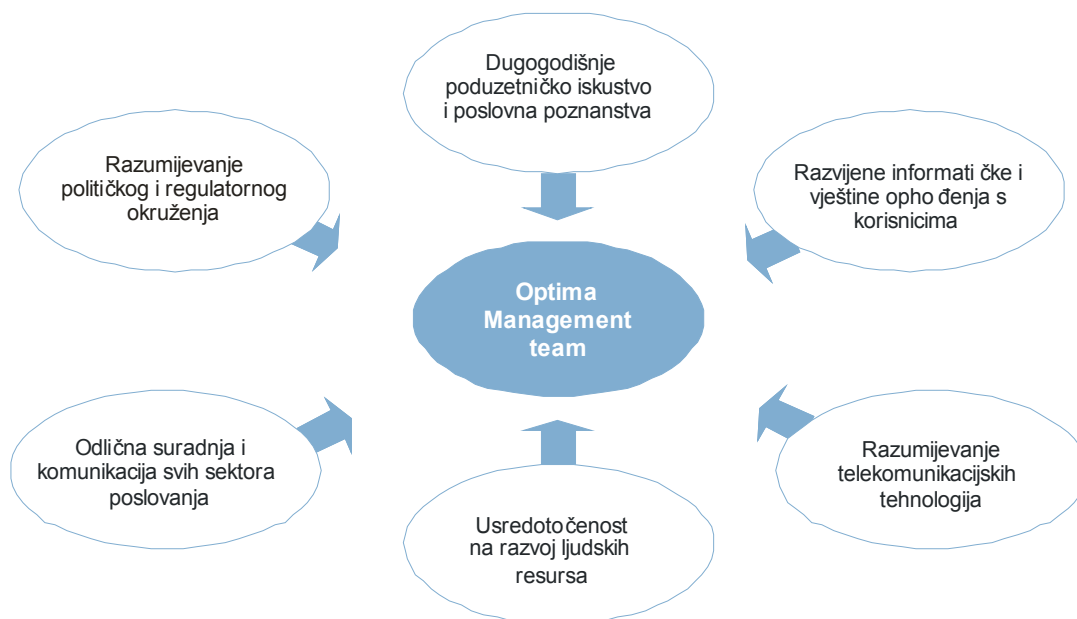
Robert Komen, Rijeka, Braće Fućaka 4, **član Uprave za operacije i kontroling** – Do 1996. radi na tehničkom fakultetu u Rijeci kao znanstveni novak, te stiče zvanje magistra znanosti. 1996. postaje članom Uprave i direktorom za strateški razvoj i organizaciju u tvrtki „Adriainspekt“ d.d. Rijeka, a potom predsjednikom Uprave društva. Također, g. Komen radio je u tvrtkama „Parkovi“ d.d. i „Parkovi gradnja“ d.o.o. Rijeka na poslovima savjetnika za strategiju i razvoj, te od siječnja 2000. preuzima radno mjesto direktora. U razdoblju 1999.-2001. obavlja dužnost predsjednika Regionalnog ureda Hrvatske udruge poslodavaca za zapadnu Hrvatsku. U Optimu je došao u rujnu 2005. iz SGS Group, vodeće svjetske tvrtke za kontrolu kvalitete, gdje je obavljao dužnost zamjenika regionalnog direktora. Također je tijekom svoje karijere pružao savjetodavne usluge iz područja upravljanja procesima za 50-tak hrvatskih tvrtki.

Damir Bokšić, Split, Biokovska 6, **član Uprave za prodaju i marketing** – pridružuje se timu Optime 2005., najprije kao izvršni direktor regije Jug a potom i član Uprave. Profesionalnu karijeru započinje u tvrtki Brodomerur-Split, gdje radi 20 godina i obnaša razne funkcije, uključujući onu direktora sektora malo- i veleprodaje. U razdoblju 1994.-1996., djeluje kao direktor Elektroproizvoda d.o.o. u sustavu Brodomerura d.o.o., gdje razvija poslovanje tvrtke na području elektroindustrije. Od 1997. do 2005. obnaša funkciju izvršnog direktora-člana Uprave u istoj tvrtki.

Tablica 4. Ukupan trošak po osnovi plaće članovima Uprave iznosi (u HRK):

Ime i prezime	2006	IV/2007
Roland Žuvanić	1.186.063,68	602.167,04
Rober Komen	724.548,46	370.847,43
Goran Jovičić	905.581,59	462.080,47
Damir Bokšić	661.857,93	377.077,28
UKUPNO	3.478.051,66	1.812.172,22

Prikaz 1. Optima management tim

5.2.2 Nadzorni odbor

Matija Martić, Zagreb, Kuzminečka 8, **predsjednik Nadzornog odbora** – ujedno je i većinski vlasnik Optime. Prije osnivanja Optime, g. Martić bio je vlasnik tvrtke za programsku podršku Optima Grupa koju je osnovao 1989., koja je djelovala u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Srbiji. Optima Grupa specijalizirala se za implementaciju Avaya rješenja, posebno CRM za brojne tvrtke. Prije toga, g. Martić je bio je menadžer u Digitronu Buje, jednom od prvih poduzeća i segmenta visoke tehnologije na području bivše Jugoslavije.

Damir Cincar, Osijek, Sv. Ane 15b, **zamjenik predsjednika Nadzornog odbora** – dosadašnje radno iskustvo g. Cincara uključuje slijedeće funkcije: član Uprave Hypo-Alpe-Adria Consultants d.o.o. (2004.-2007.), direktor Slavonina d.o.o. (2002.-2003.); voditelj Sektora za upravljanje investicijskim portfeljem u Slavonskoj banci d.d. (2000.-2001.), voditelj Odjela vrijednosnih papira u Slavonskoj banci d.d. (1995.-2000.); zamjenik direktora Tržišta vrijednosnica Osijek (1994.-1995.); te organizator informacijskih sustava u Saponiji d.d. (1986.-1994.). Pored funkcije zamjenika Nadzornog odbora Optime, g. Cincar je predsjednik Nadzornih odbora: Borik d.d. Zadar; Farma Šenkovac d.d. Slatina i Prvi maj d.d. Laslovo. Tijekom razdoblja djelovanja unutar sustava Slavonske banke d.d. i Hypo Group Alpe Adria (1995.-2007.), obavljao je niz funkcija u Upravama povezanih društava i Nadzornim odborima trgovačkih društava uključujući: predsjednik Uprave Hotela Osijek d.d. (1996.-1999.), predsjednik ili član Nadzornih odbora, između ostalih, Hoteli Punat d.d., Maraska d.d. Zadar, MIO d.d. Osijek, Niveta d.d. Osijek, Panonija d.d. Osijek, Puris d.d. Pazin.

Nada Martić, Zagreb, Kuzminečka 8, **član Nadzornog odbora** – prije obnašanja trenutne funkcije bila je samostalni poduzetnik i većinski vlasnik Optima inženjeringa (1998.-2006.), te član Uprave i direktor podružnice Rijeka u Optima Grupi (1992.-1996.). Prije poslova vezanih uz Optimu i Optima Grupu, gđa. Martić je djelovala kao direktor sektora biroopreme za podružnicu Rijeka u IK Mladost (1985.-1992.), te je bila zaposlena u Ribomaterijalu, Rijeka (1983.-1985.).

Tablica 5. Ukupan trošak po osnovi plaće članovima Nadzornog odbora iznosi (u HRK):

Ime i prezime	2006	IV/2007
Matija Martić	1.491.943,38	784.276,74
Damir Cincar	0,00	0,00
Nada Martić	283.372,02	220.191,71
UKUPNO	1.775.315,40	1.004.468,45

5.3 Ljudski resursi

Na dan 30. lipnja 2007. u Optimi je zaposleno 270 radnika.

Upravu Društva sačinjavaju iskusni stručnjaci iz područja IT-a, telekomunikacija i financija, koji Društvu daju kredibilitet, te djeluju promptno na sve promjene koje zahtijevaju korisnici/tržište.

Organizacijska struktura odražava namjeru Optime da bude u cijelosti okrenuta potrebama korisnika kao i tehnološkom napretku, te da istodobno ima potpunu kontrolu nad troškovima i produktivnosti.

Sadašnja organizacija društva Optime izuzetno je fleksibilna i omogućava maksimalni angažman i iskorištenost ljudskih resursa.

Tablica 6. Raspodjela zaposlenika prema org. jedinicama na dan 30. lipnja 2007.

Red.br.	Naziv direkcije/regije	Zaposleni
1.	Uprava	10
2.	Pravni poslovi, ljudski resursi i opći poslovi, korporativne komunikacije i BI	14
3.	Direkcija za tehniku	46
4.	Direkcija za fin. kont., nabavu i billing	22
5.	Direkcija za marketing i prodaju	18
6.	Regija sjever	28
7.	Regija zapad	17
8.	Regija jug	18
9.	Regija istok	15
10.	Call centar	82
	Ukupno	270

Izvor: Optima

Tablica 7. Stručna i dobna struktura zaposlenika

Zaposlenici Optime po stručnoj spremi i dobnoj strukturi									
Str. spre	Ukupno	18-25	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-56	60+
Mr	3			1	1		1		
VSS	97	8	46	24	5	5	4	4	1
VSS	40	6	13	11	3	1	4	2	
SSS	130	46	45	22	6	8	2	1	
Ukupno	270	60	104	58	15	14	11	7	1

Izvor: Optima

Tablica 8. Izvještaj o rastu broja zaposlenika po organizacijskim jedinicama

Red.br.	Naziv direkcije/regije	2005.	2006.	2007.
1.	Uprava	7	9	10
2.	Pravni poslovi, ljudski resursi i opće poslove, korporativne komu. i BI	9	14	14
3.	Direkcija za tehniku	35	46	46
4.	Direkcija za fin. kont., nabavu i biilling	14	18	22
5.	Direkcija za marketing i prodaju	12	10	18
6.	Regija sjever	26	28	28
7.	Regija zapad	16	16	17
8.	Regija jug	24	17	18
9.	Regija istok	19	18	15
10.	Call centar	64	74	82
	Ukupno	226	250	270

Izvor: Optima

Tablica 9. Broj zaposlenika po kadrovskim podpodručjima

Segment	2005.	2006.	2007.
Administracija	13	14	14
Prodaja	34	38	45
Razvoj i marketing	12	10	11
Financije	14	18	22
Tehnika	73	79	79
Instalacije	6	6	6
Briga o korisnicima	64	74	82
Management	10	11	11
Ukupno	226	250	270

Izvor: Optima

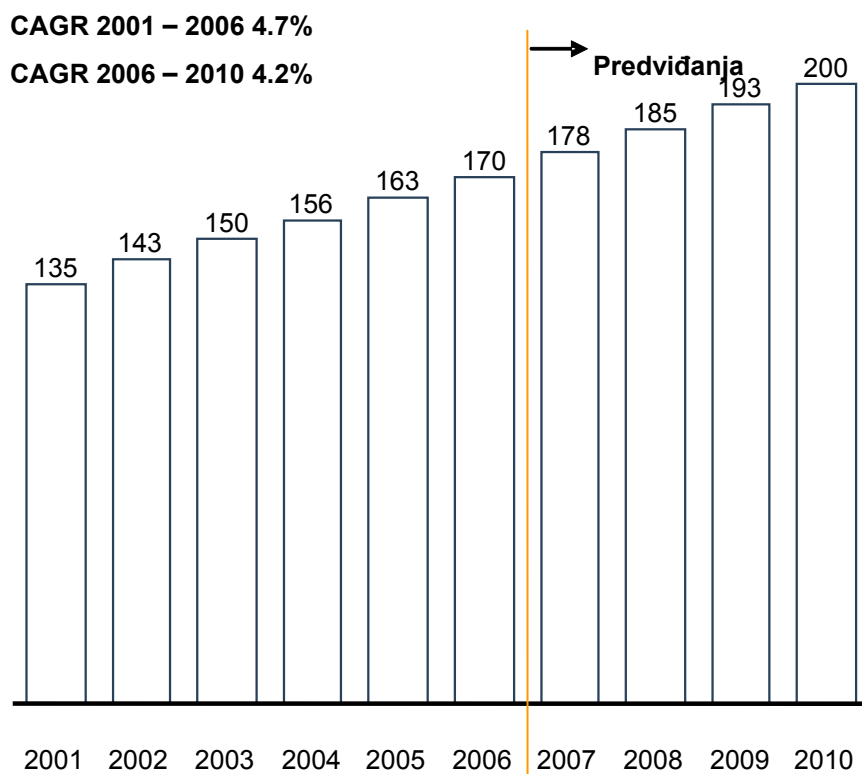
5.4 Hrvatska - makroekonomski pokazatelji

Makroekonomsko okruženje pokazuje napredak iz godine u godinu. Od 2001. do 2005. bruto domaći proizvod (pri konstantnim cijenama) pokazuje jak rast od 4,7% (CAGR⁶), a stimuliran je turizmom, bankarstvom i javnim ulaganjima, ali djelomično i visokim fiskalnim deficitom i brzim rastom kredita. Međutim, očekuje se da će hrvatsko gospodarstvo nastaviti rasti po stopi od 4,2% (CAGR) u razdoblju od 2006. do 2010. Sa ostvarenim rezultatom od USD\$ 13,400 u 2006., hrvatski GDP *per capita* (PPP) približava se zemljama koje su već ostvarile ulazak u EU, poput Mađarske (USD\$ 17,600), Republike Češke (USD\$ 21,900) i Poljske (USD\$ 14,300)⁷ [aktualni podaci iz 2006.].

⁶ CAGR= Kumulativna prosječna godišnja stopa rasta

⁷ Economist Intelligence Unit baza podataka, BDP cijene po stanovniku po tržišnom tečaju

Prikaz 2. Ostvarenje i predviđeni rast hrvatskog BDP (HRK, milijarde)

NNapomena: BDP je izražen u konstantnim cijenama iz 1990.
Izvor: Optima i Economist Intelligence Unit (kolovoz 2006.)

Hrvatska Kuna se stabilizirala što podrazumijeva:

- Inflacijsku stopu: 3.4%
- Stabilan tečaj: 7.4 u odnosu na EUR (nakon razdoblja hiperinflacije tijekom 1980-ih i 90-ih)

Proces pristupanja Hrvatske EU koji je započeo u 2005. omogućit će stvaranje dodatnih javnih i privatnih ulaganja u hrvatsko gospodarstvo.

Hrvatska ima 4.6 milijuna stanovnika i 2.3 milijuna domaćinstava. Penetracija nepokretne telefonije je relativno niska: 75% od ukupnog broja domaćinstava, ali je mobilna ostvarila penetraciju veću od 100% od ukupnog broja stanovnika.

Tablica 10. Hrvatska - ključni pokazatelji

Hrvatska (2006.)	
• Stanovništvo	• 4.6 milijuna
• Broj domaćinstava	• 2.3 milijuna
• GDP/capita (PPP)	• USD\$ 13.4000
• GDP rast	• 4.6%
• Stopa inflacije	• 3.4%

5.5 Razvoj hrvatskog telekomunikacijskog tržišta

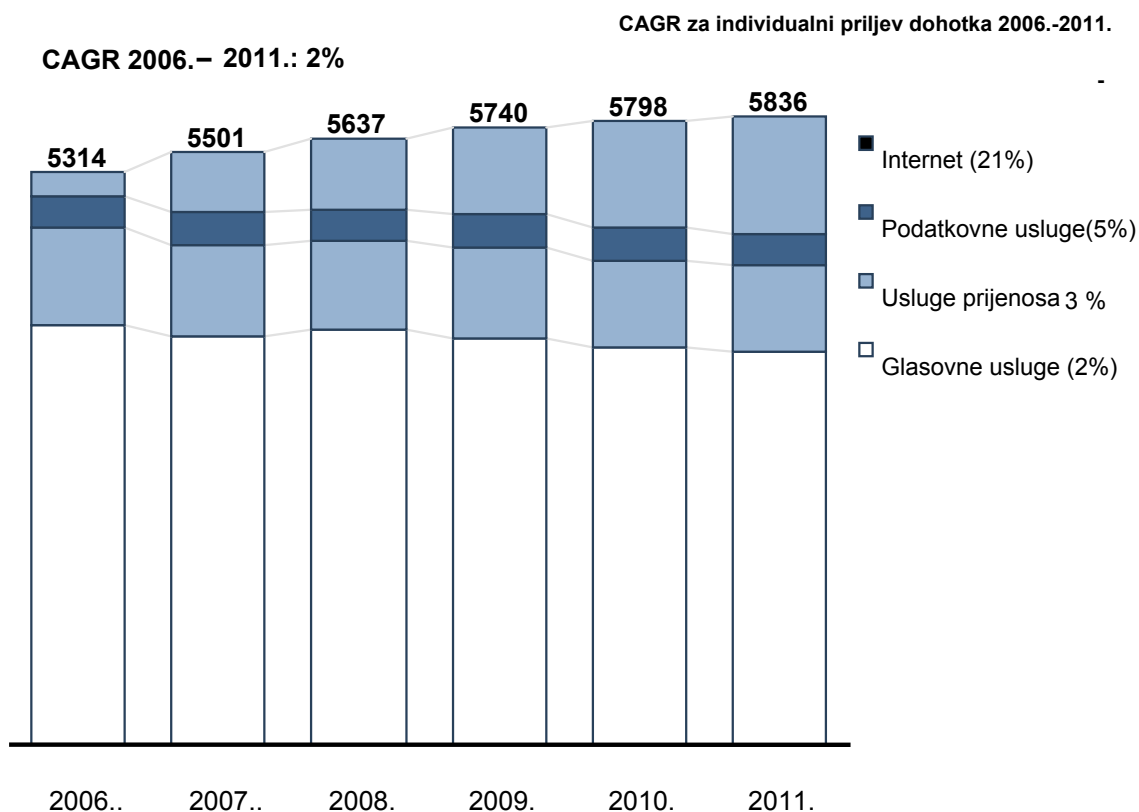
U usporedbi s drugim europskim zemljama, razvoj hrvatskog telekomunikacijskog tržišta zaostaje nudeći time novim tvrtkama na tržištu, poput Optime, značajne mogućnosti za rast:

- U usporedbi s drugim europskim tržištima, liberalizacija tržišta fiksne telefonije dogodila se kasno, tj. krajem 2004.;
- Širokopojasna usluga obuhvaća samo 11% kućanstava, ali počinje rasti;
- Usluge poslovnim korisnicima bile su do sada koncentrirane na telefoniju i iznajmljivanje kapaciteta;
- Konkurencija na tržištu fiksnih govornih usluga započela je tek s ulaskom Optime na tržište.

Očekuje se da će u razdoblju 2006. – 2011. hrvatsko tržište nepokretne telefonije, koje je u 2006. procijenjeno na HRK 5,3 milijardi, rasti po stopi od 2% i do 2011. dostići HRK 5,8 milijardi. Značajan rast predviđa se na području internetskih, usluga prijenosa (*carrier*) i usluga za poslovne korisnike:

- Očekuje se da će internetske usluge ostvariti najznačajniji rast od 21% CAGR, jer će povoljne ekonomske prilike zajedno s rastom raspoloživih usluga potaknuti širenje širokopojasnog pristupa i PC-a;
- Očekuje se da će usluge prijenosa imati stabilan rast od 3%, odnosno usluge poslovnim korisnicima 5% CAGR, jer konkurencija u telekomunikacijskoj industriji raste, a poslovni korisnici se odlučuju za sofisticiranije usluge za podatke;
- Međutim, slično svim razvijenim tržištima, prihodi od fiksnih govornih usluga će se vjerojatno polako smanjivati po negativnom CAGR-u od -2% zbog konkurencije mobilne komunikacije, pada cijena zbog jačanja konkurencije između fiksnih operatora i prisutnosti VoIP-a.

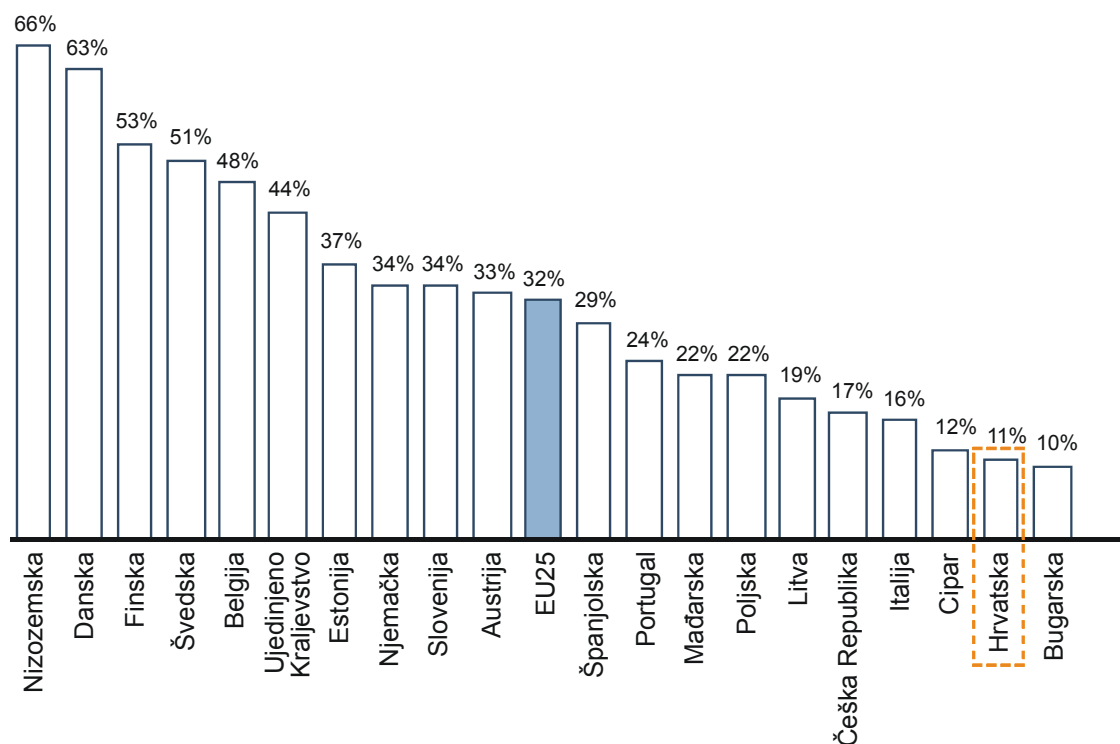
Prikaz 3. Hrvatsko telekomunikacijsko tržište – veličina tržišta i stope rasta (milijuna kn)

Izvor: Optima; EIU ViewsWire Hrvatska; Analiza Hrvatska, HT godišnji izvještaji

Očekuje se da će, od svih gore spomenutih pokretača rasta hrvatskog telekomunikacijskog tržišta, daleko najsnažniji pokretač biti širokopojasni internet. Prodor širokopojasnog interneta u kućanstva u Hrvatskoj bio je vrlo nizak u usporedbi s drugim zemljama EU25, samo 11% do kraja 2006., tj. iza Bugarske (vidi sljedeći prikaz).

Prikaz 4. Prodiranje širokopojasnog pristupa u zemljama EU25 (% kućanstava)

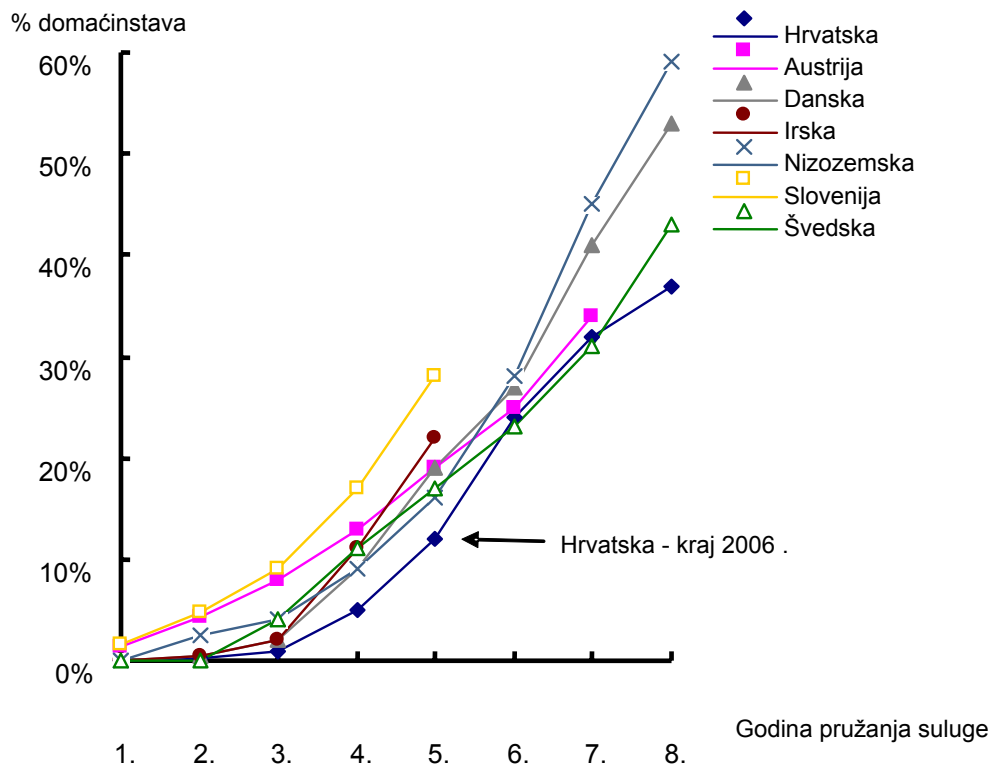

Izvor: Optima, Eurostat

Tržište se od tada poboljšalo pa usporedbe s drugim zemljama pokazuju da će hrvatsko telekomunikacijsko tržište ući u fazu oštrog rasta u naredne 3 godine:

- Međunarodni pokazatelji govore da prodiranje širokopojasne usluge pokazuje trend ubrzavanja kad stopa obuhvaćenosti (prodiranja) dostigne između 5% i 10% kućanstava;
- Prva ponuda širokopojasne usluge došla je u Hrvatsku 2002. Do kraja svoje četvrte godine (2005.) isti je obuhvatio 4,8% kućanstava što je, općenito, u skladu s međunarodnim pokazateljima;
- 2006. je bilo znakova uzleta širokopojasne usluge: do sada se penetracija udvostručila i dostigla 11%. Očekuje se da će se ovakav brzi rast nastaviti u naredne 3 godine i do 2009. dostići obuhvaćenost od 25-30% kućanstava (vidi sljedeći prikaz);
- To znači da će Hrvatska realizirati cilj Vlade RH od 500.000 pretplatnika na širokopojasni pristup u 2009. i dostići, prema projekcijama Spectrum Strategy, 506.000 pretplatnika.

Prikaz 5. Prodiranje širokopojasnog pristupa – Hrvatska u usporedbi s europskim tržištima (% kućanstava)

Izvor: Optima

Napomena: Hrvatska – petogodišnja procjena, dok su svi ostali podaci aktualni

Optima očekuje da će pokrivenost širokopojasnim pristupom u konačnosti dostići 50% kućanstava (910.000 pretplatnika). Rast širokopojasnog pristupa može tada dostići gornju granicu zbog ograničenja koja nameće naslijeđena infrastruktura (duge petlje i loša kakvoća bakra), osim ako alternativne tehnologije za širokopojasni pristup, kao što su FTTH i WiMAX, ne postanu ostvarivim alternativama koje će popuniti ove nedostatke.

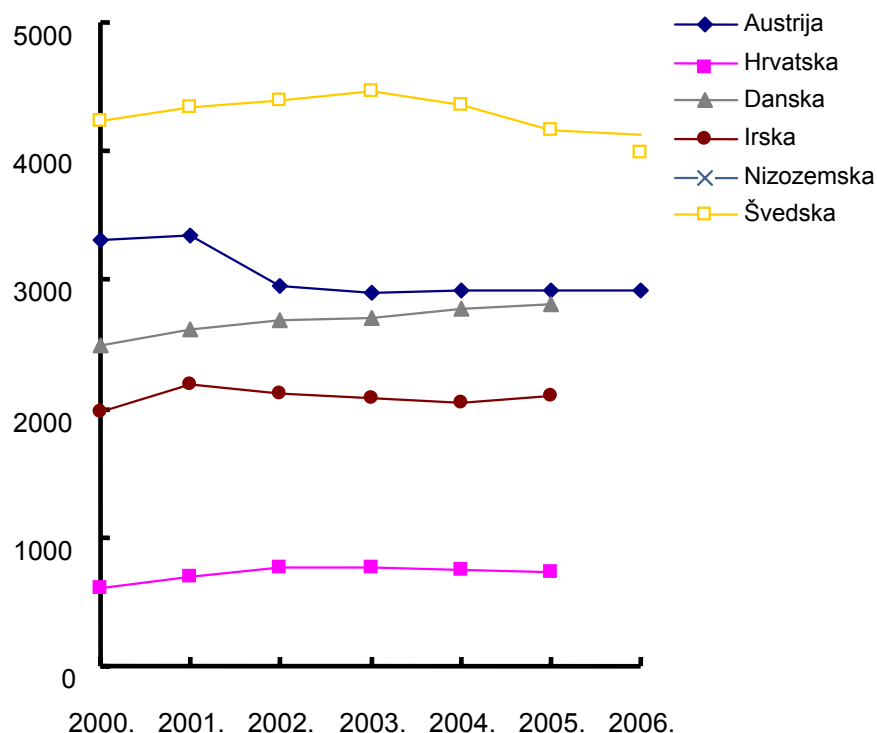
Kao i na svim europskim tržištima, rast tradicionalnih fiksnih usluga, a posebno fiksne govorne usluge se usporava. To je uzrokovano povećanjem mobilne konkurencije, sniženja cijena i sve veće primjene VoIP usluga.

U razdoblju 2000. – 2005. prihodi na hrvatskom tržištu govornih usluga su u opadanju po stopi od – 1,5%, tj. sa EUR 587 milijuna u 2000. na EUR 544 milijuna u 2005. Optima očekuje da će se ovaj trend nastaviti i planira povećati svoje prihode od govornih usluga osvajanjem tržišnog udjela privlačenjem korisnika koji nisu zadovoljni uslugama konkurentnih operatora umjesto organskim tržišnim rastom.

Sljedeći prikaz pokazuje padajuće trendove s kojima se suočava sektor fiksnih govornih usluga na usporedivim europskim tržištima.

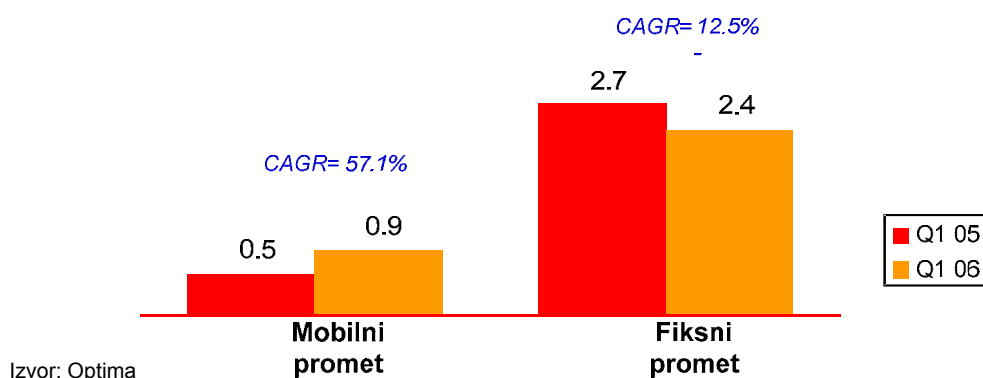
Prikaz 6. Ukupno utrošeno na fiksne govorne usluge (milijardi EUR/godišnje)

Izvor: Optima, HT godišnja izvješća; Analysys database, 2007.

Sektor mobilne telefonije do sada je bio glavni uzrok pada fiksnih govornih usluga: dok je korištenje mobitela dramatično poraslo (57% prošle godine. Osim širenja, VoIP usluge će u budućnosti stvoriti dodatni pritisak na tržište fiksne govorne usluge.

Prikaz 7. Fiksni promet u odnosu na mobilni (milijarde minuta)

Izvor: Optima

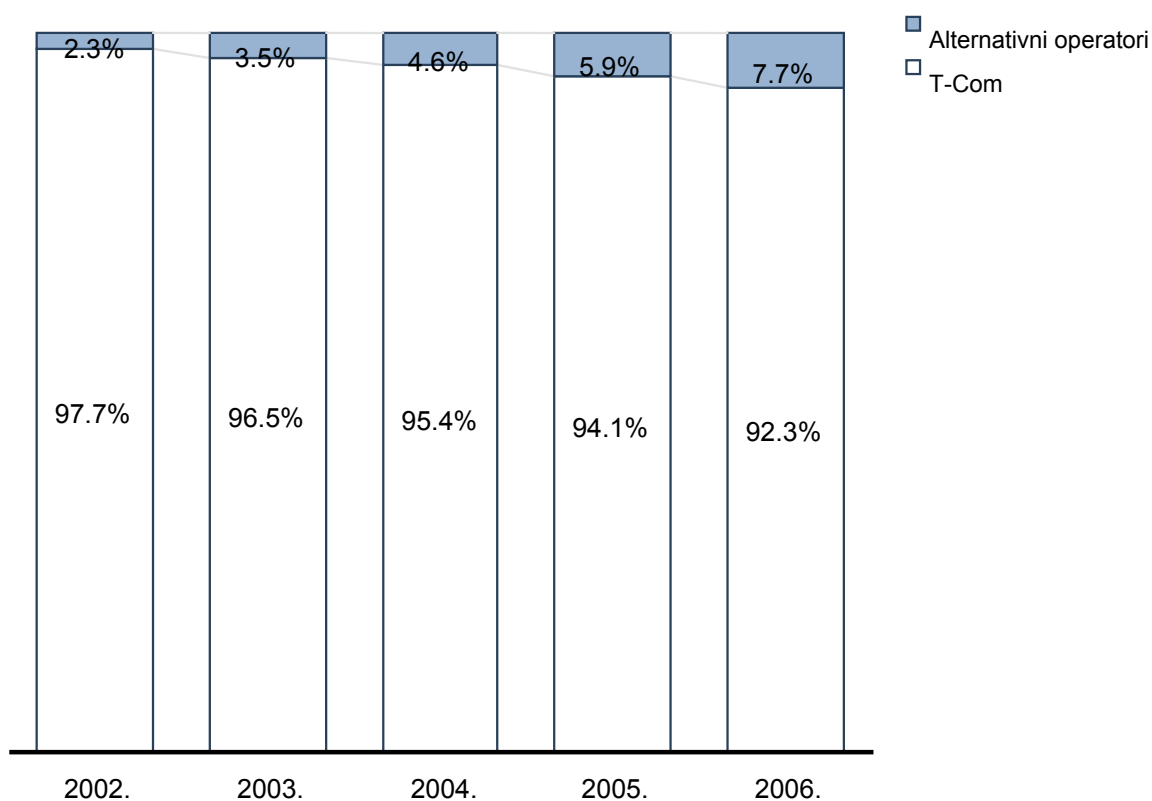
5.6 Trenutni tržišni položaj Optime

Za Optimu najveću konkurentsku prijetnju i dalje predstavlja bivši monopolist na tržištu fiksne telefonije. Prve konkurentске usluge fiksne linije započete su tek u travnju 2005. dolaskom Optime na hrvatsko tržište.

Danas HT dominira na tržištu s 92,3% od ukupnih prihoda⁸ od fiksnih telekomunikacija. HT je u rujnu ove godine proveo javnu ponudu dionica na kojoj je Vlada Republike Hrvatske kao zastupnik Republike Hrvatske smanjila dotadašnji udio od 42% na 9,5% prodajom 32,5% dionica. Nakon spomenute javne ponude, 7% dionica i dalje drže braniteljski fondovi, dok 51% drži Deutsche Telekom. Ovakav model omogućio je HT-u pristup stručnim, financijskim i političkim autoritetima.

Međutim, HT je prozivan u javnosti zbog monopolističkog ponašanja i visokih cijena na hrvatskom tržištu i zbog toga što do danas nije na tržište uveo širokopojasni pristup u zadovoljavajućem omjeru.

Prikaz 8. Podjela prihoda između HT-a i novih tvrtki na hrvatskom tržištu, 2001. – 2005.

Izvor: Optima

⁸ Uključujući prihode od pružatelja ISP usluga.

Fiksni operatori:

- poslije HT-a, dva najznačajnija konkurenta Optime na području nepokretnih telekomunikacija su alternativni operatori H1 i Metronet;
- osim toga, postoji određeni broj manjih operatera koji nude pozive po niskim cijenama; npr. slovenski operator Amis proširio se na hrvatsko tržište i koncentrirao se na pružanje alternativnih telekomunikacijskih rješenja u Zagrebu (ukupan prihod u Sloveniji, Hrvatskoj i Srbiji iznosio je EUR 14,5 milijuna u 2005. godini⁹);

Pružatelji internet usluga (ISP):

- Metronet je preuzimanjem ISP Vodatel-a započeo graditi FTTH mrežu i objavio/najavio *triple-play* usluge. Metronetova *triple-play* ponuda danas je raspoloživa u određenim dijelovima Zagreba, kao i u dva susjedna grada – Velikoj Gorici i Samoboru; Metronet gradi svoju mrežu i oko Rijeke, Splita i Osijeka¹⁰;
- Iskon Internet - vodeći hrvatski ISP operator (143,000 korisnika, ožujak 2007.) je nedavno kupljen od HT-a. Usluge Iskona nisu integrirane sa uslugama HT-a;

Mobilni operatori

- VIPnet, kao drugi mobilni operator na tržištu, također nudi internetske usluge i usluge za poslovne korisnike. Međutim, isti pristupa poslovnom tržištu s paketima fiksno - mobilnih usluga, bežičnog interneta i širokopojsnog interneta (Mobile Broadband 512 ili Mobile Broadband 128 paketi¹¹); ove su usluge navodno dovoljno privlačne da bi predstavljale izazov (konkurenciju) Optimi na tržištu poslovnih korisnika;
- Alternativni operator Tele2, vlasnik hrvatskog trećeg mobilnog operatora, mogao bi ući i u nepokretnu telefoniju i time postati jaki konkurent zbog svog međunarodnog iskustva, stručnosti i jake financijske potpore;
- Na kraju, buduća nadogradnja 3G usluga, kao što je HSDPA/HSUPA bi također mogla ugroziti položaj Optime na području širokopojsnog interneta.

Kabelski operatori

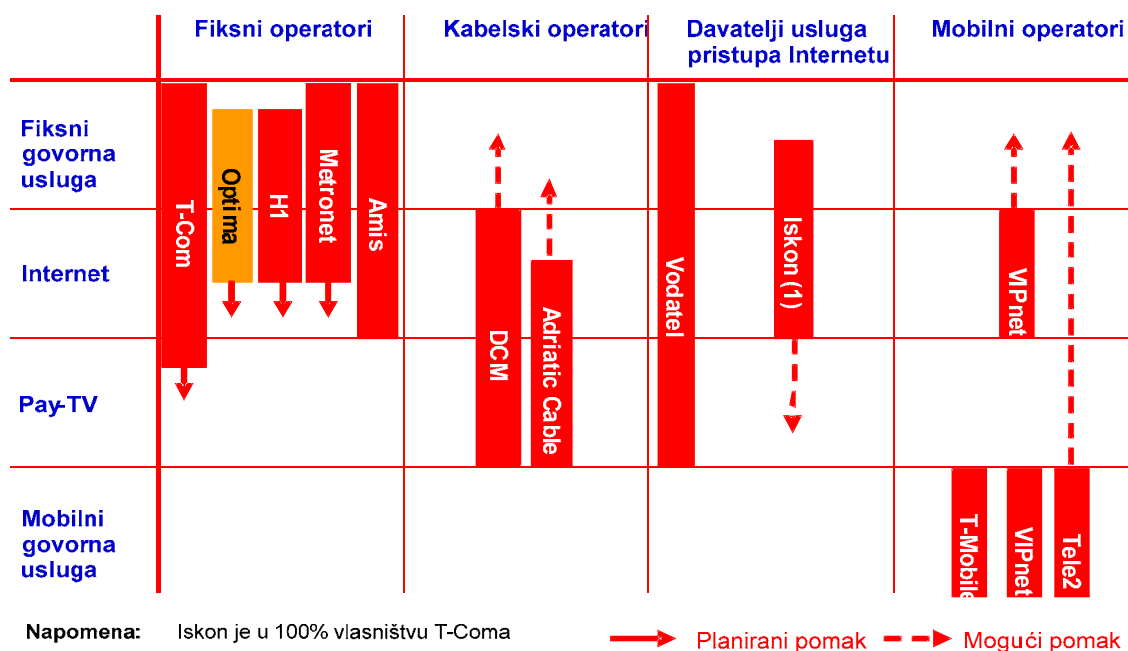
- Adriatic Kabel i Digitalni Centar Medija (DCM) (inače vodeći hrvatski kabelski operatori) kupljeni su u travnju 2007. od BEWAG-a, austrijske tvrtke za snabdijevanje električnom energijom za EUR 55 milijuna, te je u kolovozu 2007. Adriatic Kabel pripojen DCM-u, koji ujedno mijenja ime u B.NET Hrvatska. TV tržišni udio DCM-a iznosi 72% što predstavlja 92.000 korisnika, te isti posjeduje infrastrukturu u Rijeci, Splitu, Zadru, Osijeku i Zagrebu;
- BEWAG namjerava povećati prihode u 2007. sa EUR 10.5 milijuna na EUR 14 milijuna. Povećanje se namjerava ostvariti putem povećanja kapaciteta širokopojsnog interneta i povećanjem korisničke baze sa 92.000 na 100.000 krajem 2007.;
- Navedeni kabelski operatori predstavljaju ozbiljnu prijetnju u područjima na kojima su infrastrukturno prisutni usprkos limitiranoj nacionalnoj pokrivenosti.

⁹ Izjava za tisak Iris Capital (lipanj 2006.); Iris Capital je novi vlasnik Amis-a.

¹⁰ Podaci tvrtke Metronet.

¹¹ Odnosi se na opseg *downloada*, ne na brzinu.

Prikaz 9. Ključni konkurenti na hrvatskom tržištu i njihove orijentacije

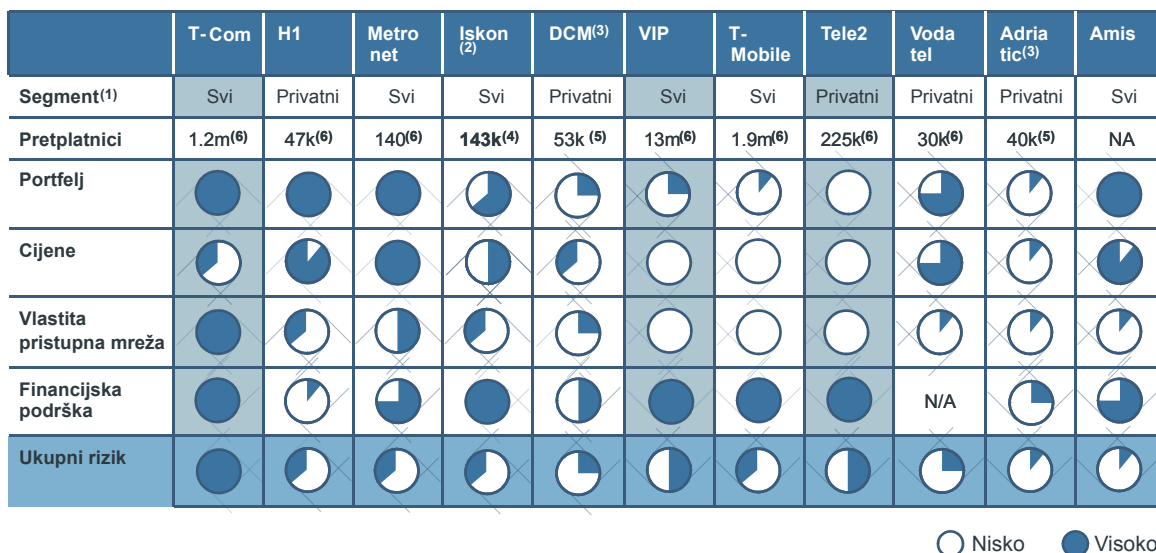
Izvor: Optima

5.7 Ključne kompetitivne mogućnosti Optime

Ključni konkurent i jedinstvena prijetnja Optimi je HT s nacionalno razgranatom infrastrukturom i utemeljenom bazom korisnika, te snažnom podrškom matičnog Deutsche Telekom-a.

Slijedeći prikaz objašnjava ključne elemente tržišnog pozicioniranja konkurenata Optime.

Prikaz 10. Pregled tržišnog okruženja Optime

Napomena: (1) Usredotočenost kompanije

(2) 100% u vlasništvu HT-a

(3) DCM i Adriatic su u kolovozu 2007. združeni i pojavit će se pod novim nazivom B.NET Hrvatska

(4) Ožujak 2007.

(5) Kraj 2006.

(6) Kraj 2005. (posljednji dostupan podatak)

Izvor: Optima

Prikaz 11. Pozicioniranje ključnih konkurenata na hrvatskom tržištu

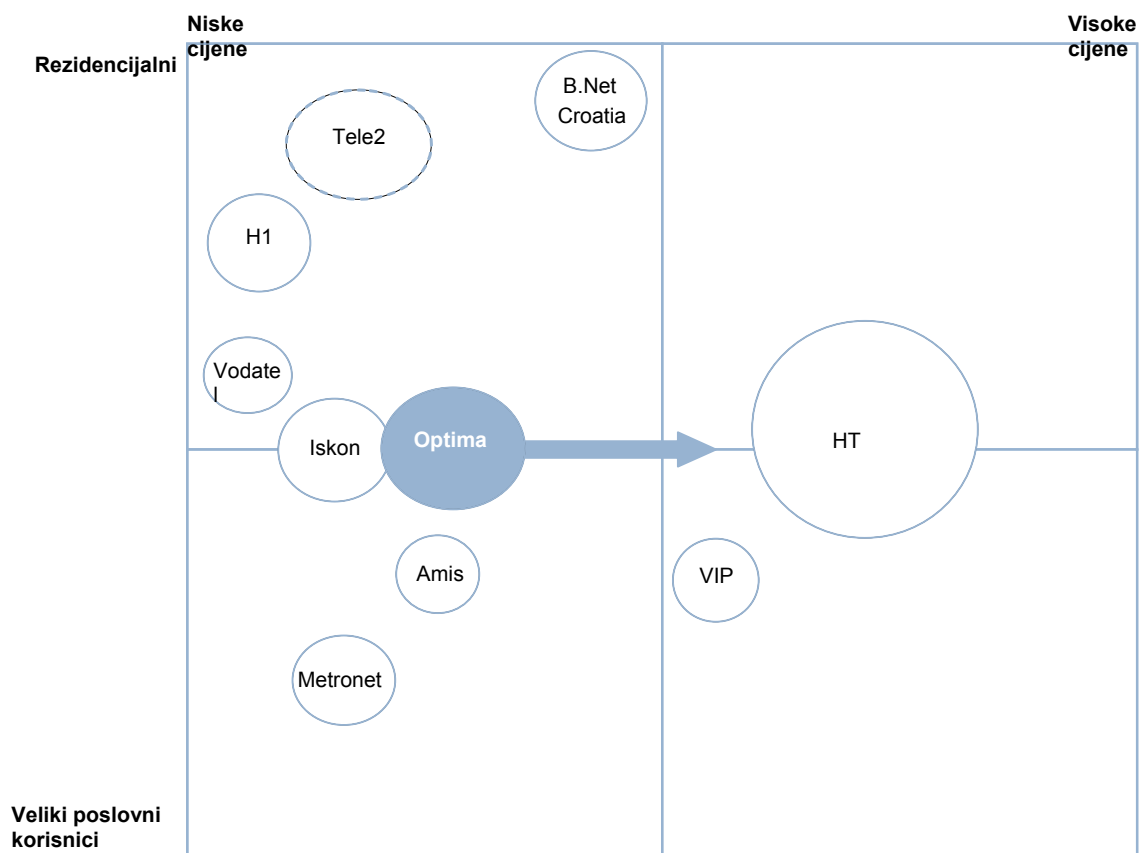
Konkurenti Optime na rezidencijalnom tržištu pozicionirani su kao *low cost* operatori:

H1 (Portus) isključivo je prisutan na tržištu rezidencijalnih korisnika, tržišno orijentiran na troškovno obazrive korisnike;

VIP je iskazao agresivne namjere na način da tržišno komunicira 0.10kn/min za „*fixed-to-mobile*“ pozive;

Tele2 je u ostatku europskih zemalja tržišno pozicioniran kao *low cost* fiksni operator;

Metronet je tržišno pozicioniran kao operator za ključne/velike poslovne korisnike uz agresivnu cjenovnu politiku;

Izvor: Optima, analiza službenih web stranica operatora

5.8 Strategija poslovanja Optime

Strategija razvoja poslovanja Optime izrađena je u suradnji sa *Spectrum Strategy Consultants* („Spectrum“).¹² Strategija Optime za ostvarivanje komercijalnih ciljeva podijeljena je u tri faze (vidi donji prikaz).

Faza 1 (2008.): Kratkoročna strategija Optime koncentrirana je na izgradnju tržišnog udjela:

- prodajom osnovnih usluga telefonije privatnim korisnicima (CpS),
- razvijenijih telekomunikacijskih usluga poslovnim korisnicima,
- razvojem pozicije na tržištu širokopojasnog interneta.

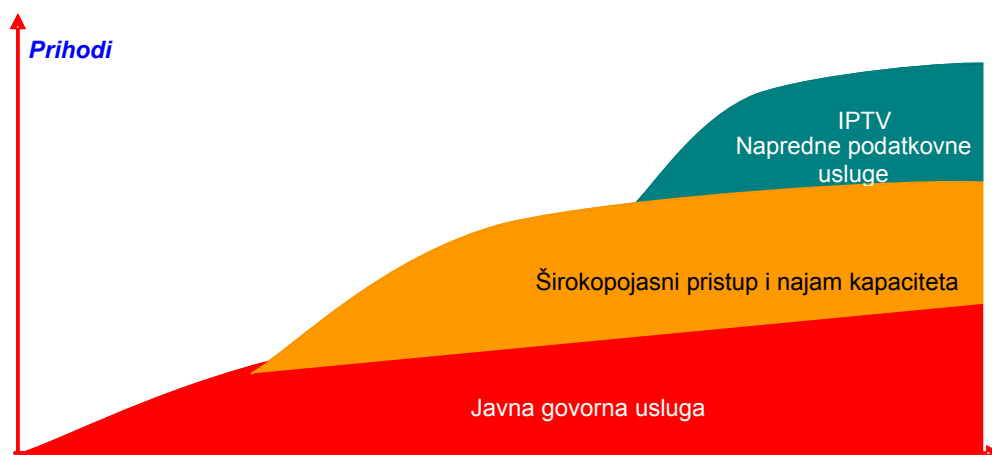
Faza 2 (2008.-2010.): Nakon što Optima ostvari željeni opseg (broj korisnika) i kad se u potpunosti uspostave potrebna rješenja za veleprodaju, posebno LLU (*Local Loop Unbundling*)¹³, Optima će poboljšati maržu:

- iznajmljivanjem kapaciteta,
- migracijom/prijelazom postojećih CpS korisnika na vlastitu infrastrukturu,
- prodajom usluga širokopojasnog interneta postojećim CpS korisnicima,
- istovremeno proširivanjem vlastite infrastrukture.

Faza 3 (2010.-2012.): Kad tržište dostigne zrelost, Optima će dalje širiti prodajne aktivnosti i prisutnost na tržištu putem novih mogućnosti kao što su IPTV i napredne usluge za poslovne korisnike.

Slične su pristupe uspješno koristile druge velike europske alternativne mreže.

Prikaz 12. Strategija Optime

Faza 1 – 2008.

- Razvoj korisničke baze na modelu CPS-a te javne govorne usluge
- Razvoj vlastite infrastrukture

Faza 2 – 2008./2010.

Poboljšanje margine putem:

- Proširenje asortimana
- Razvoj vlastite mreže

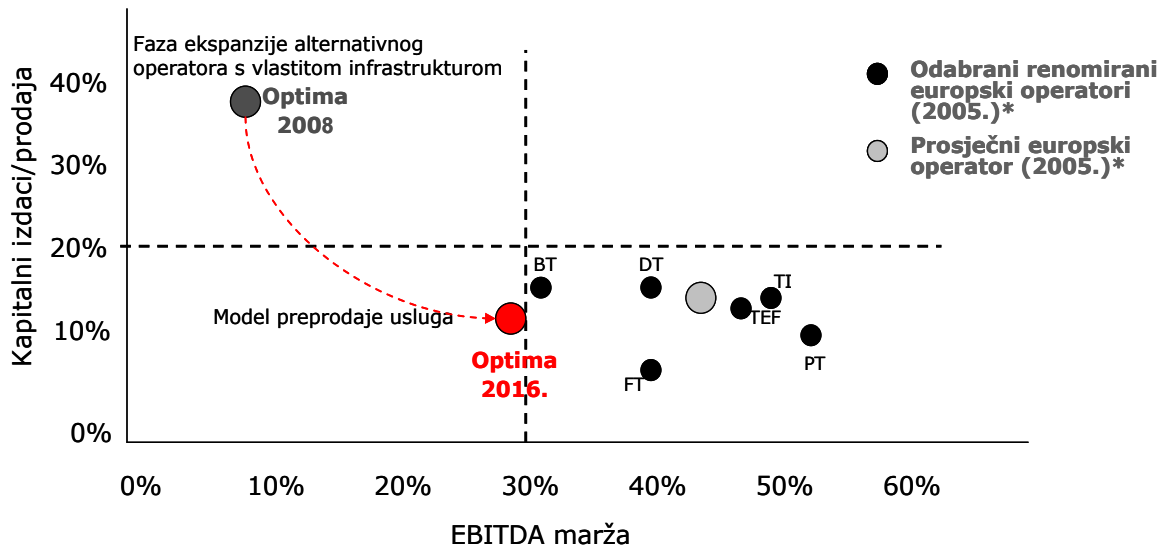
Faza 3 – 2010./2011.

- Potraga za potencijalima rasta u novim, naprednim uslugama (IPTV, VoD), BPO

¹² *Spectrum Strategy Consultants* je renomirana, globalno vodeća tvrtka na području savjetovanja u segmentu medija i telekomunikacija koja pruža savjetodavne usluge različitim segmentima tržišta: vlasnicima prava (npr. ESPN, Reuters, RTL, Turner, UEFA), regulatorima, distributivnim tvrtkama (npr. AOL, BBC, Disney, ITV, RAI Way, Virgin) i telekomunikacijskim mrežama (npr. Eurotel, France Telekom, O2, Orange, Telenor, TIM, Vodafone). Također, Spectrum je svoje usluge pružio i globalno vodećim financijskim institucijama: bankama (npr. Citigroup, ABN-AMRO, HSBC, Deutsche Bank, Societe Generale, WestLB, Goldman Sachs, Rothschild) i *private equity* kućama, te renomiranim tvrtkama (npr. Telecom Italia, BT, Cable&Wireless, Hallmark Chanel, Brasil Telekom) kako na strani kupca tako i na strani prodavatelja transakcija spajanja i pripajanja, te transakcija u sferi dužničkog kapitala.

¹³ Raspeljavanje lokalne petlje, odnosno proces kojim već postojeći operater (vlasnik postojeće infrastrukture) omogućuje drugim operaterima korištenje te infrastrukture za pružanje usluga njihovim korisnicima.

Optima se nalazi u fazi intenzivnog investiranja u izgradnju vlastite infrastrukture koja bi u narednim godinama trebala omogućiti postizanje visokih razina EBITDA marže:

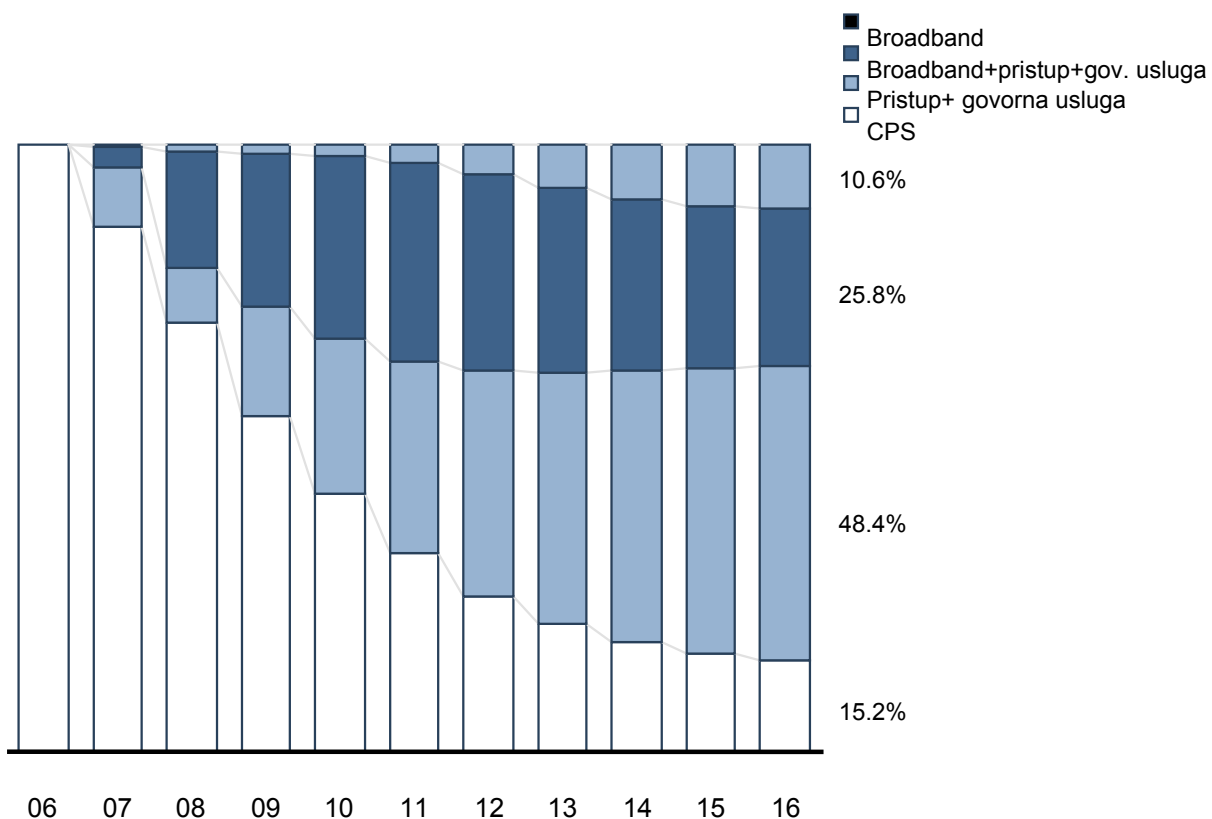
Izvor: Optima, procjena na temelju tržišnih istraživanja

5.9 Plan poslovanja Optime za razdoblje 2007. – 2016.

Poslovni plan Optime, izrađen u suradnji sa *Spectrumom*, ima četiri ključna tržišna segmenta: rezidencijalni, ključni korisnici, srednje i male tvrtke, te obrti. U većoj mjeri rezidencijalni korisnici i obrtnici koriste usluge CPS-a (pred-odabir operatora), dok su ključni korisnici i srednje i male tvrtke spojene izravno na infrastrukturu Optime putem vlastite optičke mreže ili iznajmljenih vodova.

- Od 2007., Optima je započela sa migracijom svoje CPS baze na svoju mrežnu infrastrukturu koristeći regulativu LLU (raspetljavanje lokalne petlje).
- Do 2016. gotovo 85% korisnika bit će spojeno izravno na mrežu Optime, od čega će 26% navedenih korisnika koristiti usluge ADSL-a i glasovne usluge.

Prikaz 13. Korisnici Optime prema tipu usluge

Izvor: Optima

Tablica 11. Broj Optiminih korisnika, 2006. – 2016.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rezidencijalni (u tisućama)	160.0	231.6	292.3	346.5	393.2	433.9	475.9	519.7	560.6	594.9	623.5
KA	90	152	183	213	240	267	293	318	343	368	392
SME	352	598	827	986	1123	1220	1271	1277	1279	1311	1368
SOHO (u tisućama)	12.0	16.3	20.6	24.4	27.7	30.4	32.4	33.6	34.6	36.1	37.8

Izvor: Optima

Do kraja projiciranog razdoblja očekuje se da će Optima imati 25-30% rezidencijalnog tržišta i 30 % tržišta poslovnih korisnika. Kako bi to postigla Optima ima utvrđene mjesečne prodajne ciljeve.

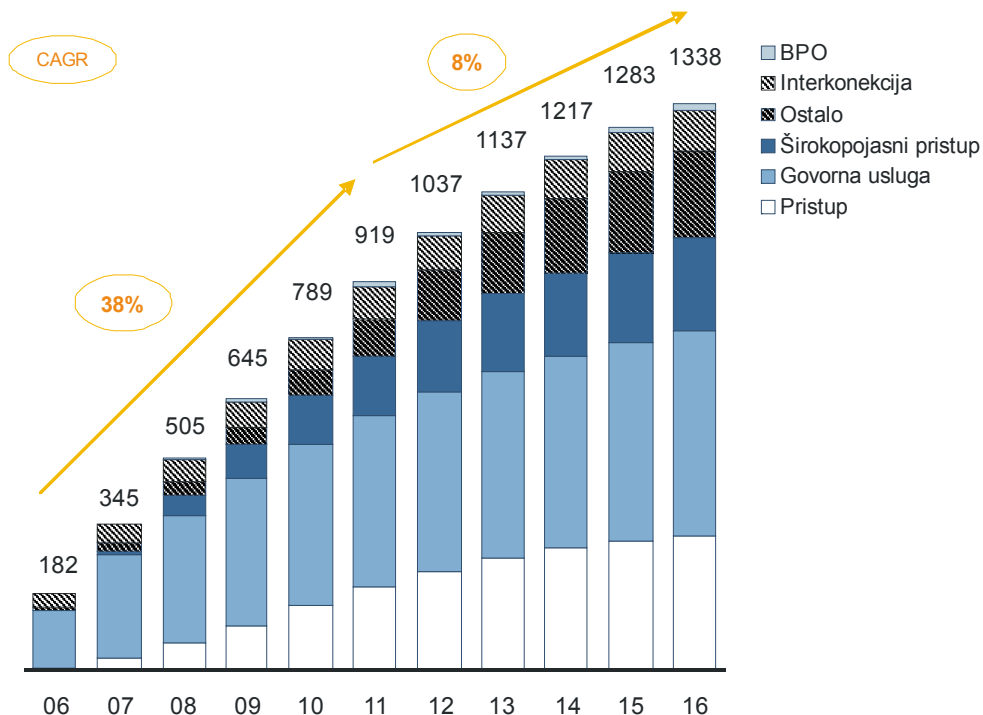

5.9.1 Prihodi

Procjena porasta prihoda Optime sa HRK 345 milijuna u 2007. na HRK 1,338 milijarde u 2016. predstavljat će rast od 16% CAGR.

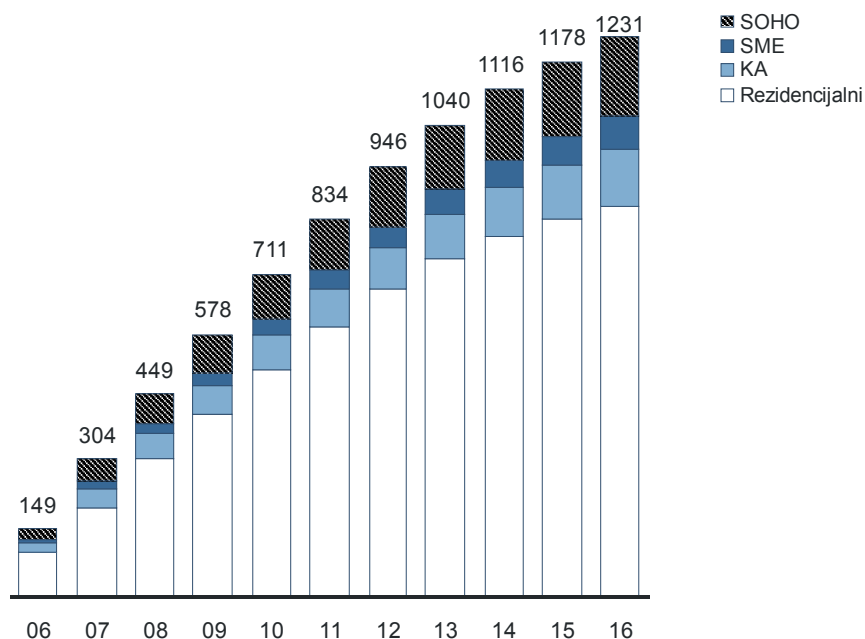
- Najznačajniji čimbenik takvog rasta je značajna potražnja za širokopojasnim internetom;
- Inicijalni rast prihoda od glasovnih usluga će se smanjivati prije svega zbog smanjenja cijena glasovnih usluga;
- Procjena rasta prihoda od IPTV-a neće premašiti 7% usprkos procjeni za većom potražnjom u projiciranom razdoblju.

Prikaz 14. Prihodi Optime prema uslugama u razdoblju do 2016. (milijuna HRK)

Napomena: „Ostalo“ uključuje IPTV i usluge s dodanom vrijednošću
Izvor: Optima

Prikaz 15. Prihodi Optime prema segmentima u razdoblju do 2016. (milijuna HRK)

Napomena: Ne uključuje prihod od interkonekcije.

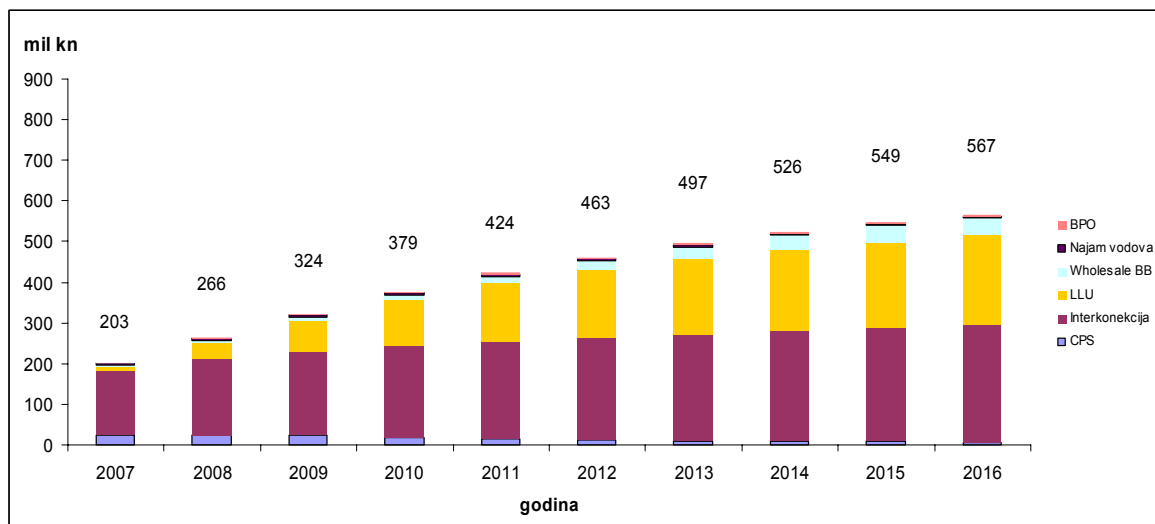
Izvor: Optima

5.9.2 Rashodi

5.9.2.1 Troškovi usluga – varijabilni troškovi

Troškovi usluga koji se plaćaju prema drugim operatorima čine 61% operativnih troškova u 2007. Do 2016., u skladu s prelaskom Optimine korisničke baze sa CPS-a na vlastitu mrežu, taj će se udio postupno smanjivati. Navedeni trošak doseže 65% u 2010., te se potom smanjuje na 61% sukladno ulaganju Optime u vlastitu infrastrukturu. Također, rastu troškovi LLU-a prema HT-u s obzirom na širenje pristupne mreže.

Prikaz 16. Troškovi usluga u razdoblju do 2016. (milijuna HRK)

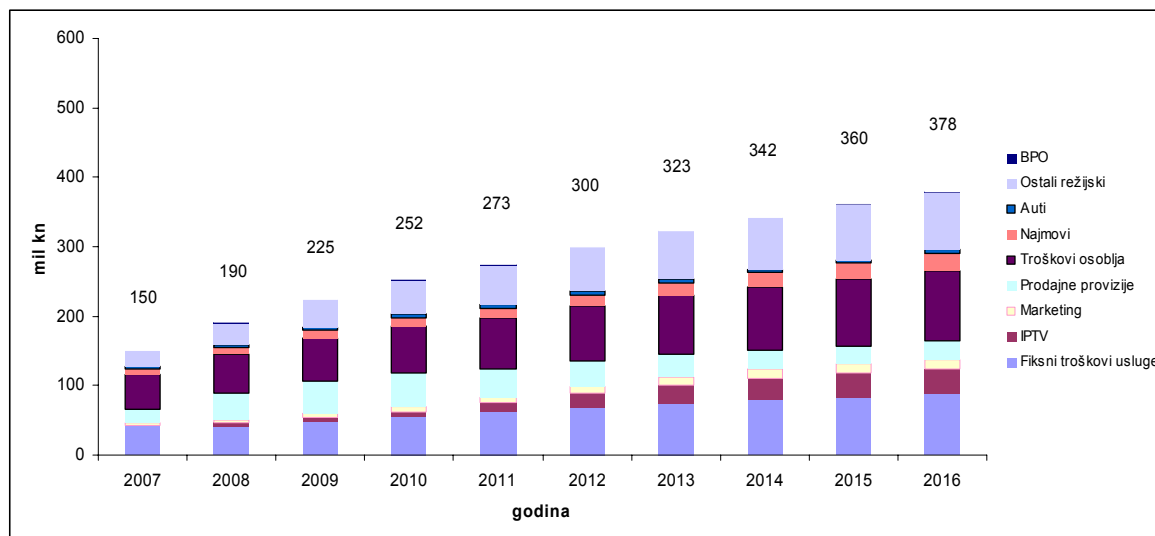
Izvor: Optima

5.9.2.2 Fiksni troškovi

Najveći dio fiksnih troškova odnosi se na tehnički segment, te na troškove osoblja. Rast HR troškova se očekuje:

- unutar osoblja koje je korisnički orijentirano (briga o korisnicima i tehnika)
- prodajno osoblje - s obzirom na procjenu slabljenja *outsourcinga* indirektno prodaje, Optima se orijentirala na razvoj prodajnih kanala direktne prodaje.

Prikaz 17. Fiksni troškovi prema segmentima u razdoblju do 2016. (milijuna HRK)

Izvor: Optima

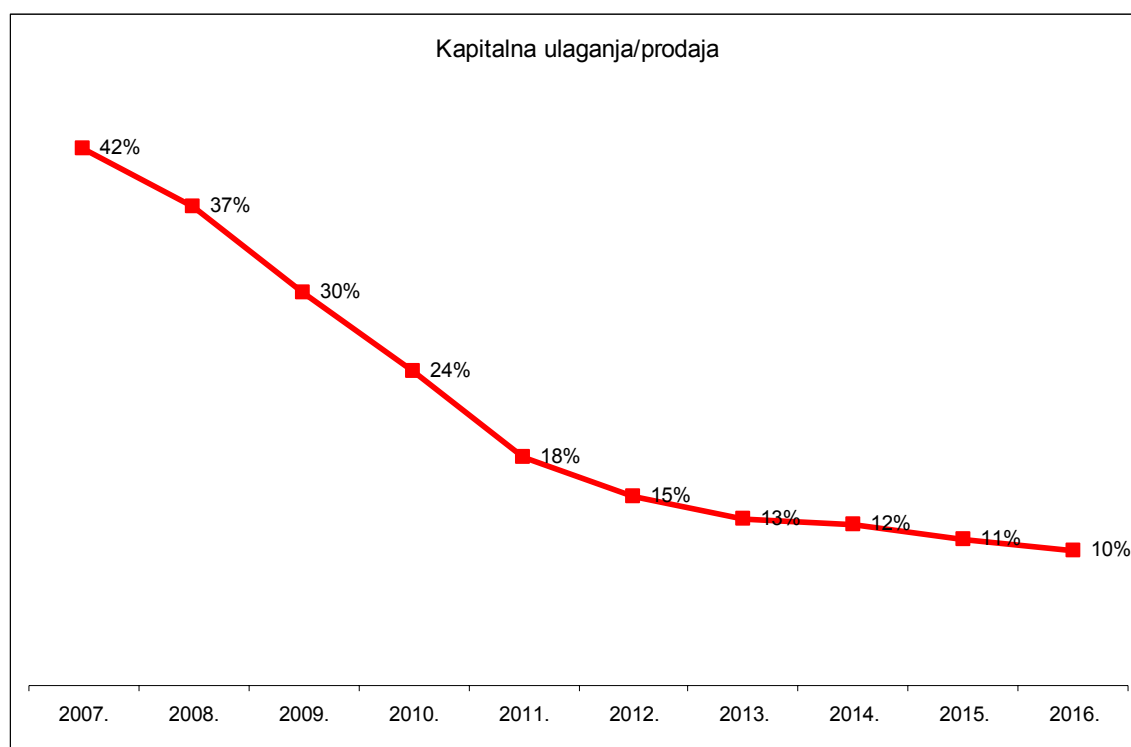
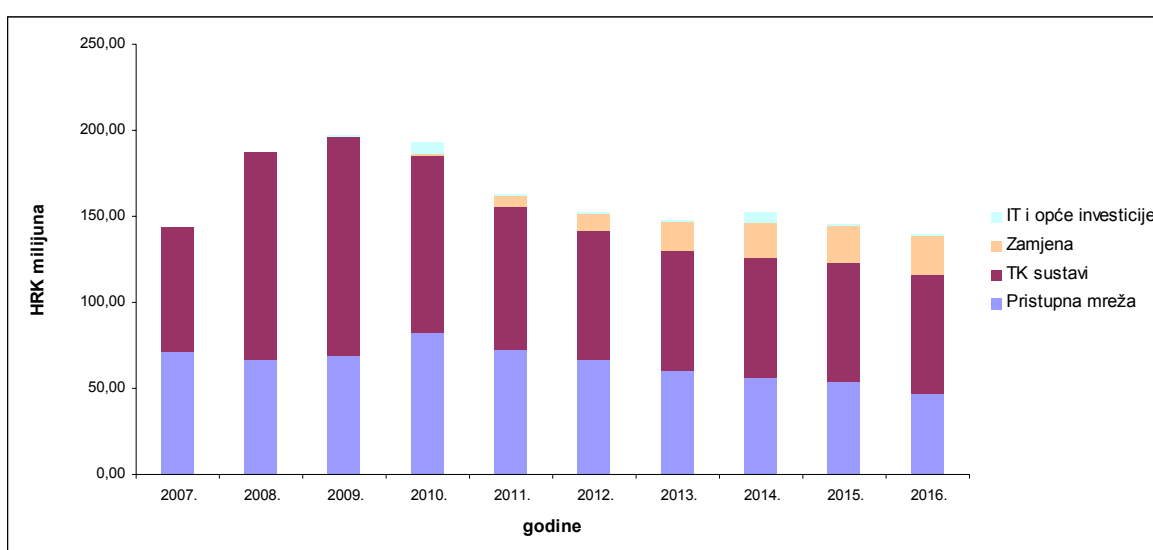
5.9.3 Kapitalna ulaganja

Kapitalna ulaganja su najveća tijekom 2008., 2009. i 2010. Riječ je o razdoblju kada Optima ustrojava glavninu vlastite mrežne infrastrukture koja pospješuje migriranje CpS korisnika na vlastitu mrežu i povećava bruto maržu.

Glavnina kapitalnih ulaganja odnosit će se na:

- Razvoj pristupne i backbone mreže;
- Dodatno ulaganje u PoP čvorove;
- Raspetljavanje lokalne petlje;
- Instaliranje WiMax stanica i širenje područja WiMAX pokrivenosti;
- Investiranje u IPTV platformu (u najvećoj mjeri tijekom 2009./10.)

Prikaz 18. Kapitalna ulaganja do 2016. (milijuna HRK)

Izvor: Optima

5.9.4 Bilanca, 2007.-2016.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
A) Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital										
B) Dugotrajna imovina	301,47 kn	415,88 kn	502,53 kn	546,59 kn	555,11 kn	537,43 kn	510,05 kn	486,38 kn	466,93 kn	451,79 kn
C) Kratkotrajna imovina	157,86 kn	130,90 kn	135,28 kn	185,93 kn	175,86 kn	212,56 kn	211,56 kn	345,71 kn	515,47 kn	703,93 kn
1. Potraživanja	86,32 kn	90,95 kn	96,72 kn	118,30 kn	137,81 kn	155,59 kn	170,47 kn	182,55 kn	192,42 kn	200,75 kn
2. Zalihe	20,00 kn	20,00 kn	20,00 kn	20,00 kn	20,00 kn	20,00 kn	20,00 kn	20,00 kn	20,00 kn	20,00 kn
3. Novac	34,26 kn	2,68 kn	1,27 kn	30,34 kn	0,77 kn	19,69 kn	3,81 kn	125,88 kn	285,78 kn	465,90 kn
4. Financijska imovina	17,28 kn	17,28 kn	17,28 kn	17,28 kn	17,28 kn	17,28 kn	17,28 kn	17,28 kn	17,28 kn	17,28 kn
D) Aktivna vrem.razgraničenja	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn
E) Gubitak iznad visine kapitala	42,99 kn	112,81 kn	28,64 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn
UKUPNA IMOVINA	502,32 kn	659,59 kn	666,45 kn	732,52 kn	730,97 kn	749,99 kn	721,61 kn	832,09 kn	982,40 kn	1.155,72 kn
A) Kapital i rezerve	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	80,50 kn	97,37 kn	153,36 kn	250,54 kn	404,92 kn	571,91 kn	758,86 kn
B) Dugoročne obaveze	399,60 kn	553,83 kn	550,22 kn	516,05 kn	515,41 kn	471,10 kn	338,59 kn	287,67 kn	266,65 kn	249,29 kn
C) Kratkoročne obaveze	102,72 kn	105,76 kn	116,22 kn	135,97 kn	118,18 kn	125,53 kn	132,47 kn	139,50 kn	143,84 kn	147,57 kn
1. Obaveze prema dobavljačima	102,72 kn	105,76 kn	116,22 kn	135,97 kn	118,18 kn	125,53 kn	132,47 kn	139,50 kn	143,84 kn	147,57 kn
2. Kratkoročna zaduženja	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL	502,32 kn	659,59 kn	666,45 kn	732,52 kn	730,97 kn	749,99 kn	721,61 kn	832,09 kn	982,40 kn	1.155,72 kn

5.9.5 Račun dobiti i gubitka, 2007.-2016.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
A) Poslovni prihodi	345,28 kn	505,25 kn	644,82 kn	788,69 kn	918,71 kn	1.037,24 kn	1.136,49 kn	1.216,99 kn	1.282,77 kn	1.338,32 kn
B) Poslovni rashodi	396,34 kn	530,05 kn	659,63 kn	779,72 kn	853,22 kn	934,02 kn	995,75 kn	1.044,80 kn	1.074,95 kn	1.101,05 kn
1. Materijalni troškovi	280,18 kn	368,01 kn	446,66 kn	513,77 kn	567,96 kn	620,64 kn	665,75 kn	703,15 kn	734,81 kn	762,34 kn
2. Troškovi osoblja	50,62 kn	56,90 kn	62,61 kn	68,41 kn	73,87 kn	79,45 kn	85,22 kn	91,14 kn	96,57 kn	102,14 kn
3. Amortizacija	43,08 kn	73,08 kn	109,92 kn	148,47 kn	154,52 kn	169,95 kn	174,85 kn	175,73 kn	164,86 kn	154,53 kn
4. Rezerviranje troškova i rizika										
5. Ostali troškovi	22,47 kn	32,07 kn	40,44 kn	49,07 kn	56,87 kn	63,98 kn	69,94 kn	74,77 kn	78,72 kn	82,05 kn
C) Financijski prihodi	0,73 kn	0,40 kn	0,40 kn	0,40 kn	0,40 kn	0,40 kn	0,90 kn	3,40 kn	7,70 kn	12,40 kn
D) Financijski rashodi	39,82 kn	45,42 kn	51,42 kn	50,23 kn	49,02 kn	47,64 kn	44,45 kn	21,22 kn	17,55 kn	15,97 kn
E) Izvanredni prihodi										
G) Izvanredni rashodi										
UKUPNI PRIHODI	346,01 kn	505,65 kn	645,22 kn	789,09 kn	919,11 kn	1.037,64 kn	1.137,39 kn	1.220,39 kn	1.290,47 kn	1.350,72 kn
UKUPNI RASHODI	436,16 kn	575,47 kn	711,06 kn	829,95 kn	902,24 kn	981,66 kn	1.040,20 kn	1.066,01 kn	1.092,50 kn	1.117,02 kn
DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-90,15 kn	-69,82 kn	-65,84 kn	-40,86 kn	16,87 kn	55,98 kn	97,19 kn	154,38 kn	197,96 kn	233,69 kn
POREZ	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	30,98 kn	46,74 kn
NETO DOBIT	-90,15 kn	-69,82 kn	-65,84 kn	-40,86 kn	16,87 kn	55,98 kn	97,19 kn	154,38 kn	166,99 kn	186,96 kn

5.9.6 Novčani tijek, 2007.-2016.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Gubitak	-90,15	-69,82	-65,84	-40,86	16,87	55,98	97,19	154,38	166,99	186,96
Amortizacija	43,08	73,08	109,92	148,47	154,52	169,95	174,85	175,73	164,86	154,53
Potraživanja	-26,32	-4,62	-5,78	-21,58	-19,50	-17,78	-14,89	-12,08	-9,87	-8,33
Dobavljači	22,72	3,05	10,46	19,75	-17,79	7,35	6,94	7,03	4,34	3,73
Novčani tok iz poslovnih aktivnosti	-50,68	1,68	48,77	105,78	134,10	215,51	264,09	325,06	326,32	336,88
Investicije	-143,94	-187,50	-196,57	-192,54	-163,04	-152,27	-147,46	-152,06	-145,41	-139,39
Novčani tok iz investicija	-143,94	-187,50	-196,57	-192,54	-163,04	-152,27	-147,46	-152,06	-145,41	-139,39
Primljeni krediti	0,00	160,00	25,00	0,00	36,00	0,00	165,00	0,00	0,00	0,00
Odobreni krediti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dokapitalizacija	250,00	0,00	150,00	150,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Otplata kredita	-75,00	-5,77	-28,61	-34,17	-36,64	-44,32	-297,50	-50,92	-21,02	-17,36
Novčani tok iz financijskih aktivnosti	175,00	154,23	146,39	115,83	-0,64	-44,32	-132,50	-50,92	-21,02	-17,36
Ukupni novčani tok	-19,62	-31,58	-1,40	29,07	-29,57	18,92	-15,88	122,07	159,89	180,13
Novčani tok na početku razdoblja	53,88	34,26	2,68	1,27	30,34	0,77	19,69	3,81	125,88	285,78
Novčani tok na kraju razdoblja	34,26	2,68	1,27	30,34	0,77	19,69	3,81	125,88	285,78	465,90

5.10 Strategija marketinga i prodaje

5.10.1 Općenito

Management Optime je izrazito prodajno fokusiran. U svezi s time prodajni ciljevi su razrađeni do individualne razine pojedinog prodajnog zastupnika, te se nadziru dnevno.

Tržišni pristup Optime je pragmatičan i jednostavan. To znači da je strategija povećanja tržišnog udjela utemeljena na intenzivnim prodajnim aktivnostima, manje na oglašavanju i isticanju Optiminog „branda“. Osnovna poruka tržištu i potencijalnim korisnicima: „25% jeftiniji od HT-a“.

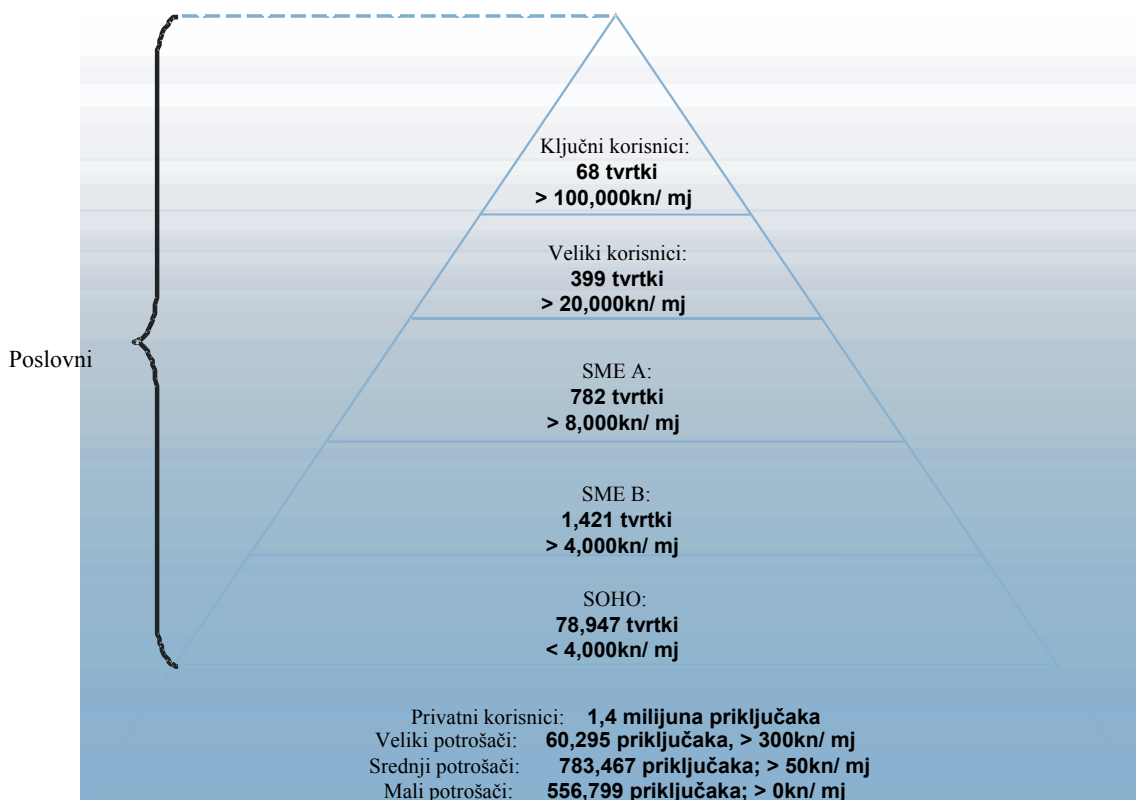
5.10.2 Ciljano tržište

U ovom trenutku Optima razvija korisničku bazu u svim tržišnim segmentima i prisutnost (bez izuzetaka) u svim geografskim cjelinama RH, te intenzivira migraciju CpS korisničke baze na vlastitu infrastrukturu.

Upravljačka struktura Optime snažno podržava strategiju da samo razgranata korisnička baza omogućava održivu poslovnu aktivnost na tako malom tržištu kao što je Hrvatska.

Optima segmentira tržište na slijedeće segmente: KA (veliki poslovni korisnici), SME (srednji i mali poslovni korisnici), SoHo (mali uredi i obrti) i rezidencijalni korisnici (domaćinstva).

Prikaz 19. Hrvatsko telekomunikacijsko tržište po potrošnji

Izvor: Optima

Optima trenutačno nije prodajno orijentirana na pojedini specifični gospodarski sektor već na potencijalne korisnike s većim iznosom ARPU-a i poticanje poslovnih aktivnosti koje će doprinijeti većem udjelu na tržištu.

- Optima aktivno sudjeluje na javnim natjecajima, te često ostvaruje ugovore koji omogućavaju pružanje usluga nepokretne telefonije za sve javne ustanove unutar pojedine regije;

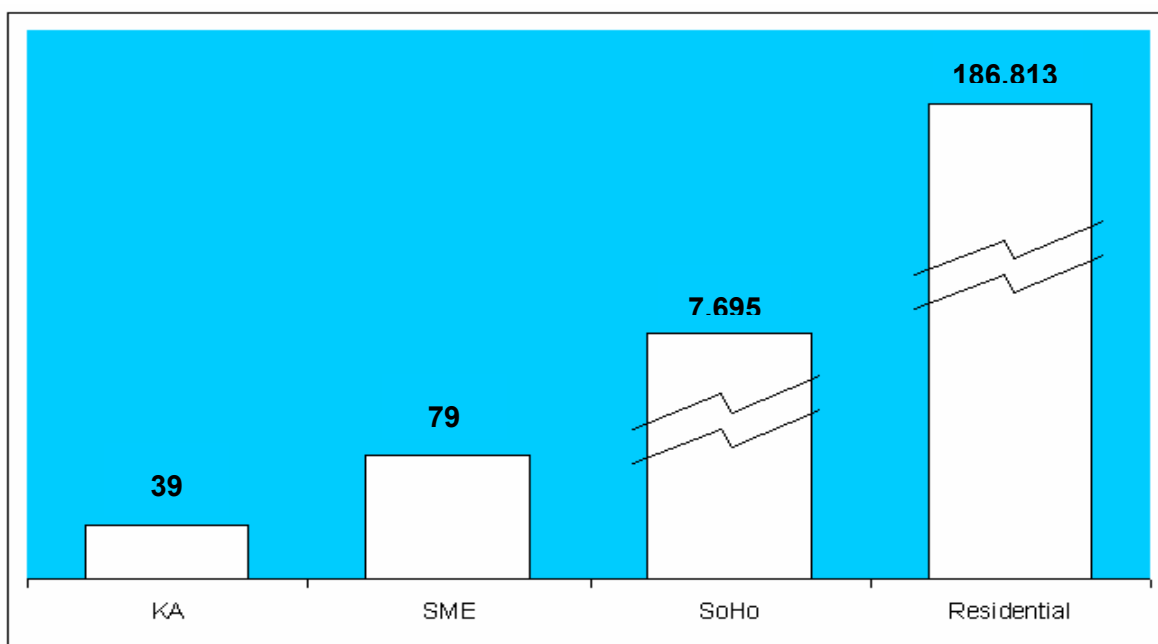
- Optima se značajnije tržišno pozicionirala u turističkom sektoru na način da 110 hotela koristi usluge Optime;
- Korisnička baza Optime u značajnom opsegu uključuje korisnike iz finansijskog sektora, te maloprodajne centre.

5.10.3 Korisnička baza Optime

Do 30.6.2007 korisnička baza Optime broji više od 194.600 korisnika:

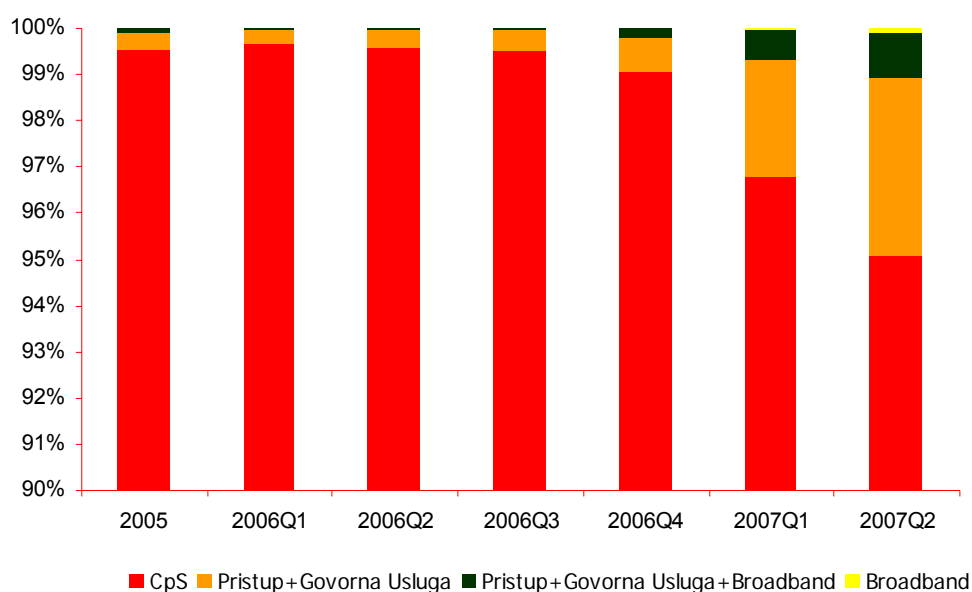
- Optima je izrazito poslovno uspješna tvrtka na području rezidencijalnog tržišta i KA korisnika;
- Rezidencijalni korisnici trenutačno sudjeluju u ukupnom prihodima sa 66%;
- SOHO sudjeluju kao drugi segment po zastupljenosti u ukupnim prihodima sa 16%.

Prikaz 20. Korisnička baza Optime

Izvor: Optima

Prikaz 21. Korisnici Optime prema tipu usluge

Izvor: Optima

5.10.4 Strategija marketinga

Optima koristi skroman marketinški budžet od HRK 4 milijuna godišnje na vrlo fokusiran način. To podrazumijeva: lokalne radio postaje, novinske reklame i PR. Namjera je da se marketinški budžet troškovno limitira na 1% od ukupnih prihoda.

Prikaz 22. Pregled prodajne strategije Optime

	Ključni korisnici	SME	SoHo	Privatni
Vlastita prodaja ili vanjski partneri	<ul style="list-style-type: none"> Vlastita prodaja 	<ul style="list-style-type: none"> Vlastita prodaja 	<ul style="list-style-type: none"> Većinom vlastita prodaja 	<ul style="list-style-type: none"> Vlastita prodaja/Vanjski partneri
Marketinški pristup	<ul style="list-style-type: none"> Preporuka/umrežavanje Teleprodaja Direktna pošta (Za ključne) 	<ul style="list-style-type: none"> Direktna pošta Teleprodaja (Za SME) 	<ul style="list-style-type: none"> Direktna pošta Teleprodaja (Za SoHo) 	<ul style="list-style-type: none"> Plakati Lokalne novine/radio Letci Insertacija letaka u račune postojećim korisnicima, e-pošta (Za privatne)
Prodajni pristup	<ul style="list-style-type: none"> Ponude timova prodaje ključnim korisnicima (podijeljenih u regije) Odgovaranje na javne ponude (Za ključne) 	<ul style="list-style-type: none"> Ponude prodajnog osoblja (za SME) 	<ul style="list-style-type: none"> Ponude prodajnog osoblja Vanjski partneri (Za SoHo) 	<ul style="list-style-type: none"> Štandovi u trgovačkim centrima, pješakim zonama i trgovinama Poštanski uredi Inicijative u lokalnim zajednicama (npr. suradnja s gradonačelnicima u stvaranju "Cyber Cityja") Prodaja vrata-do-vrata Prodaja preko kanala indirektnih partnera Teleprodaja usmjerena na migraciju CPS korisnika na LLU pristup Kampanje višeslojnog marketinškog pristupa
Optimin uspjeh				

 Visoko
  Nisko

Izvor: Optima

5.10.5 Rezidencijalna prodaja i prodajni kanali

Za tržište privatnih korisnika Optima je razvila vrlo uspješan poslovni odnos s vanjskim partnerima. Ovaj pristup se temelji na osobnoj prodaji u domovima potencijalnih korisnika ili putem prodajnih punktova strateški pozicioniranih na najfrekventnijim mjestima, kao što su trgovački centri ili pješačke zone. Opisana strategija generirala je 8% tržišta u inicijalnoj godini provedbe.

Najznačajniji partner na području indirektno prodaje je tvrtka DID Celeritas koji sudjeluje sa 40% u cjelokupnoj rezidencijalnoj prodaji. DID Celeritas je tvrtka sa međunarodnom reputacijom i 10-godišnjim iskustvom na njemačkom tržištu gdje je ostvarila sličnu suradnju sa: Arcor, Deutsche Telekom, HanseNet/Alice, Hutchison/3 (UMTS / Schweden, Österreich), Premiere, Sunrise, T-Mobile Tele2, Telecom Italia, Tiscali, Vodafone.

Pored navedenog modela indirektno prodaje Optima razvija i metode direktne prodaje na rezidencijalnom tržištu putem razvoja prodajnih kanala.

Optima nije implementirala „on line“ sklapanje ugovora sa rezidencijalnim korisnicima. Razlog tome je ispunjavanje zakonskog zahtjeva da se pri svakoj promjeni operatora mora priložiti preslika osobne iskaznice. Optima ulaže napore pri HAT-u da se navedeni zahtjev ukine s obzirom na teškoće prigodom promjene operatora što prvenstveno pogoduje HT-u.

5.10.6 Poslovna prodaja

Optima posjeduje vlastitu prodajnu snagu koncentriranu isključivo na velike korisnike, zemljopisno podijeljene u četiri regije (Južna, Sjeverna, Istočna, Zapadna), te se oslanja na visokoobrazovane pojedince s najmanje dvije godine radnog iskustva u sektoru telekomunikacija i prodaje.

Optima je trenutno orijentirana na cjelokupno tržište RH, te nastoji iskoristiti svaku priliku za pristup i akviziciju novih korisnika. Isto tako, Optima aktivno participira na svim javnim i pozivnim natječajima.

Prodajno osoblje Optime je snažno podržano od strane Uprave, osobito kod velikih korisnika.

Za tržište malih i SoHo korisnika Optima također posjeduje vlastitu prodajnu snagu s nižom razinom obrazovanja i vještina.

Kako je prethodno spomenuto, Optima ne pristupa tržištu segmentirano, nego je to prvenstveno putem telefonskih poziva, prethodnih kontakata, obilazaka/poslovnih prezentacija ili javnih natječaja.

5.10.7 Strategija prodaje širokopojasnog interneta

Strategija prodaje širokopojasnog interneta se prvenstveno bazira na razvoju LLU strategije širenja mreže. Stoga je Optima razvila vrlo korisne alate koji mjere:

- učinkovitost širenja LLU mreže i alate;
- učinkovitost brzine spajanja korisnika na LLU mrežu.

Način komuniciranja prodaje širokopojasnog interneta:

- Oglašavanje na lokalnim radio/TV postajama i lokalnim novinskim glasilima;
- Distribucija letaka i „door hanger-a“;
- Distribucijom letaka uz račune za postojeće CpS korisnike.

Prodaja:

- Optima primjenjuje uspješan model CpS prodaje na tržištu širokopojasnog interneta;
- Tele-prodaja je prvenstveno fokusirana na aktivnosti prijelaza postojećih CpS korisnika na mrežu Optime. Trenutačni rezultati tele-prodaje: 45% korisnika se pozitivno odaziva na prijelaz na mrežu Optime;
- Optima omogućava *outsources*-iranoj prodaji (indirektnim partnerima) popis vlastitih CpS korisnika koji su u unutar LLU mreže sa ciljem učinkovitije migracije/prijelaza korisnika na vlastitu mrežu;
- Postojećim korisnicima sa pristupom internetu Optima omogućava *on-line* podnošenje zahtjeva.

5.10.8 Carrier usluge¹⁴

Veleprodajne usluge su još jedan značajan izvor prihoda za Optimu. Dije se na govorne veleprodajne usluge i usluge davanja u zakup telekomunikacijskih vodova.

Na polju govornih veleprodajnih usluga, Optima nudi inozemnim operatorima terminaciju međunarodnog dolaznog prometa u sve nepokretne i pokretne mreže RH, na najvišoj mogućoj razini kvalitete. U tom cilju Optima je sklopila neophodne Ugovore o međusobnom povezivanju sa svim operatorima nepokretnih i pokretnih mreža u RH, te uspostavila direktno međusobno povezivanje sa sva tri operatora pokretne mreže i s operatorima nepokretne mreže, te je uspostavila i dva međunarodna PoP-a: u Beču i Budimpešti, kao i 2 međunarodna PoP-a u Zagrebu.

Optima danas ima sklopljene Ugovore o međusobnom povezivanju s 20 međunarodnih operatora, s 3 nacionalna operatora pokretnih mreža i 9 nacionalnih operatora nepokretnih mreža. Ovako velik broj uspostavljenih međusobnih povezivanja s međunarodnim i nacionalnim mrežama osigurava dodatne velike veleprodajne prihode koji čine 10-15% ukupnih prihoda Optime.

---

¹⁴ Carrier usluge odnose se na veleprodaju, tj. prodaju drugim operaterima.

Optima će uskoro na telekomunikacijskom tržištu RH ponuditi i 060 usluge s dodanom vrijednošću kao i 061 usluge telefonskog glasovanja.

Na polju usluge davanja u zakup telekomunikacijskih vodova, Optima je sklopila 2 velika krovna ugovora s međunarodnim i nacionalnim operatorima kojima osigurava telekomunikacijske vodove na teritoriju RH i bilježi dodatne prihode uz visoku maržu. Dodatne prihode će osigurati usluge davanja u zakup međunarodnih vodova na relacijama do Beča, Budimpešte, Slovenije, Srbije i Bosne i Hercegovine za čiju se implementaciju rade opsežne pripreme.

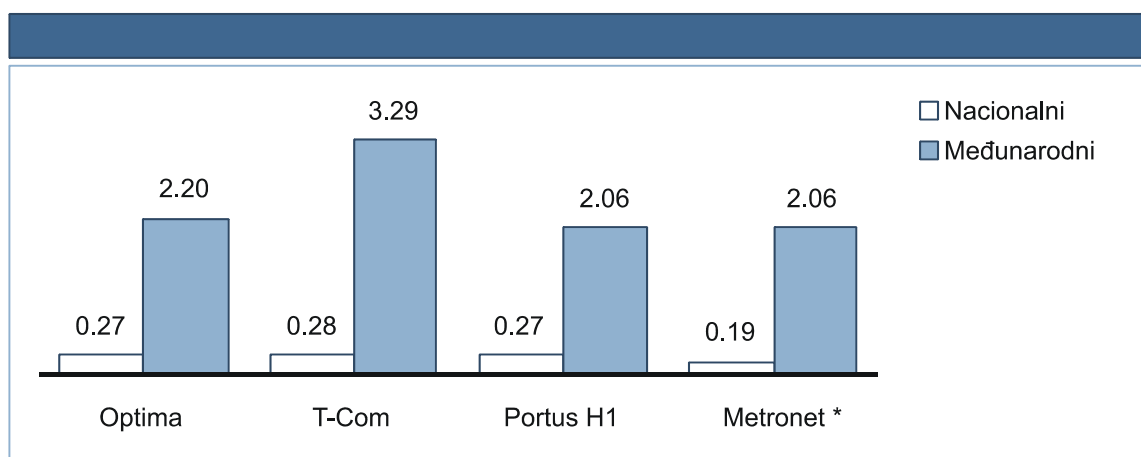
5.10.9 Strategija cijena usluga

Trenutno za većinu rezidencijalnih korisnika predodabira operatora Optima nudi:

- Veliki potrošači: OptiMax za javnu govornu uslugu, OptiNET Extra za dial up internet i FlatMAX za ADSL transport;
- Srednji potrošači: OptiEasy za javnu govornu uslugu i 15GB paket za ADSL transport;
- Mali potrošači: OptiMin za javnu govornu uslugu, OptiNET basic za dial up internet i osnovni paket za ADSL transport.

Strategija Optime nije primarno usmjerena na tržišnu poziciju (naj)jeftinijeg operatora. Ključna poruka je da za isti novac pruža više vrijednosti od HT-a.

Prikaz 23. Usporedba cijena konkurencije s Optima uslugom predodabira operatora

Napomena: Cijene: rezidencijalni (osim *), najniže cijene u periodu jačeg prometa (pon-pet 07-19h), post-paid, PDV uključen. Cijene međunarodnih poziva navedene su za pozive prema Velikoj Britaniji.

Izvor: Optima

Cilj Optime je ponuditi putem raspetljane lokalne petlje govorne i podatkovne usluge veće vrijednosti od glavnih konkurenata:

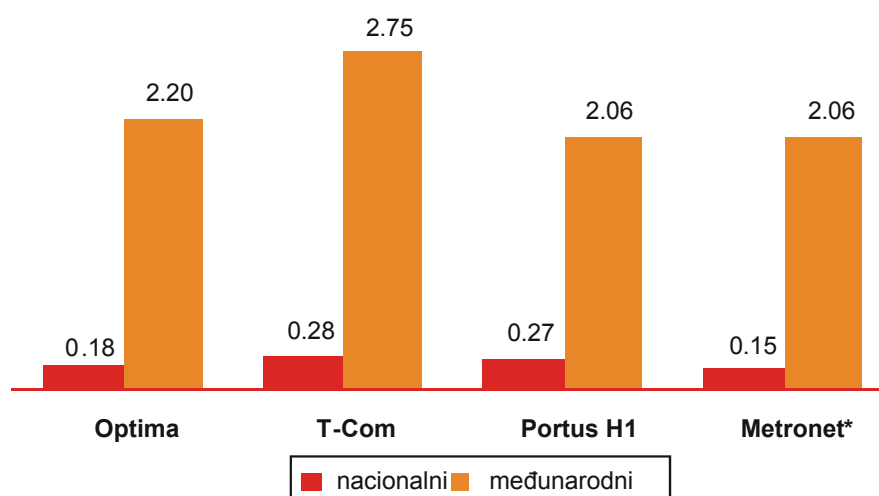
- Poslovni korisnici: Optima nudi uštedu od prosječno 25% u odnosu na cijene tržišnog lidera;
- Privatni korisnici: Optima nudi uštedu do 30 % za pozive u fiksnoj mreži.

Pored toga, pozivi se obračunavaju na bazi sekundi što rezultira dodatnim uštedama i do 50% za korisnike Optime, u usporedbi s cijenama tržišnog lidera koje se obračunavaju na bazi minuta.

Prikaz 24. Procjena uštede javne govorne usluge

Tarifni paket OptiFIX		
	Cijena bez PDV-a (HRK/min.)	Ušteda
OptiFIX		
Nacionalni pozivi u nepokretnoj mreži		
Pon-Sub 07-19h	0,18	
Pon-Sub 19-07h, nedjeljom i državnim blagdanima 00-24h	0,10	30%
Nacionalni pozivi prema pokretnim mrežama		
Pon-Sub 07-19h	1,28	
Pon-Sub 19-07h, nedjeljom i državnim blagdanima 00-24h	0,64	23%
Međunarodni pozivi		
Europa 1	1,39	
Europa 2	1,69	
Svijet 1	2,63	
Svijet 2	5,25	28%

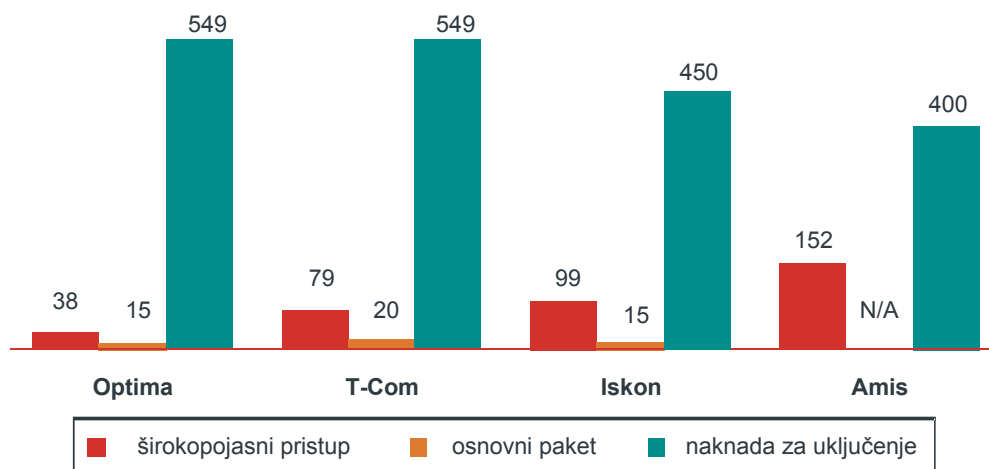
Prikaz 25. Usporedba cijena za govorne usluge (HRK / minuta)

Napomena: Cijene: privatni korisnici (osim *), najniže cijene u periodu jačeg prometa (7-19h), post-paid, PDV uključen. Cijene međunarodnih poziva izražene su za pozive prema Ujedinjenom Kraljevstvu (UK).

Izvor: Optima

Prikaz 26. Usporedba cijena za širokopojasne usluge (HRK)

Napomena: Cijene za 1024kbps, PDV uključen. Osnovni paket i naknada za brzinu naplaćuju se mjesečno. Optimin paket sadrži 2 GB, dok T-Com-ov sadrži 1 GB, te Iskonov 512 MB. Flat rate je kod Optima Telekoma 70% povoljniji nego kod T-coma. Kod Amisa nema paketa nego je uračunata cijena s Flatrateom. Optimin ADSL širokopojasni pristup Internetu polako poprima nacionalnu pokrivenost (preko 60 gradova i mjesta). Svi operatori daju naknadu za priključenje od 1 kn ako se potpiše ugovor na više mjeseci.

Izvor: Optima, analiza službenih web stranica operatora.

Kao i za govorne i dial-up usluge Optima nudi različite pakete za privatne korisnike ovisno o intenzitetu korištenja:

- osnovna do 2GB prometa,
- FlatMAX s neograničenim prometom.

Korisnici imaju mogućnost birati između raznih brzina širokopojasnog pristupa od 1Mbps do 6Mbps uz opciju Optima Blasta gdje korisnik on-line dobiva mogućnost korištenja 24Mbps-a klikom miša, te dodatnih usluga kao što je fiksna IP adresa i *online mailbox*.

5.11 Proizvodi i usluge

Optima svojim korisnicima nudi govorne, internet i podatkovne usluge, te se od svojih konkurenata razlikuje po tome što svojim korisnicima ne pruža samo jeftiniju uslugu nego i dodatne pogodnosti kao što su:

- jasni i transparentni paketi usluga bez skrivenih troškova;
- strogo i efikasno upravljanje kvalitetom i učinkovito servisiranje korisnika;
- napredna tehnološka rješenja.

Trenutna inicijativa Optime za privatne korisnike i male urede (SoHo) je proširenje njene širokopojasne usluge. Optima očekuje da će time povećati lojalnost i profitabilnost postojećih korisnika, te privući nove koji žele raditi isključivo s jednim pružateljem usluga za pozive i internetske usluge.

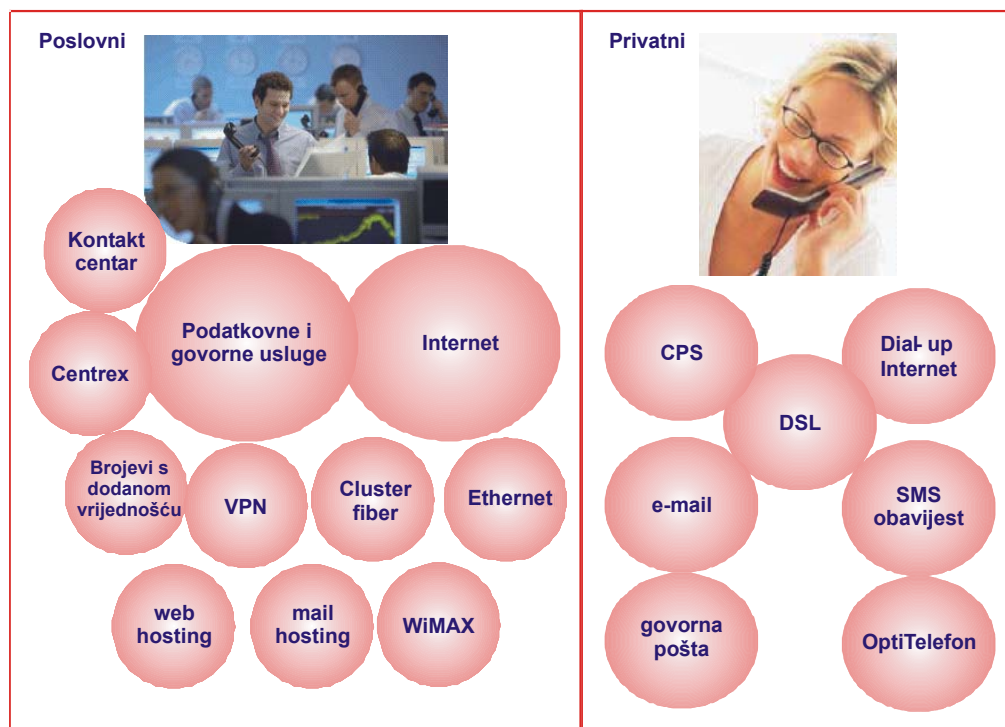
Za poslovne korisnike Optima nudi direktan pristup i internetske usluge kao i govorne usluge preko svoje vlastite mreže. Osim toga, najnaprednije usluge Optime za poslovne korisnike su IP Centrex rješenje koje je prvo takvo na hrvatskom tržištu, te VPN usluge. Ova rješenja razvijena su na temelju IT znanja partnerske tvrtke – Optima Grupe, koja se specijalizirala za prodaju Avaya opreme na hrvatskom tržištu te je stekla veliko iskustvo planirajući i konstruirajući pozivne centre za službene pružatelje telekomunikacijskih usluga HT, T-Mobile, te mobilnog operatora VIPNet.

Dodatna jedinstvena rješenja za poslovne korisnike su usluge poput *Cluster Fibera* koji daje stalnu vezu na internet uz optimalno korištenje resursa neophodnih za efikasno poslovanje.

Postojeća oprema Optime omogućava da osigura *kolokaciju* i *hosting*. Međutim, Optima se do sada suočavala s malom potražnjom i zato nije gradila infrastrukturu za pružanje ovih usluga u velikom opsegu.

Optima planira u kratkom roku nadopuniti svoj asortiman usluga za poslovne korisnike brojnim uslugama prenošenja za usluge po posebnoj tarifi i *unified messaging*.

Prikaz 27. Asortiman usluga Optime

Izvor: Optima

5.11.1 Poslovni korisnici

Uz mogućnost potpuno jednostavnog korištenja postojeće strukture korisnika koji žele prebaciti svoje usluge na Optimu preko usluge *business trunking*, koja je namijenjena svim poslovnim korisnicima koji već koriste vlastite PBX centrale, a žele ostvariti uštedu na telefonskim razgovorima, koji žele ostvariti uštedu na razgovorima između različitih lokacija (opcija glasovni VPN – besplatni razgovori između različitih lokacija bez plaćanja zakupljenog voda), koji žele koristiti dodatne usluge Optime po povoljnijim cijenama, koji žele smanjiti ukupne telekomunikacijske troškove time što će govorni, Internet i podatkovni kapaciteti biti ostvareni na jedinstvenoj platformi, čime se dodatno štede resursi. Optima ima i kompletno ISP rješenje za poslovne korisnike preko više načina spajanja na Internet (stalan pristup, Broadband To Office, WiMax), nudeći ujedno i smještaj web stranica, smještaj i *hosting* mail adresa, kao i kompletno poslovno rješenje nudeći i jedinstvene brojeve 062, besplatne pozivne brojeve 0800, brojeve s dodanom vrijednošću, usluge kontaktnog centra te potpunu glasovnu uslugu i *unified messaging* i *teleconferencing* na najnaprednijim rješenjima nove generacije.

5.11.2 Centrex - Virtualna kućna centrala

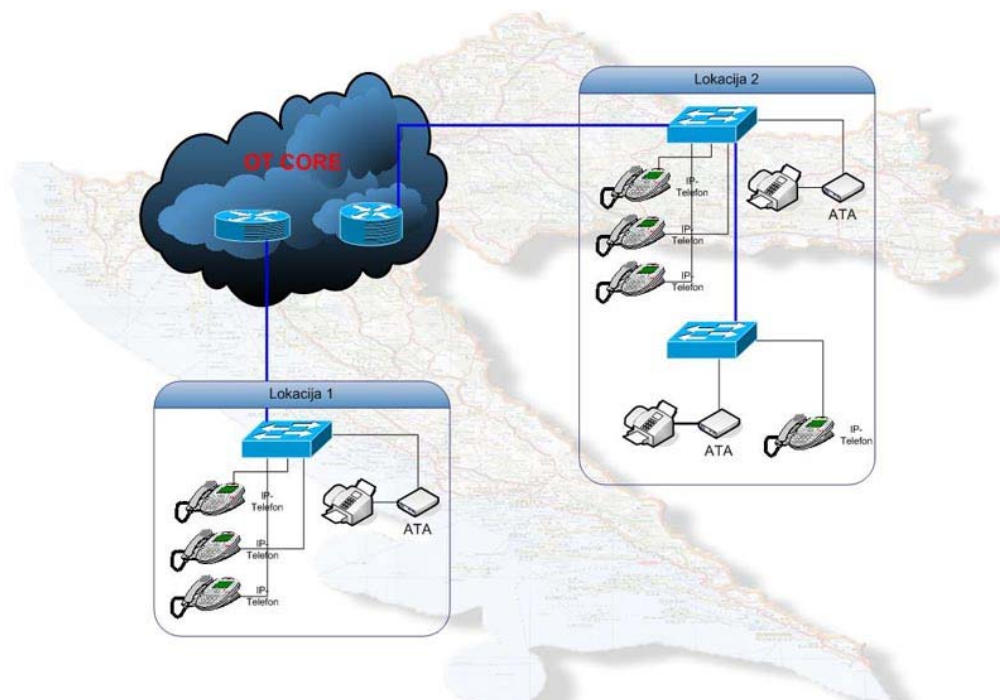
Usluga Virtualna kućna centrala (Centrex) namijenjena je svim poslovnim korisnicima. Centrex omogućuje poslovnim korisnicima povezivanje svih lokacija u zajedničku telefonsku mrežu bez upotrebe klasičnih kućnih centrala (PBX), nudeći čitav niz dodatnih mogućnosti te time štedi njihove resurse i unapređuje komuniciranje. Usluga također omogućuje kupovinu ili najam IP telefona od strane korisnika uz besplatnu zamjenu potrošenih ili pokvarenih uređaja za vrijeme trajanja ugovora.

S obzirom da Centrex usluga ne zahtijeva investiciju u skupu telekomunikacijsku opremu i njeno održavanje, ukupni troškovi poslovanja se mogu dodatno znatno smanjiti.

Centrex našim korisnicima omogućuje povezivanje svih poslovnih jedinica u jedinstvenu telefonsku mrežu korištenjem našeg IT sustava kao izdvojene telefonske centrale.

Usluge i servise na Centrexu Optima radi u suradnji s jednom od najvećih svjetskih tvrtki koje se bave rješenjima u telekomunikacijskom poslovanju i u IP telefoniji, američkom tvrtkom Avaya, čija inteligentna komunikacijska rješenja koristi preko 90% članica prestižnih FORTUNE500 korporacija.

Prikaz 28. Centrex - Virtualna kućna centrala

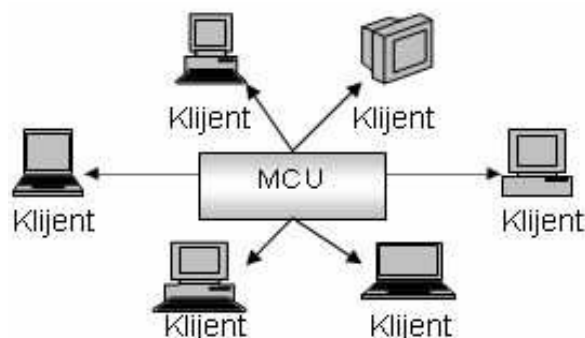

5.11.3 Teleconferencing

Teleconferencing podrazumijeva uslugu prisustvovanja udaljenoj konferenciji preko videa, glasa i slike računalnom mrežom. Više prostorno udaljenih korisnika može se međusobno vidjeti i čuti u stvarnom vremenu pomoću multimedijски opremljenih računala povezanih u mrežu. Za korisnike to najčešće znači samo otvaranje još jednog prozora u dogovoreno vrijeme i trenutno pojavljivanje u virtualnoj sobi za sastanke, u predavaonici ili na nekom sličnom mjestu.

Videokonferencijski sustavi su rješenje koje ima širu primjenu u velikim tvrtkama, jer nudi veliku uštedu u vremenu i novcu, budući da nudi prijenos slike, govora i podataka u stvarnom vremenu, korištenjem video kamera i postojeće mrežne infrastrukture. Jedno od područja na kojem ostvaruju sve važniju ulogu svakako je područje obrazovanja, na kojem se primarno rabe za održavanje predavanja na daljinu i konzultacija. Svojom mogućnošću prenošenja informacija, znanja i ideja videokonferencije podupiru tradicionalne oblike učenja i poučavanja.

Prikaz 29. Teleconferencing

5.11.4 Cluster Fiber

Dodatna jedinstvena rješenja za poslovne korisnike su usluge poput Cluster Fibra koji daje stalnu vezu na internet uz optimalno korištenje resursa neophodnih za efikasno poslovanje, osiguravajući korisniku naglasak *bandwitha* na aplikacije, a smanjen *bandwith* na *peer-to-peer* protokole, tako optimizirajući korisnikove potrebe.

5.11.5 MetroEthernet

MetroEthernet omogućuje korisnicima da, u skladu s korisničkim potrebama, korisnik povoljno i efikasno međusobno poveže svoje lokacije na širem gradskom području putem Ethernet sučelja različitih brzina, bez dodatne opreme u vlastitu LAN mrežu.

5.11.6 Privatni korisnici

Za privatne korisnike Optima također ima kompletno telekomunikacijsko rješenje kojeg stalno širi. Uz uslugu predodabira operatora koja podrazumijeva mogućnost izbora operatora fiksne telefonije te je namijenjena svima koji posjeduju telefonski priključak, a žele smanjiti troškove telefoniranja i ostvariti značajne uštede, te uslugu dial up pristupa Internetu uz najpovoljnije komercijalne uvjete u Republici Hrvatskoj, od listopada 2006. Optima je uspješno krenula u raspetljavanje lokalne petlje nudeći niz osnovnih i dodatnih usluga u glasovnom pristupu te preko širokopojasnog pristupa Internetu.

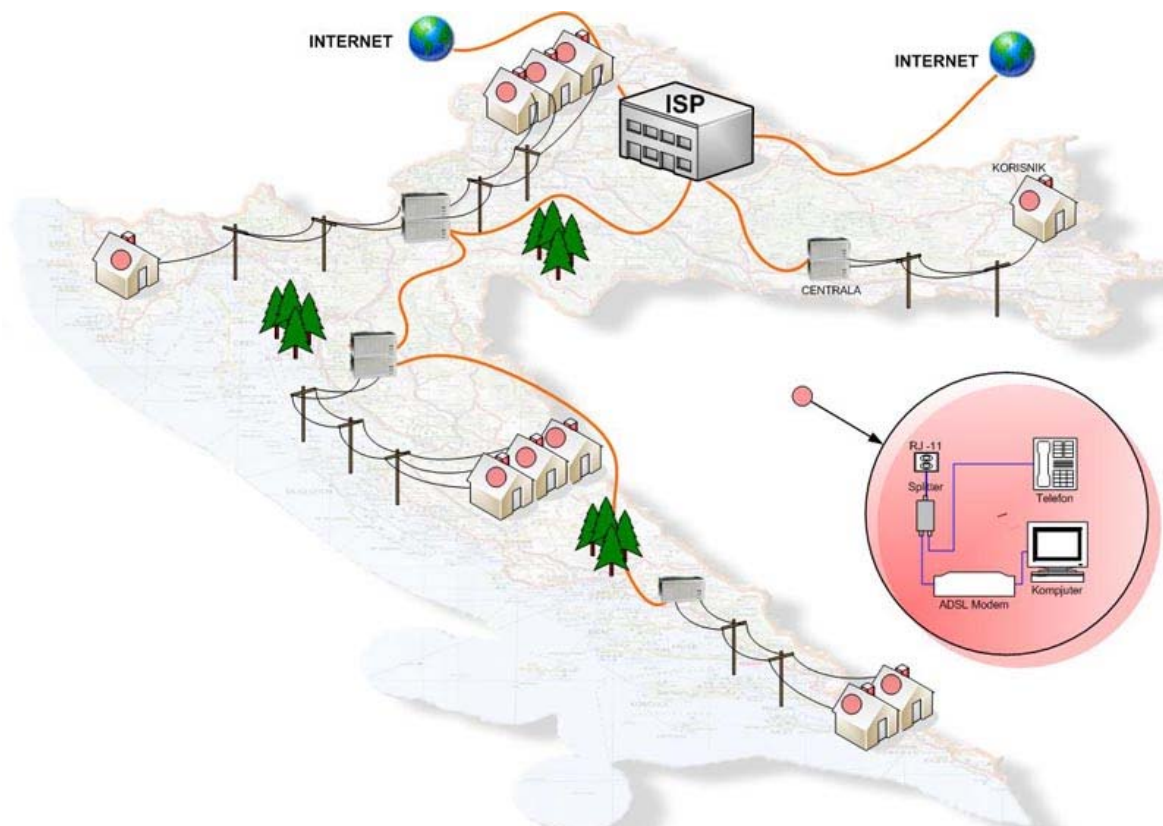
5.11.7 ADSL2+

Usluga OptiDSL prvenstveno je namijenjena privatnim korisnicima kao i malom i srednjem segmentu poslovnih korisnika. Optimin ADSL je zasnovan na ADSL2+ tehnologiji koja omogućuje korisnicima velike brzine prijenosa podataka, do 24 Mbpsa. Optima nudi brzine od 1-6Mbps te uslugu OptimaBLAST koja omogućuje korisnicima jednim klikom miša preko korisničkih stranica, na kojima korisnici mogu vidjeti i trenutnu potrošnju. Telefonski pozivi i Internet promet mogu se odvijati istovremeno. Korisnici dobivaju e-mail s 200 MB prostora, web prostor od 30 MB, besplatnu antivirusnu i antispam zaštitu, te uslugu firewalla, potpuno upravljivu s korisničkih stranica.

Svi korisnici Optime mogu preko korisničkih stranica ili pozivom na besplatni broj službe za korisnike Optime aktivirati i SMS obavijest o trenutnoj potrošnji.

Prikaz 30. Logička shema povezanosti

5.11.8 Usluga Govorne pošte

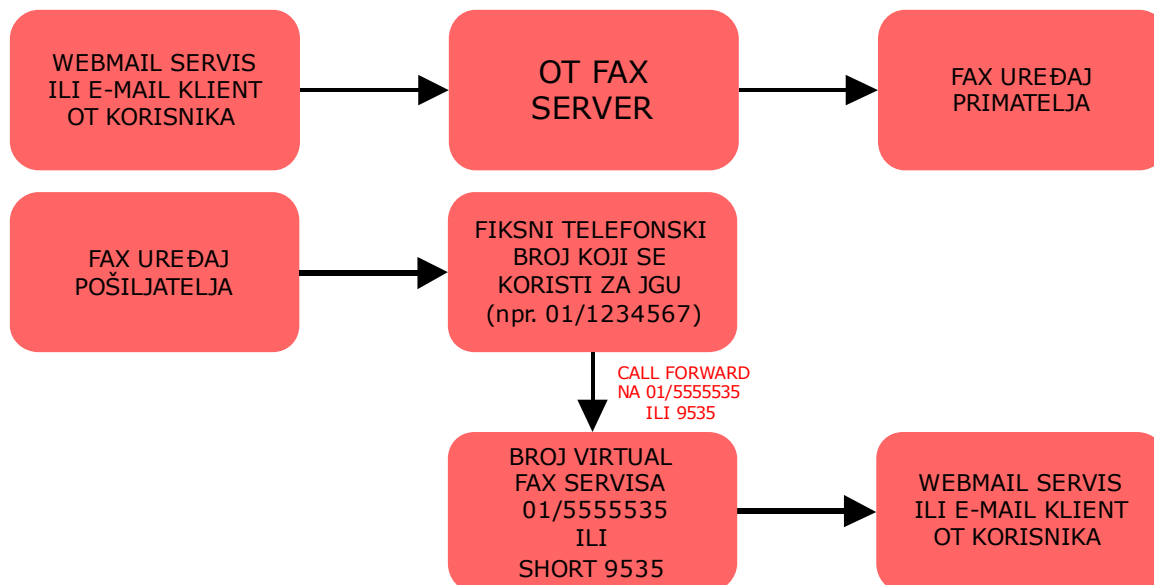
Usluga Govorne pošte namijenjena je svim segmentima korisnika Optiminih usluga, pa i svim korisnicima usluga telekomunikacijskog tržišta Hrvatske. Samim tim, usluga može koristiti kao uvod u lepezu proizvoda i usluga Društva, te može olakšati komunikaciju bilo kojem korisniku bilo koje mreže u RH. Govorna pošta kao usluga telefonske sekretarice pruža korisniku razne mogućnosti bez ulaganja u svoju infrastrukturu. Korisnici mogu na uobičajen način preslušavati govorne poruke, no one odsjedaju i u poštanskom sandučiću ukoliko korisnik ima e-mail adresu kod Optime te na taj način dodatno olakšavaju upravljanje s porukama i daju im novu dimenziju.

5.11.9 Usluga „Fax2Mail“

Usluga „Fax2Mail“ (usluga virtualnog faksa) omogućuje svim korisnicima Optime jedinstven, jednostavan i brz način slanja i primanja faks poruka bez upotrebe klasičnog faks uređaja i zasebnog telefonskog priključka. Za razliku od klasičnih faks uređaja koji su svojim cijenama još uvijek neisplativi korisnicima s potrebom povremenog pa i čestog korištenja, usluga „OptiNET UM Fax“ omogućava istu pa čak i bolju funkcionalnost bez potrebe kupovine zasebnog faks uređaja.

Funkcionalnost usluge je osmišljena i organizirana za sve segmente korisnika ovisno o njihovim željama i potrebama. Upravo radi toga korisnici imaju mogućnost odabira više mogućnosti korištenja usluge.

Prikaz 31. Usluga „Fax2Mail“

5.12 Briga o korisnicima

5.12.1 Briga o korisnicima

Optima ima vlastiti pozivni centar koji trenutno upošljava 89 djelatnika. Optima svoje korisničke usluge diferencira po segmentima:

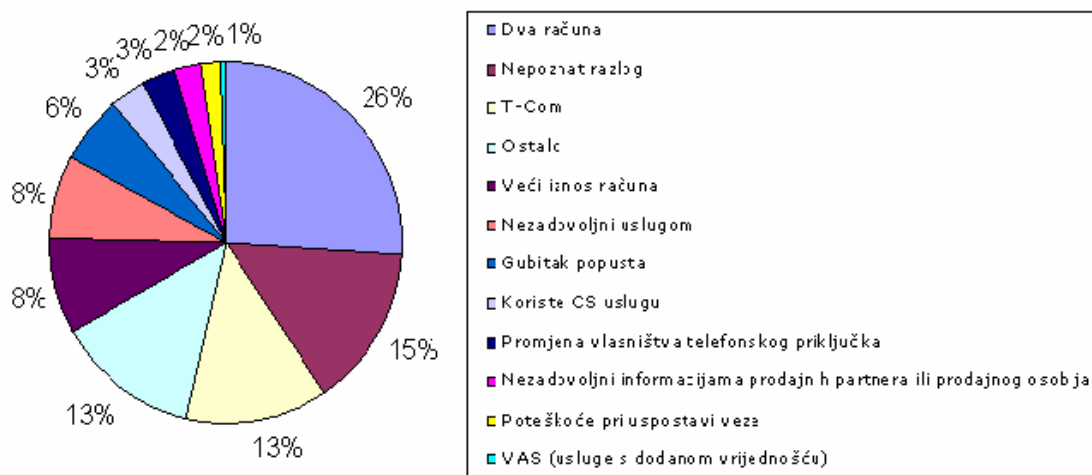
- Optima pruža *non-stop* besplatni telefonski servis za privatne korisnike i pretplatnike;
- Velike korisnike Optiminih usluga opslužuje poseban tim. Najvažniji klijenti spojeni su direktno na mrežni operativni centar (NOC) koji pruža uvid u rad mreže u realnom vremenu;
- Optima nudi svim svojim korisnicima detaljan ispis računa, te mogućnost on-line pristupa i uvid u trenutne troškove.

Optima ima veliko iskustvo u brizi o korisnicima, prenjeto iz partnerske tvrtke Optima Grupe koja je pružala CRM (*customer relationship management*) rješenja telekomunikacijskim kompanijama, odnosno hrvatskim pružateljima telekomunikacijskih usluga – HT-u, T-Mobile i VIPNet u suradnji s Avayom i Siebelom.

5.12.2 Odlazak korisnika (Churn)

U cilju smanjenja odljeva korisnika (Churn) Optima je ustrojila poseban tim i razvila i metodologiju zadržavanja korisnika (program zadržavanja/retencije).

Prikaz 32. Analiza razloga za odlazak korisnika

Izvor: Optima, analiza odljeva korisnika

5.12.3 BPO - B2B usluge pozivnog centra

Analiza tržišta u svezi sa korištenjem korisničkih servisa pozivnog centra Optime generirala je ideju o uspostavi BPO tvrtke koja bi ponudila navedene usluge cijelom hrvatskom tržištu. Stoga je Optima odlučila da će početkom druge polovice 2007. ljudske potencijale zaposlene na aktivnostima pozivnog centra za potrebe korisničke baze Optime zaposliti u izdvojenu kompaniju Optima Grupa Holding d.o.o.

Usluge Optima Grupe dijele se u tri osnovne skupine:

- Korisnički servisi pozivnog centra
- Akvizicije korisnika
- Razvoj novih prodajnih kanala direktne prodaje namijenjene rezidencijalnom i SoHo tržištu

Optima Grupa Holding trebala bi krajem 2007. ponuditi svoje usluge, osim naravno Optimi, također i cijelom hrvatskom tržištu neograničavajući se na telekomunikacijsko tržište. Prema inicijalnim procjenama sa 1. kolovoza u navedenu kompaniju trebalo bi biti transferirano 110 zaposlenika.

5.13 Telekomunikacijski sustav Optime

5.13.1 Opis mreže

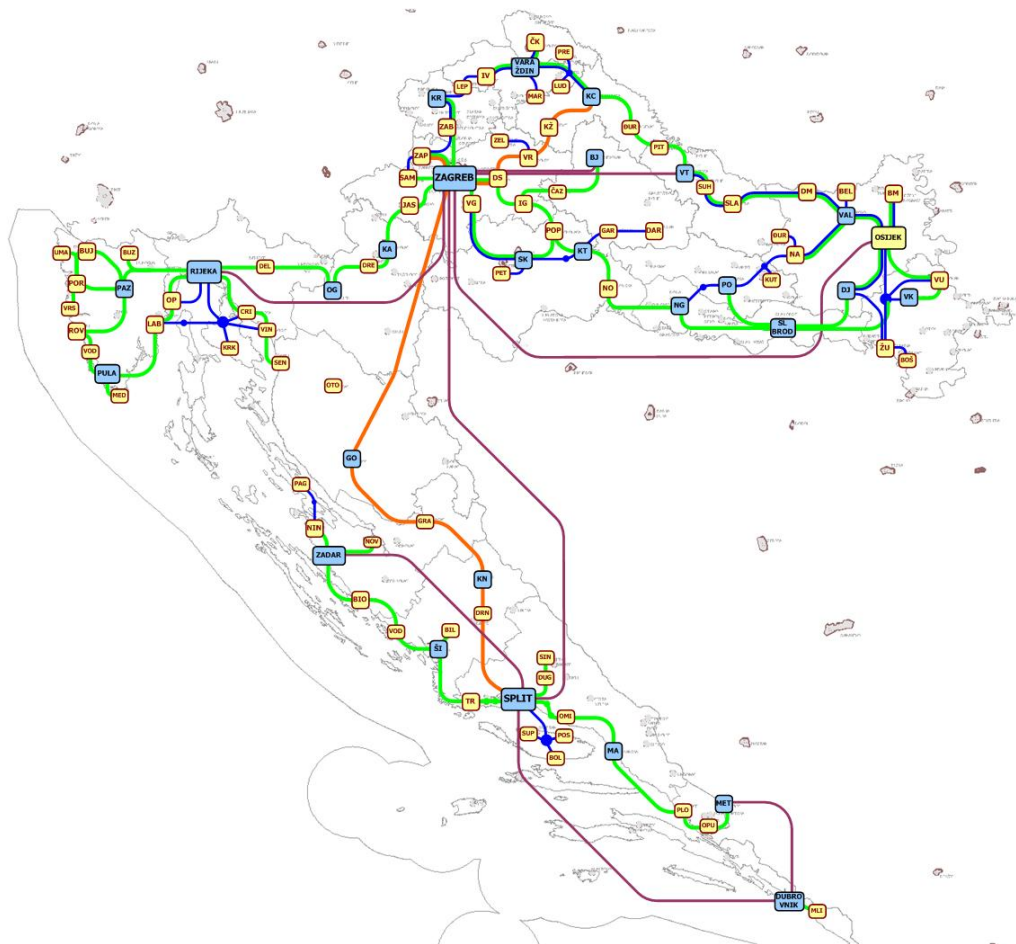
Optima bazira razvoj svoje mreže na osnovi NGN preporuka i prema toj postavci sve svoje servise pruža preko jedinstvene IP-temeljene mreže (kroz kombinaciju Ethernet MAN mreža i MPLS međugradske okosnice). No kako tržište u RH nije u mogućnosti „preko noći“ zaboraviti na svoje postojeće sustave nije se, tijekom tog razvoja, moglo u potpunosti izbjeći korištenje tehnologija koje se sa pozicije NGN-a smatraju zapravo ostavštinom, poput sustava PDH i SDH hijerarhije.

Glavni dijelovi gdje se takvi sustavi nisu mogli izbjeći jesu govorna mreža koja naročito u dijelu realizacije interkonekcija sa postojećim klasičnim PSTN/SS7 (fiksni i mobilni) mrežama, te prilikom realizacije međugradskih unajmljenih vodova gdje pružatelji takovih usluga primarno pružaju klasične PDH/SDH transmisijske kapacitete (T-Com, OiV, HEP).

U ovim segmentima Optima gradi SDH mrežu s time da se pokušava što bliže integrirati SDH transmisijsku mrežu sa postojećom MPLS-temeljenom jezgrom mreže OT-a.

U za izgradnju Ethernet MAN mreže Optima koristi uglavnom vlastite svjetlovodne kabele (preko 1000 km vlastite mrežne infrastrukture) koje u gradovima spaja u prstene.

Prikaz 33. Logička shema veza gradova

Izvor: Optima

Ovdje je prikazana logička shema veza gradova prema planu za 2007. Glavni centar Optime je u Zagrebu, a od sredine 2007. u Osijeku je instaliran redundantni čvor koji u potpunosti može preuzeti telekomunikacijski promet u slučaju bilo kakvog problema sa zagrebačkim centrom.

5.13.2 Međugradske veze

Paralelno sa unajmljivanjem kapaciteta na međugradskim vezama (*backbone*) Optima gradi i vlastitu svjetlovodnu mrežu polaganjem svjetlovodnih kabela u izgrađenu telekomunikacijsku kanalizaciju (polaganje temeljeno na ugovorima sa vlasnicima telekomunikacijske kanalizacije) te gradnjom vlastitih mikrovalnih (SDH i PDH) veza. Tako je Optima:

- danas prisutna u 45 gradova u RH;
- Interkonekcijski povezana sa svim pružateljima telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj;
- ISP (*Internet Service Provider*) i članica CIX-a;
- S HT-om od početka povezana sa svih 10 tranzitnih centrala, te s 27 (do kraja godine s 50) lokalnih centrala HT-a (radi uštede na interkonekcijskim troškovima);
- Optima je povezana sa više od 20 uvažanih međunarodnih telekomunikacijskih operatora te je na međunarodnom tržištu prisutna dva međunarodna POP-a, u Budimpešti i u Beču, te dva međunarodna PoP-a u Zagrebu (VIPnet i VMD).

5.13.3 Pristupna mreža

Kako bi mogla pružati usluge, Optima gradi pristupnu mrežu (MAN) u svim gradovima, polažući svoju optiku, te gradeći gradske optičke prstene u na koje spaja svoje korisnike, DSLAM-e na vanjskim ili unutrašnjim kolokacijama te WiMax bazne postaje.

Poslovni korisnici se zbog stalno rastućih potreba za kapacitetima i uslugama povezuju optičkim kabelima na sustav Optime. Nakon što je 2006. započeo proces „raspetljavanja lokalne petlje“, Optima je sa HT-om sklopila ugovore o kolokacijama (smještaju vlastite telekomunikacijske opreme u okviru HT-ove infrastrukture) kako bi mogla koristiti lokalnu petlju.

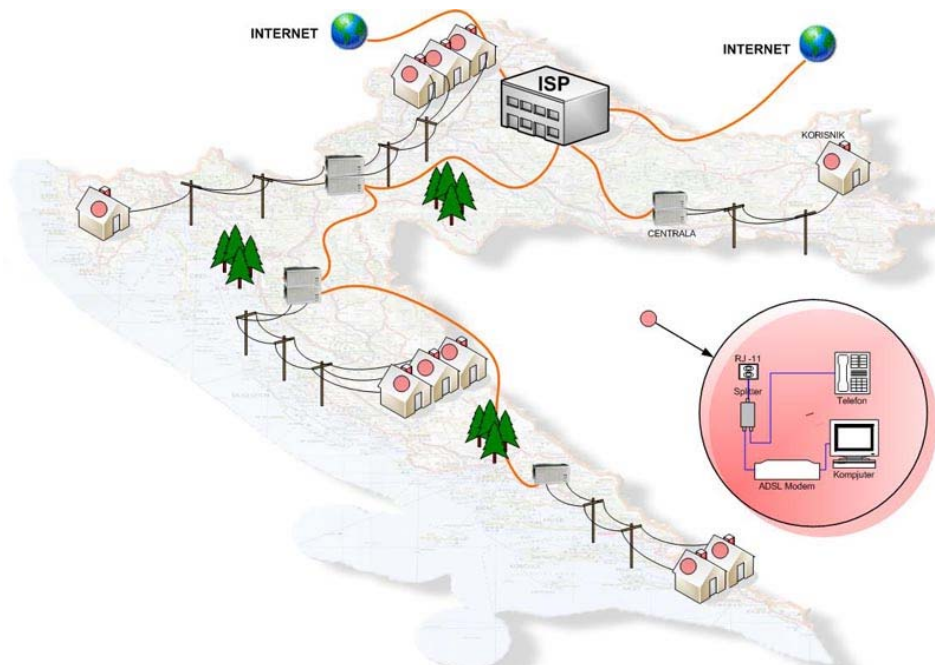
Danas Optima ima:

- 78 aktivnih kolokacija;
- 109 ugovorenih kolokacija koje su u procesu instalacije i biti će završene do kraja 2007. Godine;
- Optimi je na taj način omogućen doseg do 620.000 aktivnih pretplatničkih linija (od ukupno 1.600.000) u RH.

Optima i u sljedećoj godini planira snažan razvoj. To stavlja Optimu na poziciju velikog „igrača“ u širenju „broadband strategije“ koju je donijela Vlada RH.

Kako bi došla i do onih korisnika koji nemaju kvalitetnu paricu, Optima je za pristup korisnicima krenula u drugoj polovici 2006. u izgradnju WiMax mreže. U svim županijama, osim u Gradu Zagrebu, u kojima su raspisane koncesije za WiMAX Optima je dobila koncesiju. WiMax je potpuno nova tehnologija koja omogućava širokopojasni Internet i govornu uslugu. Optima danas ima instaliranih 10 baznih postaja na području Međimurske, Slavonsko-Baranjske, Primorsko goranske te Splitsko-dalmatinske županije, na kojima pruža komercijalnu uslugu svojim korisnicima.

Prikaz 34. Lokalna petlja – DSL povezanost

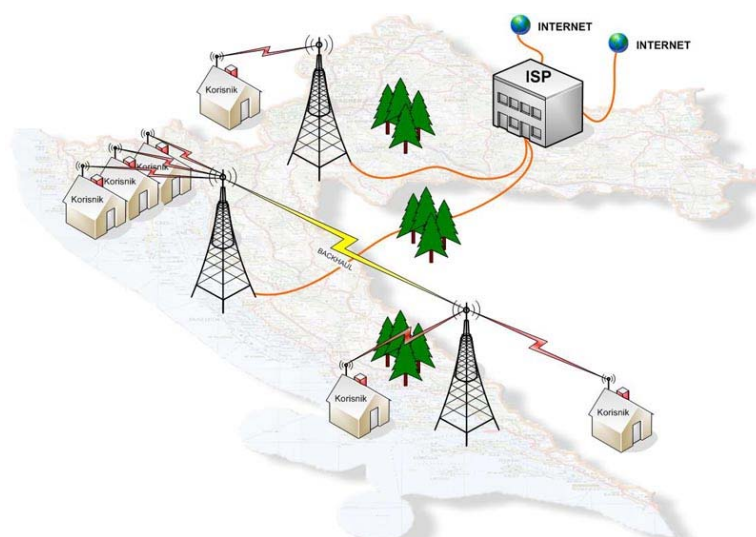

5.13.4 WiMAX

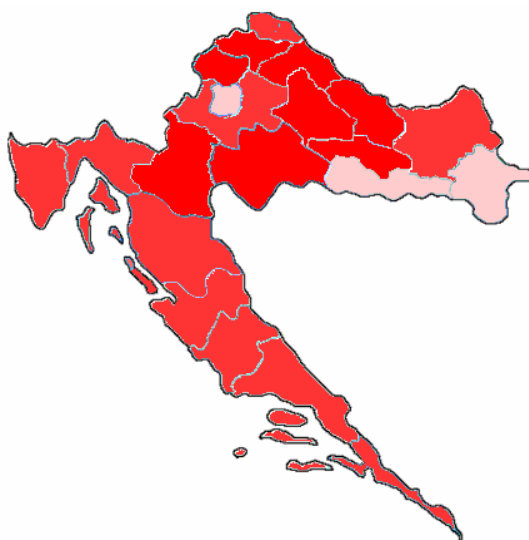
WiMAX (Worldwide Interoperability for Microwave Access) je bežični širokopojasni standard novije generacije. U zadnje vrijeme spominjan kao vodeći budući standard za bežičan, statičan i mobilan širokopojasni prijenos informacija kako podatkovnih tako i glasovnih. WiMAX-ovu tehniku karakterizira radio-transmisijska veza operatora i korisnika, umjesto kableske. Upravo je bežični širokopojasni pristup Internetu jedan od najvažnijih razvojnih segmenata u sve naprednijem polju telekomunikacija, te ju Optima koristi sve više u direktnom pristupu korisnika i preko paketa i kao transportnu tehnologiju, za *trunking* ili *centrex* usluge.

Prikaz 35. WiMax

Prikaz 36. Županije za koje je Optima dobila WiMAX koncesije (tamnije označeno)

Koristeći se WiMAX tehnologijom, širokopojasne usluge postat će dostupne na područjima bez postojeće kableske infrastrukture. Nova širokopojasna veza omogućuje mobilni i osobni pristup statičkim uslugama: korisniku je uvijek dostupan pristup Internetu i glasovnoj usluzi.

5.13.5 IT Podrška

Kako bi svi sofisticirani servisi Optime uspješno radili, razvijen je snažan IT centar, baziran na najjačim svjetskim tehnološkim partnerima na području *hardwarea* i *softwarea*. Nije zanemaren niti vlastiti razvoj koji je ostvarena putem snažnog vlastitog tima.

Za potrebe praćenja poslovanja Optima se odlučila za SAP od prvog dana svog poslovanja kako bi taj snažni ERP alat iskoristila za podršku svom poslovanju. No kako je kod pružatelja telekomunikacijskih usluga briga za korisnika posebno naglašena, posebna pažnja se stavila na izbor sustava za brigu o korisnicima te je tu iskorišteno dugogodišnje iskustvo Optima Grupa Holdinga na implementacijama pozivnih centara u svim većim telekomima u RH do liberalizacije nepokretne telefonije, te je instalirano postojeće rješenje koje se i danas razvija usmjereno potrebama Optime. Djelatnici Optime u svom dnevnom radu najnovije kolaboracijske alate Microsofta.

6 FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I POSLOVNI REZULTATI 2004. – VI/2007.

6.1 Bilanca stanja 2004. – VI/2007.

Bilanca stanja	
	<i>Optima telekom konsolidirano</i>
(svi iznosi izraženi u tisućama kuna)	30.06.2007.
A) Kratkotrajna imovina	
Novac	7.032
Zalihe	24.159
Financijska imovina	6.175
Potraživanja	87.400
Ukupna kratkotrajna imovina	124.766
B) Dugotrajna imovina	
Nematerijalna imovina	72.081
Materijalna imovina	201.100
Financijska imovina	10.846
Ukupno Dugotrajna imovina	284.027
C) Gubitak iznad visine kapitala	255.215
D) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	16.015

Bilanca stanja – nastavak	
<i>Optima telekom konsolidirano</i>	
(svi iznosi izraženi u tisućama kuna)	30.06.2007.
UKUPNA AKTIVA	680.022
A) Kapital i rezerve	0
B) Manjinski interes	71
C) Dugoročna rezerviranja za rizike i troškove	125
D) Dugoročne obaveze	401.934
E) Kratkoročne obaveze	268.031
Obaveze s osnova zajmova	3.117
Obaveze prema kreditnim institucijama	149.335
Obaveze za predujmove, depozite i jamstva	145
Obaveze prema dobavljačima	110.285
Ostale kratkoročne obaveze	5.149
Ukupne obveze	669.965
F) Odgođeno plaćanje troškova	9.861
UKUPNA PASIVA	680.022

6.2 Račun dobiti i gubitka 2004. – VI/2007.

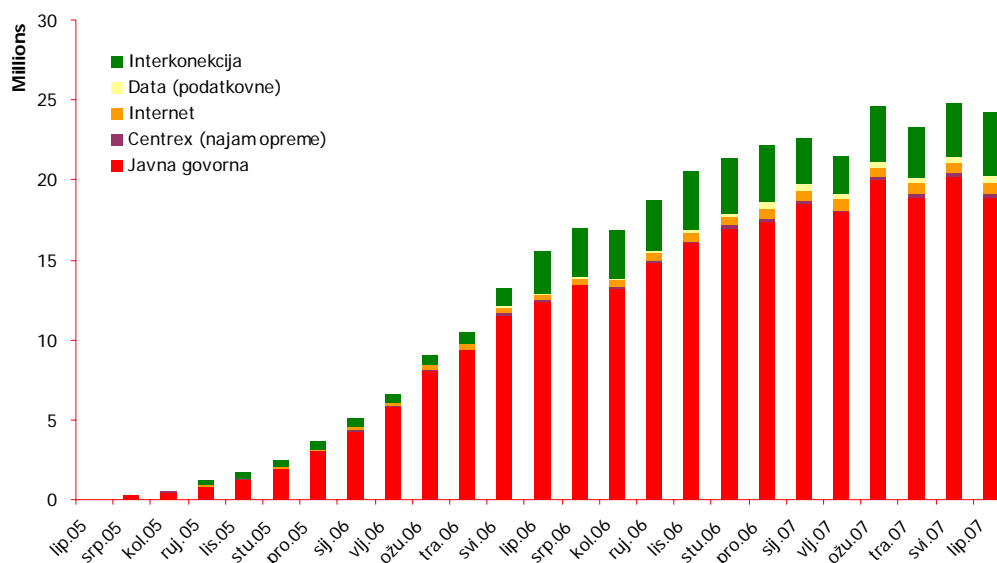
Račun dobiti i gubitka	
	<i>Optima telekom konsolidirano</i>
(svi iznosi izraženi u tisućama kuna)	30.06.2007.
A) Poslovni prihodi	159.504
B) Poslovni rashodi	194.776
1. Materijalni troškovi	150.673
2. Troškovi osoblja	21.802
3. Amortizacija	16.877
4. Vrijednosno usklađivanje	
5. Rezerviranja	
6. Ostali troškovi	5.425
Financijski prihodi	2.382
Financijski rashodi	19.066
Izvanredni prihodi	3
Izvanredni rashodi	9
Ukupni prihodi	161.889
Ukupni rashodi	213.851
BRUTO GUBITAK	-51.962
Manjinski interesi	22
Gubitak nakon oporezivanja	-51.940

6.3 Izvješće o novčanom tijeku 2004. – VI/2007.

Izvješće o novčanom tijeku	
Za Optima telekom d.o.o.	
Novčani tijek od poslovnih aktivnosti (u tisućama kuna)	1.1.-30.6.2007.
dobit / gubitak nakon poreza	-51.431
Usklađenje za:	
- amortizacija	16.661
promjene u operativnoj imovini i obvezama	4.851
Neto priljev novca iz poslovnih aktivnosti prije oporezivanja	-23.213
Plaćeni / (povrati) porez na dobit	
Neto priljev novca iz poslovnih aktivnosti	-23.213
Novčani tijek od ulagačkih aktivnosti	
ulaganja u dugotrajnu imovinu	-66.145
ulaganja - ostalo	
Neto priljev / (odljev) novca iz ulagačke aktivnosti	-66.145
Primljeni krediti	332.890
Odobreni krediti	-244.731
Neto priljev / (odljev) novca iz financijskih aktivnosti	88.159
Neto povećanje (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata	-1.199
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	7.953
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	6.754

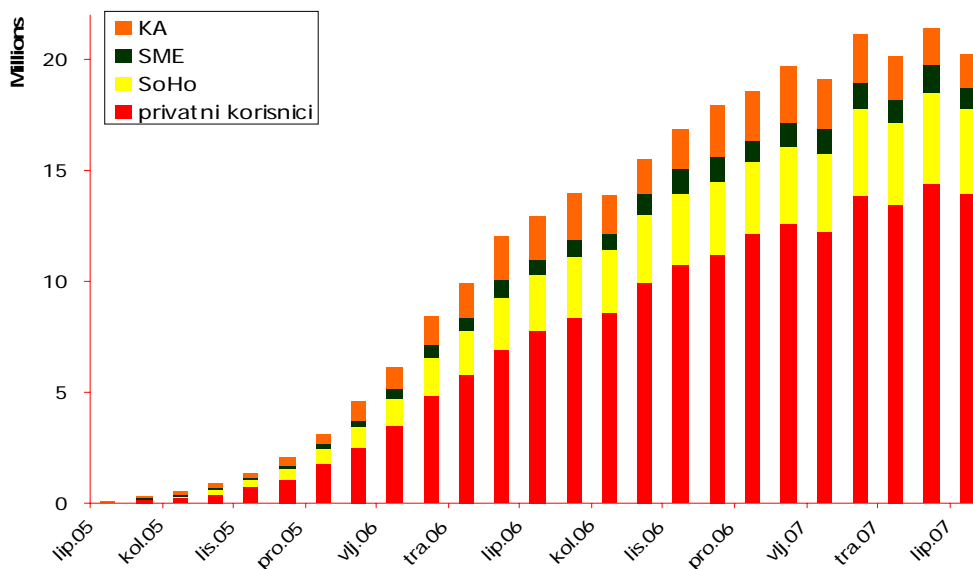
6.4 Prihodi VI/2005 – VI/2007

Prikaz 37. Razvoj prihoda Optime prema uslugama u razdoblju do VI/2005. – VI/2007. (milijuna HRK)

Izvor: Optima

Prikaz 38. Razvoj prihoda Optime prema segmentima u razdoblju do VI/2005. – VI/2007. (milijuna HRK)

Izvor: Optima

N.B.: U gornjem prikazu među prihodima nisu prikazani prihodi od interkonekcije s obzirom na to da se interkonekcija ne smatra poslovnim segmentom, tako da su ovdje prikazani ukupni prihodi prema segmentima manji za iznos interkonekcije od ukupnih prihoda razvrstanih prema uslugama u prethodnom prikazu

6.5 Kapitalna ulaganja

Tablica 12. Kapitalna ulaganja

Optima telekom d.o.o.	30.6.2007,
Tip investicije	Investicije (000kn)*
Pristupna mreža	132.958
Oprema sistem sala	79.914
Ostala TK oprema	1.691
Software	45.064
Licence/koncesije	13.719
Ostala nematerijalna imovina	4.356
Građevinski objekti	7.080
Uredska oprema	5.248
Ostalo	3.737
Total	293.768

Izvor: Optima

7 SUDSKI I OSTALI SPOROVI I MATERIJALNO BITNI UGOVORI

7.1 Sudski i ostali sporovi

Optima trenutno ima 22 aktivnih sudskih postupaka u kojima se pojavljuje u svojstvu tuženika. Od tih 22, 19 ih se vodi radi smetanja posjeda. U odnosu na početak 2007. broj relevantnih sudskih postupaka, pri čemu govorimo samo o postupcima zbog smetanja posjeda, porastao je samo za dva.

U svim relevantnim sudskim postupcima, tužitelj je HT, dok je predmet svih postupaka navodno smetanje posjeda od strane Optime, prilikom polaganja optičkih kablova Optime u sustav DTK. Postupci se vode na području Zagreba, Rijeke, Opatije, Varaždina, Dubrovnika, Splita i okolice, te Istre.

Optima je u ožujku 2007. godine postigla sporazum s HT-om na način da je sklopljen Ugovor o najmu i uporabi slobodnog prostora u cijevima kabelske kanalizacije HT-a, kao i Dodatak istom Ugovoru, kojim se u bitnome regulira način rješavanja spora upravo na trasama Optime, koje su predmet spomenutih postupaka radi smetanja posjeda. Temeljem sklopljenog Ugovora HT je obavijestio nadležne sudove u svim pokrenutim predmetima o mirnom rješenju spora te je u 7 postupaka tužba povučena, dok ih je u 8 nastupilo mirovanje. Upravo to je i razlog što u 2007., nakon potpisivanja Ugovora do danas, nije pokrenut niti jedan novi postupak, niti Optima ima saznanja da bi isti eventualno mogli biti pokrenuti.

Financijska stabilnost i tržišna pozicija Optime nisu ugroženi spomenutim sudskim postupcima, osobito danas kada obje strane aktivno rade na regulaciji svojih odnosa.

Kako je Optima nedavno pokrenula i postupak prisilne naplate potraživanja od svojih korisnika, te će se s time u vezi kontinuirano voditi ovršni postupci radi naplate u kojima se Optima pojavljuje u svojstvu ovrhovoditelja, to su potencijalno sudski sporovi u kojima je vjerojatno da će se Optima pojaviti kao tužitelj. Optima trenutno ima aktivnih 58 ovršnih postupaka koji se svi vode radi naplate potraživanja od svojih korisnika. Okvirna ukupna vrijednost tih sporova iznosi 395.000 kuna. S obzirom da se radi o dospjelim potraživanjima Optime prema korisnicima, a koji proizlaze temeljem računa za korištenje Optima telekomunikacijskih usluga, te s obzirom na karakter potraživanja, očekuje se brzo rješavanje sporova i naplata potraživanja.

S obzirom na sve gore navedeno, protiv Optime nisu pokrenuti nikakvi sudski postupci, vezano za potraživanja na osnovi kojih bi se mogla ugroziti obveza Optime za plaćanja temeljem obveza iz Obveznica, kao što Optimi trenutno nije poznato da postoji opravdana prijetnja od takvih sudskih postupaka.

Također, niti jedan sudski spor pojedinačno, ni svi zajedno ne predstavljaju financijski rizik za Optimu u slučaju presude protiv Optime, a kojim bi se mogla izravno ugroziti obveza Optime za plaćanja temeljem obveza iz Obveznica, kao što u Optimi trenutno nije poznato da postoji opravdana prijetnja od takvih sudskih postupaka.

7.2 Materijalno bitni ugovori

Optima je u okviru svojeg poslovanja zaključila niz raznovrsnih ugovora koji su neophodni za uspješno i kvalitetno poslovanje društva i to kako s aspekata osiguranja osnovnih uvjeta za rad, tako i s aspekta ključnih ugovora s dobavljačima, drugim operatorima i bankama.

S obzirom na prirodu telekomunikacija, može se reći da se u red materijalno bitnih ugovora, svakako ubrajaju i ugovori o povezivanju sklopljeni s domaćim i inozemnim operatorima. U tom smislu treba spomenuti da je Optima do danas zaključila 12 ugovora s domaćim operatorima, od kojih su najznačajniji svakako:

- Ugovor o međusobnom povezivanju između HT - Hrvatskih telekomunikacija d.d. i OT - Optima Telekom d.o.o. s pripadajućim Dodacima,
- Ugovor o međusobnom povezivanju javnih telekomunikacijskih mreža između OT - Optima Telekom d.o.o. i T-Mobile Hrvatska d.o.o.,
- Ugovor o međusobnom povezivanju javnih telekomunikacijskih mreža između OT - Optima Telekom d.o.o. i Iskon Internet d.d.,
- Ugovor o međusobnom povezivanju javnih telekomunikacijskih mreža između OT - Optima Telekom d.o.o. i VIPnet d.o.o.,

- Ugovor o međusobnom povezivanju javnih telekomunikacijskih mreža između OT - Optima Telekom d.o.o. i VIPnet d.o.o.,
- Ugovor o međusobnom povezivanju javnih telekomunikacijskih mreža između OT - Optima Telekom d.o.o. i Tele2 d.o.o.

Od Ugovora o međusobnom povezivanju sklopljenih s međunarodnim operatorima, treba spomenuti:

1. International Telecommunication Services Agreement between Telekom Austria AG (Austria) and OT - Optima Telekom d.o.o.
2. Framework Contract between Pantel Kft. (Hungary) and OT - Optima Telekom d.o.o.

Ukupno je do danas sklopljeno 20 Ugovora o međusobnom povezivanju s međunarodnim operatorima.

Prestanak suradnje s HT-om pa tako i raskid tih ugovora značajno bi utjecao na poslovanje Optime, kao i svakog drugog operatora na tržištu s obzirom na poziciju i značaj HT-a, o čemu je dano detaljnije obrazloženje u poglavlju liberalizacija telekomunikacijskog tržišta u Hrvatskoj.

Interkonekcijski ugovori, iako značajni, nisu jedini materijalno bitni ugovori Optime. Od posebnog su značaja i ugovori s dobavljačima, posebno dobavljačima telekomunikacijske opreme, ali i ugovori o održavanju sustava Optime.

Osim ugovora o međusobnom povezivanju Optima je potpisala s HT-om i dva ugovora koja su s obzirom na predmet koji se njima regulira od značaja za poslovanje Optime, a to su:

1. Ugovor o najmu i uporabi slobodnog prostora u cijevima kabelske kanalizacije HT – Hrvatskih telekomunikacija d.d. i Dodatak I istog ugovora kojim se regulira odnos ugovornih stranaka u pogledu korištenja DTK, a koji ima izravan utjecaj na trenutni status prethodno spomenutih aktivnih sudskih postupaka.
2. Ugovor o pristupu izdvojenoj lokalnoj petlji s HT – Hrvatskim telekomunikacijama.

Ugovor o međusobnom povezivanju i Ugovor o pristupu izdvojenoj lokalnoj petlji treba promatrati u skladu s važećim Standardnim ponudama HT-a za predmetne usluge te u skladu s SMP položajem HT-a na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu koji je kao takav u značajnoj mjeri reguliran i pod kontrolom Hrvatske agencije za telekomunikacije.

Isto tako, Optima je sklopila sljedeće ugovore vezane uz kreditna zaduženja i s tim povezana osiguranja na imovini Optime:

- Ugovor sa Zagrebačkom bankom d.d. o kratkoročnom kreditu na iznos od HRK 75.000.000,00 od 04.08.2006.g. broj: 3206746500.
- Ugovor sa Zagrebačkom bankom d.d. o dugoročnom kunskom kreditu u iznosu od HRK 106.900.000,00 od 14.02.2007.g. broj: 3206986895.
- Ugovor sa Zagrebačkom bankom d.d. o dugoročnom kunskom kreditu u iznosu od HRK 45.000.000,00 od 10.07.2007. broj: 3206986931.
- Ugovor sa Zagrebačkom bankom d.d. o kratkoročnom kreditu u iznosu od HRK 75.000.000,00 od 10.07.2007.g. broj: 3208352713.
- Ugovor sa Zagrebačkom bankom d.d. o dugoročnom kunskom kreditu u iznosu od HRK 40.000.000,00 od 03.09.2007.g. broj: 3206986942.
- Ugovor sa Slavonskom bankom d.d. o okviru zaduženja u iznosu od HRK 55.000.000,00 od 19.02.2007., broj: 10120153/2007.
- Ugovor sa Volksbank d.d. o kratkoročnom kreditu u iznosu od HRK 10.000.000,00 od 17.08.2005., broj: 581096.
- Ugovor s OTP Bankom d.d. o kratkoročnom okvirnom revolving kreditu u iznosu od EUR 1.100.000,00 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine upisom hipoteke na nekretninama u zk.ul.br. 2821 k.o. Trsat-Sušak od 18.01.2007.
- Ugovor s Optima OSN Inženjeringom d.o.o. o kreditu u iznosu od HRK 3.400.000,00 od 25.05.2007., broj: 1/2007.

Također je Izdavatelj dana 21.12.2006. izdao Prospekt o izdavanju obveznica s nominalnim iznosom od HRK 250.000.000,00 u nematerijalnom obliku na ime, u denominaciji 1 HRK uz

nepromjenjivu kamatnu stopu od 9,125% s dospijećem 01.02.2014. godine s cijenom izdanja 99,496%. Kamate se plaćaju na godišnjoj razini početkom veljače za prethodnu godinu dok glavnica obveznica dospijeva odjednom i isplatit će se 03.02.2014. Obveznice su izdane 01.02.2007. s time da su u s danom 05.02.2007. uvrštene u usluge depozitorija i usluge prijeboja i namire SDA pod ISIN oznakom HROPTEO 142A5.

Optima je do danas, kroz svoje poslovanje, razvila i niz značajnih poslovnih odnosa s dobavljačima i izvođačima radova koji su svakodnevno prisutni u poslovanju. Tako treba istaknuti kao najveće dobavljače Huawei Technologies Co.Ltd, Storm Computers d.o.o., Computech. Optima OSN Inženjering, NEC, Combis, Megatrend, Siemens d.d., Brodomerkur. Radi se o ugovorima u kojima se Optima pojavljuje u svojstvu naručitelja ili kupca, tako da iako su isti značajni za poslovanje Optime, raskid ugovora s spomenutim dobavljačima ne ugrožava poslovanje Optime.

8 REVIZOR FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Reviziju financijskih izvješća za 2004, 2005. i 2006. god. obavilo je revizorsko društvo Deloitte d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Heinzelova 33. Izvješće i mišljenje revizora o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja Optima Telekoma za navedene godine, s bilješkama, priloženi su u Prospektu.

9   PRILOG 1. - IZVJEŠĆA REVIZORA I KONSOLIDIRANA FINACIJSKA IZVJEŠĆA

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI 1.1.-30.6.2007.

	Bilješka	30.6.2007. HRK 000
Poslovni prihodi		
	3,4	159.504
Poslovni rashodi		
I. Promjena vr.zaliha		0
II. Razhodi razdoblja		194.776
1. Materijalni troškovi	5	150.672
2. Troškovi osoblja	6	21.802
3. Amortizacija		16.877
4. Vrijednosno uskl. Imovine		0
5. Rezerviranje troškova i rizika		0
6. Ostali troškovi	7	5.425
Financijski prihodi		2.382
Financijski rashodi	8	19.066
Izvanredni prihodi		3
Izvanredni rashodi		9
UKUPNI PRIHODI		161.889
UKUPNI RASHODI		213.851
DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		-51.962
POREZ		0
Manjinski interes		22
DOBIT/GUBITAK	9	-51.940

IMOVINA		30.6.2007. HRK 000
Dugotrajna imovina		
Nekretnine, postrojenja i oprema	10	201.100
Financijska imovina		10.846
Nematerijalna imovina	11	72.081
		284.027
Kratkotrajna imovina		
Zalihe	13	24.159
Potraživanja od kupaca	14	62.745
Ostala imovina	15	24.654
Financijska imovina	12	6.175
Novac i novčani ekvivalenti	16	7.032
		124.765
Aktivna vremenska razgraničenja	15	16.015
Gubitak iznad visine kapitala		255.215
UKUPNA IMOVINA		680.022
KAPITAL I OBVEZE		
Kapital		
Upisani kapital	17	201
Zadržana dobit		830
Akumulirani gubici	18	-1.030
Neto gubitak za godinu		-532
		71
MANJINSKI INTERES		
DUGOROČNA REZERVIRANJA		
Dugoročne obveze		
Kredit i zajmovi	19	401.934
Kratkoročne obveze		
Kredit i zajmovi	19	149.335
Obveze prema dobavljačima	21	110.285
Ostale obveze	22	8.411
		268.031
ODGOĐENO PLAĆANJE TR.I PRIHOD BUD.RAZD.	22	9.861
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		680.022

	Bilješka	30.6.2007 HRK 000
Novčani tok iz poslovnih aktivnosti:		
Gubitak prije oporezivanja		-51.431
Amortizacija		16.661
Povećanje potraživanja od kupaca		-5.439
Povećanje ostale imovine		-13.974
Povećanje zaliha		6.706
Povećanje obveza prema dobavljačima		40.510
Povećanje ostalih obveza		-16.246
Neto novčani tok korišten u poslovnim aktivnostima		-23.213

Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti:		
Izdaci za nabavu nekretnina, postrojenja i opreme		-66.145
Neto novčani tok korišten u ulagačkim aktivnostima		-66.145
Novčani tok iz financijskih aktivnosti:		
Primici po kreditima i zajmovima		-20.991.
Odobreni krediti		109.150
Neto novčani tok iz financijskih aktivnosti		88.159
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata		-1.199
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		7.953
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	16	6.754

3. Prihodi od prodaje

	30.6.2007.
	HRK'000
Prihodi od prodaje u zemlji	129.608
Prihodi od prodaje u inozemstvu	17.700
Prihodi od komp.subv.dotacija	5
Ostali prihodi od prodaje	850
Prihodi optima Grupa	16.828
Prihodi Optima Pazinka	518
Eliminacija	-6.005
	159.504

4. Ostali prihodi od prodaje

	30.6.2007.
	HRK'000
Prihodi od najma opreme	583
Ostali poslovni prihodi	267
Ostali poslovni prihodi	4
	854

5. Troškovi materijala i usluga

	30.6.2007
	HRK'000
Nabavna vrijednost pr. robe	8.127
Troškovi interkonekcije	76.650
Troškovi najma kapaciteta	26.109
Ostali proizvodni troškovi cps I priklj. parica	7.669
Održavanje	3.833
Reklame i promocije	2.652
Irežijski troškovi	2.198
Troškovi fakturiranja	3.016
Indirektni partneri	3.550
Itroškovi naknada HATEL	2.474
Ostali troškovi	4.489
Troškovi Optima grupa	15.680
Troškovi Optima Pazinka	231
Eliminacija	-6.005
	150.673

6. Troškovi zaposlenih

	30.06.2007. HRK'000
Plaće i nadnice	11.181
Porezi i doprinosi	10.222
Plaće Optima grupa	188
Plaće Pazinka	211
	21.802

Društvo nema druge mirovinske aranžmane osim onih u okviru državnog mirovinskog sustava Republike Hrvatske. Društvo je kao poslodavac dužno obračunavati i uplaćivati postotak iz tekuće bruto plaće zaposlenih u mirovinsko osiguranje. Troškovi mirovinskog osiguranja terete račun dobiti i gubitka u razdoblju u kojem zaposleni ostvare naknadu za rad. Društvo nema nikakvih obveza isplate mirovine zaposlenima u budućnosti.

7. Ostali troškovi poslovanja

	30.6.2007. HRK'000
Bankovne naknade i	2.332
Naknada troškova zaposlenicima	668
Osiguranje	801
Prefakturirane usluge	37
Ostali porezi i doprinosi	138
Usluge obrazovanja	120
Ostali troškovi	713
Troškovi Optima Grupa	486
Troškovi Optima Pazinka	115
Troškovi Optima Slovenija	15
	5.425

8. Neto finansijski rashod

	30.9.2006.
	HRK'000
Prihod od kamata	578
Pozitivne tečajne razlike	1.668
<i>Prihodi Optima grupa</i>	<i>300</i>
<i>Optima Pazinka</i>	<i>1</i>
<i>OT Slovenija</i>	<i>1</i>
<i>Eliminacija</i>	<i>166</i>
<i>Financijski prihodi</i>	<i>2.382</i>
Rashodi od kamata	(16.041)
Negativne tečajne razlike	(1.304)
Trošak bankovnih garancija	(854)
<i>Rashodi optima Grupa</i>	<i>(1.027)</i>
<i>Rashodi Optima Pazinka</i>	<i>1</i>
<i>OT Slovenija</i>	<i>5</i>
<i>Eliminacija</i>	<i>166</i>
<i>Financijski rashodi</i>	<i>(19.066)</i>
Neto finansijski rashod	(16.684)

9. Porez na dobit

Na dan 30. lipnja 2007. i godine, Društvo nije imalo obvezu poreza na dobit zbog ostvarenih poreznih gubitaka.

Sljedeća tabela prikazuje izračun poreza na dobit po važećoj poreznoj stopi:

	30.6.2007. HRK'000
Računovodstveni gubitak prije oporezivanja	51.940
Porezno nepriznati troškovi	(0)
<i>Porezni gubitak za godinu</i>	<i>51.940</i>
Preneseni porezni gubitak	0
Porezni gubitak nepriznat za prijenos	(0)
Porezni gubitak raspoloživ za buduća razdoblja	51.940

Porezni gubici raspoloživi su za pokrivanje buduće dobiti Društva. Neiskorišteni porezni gubici nisu priznati kao odgođena porezna imovina uslijed neizvjesnosti ostvarenja poreznog dobitka. Mogućnost prijenosa poreznog gubitka ističe nakon pet godina od godine u kojoj je gubitak ostvaren.

Mogućnost prenošenja gubitka, koja podliježe odluci Ministarstva financija, je kako slijedi:

	30.6.2007. HRK'000
Ne više od 5 godina	124.433
Ne više od 4 godina	74.335
Ne više od 3 godina	72.525
Ne više od 2 godina	1.499
Ne više od 1 godina	45

10. Nekretnine, postrojenja i oprema OT

Opis	Zgrade HRK'000	Postrojenje i oprema HRK'000	Imovina u pripremi HRK'000	Ukupno HRK'000
<i>Nabavna vrijednost</i>				
Na dan 31. prosinca 2006.	3.635	77.932	76.867	158.435
Povećanja		11.111	47.455	62.011
Prijenos	-	1.558	(1.558)	-
Otuđeno	-	-	-	-
Na dan 30. lipnja 2007.	7.080	90.601	122.764	220.446
<i>Akumulirana amortizacija</i>				
Na dan 31. prosinca 2006.	197	18.593	-	18.790
Trošak za godinu	93	10.415	-	10.507
Otuđeno	-	-	-	-
Na dan 30. lipnja 2007.	290	29.008	-	29.297
<i>Knjigovodstvena vrijednost</i>				
Na dan 31. prosinca 2006.	3.437	59.340	76.867	139.644
Na dan 30. lipnja 2007.	6.791	61.581	122.777	191.149

Društvo je založilo zgrade i opremu kao osiguranje kredita i zajmova koje su banke odobrile Društvu te kao osiguranje po bankovnim garancijama,.

10. (Nastavak) Nekretnine, postrojenja i oprema OG

Nekretnine, postrojenja i oprema Opis				
OPTIMA GRUPA	Zgrade	Postrojenje i oprema	Imovina u pripremi	Ukupno
	HRK'000	HRK'000	HRK'000	HRK'000
<i>Nabavna vrijednost</i>				
Na dan 31. prosinca 2006.	10.136	9.543		20.567
		718		718
Povećanja				
Prijenos	-			-
	-2.848	-626		-3.474
Otuđeno	-		-	-
	7.288	9.635		17.811
Na dan 30. lipnja 2007.				
<i>Akumulirana amortizacija</i>				
		8.499		
Na dan 31. prosinca 2006.	1.735		-	10.401
		99		
Trošak za godinu	101		-	209
	-588			
Otuđeno		-	-	-588
Na dan 30. lipnja 2007.	1.248	8.598	-	10.022
<i>Knjigovodstvena vrijednost</i>				
	8.401	1.044		
Na dan 31. prosinca 2006.				10.166
Na dan 30. lipnja 2007.	6.040	1.037		7.789

10. (Nastavak) Nekretnina, postrojenja i oprema Optima Pazinka

Nekretnine, postrojenja i oprema Opis	Zgrade	Postrojenje i oprema	Imovina u pripremi	Ukupno
Optima pazinka	HRK'000	HRK'000	HRK'000	HRK'000
<i>Nabavna vrijednost</i>				
Na dan 31. prosinca 2006.		830		830
Povećanja				
Prijenos				
Otuđeno			-	
Na dan 30. lipnja 2007.		830		830
<i>Akumulirana amortizacija</i>				
Na dan 31. prosinca 2006.		721	-	721
Trošak za godinu		6	-	6
Otuđeno			-	
Na dan 30. lipnja 2007.		727	-	727
<i>Knjigovodstvena vrijednost</i>				
Na dan 31. prosinca 2006.		109		109
Na dan 30. lipnja 2007.		103		103

11. Nematerijalna imovina Optima Telekoma

	Patenti, koncesije i ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
	HRK'000	HRK'000	HRK'000
<i>Nabavna vrijednost</i>			
Na dan 31. prosinca 2006.	66.136	3.648	69.784
Povećanja	6.097	709	6.805
Otuđeno	-	-	-
Na dan 30. lipnja 2007.	72.233	4.357	76.589
<i>Akumulirana amortizacija</i>			
Na dan 31. prosinca 2006.	14.842	-	14.842
Trošak za godinu	6.155		6.155
Na dan 30. lipnja 2006.	20.997	-	20.997
<i>Knjigovodstvena vrijednost</i>			
Na dan 31. prosinca 2006.	51.293	3.648	54.941
Na dan 30. lipnja 2007.	52.211	709	52.920

12. Financijska imovina

		30.06.2007.
		HRK'000
<i>Depoziti</i>		
SLAVONSKA BANKA d.d., OSIJEK		5.384
Jamčevine za natječaje		7
		5.391
<i>Dani zajmovi</i>		
OPTIMA GRUPA holding d.o.o., Buje		14.197
Ostalo		309
Dani zajmovi u bilanci Optima Grupa		1.294
Eliminacija		-14.886
Vrijednosno usklađenje		-130
		6.175

Depoziti

Društvo ima dva depozita :

- Depozit u iznosu od 3.198 tisuća kn i 2.187 koji se drže kod društava SLAVONSKA BANKA d.d., a u svrhu izdavanja GARANCIJA i KREDITA kamatnom stopom 1,5% godišnje.

12.Financijska imovina (nastavak)

Dani krediti

Dani krediti uglavnom se odnose na kredite dane povezanom poduzeću OPTIMA GRUPA holding d.o.o., Buje koje je bilo glavni dobavljač telekomunikacijske opreme tijekom izgradnje pristupne mreže. Zajmovi su odobreni za avansno plaćanje dobavljača. Prosječna kamatna stopa iznosi 6,00% godišnje. Zajmovi nisu osigurani. Zajmovi su vrijednosno usklađeni u ukupnom iznosu od 130 tisuća kuna.

13. Zalihe

		30.06.2007
		(Nerevidirana)
		HRK'000

Trgovačka roba OT	20.430
Trgovačka roba OG	3.400
Trgovačka roba Pazinka	329
	24.159

14. Potraživanja od kupaca

	30.06.2007. (Nerevidirana) HRK'000
Potraživanja od kupaca u zemlji	41.286
Potraživanja od kupaca u inozemstvu	7.121
Potraživanja od kupaca OG	14.296
Potraživanja od kupaca Pazinka	121
Eliminacija	-79
	62.745

15.Ostala imovina

	30.06.2007. (Nerevidirana) HRK'000
Potraživanja za PDV	12.952
Potraživanja za kamatu	2.961
Troškovi budućeg razdoblja	11.527
Dani predujmovi	8.045
Ostalo	193
Ostalo Optima Grupa	417
Pl.tr.budućeg razdoblja OG	4.487
Ostalo Optima Pazinka	29
Ostalo OT Slovenija	58
	40.669

16.Novac i novčani ekvivalenti

	30.06.2007. (Nerevidirana) HRK'000
--	--

Kunski žiro računl	5.484
Devizni računi kod banaka	1.267
Blagajna	4
Novac Optima grupa	197
Novac Optima pazinka	25
Novac Optima Slovenija	55
	7.032

17.Temeljni kapital

Vlasnička struktura na dan 30. lipnja 2007.

	2006.	2006.	30.06.2007.	30.06.2007.
	HRK'000	%	HRK'000	%
Matija Martić	162	80,50	201	100
Slavonska banka d.d.	39	19,50		
	201	100,00	201	100,00

18.Izvešće o promjenama na kapitalu Optima Telekom

za period koji završava 30. LIPNJA 2007.

	Upisani kapital HRK'000	Akumulirani gubitak HRK'000	Ukupno HRK'000
Stanje na dan 31. prosinca 2003. (nerevidirana)	201	(201)	-
Neto gubitak za godinu	-	(2.003)	(2.003)
Stanje na dan 31. prosinca 2004. (nerevidirana)	201	(2.204)	(2.003)
Neto gubitak za godinu	-	(73,868)	(73,868)
Stanje na dan 31. prosinca 2005.	201	(76.072)	(75.871)
Neto gubitak za godinu	-	(127.084)	(127.084)
	201	203.155	202.954
Neto gubitak za godinu		(51.940)	(51.940)
Stanje na dan 30.06.2007. (nerevidirana)	201	(255.095)	254.894

19.Kredit i i zajmovi

	30.06.2007. HRK'000
DUGOROČNI	
HYPO ALPE-ADRIA-BANK INTERNATIONAL AG, Klagenfurt	0,00
HYPO ALPE-ADRIA-BANK INTERNATIONAL AG, Klagenfurt	0,00
HYPO-LEASING KROATIEN d.o.o., split	716
HYPO-LEASING KROATIEN D.O.O ZAGREB	1.477
ZABA	106.900
	109.093
DUGOROČNE OBVEZE ZA OBVEZNICE	250.000
ROBNI ZAJMOVI	40.712
	399.805
Zajmovi Optima Pazinka	2.127
KRATKOROČNI	
SLAVONSKA BANKA	51.500
OTP BANKA	8.000
VOLKSBANK d.d., Zagreb	10.000
Zagrebačka banka	75.000
	144.500
Obveze za zajmove OG	4.835
	551.267

Društvo je prodajom 250.miliona obveznica refinanciralo dva kredita od HYPO ALPE-ADRIA

BANK INTERNATINAL KLAGENFURT u iznosu od 33.818 tisuća CHF i kredit u iznosu 36.237 tisuća CHF.

20.Kredit i i zajmovi (nastavak)

Društvo trenutno koristi jedan dugoročni kredit od Zagrebačke banke u iznosu od 106.900 tisuća kuna s rokom vraćanja u 2017. g. te kratkoročni kredit u iznosu od 75. miliona kuna s rokom vraćanja u 2008. godini.

U Slavonskoj banci društvo koristi srednjoročni kredit u iznosu od 51.500 tisuća kuna sa rokom vraćanja u 2009. godini.

Kratkoročne kredite društvo koristi u OTP banci u iznosu 8.miliona kuna, te u Volksbanci u iznosu 10 miliona kuna.

Za nabavku telekomunikacijske opreme društvo trenutno koristi i robne kredite od sljedećih kompanija:Huawei ,IBM, Storm Computers, Megatrend, Comutech, .

21. Obveze prema dobavljačima

	30.06.2007.
	HRK'000
Obveze prema dobavljačima u zemlji	83.043
Obveze prema dobavljačima u inozemstvu	15.845
Obveze prema dobavljačima OG	11.184
Obveze prema dob. Optima Pazinka	213
	110.285

22. Ostale obveze

	30.06.2007.
	HRK'000
Obveze za nefakt. robu	421
Obračunate plaće	2.012
Obveze za poreze, doprinose i druge pristojbe	1.789
Primljeni predujmovi	-
Obveze za kamatu	3.311
Ostale obveze	7.841
Ostale Obveze Optima Grupa	2.706
Ostale obveze Optima Pazinka	192
	18.272

23. Poslovni najmovi

Rokovi otplate operativnih najмова dospijevaju kako slijedi:

	30.06.2007.
	HRK'000
Do godine dana	
Od jedne do pet godina HYPOLEASING AUTI mjesečna rata	179.627,52
Nakon pet godina	

Član Uprave za operativne poslove
i kontroling

Robert Komen

Predsjednik Uprave

Roland Žuvanić

Zagreb, 27.09.2007.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI 1.1.-30.9.2007.

	Bilješka	30.9.2007. HRK 000
Poslovni prihodi		
	3,4	236.470
Poslovni rashodi		
I. Promjena vr.zaliha		0
II. Razhodi razdoblja		295.308
1. Materijalni troškovi	5	229.197
2. Troškovi osoblja	6	33.569
3. Amortizacija		27.144
4. Vrijednosno uskl. Imovine		0
5. Rezerviranje troškova i rizika		0
6. Ostali troškovi	7	5.398
Financijski prihodi		3.508
Financijski rashodi	8	24.488
Izvanredni prihodi		0
Izvanredni rashodi		0
UKUPNI PRIHODI		236.470
UKUPNI RASHODI		331.354
DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		-83.325
POREZ		0,00
Manjinski interes		42
DOBIT/GUBITAK	9	-83.283

IMOVINA		30.9.2007. HRK 000
Dugotrajna imovina		
Nekretnine, postrojenja i oprema	10	236.373
Financijska imovina		12.919
Nematerijalna imovina	11	74.627
		323.918
Kratkotrajna imovina		
Zalihe	13	14.270
Potraživanja od kupaca	14	54.406
Ostala imovina	15	22.764
Financijska imovina	12	23.418
Novac i novčani ekvivalenti	16	14.397
		129.255
Aktivna vremenska razgraničenja	15	15.309
Gubitak iznad visine kapitala		263.357
UKUPNA IMOVINA		731.839
KAPITAL I OBVEZE		
Kapital		
Upisani kapital	17	20.201
Zadržana dobit		
Preneseni gubici	18	201
Neto gubitak za godinu		20.000
		61
MANJINSKI INTERES		
DUGOROČNA REZERVIRANJA		
Dugoročne obveze		
Kredit i zajmovi	19	481.286
		481.286
Kratkoročne obveze		
Kredit i zajmovi	19	163.492
Obveze prema dobavljačima	21	71.160
Ostale obveze	22	5.865
		240.517
ODGOĐENO PLAĆANJE TR.I PRIHOD BUD.RAZD.	22	9.850
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		731.839

	Bilješka	30.9.2007 HRK 000
Novčani tok iz poslovnih aktivnosti:		
Gubitak prije oporezivanja		-80.403
Amortizacija		26.460
Povećanje potraživanja od kupaca		-7.241
Povećanje ostale imovine		-1.344
Povećanje zaliha		15.664
Povećanje obveza prema dobavljačima		13.746
Povećanje plaćenih tr.bud.razdooblja		-11.270
Povećanje ostalih obveza		-16.870
Neto novčani tok korišten u poslovnim aktivnostima		-61.258
Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti:		-151.986
Izdaci za nabavu nekretnina, postrojenja i opreme		-151.986
Neto novčani tok korišten u ulagačkim aktivnostima		-151.986
Novčani tok iz financijskih aktivnosti:		
Primici po kreditima i zajmovima		16.791
Odobreni krediti		-67.367
Povećanje obveza s osnove emisije dionica		250.000
Smanjenje obveza s osnove dokapitalizacije		20.000
Neto novčani tok iz financijskih aktivnosti		219.424
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata		6.181
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		7.953
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	16	14.134

3. Prihodi od prodaje

	30.9.2007. HRK'000
Prihodi od prodaje u zemlji	194.360
Prihodi od prodaje u inozemstvu	28.943
Prihodi od komp.subv.dotacija	16
Ostali prihodi od prodaje	1.210
Prihodi optima Grupa	20.541
Prihodi Optima Pazinka	868
Eliminacija	-12.976
	232.962

4. Ostali prihodi od prodaje

	30.9.2007. HRK'000
Prihodi od najma opreme	868
Refundacije	16
Ostali poslovni prihodi	326
	1.210

5. Troškovi materijala i usluga

	30.9.2007 HRK'000
Nabavna vrijednost pr. robe	9.168
Materijalni troškovi	2.887
Troškovi interkonekcije	126.109
Troškovi najma kapaciteta	32.642
Ostali proizvodni troškovi cps I priklj. parica	10.506
Održavanje	5.717
Reklame i promocije	2.708
Irežijski troškovi	3.115
Troškovi fakturiranja	5.444
Indirektni partneri	5.360
Itroškovi naknada HATEL	2.796
Ostali troškovi	3.967
Troškovi Optima grupa	18.310
Troškovi Optima Slovenija	18
Troškovi Optima Pazinka	450
Eliminacija	229.197

6. Troškovi zaposlenih

	30.09.2007.
	HRK'000
Plaće i nadnice	16.310
Porezi i doprinosi	15.055
Plaće Optima grupa	1.831
Plaće Pazinka	373
	33.569

Društvo nema druge mirovinske aranžmane osim onih u okviru državnog mirovinskog sustava Republike Hrvatske. Društvo je kao poslodavac dužno obračunavati i uplaćivati postotak iz tekuće bruto plaće zaposlenih u mirovinsko osiguranje. Troškovi mirovinskog osiguranja terete račun dobiti i gubitka u razdoblju u kojem zaposleni ostvare naknadu za rad. Društvo nema nikakvih obveza isplate mirovine zaposlenima u budućnosti.

7. Ostali troškovi poslovanja

	30.9.2007.
	HRK'000
Bankovne naknade	3.545
Naknada troškova zaposlenicima	688
Osiguranje	1.400
Prefakturirane usluge	47
Ostali porezi i doprinosi I članarine	183
Usluge obrazovanja	184
Ostali troškovi	1.619
Troškovi Optima Grupa	558
Troškovi Optima Pazinka	90
Troškovi Optima Slovenija	1
Eliminacije	-2.917
	5.398

8. Neto financijski rashod

	30.9.2007. HRK'000
Prihod od kamata	1.650
Pozitivne tečajne razlike	1.858
<i>Prihodi Optima grupa</i>	<u>276</u>
<i>Optima Pazinka</i>	<u>1</u>
<i>OT Slovenija</i>	<u>1</u>
<i>Eliminacija</i>	<u>-278</u>
<i>Financijski prihodi</i>	3.230
Rashodi od kamata	(21.607)
Negativne tečajne razlike	(1.429)
Trošak bankovnih garancija	(854)
<i>Rashodi optima Grupa</i>	<u>(2.025)</u>
<i>Rashodi Optima Pazinka</i>	<u>1</u>
<i>OT Slovenija</i>	<u>5</u>
<i>Eliminacija</i>	<u>1.433</u>
<i>Financijski rashodi</i>	<u>(24.488)</u>
Neto financijski rashod	(21.258)

9. Porez na dobit

Na dan 30. rujna 2007. i godine, Društvo nije imalo obvezu poreza na dobit zbog ostvarenih poreznih gubitaka.

Sljedeća tabela prikazuje izračun poreza na dobit po važećoj poreznoj stopi:

	30.9.2007. HRK'000
Računovodstveni gubitak prije oporezivanja	83.283
Porezno nepriznati troškovi	(0)
<i>Porezni gubitak za godinu</i>	<u>83.283</u>
Preneseni porezni gubitak	0
Porezni gubitak nepriznat za prijenos	(0)
Porezni gubitak raspoloživ za buduća razdoblja	83.283

Porezni gubici raspoloživi su za pokrivanje buduće dobiti Društva. Neiskorišteni porezni gubici nisu priznati kao odgođena porezna imovina uslijed neizvjesnosti ostvarenja poreznog dobitka. Mogućnost prijenosa poreznog gubitka ističe nakon pet godina od godine u kojoj je gubitak ostvaren.

Mogućnost prenošenja gubitka, koja podliježe odluci Ministarstva financija, je kako slijedi:

	30.9.2007.
	HRK'000
Ne više od 5 godina	124.433
Ne više od 4 godina	74.335
Ne više od 3 godina	72.525
Ne više od 2 godina	1.499
Ne više od 1 godina	45

10. Nekretnine, postrojenja i oprema OT

Opis	Zgrade HRK'000	Postrojenje i oprema HRK'000	Imovina u pripremi HRK'000	Ukupno HRK'000
<i>Nabavna vrijednost</i>				
Na dan 31. prosinca 2006.	3.635	77.932	76.867	158.435
Povećanja	3.899	26.878	72.741	103.518
Prijenos	-	4.244	(4.244)	-
Otuđeno	-	-	-	-
Na dan 30. rujna 2007.	7.534	109.054	145.364	261.953
<i>Akumulirana amortizacija</i>				
Na dan 31. prosinca 2006.	197	18.593	-	18.790
Trošak za godinu	186	16.256	-	16.442
Otuđeno	-	-	-	-
Na dan 30. rujna 2007.	383	34.849	-	35.232
<i>Knjigovodstvena vrijednost</i>				
Na dan 31. prosinca 2006.	3.437	59.340	76.867	139.644
Na dan 30. rujna 2007.	7.151	74.205	145.364	226.720

Društvo je založilo zgrade i opremu kao osiguranje kredita i zajmova koje su banke odobrile Društvu te kao osiguranje po bankovnim garancijama,.

10. (Nastavak) Nekretnine, postrojenja i oprema OG

Nekretnine, postrojenja i oprema Opis				
OPTIMA GRUPA	Zgrade I stanovi	Postrojenje i oprema	Imovina u pripremi	Ukupno
	HRK'000	HRK'000	HRK'000	HRK'000
<i>Nabavna vrijednost</i>				
Na dan 31. prosinca 2006.	11.025	9.543		20.568
		808		808
Povećanja				
Prijenos	-			-
	-2.848	-630		-3.478
Otuđeno			-	-
	8.177	9.721		17.898
Na dan 30. rujna 2007.				
<i>Akumulirana amortizacija</i>				
Na dan 31. prosinca 2006.	1.903	8.499	-	10.401
Trošak za godinu	378	298	-	676
	-631			
Otuđeno		-	-	-631
Na dan 30. rujna 2007.	1.650	8.797	-	10.447
<i>Knjigovodstvena vrijednost</i>				
	9.122	1.044		
Na dan 31. prosinca 2006.				10.166
Na dan 30. rujna 2007.	6.527	924		7.789

10. (Nastavak) Nekretnina, postrojenja i oprema Optima Pazinka

Nekretnine, postrojenja i oprema Opis				
Optima pazinka	Zgrade HRK'000	Postrojenje i oprema HRK'000	Imovina u pripremi HRK'000	Ukupno HRK'000
Nabavna vrijednost				
Na dan 31. prosinca 2006.		830		830
Povećanja				
Prijenos				
Otuđeno			-	
Na dan 30. rujna 2007.		830		830
Akumulirana amortizacija				
Na dan 31. prosinca 2006.		721	-	721
Trošak za godinu		8	-	8
Otuđeno			-	
Na dan 30. rujna 2007.		729	-	729
Knjigovodstvena vrijednost				
Na dan 31. prosinca 2006.		109		109
Na dan 30. rujna 2007.		101		101

11. Nematerijalna imovina Optima Telekoma

	Patenti, koncesije i ostala nematerijalna imovina HRK'000	Nematerijalna imovina u pripremi HRK'000	Ukupno HRK'000
Nabavna vrijednost			
Na dan 31. prosinca 2006.	66.136	3.648	69.784
Povećanja	4.567	817	5.384
Otuđeno	-	-	-
Na dan 30. rujna 2007.	70.703	4.465	75.168
Akumulirana amortizacija			
Na dan 31. prosinca 2006.	14.842	-	14.842
Trošak za godinu	8.900		6.155
Na dan 30. rujna 2007.	23.742	-	20.997
Knjigovodstvena vrijednost			
Na dan 31. prosinca 2006.	51.293	3.648	54.941
Na dan 30. rujna 2007.	46.961	4.465	51.426

12. Financijska imovina

		30.09.2007.
		HRK'000
<i>Depoziti</i>		
SLAVONSKA BANKA d.d., OSIJEK		5.372
Jamčevine za natječaje		7
		5.379
<i>Dani zajmovi</i>		
OPTIMA GRUPA holding d.o.o., Buje		12.705
OPTIMA OSN INŽINJERING		20.000
Ostalo		679
Dani zajmovi u bilanci Optima Grupa		1.305
Eliminacija		-16.650
		23.418

Depoziti

Društvo ima dva depozita :

- Depozit u iznosu od 3.198 tisuća kn i 2.187 koji se drže kod društava SLAVONSKA BANKA d.d., a u svrhu izdavanja GARANCIJA i KREDITA kamatnom stopom 1,5% godišnje.

12. Financijska imovina (nastavak)

Dani krediti

Dani krediti uglavnom se odnose na kredite dane povezanom poduzeću OPTIMA GRUPA holding d.o.o., Buje koje je bilo glavni dobavljač telekomunikacijske opreme tijekom izgradnje pristupne mreže. Zajmovi su odobreni za avansno plaćanje dobavljača. Prosječna kamatna stopa iznosi 6,00% godišnje. Zajmovi nisu osigurani. Zajmovi su vrijednosno usklađeni u ukupnom iznosu od 130 tisuća kuna.

13. Zalihe

	30.09.2007 (Nerevidirana) HRK'000
Trgovačka roba OT	11.472
Trgovačka roba OG	2.294
Trgovačka roba Pazinka	4
	13.770

14. Potraživanja od kupaca

	30.09.2007. (Nerevidirana) HRK'000
Potraživanja od kupaca u zemlji	42.651
Potraživanja od kupaca u inozemstvu	7.557
Potraživanja od kupaca OG	5.171
Potraživanja od kupaca Pazinka	112
Eliminacija	-1085
	54.406

15. Ostala imovina

	30.09.2007. (Nerevidirana) HRK'000
Potraživanja za PDV	9.303
Potraživanja za kamatu	4.187
Troškovi budućeg razdoblja	12.115
Dani predujmovi	7.269
Ostalo	1.444
Ostalo Optima Grupa	531
Pl.tr.budućeg razdoblja OG	3.194
Ostalo Optima Pazinka	30
Ostalo OT Slovenija	0,00
	38.073

16. Novac i novčani ekvivalenti

	30.09.2007. (Nerevidirana) HRK'000
Kunski žiro računi	13.852
Devizni računi kod banaka	276
Blagajna	6
Novac Optima grupa	185
Novac Optima pazinka	17
Novac Optima Slovenija	61
	14.397

17. Temeljni kapital

Vlasnička struktura na dan 30. rujna 2007.

	2006. HRK'000	2006. %	30.09.2007. HRK'000	30.09.2007. %
Matija Martić	162	80,50	20.201	100
Slavonska banka d.d.	39	19,50		
	201	100,00	20.201	100,00

18. Izvješće o promjenama na kapitalu Optima Telekom

za period koji završava 30. rujna 2007.

	Upisani kapital HRK'000	Akumulirani gubitak HRK'000	Ukupno HRK'000
Stanje na dan 31. prosinca 2003. (nerevidirana)	201	(201)	-
Neto gubitak za godinu	-	(2.003)	(2.003)
Stanje na dan 31. prosinca 2004.	201	(2.204)	(2.003)
Neto gubitak za godinu	-	(73,868)	(73,868)
Stanje na dan 31. prosinca 2005.	201	(76.072)	(75.871)

<i>Neto gubitak za godinu</i>	-	(127.084)	(127.084)
Stanje na dan 31.prosinca 2006.	201	203.155	202.954
<i>Neto gubitak za godinu</i>		(83.283)	(83.283)
Stanje na dan 30.09.2007. (nerevidirana)	201	(286.438)	(286.237)

19. Krediti i zajmovi

	30.09.2007.
	HRK'000
DUGOROČNI	
HYPO ALPE-ADRIA-BANK INTERNATIONAL AG, Klagenfurt	0,00
HYPO ALPE-ADRIA-BANK INTERNATIONAL AG, Klagenfurt	0,00
HYPO-LEASING KROATIEN d.o.o., split	700
HYPO-LEASING KROATIEN D.O.O ZAGREB	1.355
ZABA	191.900
OPTIMA OSN INŽINJERING	3.173
ZAJAM O BILANCI OT SLOVENIJA	2.120
	199.248
DUGOROČNE OBVEZE ZA OBVEZNICE	250.000
ROBNI ZAJMOVI	32.038
KRA TKOROČNI	
SLAVONSKA BANKA	51.500
OTP BANKA	8.000
VOLKSBANK d.d., Zagreb	10.000
IMEX BANKA d.d.	10.000
Zagrebačka banka	75.000
Kamate na kredite	3.995
	158.495
Obveze za zajmove OG	4.997
	163.492

Društvo je prodajom 250.miliona obveznica refinanciralo dva kredita od HYPO ALPE-ADRIA

BANK INTERNATINAL KLAGENFURT u iznosu od 33.818 tisuća CHF i kredit u iznosu 36.237 tisuća CHF.

20. Krediti i zajmovi (nastavak)

Društvo trenutno koristi jedan dugoročni kredit od Zagrebačke banke u iznosu od 106.900 tisuća kuna s rokom vraćanja u 2017. g. te kratkoročni kredit u iznosu od 75. miliona kuna ,40.miliona kuna te od 45 milionas rokom vraćanja u 2008. godini.

U Slavonskoj banci društvo koristi srednjoročni kredit u iznosu od 51.500 tisuća kuna sa rokom vraćanja u 2009. godini.

Kratkoročne kredite društvo koristi u OTP banci u iznosu 8.miliona kuna, Volksbanci u iznosu 10 miliona kuna, te Imex banci od 10.miliona kuna.

Za nabavku telekomunikacijske opreme društvo trenutno koristi i robne kredite od sljedećih kompanija:Huawei ,IBM, Storm Computers, Megatrend, Comutech, .

21. Obveze prema dobavljačima

		30.09.2007.
		HRK'000
Obveze prema dobavljačima u zemlji		58.179
Obveze prema dobavljačima u inozemstvu		13.945
Obveze prema dobavljačima OG		2.063
Obveze prema dob. Optima Pazinka		199
Oveze prema dob. Optima Slovenija		2
Eliminacije		-3.228
		71.160

22. Ostale obveze

		30.09.2007.
		HRK'000
Obveze za nefakt. robu		332
Obračunate plaće		1.852
Obveze za poreze, doprinose i druge pristojbe		1.568
Primljeni predujmovi		186
Obveze za kamatu		235
Ostale obveze		163
Ostale Obveze Optima Grupa		1.099
Ostale obveze Optima Pazinka		430
		5.865

23. Poslovni najmovi

Rokovi otplate operativnih najмова dospijevaju kako slijedi:

	30.09.2007. HRK'000
Do godine dana	
Od jedne do pet godina HYPOLEASING AUTI mjesečna rata	179.627,52
Nakon pet godina	

Član Uprave za operativne poslove
i kontroling
Robert Komen

Predsjednik Uprave

Roland Žuvanić

Zagreb, 27.10.2007.

Optima Telekom d.o.o.

Financijski izvještaji Grupe
na dan 31. prosinca 2006., 2005.
i 2004. godine
zajedno s Izvještajem neovisnog revizora

Sadržaj

	<i>Stranica</i>
Odgovornost za financijske izvještaje Grupe	1
Izvještaj neovisnog revizora	2
Konsolidirani račun dobiti i gubitka	4
Konsolidirana bilanca	5
Konsolidirani izvještaj o promjenama vlasničke glavnice	7
Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima	8
Bilješke uz financijske izvještaje	10

Odgovornost za financijske izvještaje

Temeljem hrvatskog Zakona o računovodstvu, Uprava je dužna osigurati da za svaku financijsku godinu budu pripremljeni financijski izvještaji Društva i Grupe u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (skraćeno MSFI), koje objavljuje Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde, tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog stanja i rezultata poslovanja Optima Telekoma d.o.o. (u nastavku "društvo") i povezanih društava (u nastavku "Grupa") za to razdoblje.

Nakon provedenih ispitivanja, Uprava razumno očekuje da Društvo i Grupa imaju odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvaća načelo nastavka poslovanja pri izradi konsolidiranih financijskih izvještaja.

Pri izradi konsolidiranih financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- da se odaberu i potom dosljedno primjenjuju odgovarajuće računovodstvene politike;
- da prosudbe i procjene budu razumne i oprezne;
- da se primjenjuju važeći računovodstveni standardi, a svako materijalno značajno odstupanje obznani i objasni u konsolidiranim financijskim izvještajima te
- da se konsolidirani financijski izvještaji pripreme po načelu nastavka poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Grupa nastaviti poslovati.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u svakom trenutku s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj Grupe, kao i njihovu usklađenost s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Društva i Grupe, pa stoga i za poduzimanje razumnih mjera da bi se spriječile i otkrile prijevare i druge nepravilnosti.

Potpisao u ime Uprave:

Roland Žuvanić

Goran Jovičić

Optima Telekom d.o.o.
Bani 75a, Buzin
10010 Zagreb
Republika Hrvatska

28. rujna 2007. godine

Izveštaj neovisnog revizora

Vlasniku Optima Telekom d.o.o.

Obavili smo reviziju priloženih financijskih izvještaja Optime Telekoma d.o.o. i podružnica (u nastavku: "Grupa") koji se sastoje od konsolidirane bilance na dan 31. prosinca 2006. 2005. i 2004. godine te konsolidiranih računa dobiti i gubitka, konsolidiranih izvještaja o promjenama glavnice i konsolidiranih izvještaja o novčanom toku za godine zaključno s navedenim datumima te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i bilježaka uz konsolidirane financijske izvještaje.

Odgovornost Uprave za financijske izvještaje

Sastavljanje te objektivan prikaz financijskih izvještaja Grupe u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja potpadaju u djelokrug odgovornosti Uprave, a to obuhvaća: ustrojavanje, uspostavljanje i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivan prikaz financijskih izvještaja bez materijalno značajnih pogrešaka u prikazu, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika te davanje računovodstvenih procjena primjerenih danim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti neovisno mišljenje o financijskim izvještajima grupe na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi nalažu da postupamo u skladu s etičkim pravilima te da reviziju planiramo i obavimo kako bismo se u razumnoj mjeri uvjerali da financijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške u prikazu.

Revizija uključuje primjenu postupaka kojima se prikupljaju revizijski dokazi o iznosima i drugim podacima objavljenim u financijskim izvještajima. Odabir postupaka zavisi od prosudbe revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju rizika, revizor procjenjuje interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje te objektivno prezentiranje financijskih izvještaja Grupe kako bi odredio revizijske postupke primjerene danim okolnostima, a ne kako bi izrazio mišljenje o učinkovitosti internih kontrola u Grupi. Revizija također uključuje i ocjenjivanje primjerenosti računovodstvenih politika koje su primijenjene te značajnih procjena Uprave, kao i prikaza financijskih izvještaja Grupe u cjelini.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Grupe prikazuju objektivno, u svim materijalno značajnim odrednicama, finansijski položaj Grupe na dan 31. prosinca 2006., 31. prosinca 2005. i 31. prosinca 2004. godine, te rezultate njezinog poslovanja i njezine novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja

Deloitte d.o.o.

Branislav Vrtačnik, ovlašteni revizor

Zagreb, 28. rujna 2007. godine

Optima Telekom d.o.o.

Konsolidirani račun dobiti i gubitka

Za godinu zaključno s 31. prosincem 2006., 2005. i 2004.

	Bilješka	2006. u tisućama kuna	2005. u tisućama kuna	2004. u tisućama kuna
Prihodi od prodaje	3	177.356	9.962	-
Ostali poslovni prihodi	4	2.805	258	138
		180.161	10.220	138
Troškovi naknade za interkonekciju		(121.751)	(5.001)	-
Zakup telekomunikacijske opreme		(29.048)	(6.521)	-
Troškovi privlačenja kupaca		(24.710)	-	-
Ispravak vrijednosti goodwilla		(7.434)	-	-
Troškovi osoblja	5	(42.961)	(29.767)	(730)
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine	6	(25.189)	(8.209)	(24)
Vrijednosno usklađenje dugotrajne i kratkotrajne imovine		(9.564)	(1.074)	-
Rezerviranja za troškove jubilarnih nagrada i otpremnina		(27)	(39)	(73)
Ostali troškovi poslovanja	7	(45.585)	(44.265)	(2.450)
		(306.269)	(94.876)	(3.277)
Financijski prihodi	8	14.304	4.580	194
Financijski rashodi	9	(18.784)	(8.362)	(425)
Udio u dobiti pridruženog društva		8	-	-
		(4.472)	(3.782)	(231)
(GUBITAK) PRIJE OPOREZIVANJA		(130.580)	(88.438)	(3.370)
Porez na dobit	10	-	-	-
(GUBITAK) TEKUĆE GODINE		(130.580)	(88.438)	(3.370)
Od toga:				
Koji pripada vlasnicima matice		(130.582)	-	-
Manjinski udio		2	-	-

Popratne bilješke čine sastavni dio konsolidiranih financijskih izvještaja.

Optima Telekom d.o.o.
Konsolidirana bilanca
Na dan 31. prosinca 2006., 2005. i 2004.

IMOVINA	Bilješka	2006. u tisućama kuna	2005. u tisućama kuna	2004. u tisućama kuna
Dugotrajna imovina				
Nematerijalna imovina	11	54.941	55.340	8.020
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	176.931	78.945	22.192
Goodwill	13	-	-	-
Ulaganje u pridruženo društvo	14	449	-	-
Dani zajmovi i depoziti		690	106	1.737
Ostala dugotrajna imovina	15	6.007	7	-
Ukupna dugotrajna imovina		239.018	134.398	31.949
Kratkotrajna imovina				
Zalihe	16	3.422	-	-
Potraživanja od kupaca	17	49.470	5.840	325
Potraživanja od državnih i drugih institucija	18	19.175	8.814	5.460
Dani zajmovi i depoziti	19	4.397	130.944	21.835
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	20	5.254	540	1.175
Predujmovi za usluge i zalihe		2.313	39	-
Ostala potraživanja		90	129	10
Novac i novčani ekvivalenti	21	8.206	1.998	1.201
Ukupna kratkotrajna imovina		92.327	148.304	30.006
UKUPNA IMOVINA		331.345	282.702	61.955

Popratne bilješke čine sastavni dio konsolidiranih financijskih izvještaja.

Optima Telekom d.o.o.
Konsolidirana bilanca
Na dan 31. prosinca 2006., 2005. i 2004.

GLAVNICA I OBVEZE	Bilješka	2006. u tisućama kuna	2005. u tisućama kuna	2004. u tisućama kuna
Glavnica				
Upisani kapital	22	201	201	201
Akumulirani gubici		(222.625)	(92.045)	(3.607)
		<u>(222.424)</u>	<u>(91.844)</u>	<u>(3.406)</u>
Manjinski udio		110	-	-
Ukupna glavnica		<u>(222.314)</u>	<u>(91.844)</u>	<u>(3.406)</u>
Obveze po dugoročnim kreditima		327.359	-	-
Rezerviranja za jubilarne nagrade i otpremnine		124	81	73
Obveze po kratkoročnim zajmovima i kreditima	23	133.853	342.609	58.929
Obveze prema dobavljačima	24	80.849	28.284	5.982
Obračunati i ukalkulirani troškovi		2.436	-	-
Ostale kratkoročne obveze	25	9.038	3.572	377
Ukupne kratkoročne obveze		<u>226.300</u>	<u>374.546</u>	<u>65.361</u>
UKUPNO GLAVNICA I OBVEZE		<u>331.345</u>	<u>282.702</u>	<u>61.955</u>

Popratne bilješke čine sastavni dio konsolidiranih financijskih izvještaja.

Optima Telekom d.o.o.
 Konsolidirani izvještaj o promjenama vlasničke glavnice
 Za godinu zaključno s 31. prosincem 2006., 2005. i 2004.

(u tisućama kuna)	Upisani kapital	Zadržana dobit/(Akumulirani gubici)	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2003. (nerevidirano)	201	(237)	(36)
(Gubitak) tekuće godine	-	(3.370)	(3.370)
Stanje 31. prosinca 2004.	201	(3.607)	(3.406)
(Gubitak) tekuće godine	-	(88.438)	(88.438)
Stanje 31. prosinca 2005.	201	(92.045)	(91.844)
(Gubitak) tekuće godine	-	(130.580)	(130.580)
Stanje 31. prosinca 2006.	201	(222.625)	(222.424)

Popratne bilješke čine sastavni dio konsolidiranih financijskih izvještaja.

Optima Telekom d.o.o.
 Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima
 Za godinu zaključno s 31. prosincem 2006., 2005. i 2004.

	2006	2005	2004
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Neto gubitak za godinu	(130.580)	(88.438)	(3.370)
<i>Usklađenja za:</i>			
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine	25.189	8.209	24
Povećanje rezerviranja za jubilarne nagrade i otpremnine	43	38	73
Manjinski udio	110	-	-
Ostala ne novčana usklađenja	(1.919)	1.081	-
Umanjenje vrijednosti goodwilla	7.434	-	-
<i>Rezultat iz poslovnih aktivnosti prije usklađenja na obrtnom kapitalu</i>	<i>(99.723)</i>	<i>(79.110)</i>	<i>(3.273)</i>
Povećanje zaliha	3.224	-	-
(Povećanje) potraživanja od kupaca	(33.769)	(5.515)	(320)
(Povećanje) potraživanja od države i drugih institucija	(9.886)	(3.354)	(5.460)
(Povećanje) / smanjenje ostalih potraživanja	(234)	(158)	16
Smanjenje / (povećanje) danih depozita i zajmova	138.115	138.115	(23.572)
Smanjenje / (povećanje) plaćenih troškova budućeg razdoblja i nedospjele naplate prihoda	5.413	5.413	(1.175)
Povećanje obveza prema dobavljačima	38.429	22.302	5.937
(Smanjenje) obračunatih i ukalkuliranih troškova razdoblja	(5.939)	-	-
Povećanje ostalih obveza	4.165	2.947	617
<i>Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti</i>	<i>39.795</i>	<i>(169.731)</i>	<i>(27.230)</i>

Popratne bilješke čine sastavni dio konsolidiranih financijskih izvještaja.

Optima Telekom d.o.o.
Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima
Za godinu zaključno s 31. prosincem 2006., 2005. i 2004.

	2006	2005	2004
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Novčani tijek iz investicijskih aktivnosti			
Nabava materijalne i nematerijalne imovine	(112.401)	(112.370)	(31.117)
Kupnja podružnica	(5.940)	-	-
<i>Neto novčani tijek iz investicijskih aktivnosti</i>	(118.341)	(112.370)	(31.117)
Novčani tijek iz financijskih aktivnosti			
Smanjenje/ (povećanje) ostalih dugoročnih potraživanja	84.754	(232.728)	(2.158)
Povećanje kredita i zajmova	-	515.626	60.684
<i>Neto novčani tijek od financijskih aktivnosti</i>	84.754	282.898	58.526
Povećanje novčanih sredstava tijekom godine	6.208	797	1.179
Novac i novčani ekvivalenti na 1. siječnja	1.998	1.201	22
Novac i novčani ekvivalenti na 31. prosinca	8.206	1.998	1.201

Popratne bilješke čine sastavni dio konsolidiranih financijskih izvještaja.

1. OPĆI PODACI

Povijest i osnutak

Društvo Optima Telekom d.o.o. (OT) je osnovano 1994. godine pod nazivom Syskey d.o.o. a svoju glavnu djelatnost i svoj naziv promijenilo je u Optima Telekom d.o.o. dana 22. travnja 2004. godine.

Vijeće Hrvatske agencije za telekomunikacije dodijelilo je Društvu dozvolu za javnu govornu uslugu u nepokretnoj mreži dana 19. studenog 2004. godine, na razdoblje od 30 godina.

Vlasnička struktura Optima Telekoma d.o.o. prikazana je u nastavku:

	2006.		2005.		2004.	
	u tisućama kuna	%	u tisućama kuna	%	u tisućama kuna	%
Matija Martić	162	80,50	162	80,50	162	80,50
HYPO Consultants Telecom d.o.o.	-	-	39	19,50	39	19,50
Slavonska banka d.d.	39	19,50	-	-	-	-
	<u>201</u>	<u>100,00</u>	<u>201</u>	<u>100,00</u>	<u>201</u>	<u>100,00</u>

1. OPĆI PODACI (nastavak)

Glavne djelatnosti

Glavna djelatnost OT-a je pružanje telekomunikacijskih usluga privatnim i poslovnim korisnicima na hrvatskom tržištu. Društvo je započelo pružati svoje telekomunikacijske usluge u svibnju 2005. godine.

Optima Telekom d.o.o. se u početku fokusirala na poslovne korisnike, no ubrzo nakon početka poslovanja započela je ciljati na tržište privatnih korisnika nudeći kvalitetne voice pakete.

Svojim poslovnim korisnicima, Optima Telekom d.o.o. nudi usluge izravnog pristupa, internetske usluge, kao i usluge glasovne telekomunikacije putem vlastite mreže i/ili prenesenih ranije odabranih usluga. Pored toga, vodeće usluge koje Optima Telekom d.o.o. pruža poslovnim korisnicima su rješenje IP Centrex, među prvima ove vrste na hrvatskom tržištu i IP VPN usluge. Postojeći kapaciteti omogućuju Optima Telekomu d.o.o. i pružanje usluga kolokacije i hostinga. Svojim velikim poslovnim klijentima Društvo nudi i specifično prilagođena rješenja oslanjajući se na svoje izuzetne vještine u području informatičke tehnologije.

Optima Telekom d.o.o. je dana 6. srpnja 2006. godine postalo stopostotnim vlasnikom Optima Grupa Holdinga d.o.o. , koja je u trenutku preuzimanja bila u vlasnikom 57%- tnog udjela u Optimi Pazinka d.o.o.

Glavne djelatnosti Optima Grupa Holding d.o.o. je trgovina i pružanje raznovrsnih usluga koje se većinom odnose na sektor telekomunikacija.

Prije 2006. godine Društvo nije imalo udjela ni u kojem ovisnom društvu, a trenutna struktura Grupe je kako je opisano u prethodnom paragrafu.

1. OPĆI PODACI (nastavak)

Osoblje

U Grupi je na dan 31. prosinca 2006. godine bilo 244 zaposlenih (2005.g. 226 zaposlenih i 2004.g. 7 zaposlenih).

Uprava i Nadzorni odbor

Članovi Uprave društva u 2006. godini:

		<i>Od</i>	<i>Do</i>
Roland Žuvanić	predsjednik	1. prosinca 2004.	
Goran Jovičić	član	1. svibnja 2005.	
Robert Komen	član	12. rujna 2005.	
Damir Bokšić	član	1. kolovoza 2006.	

Članovi Nadzornog odbora Optima Telekom d.o.o.:

		<i>Od</i>	<i>Do</i>
Matija Martić	predsjednik	1. prosinca 2004.	
Damir Cincar	član	1. prosinca 2004.	
Duško Žurić	član	1. prosinca 2004.	13. ožujka 2006.
Nada Martić	član	1. ožujka 2006.	

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Slijedi pregled temeljnih računovodstvenih politika koje su dosljedno primjenjivane pri sastavljanju financijskih izvještaja za 2006., 2005. i 2004. godinu.

Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja

Grupa je usvojila sve nove i izmijenjene standarde i tumačenja koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) i Komitet za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC) koji su relevantni za njezino poslovanje i na snazi su za obračunska razdoblja koja su predmetom izvještavanja. Usvajanje spomenutih novih i izmijenjenih standarda i tumačenja nije imalo za posljedicu značajne promjene računovodstvenih politika Grupe niti je značajno utjecalo na iznose iskazane u tekućoj i prethodnim godinama.

Na dan odobrenja ovih financijskih izvještaja, sljedeći standardi i tumačenja su bili izdani, ali još nisu bili na snazi:

MOIFI / IFRIC 7 *Primjena pristupa prepravljanja po MRS-u 29, Financijsko izvještavanje u hiperinflacijskim gospodarstvima* (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju od ili nakon 1. ožujka 2006.)

MOIFI / IFRIC 8 *Djelokrug MSFI-ja 2* (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju od ili nakon 1. svibnja 2006.)

MOIFI / IFRIC 9 *Ponovna procjena ugrađenih derivata* (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju ili nakon 1. lipnja 2006.)

MOIFI / IFRIC 10 *Financijsko izvještavanje za razdoblja prije kraja poslovne godine i umanjenje vrijednosti* (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju od ili nakon 1. studenog 2006.)

Uprava predviđa da usvajanje ovih standarda i tumačenja u budućim razdobljima neće imati značajniji financijski učinak na financijske izvještaje.

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Osnova pripreme

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe uključuju financijske izvještaje društva Optime Telekom d.o.o. Zagreb i njezinih podružnica navedenih u bilješci 1 (zajedno Grupa). Konsolidirani financijski izvještaji pripremljeni su po prvi put. Konsolidirani financijski izvještaji Grupe predstavljaju zbroj imovine, obveza, kapitala i rezervi na dan 31. prosinca 2006. godine te rezultate poslovanja za godinu.

Financijski izvještaji sastavljeni su sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI). Financijski izvještaji Društva izrađeni su primjenom metode povijesnog troška osim za vrednovanje određenih financijskih instrumenata.

Grupa već duže vrijeme posluje s gubitkom, dok ukupne obveze Grupe na dan 31. prosinca 2006. godine premašuju ukupnu imovinu Grupe za 214.880 tisuća kuna. Bez obzira na navedeno Grupa je usvojilo načelo vremenske neograničenosti poslovanja imajući u vidu kontinuirani rast tržišta, poslovnih korisnika te razvoja vlastite infrastrukture.

Izvještajna valuta

Financijski izvještaji društva i grupe pripremljeni su u kunama. Važeći tečaj hrvatske valute na dan 31. prosinca 2006. godine bio je 7,345081 kuna za 1 EUR i 5,578401 kuna za 1 USD (31. prosinca 2005. godine: 7,375626 kune za 1 EUR i 6,233626 kuna za 1 USD; 31. prosinca 2004. godine: 7,671234 kune za 1 EUR i 5,636883 kuna za 1 USD).

Osnova konsolidacije

Konsolidirani financijski izvještaji za godinu zaključno s 31. prosincem 2006. obuhvaćaju financijske izvještaje društva i subjekata pod njegovom kontrolom (njegovih ovisnih društava). Društvo ima kontrolu nad onim subjektima u kojima ima moć upravljanja financijskim i poslovnim politikama na način da ostvaruje koristi iz aktivnosti tih subjekata.

Rezultati ovisnih društava koja su stečena ili otuđena tijekom godine uključuju se u konsolidirani račun dobiti i gubitka od datuma stjecanja, odnosno do stvarnog datuma otuđenja.

Financijski izvještaji ovisnih društava su po potrebi usklađeni kako bi računovodstvene politike tih društava bile u skladu s onima koje koriste drugi članovi Grupe.

Sve značajne transakcije, stanja te prihodi i rashodi iz odnosa među članovima Grupe su prilikom konsolidacije u cijelosti eliminirani.

Manjinski udjeli u neto imovini konsolidiranih ovisnih društava u ovim su financijskim izvještajima prikazani odvojeno od udjela grupe u njima. Manjinski udjeli obuhvaćaju iznos udjela na dan poslovnog spajanja i manjinski udio u promjenama glavnice od datuma poslovnog spajanja. Gubici povezani s manjinskim udjelom u glavnici ovisnog Društva raspoređuju se na udio Grupe u onoj mjeri u kojoj manjina ima obvezu i sposobna je provesti dodatna ulaganja kako bi pokrila gubitke.

Na dan 31. prosinca 2006. godine struktura Grupe bila je kako slijedi:

Društvo je dana 6. srpnja 2006. godine postalo stopostotnim (100%) vlasnikom Optima Grupa Holdinga d.o.o. U trenutku preuzimanja, Optima Grupa Holding d.o.o. bila je vlasnikom 57% - tnog udjela u Optimi Pazinka d.o.o.

Gore opisana transakcija bila je pod zajedničkom kontrolom i kao *"arm length"* transakcija.

Prije 6. srpnja 2006. godine društvo nije posjedovalo udjele ni u kojem ovisnom društvu.

Ulaganja u pridružena društva

Pridruženo društvo je poslovni subjekt u kojem Grupa ima značajan utjecaj, ali koje nije ni ovisno društvo niti udio u zajedničkom pothvatu. Značajan utjecaj je moć sudjelovanja u odlučivanju o financijskim i poslovnim politikama poslovnog subjekta koji je predmet ulaganja, ali ne i kontrola nad tim politikama.

Rezultati, imovina i obveze pridruženog društva iskazani su u financijskim izvješćima računovodstvenom metodom udjela, izuzev ulaganja koja su svrstana u portfelj imovine namijenjene prodaji, koja se obračunavaju u skladu s MSFI-jem 5 "Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i ukidanje poslovanja". Prema metodi udjela, ulaganja u pridružena društva se u konsolidiranoj bilanci iskazuju po trošku usklađenom za sve promjene u udjelu grupe u neto imovini pridruženog društva nakon stjecanja, umanjeno za eventualno umanjenje vrijednosti svakog pojedinačnog ulaganja. Gubitak pridruženog društva iznad udjela Grupe u pridruženom društvu (koji uključuje svaki dugoročni udio koji, u suštini, sačinjava dio ulaganja Grupe i neto ulaganja u pridruženo društvo) se ne priznaje, osim ako Grupa nema pravnu ili izvedenu obvezu ili je izvršila plaćanje u ime pridruženog društva.

Kod transakcija između subjekta koji je sastavni dio grupe i pridruženog društva u sklopu grupe, dobici i gubici se eliminiraju do visine udjela grupe u predmetnom pridruženom društvu.

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Nematerijalna imovina

Dugotrajna nematerijalna imovina uključuje pravo na pružanje telekomunikacijskih usluga, licence i koncesije za pružanje raznih vrsta telekomunikacijskih usluga i iskazuje se po trošku umanjenom za ispravak vrijednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Ekonomski vijek prava, koncesije i licenci za pružanje telekomunikacijskih usluga određuje se prema postojećim ugovorima i amortizira pravocrtno tijekom ugovorenog razdoblja od trenutka u kojem ga je odobrilo regulatorno tijelo do kraja inicijalnog razdoblja valjanosti prava, koncesije ili licence. Prilikom određivanja ekonomskog vijeka, ne uzimaju se u obzir nikakva razdoblja obnove.

Pravo na pružanje telekomunikacijskih usluga odobreno je na razdoblje od 30 godina, dok je razdoblje valjanosti licence i koncesije 4 godine.

Ostala nematerijalna imovina odnosi se na licencije za softver i iskazuje se po trošku umanjenom za ispravak vrijednosti i eventualne akumulirane gubitke od umanjenja. Ekonomski vijek softvera je 5 godina.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazane su povijesnom trošku ili u revaloriziranim iznosima, umanjeno za ispravak vrijednosti i eventualne gubitke od umanjenja vrijednosti, izuzev zemljišta, koje je iskazano po trošku.

Nekretnine, postrojenja i oprema u uporabi amortiziraju se pravocrtno primjenom sljedećih stopa:

Zgrade	20 godina
Vozila	5 godina
Postrojenja i oprema	5 godina
Uredska oprema	4 godine

Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metoda amortizacije preispituju se krajem svake godine, pri čemu se učinak eventualne promjene u procjenama obračunava prospektivno.

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Trošak nekretnina, postrojenja i opreme obuhvaća fakturiranu vrijednost, koja uključuje uvozne carine i bespovratne poreze i sve druge troškove nastale u svezi s dovodenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu uporabu i na sadašnju lokaciju.

Troškovi nastali nakon stavljanja dugotrajne materijalne imovine u uporabu, kao što su popravci, održavanje i remont, uobičajeno terete prihod razdoblja u kojem su nastali.

U situacijama u kojima je očito da su troškovi rezultirali povećanjem budućih ekonomskih koristi za koje se očekuje da će se ostvariti uporabom dugotrajne materijalne imovine iznad njenih izvorno procijenjenih mogućnosti, oni se kapitaliziraju kao dodatni trošak nekretnina, postrojenja i opreme.

Dobit ili gubitak prilikom prodaje ili rashodovanja predmeta iz skupine nekretnina, postrojenja i opreme utvrđuje se kao razlika između primitaka ostvarenih prodajom i knjigovodstvenog iznosa predmetnog sredstva i priznaje u računu dobiti i gubitka.

Umanjenje vrijednosti dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine

Stavke dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine provjeravaju se na umanjenje kad god događaji ili promjene okolnosti ukazuju na mogućnost da knjigovodstveni iznos sredstva neće biti moguće realizirati. Kad god knjigovodstveni iznos premašuje nadoknadiivi iznos imovine, gubitak uslijed umanjenja vrijednosti tereti račun dobiti i gubitka.

Na svaki datum bilance društvo i grupa provjeravaju knjigovodstvene iznose svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadiivi iznos pojedinog sredstva, društvo i grupa procjenjuju nadoknadiivi iznos jedinice koja generira novac a kojoj to sredstvo pripada.

Nematerijalna imovina s neodređenim vijekom uporabe i nematerijalna imovina koja još nije raspoloživa za uporabu testiraju se na umanjenje vrijednosti jednom godišnje te kad god postoje naznake o mogućem umanjenju vrijednosti sredstva.

Nadoknadiivi iznos je fer vrijednost ili vrijednost u uporabi, ovisno o tome koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Neto prodajna cijena je iznos koji je moguće dobiti prodajom nekog sredstva u transakciji među nepovezanim stranama umanjena za troškove prodaje, dok vrijednost u uporabi predstavlja sadašnju vrijednost utvrđenu primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo u odnosu na . pred pogodbom

Ako je nadoknadiivi iznos nekog sredstva (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni iznos toga sredstva (jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknativog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina, tj. ulaganje u nekretninu iskazano u revaloriziranom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknativog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generira novac) uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac u banci i blagajni. Novčani ekvivalenti obuhvaćaju depozite po viđenju i oročene depozite s dospeljećem do tri mjeseca.

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Financijski i poslovni najam

Najmovi se svrstavaju u financijske najmove kad god se gotovo svi rizici i nagrade povezani s vlasništvom nad sredstvom prenose na korisnika najma tijekom trajanja najma. Svi drugi najmovi svrstani su u poslovne najmove.

Imovina koja je u posjedu temeljem financijskog najma početno se priznaje kao imovina grupe po fer vrijednosti na početku najma ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma ako je niža. Povezana obveza prema najmodavcu iskazuje se u bilanci kao obveza za financijski najam.

Plaćanja temeljem najma se raspoređuju između financijskih troškova i umanjenja obveze za najam kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obveze. Financijski troškovi izravno terete prihode u razdoblju u kojem su nastali, osim troškova koji su izravno povezani s kvalificiranim sredstvom, koji se kapitaliziraju u skladu s općom politikom grupe o troškovima posudbe (v. nastavak). Nepredviđene najamnine priznaju se kao rashod u razdoblju u kojem su nastale.

Plaćanja temeljem poslovnog najma priznaju se kao rashod pravocrtno tijekom razdoblja najma, osim Plaćanja temeljem poslovnog najma priznaju se kao rashod pravocrtno tijekom trajanja najma, osim ako neka druga sustavna osnova bolje ne odražava vremenski obrazac trošenja ekonomskih koristi temeljem sredstva u najmu. Potencijalne najamnine temeljem poslovnog najma priznaju se kao rashod razdoblja u kojem su nastale.

Kod eventualnog primitka poticaja za zaključenje poslovnog najma, poticaji se priznaju kao obveza. U slučaju poticaja za najam koje su primljene radi zaključenja poslovnog najma, one se priznaju kao obveza. Ukupna korist poticaja priznaje se kao umanjenje troškova najma pravocrtno, osim ako neka druga sustavna osnova bolje ne odražava vremenski obrazac trošenja ekonomskih koristi temeljem sredstva u najmu.

Zalihe

Zalihe se sastoje uglavnom od rezervnih dijelova telekomunikacijske opreme, ostalih rezervnih dijelova, zaliha uredskog materijala i iskazuju se po trošku nabave ili u neto vrijednosti koja se može realizirati. Uprava provodi vrijednosno usklađenje zaliha na temelju pregleda starosne strukture svih zaliha i pojedinačnih značajnih iznosa uključenih u zalihe.

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja početno se priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za ispravak vrijednosti zbog umanjenja. Ispravak vrijednosti zbog umanjenja potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja se provodi ako postoji objektivan dokaz da grupa neće biti u mogućnosti naplatiti sve dospjele iznose u izvorno utvrđenim rokovima.

Strane valute

Financijski izvještaji društva i grupe prezentirani su u valuti primarnog gospodarskog okružja u kojem subjekt posluje, odnosno njihovoj funkcijskoj valuti. Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti u stranoj valuti preračunavaju se primjenom tečajeva važećih na dan procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke iskazane u stranoj valuti u visini povijesnog troška se ne preračunavaju.

Tečajne razlike nastale podmirenjem novčanih stavki i njihovim ponovnim preračunavanjem iskazuju se u računu dobiti i gubitka razdoblja. Tečajne razlike nastale preračunavanjem nemonetarne imovine iskazane po fer vrijednosti iskazuju se u računu dobiti i gubitka razdoblja, osim tečajnih razlika koje su nastale ponovnim preračunavanjem nemonetarne imovine raspoložive za prodaju kod koje se gubici i dobici priznaju izravno u glavnici. Kod ove kategorije nenovčanih stavki se svaka dobit, odnosno svaki gubitak nastao preračunavanjem također priznaje izravno u glavnici.

Otpremnine i jubilarne nagrade

Društvo i grupa isplaćuju svojim zaposlenicima jubilarne nagrade i jednokratne otpremnine prilikom odlaska u mirovinu. Obveza i trošak ovih naknada se određuju koristeći metodu projekcije kreditne jedinice. Metoda projekcije kreditne jedinice uzima svako razdoblje zaposlenja kao ostvarivanje prava na dodatnu jedinicu naknade i mjeri svaku jedinicu zasebno kako bi se izračunala konačna obveza. Obveza temeljem mirovinskih primanja mjeri se po sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova primjenom diskontne stope koja je slična kamatnoj stopi na državne obveznice izdane u valuti i na rok koji odgovara valuti i procijenjenom trajanju obveze za primanja.

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Porez na dobit

Porezni rashod predstavlja zbirni iznos tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekući porezi

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazane u računu dobiti i gubitka jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza društva i grupe izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum bilance.

Odgođeni porezi

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će biti plativ odnosno povrativ na temelju razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u financijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti i obračunava se metodom bilančne obveze. Odgođene porezne obveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju. Odgođena porezna sredstva i obveze su izračunani koristeći porezne stope za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem se očekuje plaćanje obveze, odnosno realizacija sredstva a na temelju poreznih stopa i poreznih zakona koji su na snazi, odnosno u postupku donošenja na dan bilance. Određivanje odgođene porezne imovine i odgođenih poreznih obveza odražava porezne posljedice koje bi proizašle iz očekivanog načina povrata, odnosno namire knjigovodstvenog iznosa imovine i obveza društva i grupe na izvještajni datum.

Odgođena porezna imovina i obveze se prebijaju ako postoji zakonsko pravo na prijeboj tekuće porezne imovine s tekućim poreznim obvezama i ako se odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista porezna vlast te ako Grupa namjerava podmiriti svoju tekuću poreznu imovinu i obveze na neto osnovi.

Tekući i odgođeni porez razdoblja

Tekući i odgođeni porezi se priznaju kao rashod u računu dobiti i gubitka, osim ako se ne odnose na stavke koje se knjiže izravno u korist ili na teret glavnice, u kom slučaju se i porez također priznaje izravno u glavnici.

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Rezerviranja

Društvo i grupa priznaju rezerviranje kad imaju sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) koja je nastala kao rezultat prošlih događaja, te je vjerojatno (više da nego ne), da će odljev sredstava biti potreban da se podmiri ta obveza, a pouzdano se može procijeniti iznos obveze. Rezerviranja se preispituju na dan bilance, te se usklađuju s procjenom temeljenom na trenutno najboljim saznanjima. Kad je iznos smanjenja vrijednosti novca značajan, iznos rezerviranja je sadašnja vrijednost troškova za koje se očekuje da će nastati kako bi se podmirila obveza, utvrđenih korištenjem procijenjene bezrizične kamatne stope kao diskontne stope. Kad se koristi diskontiranje, svake se godine utjecaj diskontiranja knjiži kao financijski trošak, te je iskazana vrijednost rezerviranja povećana svake godine za proteklo vrijeme.

Rezerviranja za troškove restrukturiranja priznaju se kad društvo i grupa imaju razrađen formalan plan restrukturiranja o kojem su obaviještene strane na koje se plan odnosi.

Obveze po zajmovima i kreditima

Troškovi posudbe se u računu dobiti i gubitka razdoblja u kojem su nastali.

Kratkoročni zajmovi i krediti dobavljača se iskazuju u izvorno posuđenom iznosu umanjenom za otplate. Trošak kamata tereti račun dobitka i gubitka u razdoblju na koje se kamata odnosi.

Korištenje procjena pri sastavljanju financijskih izvještaja

Sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja kako ih je objavio Međunarodni odbor za računovodstvene standarde zahtijeva od uprave da daje procjene i pretpostavke koje utječu na iskazane iznose sredstava, obveza, prihoda i rashoda, te objavu potencijalnih obveza. Procjene korištene pri izradi ovih financijskih izvještaja odnose se na iznose vrijednosnih usklađenja imovine i utvrđivanja fer vrijednosti imovine i obveza. Mogući su događaji u budućnosti koji će uzrokovati promjene u pretpostavkama na temelju kojih su dane procjene, a time i promjene u samim procjenama. Učinak bilo koje promjene u procjeni bit će iskazan u financijskim izvještajima kad ga bude moguće odrediti.

Potencijalne obveze

Potencijalne obveze nisu priznate u financijskim izvještajima. One se objavljuju, osim ako je vjerojatnost odljeva popratnih ekonomskih koristi mala. Potencijalna imovina nije priznata u financijskim izvještajima, ali se objavljuje kad je priljev ekonomskih koristi izgledan.

Događaji nakon datuma bilance

Događaji nakon datuma bilance koji pružaju dodatne informacije o položaju Grupe na datum bilance (prepravke za knjiženje) se knjiže u financijskim izvještajima. Događaji nakon datuma bilance koji se ne knjiže, objavljuju se u bilješkama kad su iznosi značajni.

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Priznavanje prihoda

Prihodi se priznaju kad je vjerojatno da će nastati priljev ekonomskih koristi u Društvo i Grupu i kad je iznos prihoda moguće pouzdano izmjeriti. Prihodi od prodaje svih usluga se priznaju umanjeni za porez na dodanu vrijednost odobrene popuste kad su usluge pružene.

Prihodi od fiksne telefonije uključuju prihode od aktiviranja, mjesečne pretplate, od poziva pretplatnika na fiksnu telefoniju te od dodatnih usluga u sklopu fiksne telefonije.

Prihodi od usluga telekomunikacijskog prijenosa uključuju usluge interkonekcije domaćim i internacionalnim operaterima telekomunikacijskog prijenosa.

Prihodi od internetskih i podatkovnih usluga uključuju prihode od pretplate na Internet, ADSL prometa i pristupa fiksnim linijama.

Prihodi od naknada za priključenje priznaju se u iznosu troškova naknade za priključenje a svaki višak prihoda od naknada za priključenje iznad spomenutih troškova se razgraničava tijekom budućeg razdoblja ovisno o prosječnom vijeku uporabe pojedinačne pretplatničke linije.

Prihodi od kamata obračunava se na vremenskoj osnovi prema stvarnom prinosu ostvarenom po predmetnom sredstvu.

3. PRIHODI OD PRODAJE

	2006.	2005.	2004.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Prihodi od interkonekcijskih usluga	26.160	1.501	-
Prihodi od CPS usluga	116.347	-	-
Prihodi od usluga koje nisu CPS	12.729	6.981	-
Prihodi od internetskih usluga	12.279	387	-
Ostali prihodi od prodaje	9.841	1.093	-
	177.356	9.962	-

4. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2006.	2005.	2004.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Prihod od ukidanja dugoročnih rezerviranja	1.126	27	-
Prihod od najma - sustav naplate	822	168	-
Prihod od otpisa obveza	299	12	138
Prihod od upotrebe vlastitih dobara	263	-	-
Prihod od povrata preplata	153	-	-
Ostali prihodi	142	51	-
	2.805	258	138

5. TROŠKOVI OSOBLJA

	2006.	2005.	2004.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Neto plaće	21.518	14.354	235
Porezi i doprinosi	19.753	13.918	277
Naknada troškova zaposlenima	1.690	1.495	218
	42.961	29.767	730
Broj zaposlenih na dan 31. prosinca	244	226	7

Troškovi koji se nadoknađuju zaposlenima obuhvaćaju dnevnice, troškove noćenja i prijevoza po osnovi službenih putovanja, zatim troškove svakodnevnog prijevoza sa i na posao, naknadu troškova za korištenje osobnih vozila u poslovne svrhe i slično.

Ostala primanja zaposlenih obuhvaćaju iznose predviđene kolektivnim ugovorima, kao što su regres za godišnji odmor, jubilarne nagrade, božićnice, razne potpore i slično.

6. AMORTIZACIJA MATERIJALNE I NEMATERIJALNE IMOVINE

	2006.	2005.	2004.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Amortizacija dugotrajne nematerijalne imovine	10.697	3.867	22
Amortizacija dugotrajne materijalne imovine	14.492	4.342	2
	25.189	8.209	24

7. OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA

	2006. u tisućama kuna	2005. u tisućama kuna	2004. u tisućama kuna
Trošak prodanih roba i usluga	3.125	46	-
Troškovi održavanja	6.330	4.154	1.129
Marketinške usluge	2.296	12.901	-
Troškovi najma	6.106	5.080	86
Naknade i provizije bankama i drugim financijskim institucijama	7.508	2.855	222
Troškovi usluga	3.014	2.626	-
Intelektualne i druge usluge	2.733	1.768	92
Troškovi telekomunikacija	2.117	1.115	-
Premije osiguranja	1.276	881	6
Sponzorstva	1.234	474	-
Režijski troškovi	2.895	1.230	-
Usluge prijevoza	309	934	154
Troškovi fakturiranja	5.210	76	-
Porezi i doprinosi neovisni o rezultatu	424	44	2
Isplate vlasnicima	-	-	412
Ostali troškovi	1.008	10.081	347
	45.585	44.265	2.450

8. FINANCIJSKI PRIHODI

	2006. u tisućama kuna	2005. u tisućama kuna	2004. u tisućama kuna
Prihodi od kamata	13.089	862	194
Pozitivne tečajne razlike	1.215	3.718	-
	<u>14.304</u>	<u>4.580</u>	<u>194</u>

9. FINANCIJSKI RASHODI

	2006. u tisućama kuna	2005. u tisućama kuna	2004. u tisućama kuna
Troškovi kamata	15.627	7.423	425
Negativne tečajne razlike	3.157	939	-
	<u>18.784</u>	<u>8.362</u>	<u>425</u>

10. POREZ NA DOBIT

Društvo je obveznik poreza na dobit koji se utvrđuje prema zakonima i propisima Republike Hrvatske. Porezna osnovica se utvrđuje kao razlika između prihoda i rashoda tekućeg razdoblja uvećana za porezno nepriznate rashode. Stopa poreza na dobit je 20%. Za 2004., 2005. i 2006. godinu društvo nije imalo poreznu obvezu zbog ostvarenih gubitaka u poslovanju.

Porezni gubici iz 2004., 2005. i 2006. godine prenošeni su kao porezno odbitna stavka kako slijedi:

Godina nastanka poreznog gubitka	Iznos	Godina isteka
	u tisućama kuna	za prijenos
2002.	43	2007.
2003.	47	2008.
2004.	1.499	2009.
2005.	72.525	2010.
2006.	124.433	2011.
	198.547	

Na kraju godine Društvo i Grupa nisu priznali odgođenu poreznu imovinu temeljem prenesenih poreznih gubitaka i razlika između knjigovodstvenih iznosa imovine i obveza u financijskim izvještajima i pripadajuće osnovice za utvrđivanje oporezive dobiti zbog neizvjesnosti u pogledu raspoloživosti buduće oporezive dobiti u odnosu na koju bi se neiskorišteni porezni gubici mogli iskoristiti.

Prema propisima Republike Hrvatske, porezne vlasti mogu u svakom trenutku obaviti inspekciju poslovnih knjiga i evidencija društva u roku od tri godine od godine u kojoj je iskazana porezna obveza, te nametnuti dodatne poreze i kazne. Uprava Društva nema saznanja o okolnostima koje bi mogle uzrokovati potencijalne materijalno značajne obveze u tom pogledu.

11. NEMATERIJALNA IMOVINA

(u tisućama kuna)	Koncesije i prava	Softver	Ulaganja na tuđoj imovini	Imovina u pripremi	Ukupna nematerijalna imovina
NABAVNA VRIJEDNOST					
Na dan 31. prosinca 2003.	-	-	-	-	-
Povećanja	8.042	-	-	-	8.042
Na dan 31. prosinca 2004.	8.042	-	-	-	8.042
Povećanja	146	93	-	50.948	51.187
Prijenos s imovine u pripremi	2.955	41.725	2.021	(46.701)	-
Na dan 31. prosinca 2005.	11.143	41.818	2.021	4.247	59.229
Povećanja	1.483	6.835	-	1.980	10.298
Prijenos s imovine u pripremi	-	1.103	1.476	(2.579)	-
Na dan 31. prosinca 2006.	12.626	49.756	3.497	3.648	69.527
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI					
Na dan 31. prosinca 2003.	-	-	-	-	-
Amortizacija tekuće godine	22	-	-	-	22
Na dan 31. prosinca 2004.	22	-	-	-	22
Amortizacija tekuće godine	341	3.376	150	-	3.867
Na dan 31. prosinca 2005.	363	3.376	150	-	3.889
Amortizacija tekuće godine	1.140	9.140	417	-	10.697
Na dan 31. prosinca 2006.	1.503	12.516	567	-	14.586
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST					
Na dan 31. prosinca 2004.	8.020	-	-	-	8.020
Na dan 31. prosinca 2005.	10.780	38.442	1.871	4.247	55.340
Na dan 31. prosinca 2006.	11.123	37.240	2.930	3.648	54.941

11. NEMATERIJALNA IMOVINA (NASTAVAK)

Nematerijalna imovina Društva i Grupe uključuje pravo na pružanje telekomunikacijskih usluga knjigovodstvene vrijednosti 7.642 tisuće kuna na dan 31. prosinca 2006. (2005.g.: 7.914 tisuće kuna. 2004.g.: 8.023 tisuće kuna). Hrvatska agencija za telekomunikacije dana 19. studenoga 2004. godine Društvu je odobrila pravo na pružanje telekomunikacijskih usluga.

Optima Telekom d.o.o.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2006., 2005. i 2004.

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA							
(u tisućama kuna)	Zemljište	Zgrade	Postrojenja i oprema	Vozila	Umjetnička dijela	Imovina u pripremi	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST							
Na dan 31. prosinca 2003.	-	-	223	-	-	-	223
Povećanja	-	-	1.382	-	-	20.812	22.194
Prodaja i rashod	-	-	(223)	-	-	-	(223)
Na dan 31. prosinca 2004.	-	-	1.382	-	-	20.812	22.194
Povećanja	-	3.625	7.477	116	-	49.898	61.116
Prijenos s imovine u pripremi	-	-	39.366	-	-	(39.366)	-
Prodaja i rashod	-	-	(24)	-	-	-	(24)
Na dan 31. prosinca 2005.	-	3.625	48.201	116	-	31.344	83.286
Povećanja	-	10	9.161	123	46	65.630	74.970
Prijenos s imovine u pripremi	-	-	20.106	-	-	(20.106)	-
Prijenos za zaliha	-	-	-	-	-	27.135	27.135
Unesena imovina	-	9.467	2.017	-	-	-	11.484
Prodaja i rashod	-	-	(2.118)	-	-	-	(2.118)
Na dan 31. prosinca 2006. (nekonolidirano)	-	13.102	77.367	239	46	104.003	194.757

Optima Telekom d.o.o.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2006., 2005. i 2004.

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak) (u tisućama kuna)	Zemljište	Zgrade	Postrojenja i oprema	Vozila	Umjetnička dijela	Imovina u pripremi	Ukupno
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI							
Na dan 31. prosinca 2003.	-	-	203	-	-	-	203
Amortizacija tekuće godine	-	-	2	-	-	-	2
Prodaja i rashod	-	-	(203)	-	-	-	(203)
Na dan 31. prosinca 2004.	-	-	2	-	-	-	2
Amortizacija tekuće godine	-	16	4.316	10	-	-	4.342
Prodaja i rashod	-	-	(3)	-	-	-	(3)
Na dan 31. prosinca 2005.	-	16	4.315	10	-	-	4.341
Amortizacija tekuće godine	-	290	14.175	27	-	-	14.492
Prodaja i rashod	-	-	(1.007)	-	-	-	(1.007)
Na dan 31. prosinca 2006. (nekonsolidirano)	-	306	17.483	37	-	-	17.826
NETO							
KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST							
Na dan 31. prosinca 2004.	-	-	1.380	-	-	20.812	22.192
Na dan 31. prosinca 2005.	-	3.609	43.886	106	-	31.344	78.945
Na dan 31. prosinca 2006.	-	12.796	59.884	202	46	104.003	176.931

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2006. neto knjigovodstvena vrijednost nekretnina postrojenja i oprema danih kao osiguranje kredita iznosi 34.119 tisuća HRK (2005.g.: 44.559 tisuća kuna, 2004.g. 45.169 tisuća kuna).

Na dan 31. prosinca 2006. od ukupnog iznosa imovine u pripremi, 27.315 tisuća HRK se odnosi na stavke klasificirane kao zalihe (2005.g.: 18.237 HRK, 2004.g.: 0 HRK).

13. GOODWILL

Društvo je 6. srpnja 2006. godine steklo 100%-tni udio u Optima Gropa Holding d.o.o. za iznos od 6 milijuna kuna. Vrijednost neto imovine Optima Grupa Holdinga d.o.o. na dan stjecanja iznosila je 1.434 tisuća HRK tako da je grupa priznala goodwill u iznosu 7.434 tisuća kuna. Grupa je tijekom financijske godine procijenila nadoknativi iznos goodwilla i utvrdila da je goodwill u potpunosti ispravljen.

Optima Grupa Holding d.o.o. je držala 57 %-tni udio u Optimi Pazinka. U trenutku stjecanja Optima Pazinke ostvaren je negativan goodwill u iznosu 2 tisuće kuna koji je priznat kao prihod u kojem je nastao negativan goodwill. Negativni goodwill jer priznat kao prihod u trenutku nastajanja.

14. ULAGANJE U PRIDRUŽENO DRUŠTVO

Na dan 31. prosinca 2005. i 2004. godine društvo nije imalo ulaganja u pridružena društva.

Članica grupe Optima Grupa Holding d.o.o. je s 31. prosincem 2006. godine imala 25%-tni udio u vlasništvu Optima Kopera d.o.o. iz Slovenije. Vrijednost početnog ulaganja u Optima Koper d.o.o. iznosila je 449 tisuće kuna na dan preuzimanja Optime Grupe Holding od strane Optime Telekoma d.o.o. Optima Grupe Holding vrednuje investiciju koristeći metodu udjela.

Udio u dobiti pridruženih društava koji je Grupa u 2006. godini priznala kao prihod iznosi 8 tisuća kuna.

15. OSTALA DUGOROČNA IMOVINA

	2006.	2005.	2004.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Dugoročni depoziti	7	7	-
Kreditni odobreni vlasniku društva	6.000	-	-
	<u>6.007</u>	<u>7</u>	<u>-</u>

Optima Grupa Holding d.o.o. dana 31. ožujka 2006. godine odobrila je kredit gospodinu Matiji Martiću, jedinom vlasniku Društva do 6. srpnja 2006. godine. Kamatna stopa na kredit je 6% i kredit dospijeva 31. ožujka 2021. godine. Kredit je osiguran sa šest vlastitih blanco mjenica i zadužnica.

16. ZALIHE

	2006.	2005.	2004.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Sirovine	277	-	-
Trgovačka roba	4	-	-
Roba na carini	3.141	-	-
	<u>3.422</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

17. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	2006.	2005.	2004.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Potraživanja od kupaca u zemlji	38.177	4.938	88
Potraživanja od kupaca u inozemstvu	11.087	725	237
Potraživanja za kamate	1.795	1.221	-
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	(1.589)	(1.044)	-
	49.470	5.840	325

18. POTRAŽIVANJA OD DRŽAVNIH I DRUGIH INSTITUCIJA

	2006.	2005.	2004.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Potraživanja za povrat poreza na dodanu vrijednost (PDV)	19.114	8.814	5.460
Ostala potraživanja od države i drugih institucija	61	-	-
	19.175	8.814	5.460

19. DANI ZAJMOVI I DEPOZITI

Kratkoročna financijska imovina sastoji se uglavnom od danih zajmova i depozita. Knjigovodstveni iznosi novčanih stavki ne razlikuju se značajno od njihovih tržišnih vrijednosti.

	2006.	2005.	2004.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Depoziti	3.091	117.740	-
Kredit	1.306	13.204	21.835
	<u>4.397</u>	<u>130.944</u>	<u>21.835</u>

Pregled depozita na 31. prosinca 2006. godine:

	2006.
	u tisućama kuna
Slavonska Banka d.d., Croatia	2.459
Slavonska Banka d.d., Croatia	632
	<u>3.091</u>

Pregled depozita na 31. prosinca 2005. godine:

	2005.
	u tisućama kuna
Slavonska Banka d.d., Croatia	115.131
Slavonska Banka d.d., Croatia	2.609
	<u>117.740</u>

19. DANI ZAJMOVI I DEPOZITI (nastavak)

Pregled kredita na 31. prosinca 2006 godine:

	2005. Iznos
	u tisućama kuna
Luka Rijeka	100
MK Blroprmena	30
Optima Servis d.o.o.	1.160
Privatne osobe	75
Ostali krediti	457
Vrijednosno usklađenje kredita	(516)
	<hr/>
	1.306

Pregled kredita na 31. prosinca 2006 godine:

	2005. Iznos
	u tisućama kuna
Optima Grupa Holding d.o.o.	13.021
Ostali krediti	183
	<hr/>
	13.204

20. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA

	2006.	2005.	2004.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Unaprijed plaćeni troškovi	4.357	-	-
Isplate vlasniku	-	-	1.175
Premije osiguranja	626	500	-
Troškovi izdavanja obveznica	219	-	-
Unaprijed plaćeni troškovi održavanja	52	40	-
	<u>5.254</u>	<u>540</u>	<u>1.175</u>

21. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Novac i novčani ekvivalenti sastoje se od novca u blagajni sredstava na žiro računima i drugim sredstvima u bankama.

	2006.	2005.	2004.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Stanje na bankovnim računima	7.795	1.921	1.200
Stanje na deviznom računu	402	74	-
Novac u blagajni	9	3	1
	<u>8.206</u>	<u>1.998</u>	<u>1.201</u>

22. UPISANI KAPITAL

Krajnji vlasnik Društva je gospodin Matija Martić. Društvo je registrirano na Trgovačkome sudu u Zagrebu kao društvo s ograničenom odgovornošću.

Na dan 31. prosinca 2006. godine upisani kapital Društva iznosi 201 tisuću kuna (2005. i 2004. 201 tisuća kuna).

23. OBVEZE PO PRIMLJENIM ZAJMOVIMA I KREDITIMA

	2006.	2005.	2004.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Obveze po primljenim zajmovima i kreditima	458.510	342.609	58.680
Kamata	2.702	-	249
Ukupne kratkoročne obveze po primljenim zajmovima i kreditima	461.212	342.609	58.929
Kratkoročni dio obveza po primljenim zajmovima i kreditima	(133.853)	(342.609)	(58.929)
Dugoročni dio obaveza po primljenim zajmovima i kreditima	(327.359)	-	-

23. OBVEZE PO PRIMLJENIM ZAJMOVIMA I KREDITIMA (nastavak)

Napominjemo da su svi dugoročni krediti i zajmovi u 2005. godini svrstani u kratkoročne zbog činjenice da je društvo prekršilo neku odredbu iz ugovora o zajmu, no kredit je ipak otplaćen tijekom 2006. godine, tako da nije utjecao na financijske izvještaje. U 2004. godini su svi dugoročni zajmovi i krediti bili otplaćeni prijevremeno sredstvima novih kredita.

Banka	Originalna valuta	Iznos kredita u valuti	Godišnja kamatna stopa	Dospijeće	2006	2005	2004
			(%)		u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Volksbanka d.d., Zagreb	HRK	10.000	7,25%	01.08.2007	10.000	8.820	-
Zagrebačka banka d.d., Zagreb	HRK	75.000	+ 2,75%	31.12.2007	75.000	-	-
Slavonska banka	EUR		6,25 %		-	-	58.608
Optima Grupa Holding	HRK		6,25 %		-	-	72
Hypo-Alpe-Adria	CHF	36.237	Libor + 3%		173.765	172.509	-
Hypo-Alpe-Adria	CHF	33.818	Libor + 1,25%	01.04.2008	154.590	160.470	-
Hypo Alpe Adria Leasing	EUR	235	6,25 %	01.02.2010	2.465	810	-
HUAWEI, China	EUR	1.600	6,00%	17.01.2008	10.442	-	-
Storm computers	HRK	5.723	6,30%	30.04.2009	5.697	-	-
Compjuteh	USD	1.015	5,00%	Rujan 2009	5.521	-	-
OTP Banka d.d.	HRK	400	7,45%	13.03.2008	400	-	-
OTP Banka d.d.	HRK	900	7,45%	15.02.2008	900	-	-
OTP Banka d.d.	HRK	200	7,45%	01.02.2008	200	-	-
OTP Banka d.d.	HRK	1.900	7,45%	25.01.2008	1.900	-	-
OTP Banka d.d.	HRK	550	7,45%	25.01.2008	550	-	-
OTP Banka d.d.	HRK	1.000	7,45%	13.12.2007	1.000	-	-
Slavonska Banka	HRK	25.043.042	8,90%	01.07.2011	11.404	-	-
Slavonska Banka	HRK	4.201.422	9,00%	30.06.2006	4.201	-	-
Erste banka d.d.	EUR	750	8,90%	29.01.2007	475	-	-
					458.510	342.609	58.680

23. OBVEZE PO PRIMLJENIM ZAJMOVIMA I KREDITIMA (nastavak)

Kao instrument osiguranja kredita dobivenog od Volksbank d.d., Zagreb u iznosu od 10 miliona kuna Društvo je izdalo jednu bjanko zadužnicu.

Kao instrument osiguranja kredita dobivenog od Zagrebačka banka d.d., Zagreb u iznosu od 75 miliona kuna Društvo je izdalo tri bjanko mjenice, jednu zadužnicu i hipoteku na postojeće nekretnine Društva u vrijednosti 51.622 tisuće kuna.

Kao instrument osiguranja kredita dobivenog od Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., Zagreb u iznosu od CHF 36.237 tisuća Društvo je dalo bankovnu garanciju dobivenu od Slavonske banke d.d., Osijek u iznosu CHF 13.878 tisuća, hipoteku na 67% temeljnog kapitala Društva Optima Telekom d.o.o., pet bjanko zadužnica Republike Austrije i Republike Hrvatske, 10 bjanko zadužnica (svaka vrijednosti od 1 milion kuna).

Kao instrument osiguranja kredita dobivenog od Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., Zagreb u iznosu od CHF 33.818 tisuća Društvo je dalo garanciju dobivenu od Slavonske banke d.d., Osijek u vrijednosti kredita.

Kao instrument osiguranja kredita dobivenog od HUAWEI Bank, Kina, u iznosu od EUR 1.600 tisuća Društvo je izdalo četiri zadužnice, od kojih je svaka na iznos od HRK 500 tisuća.

Kao instrument osiguranja kredita dobivenog od Storm computers, u iznosu od HRK 5.723 tisuća Društvo je izdalo četiri zadužnice od kojih je svaka na iznos od HRK 500 tisuća.

Kao instrument osiguranja kredita dobivenog od Compjuteh, u iznosu od USD 1.015 tisuća Društvo je izdalo šest zadužnica, svaka na iznos od 1 milion kuna.

24. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	2006. u tisućama kuna	2005. u tisućama kuna	2004. u tisućama kuna
Obveze prema dobavljačima u zemlji	73.657	28.155	5.982
Obveze prema dobavljačima u inozemstvu	7.021	108	-
Obračunate nedospjele fakture	171	21	-
	<u>80.849</u>	<u>28.284</u>	<u>5.982</u>

25. OSTALE KRATKOROČNE OBVEZE

	2006.	2005.	2004.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Kupnja dionica	3.940	-	-
Neto plaće	1.809	1.728	168
Porezi i doprinosi na plaće	1.889	1.701	200
Obveze za PDV	504	84	-
Ostale obveze prema državi	680	-	-
Ostale obveze	216	59	9
	9.038	3.572	377

Društvo je na 31. prosinca 2006. godine imalo nepodmirenu obvezu prema gospodinu Matiji Martiću, jedinom vlasniku Društva, u iznosu od HRK 3.940 tisuća za kupnju poslovnog udjela Optime Grupa Holding d.o.o..

26. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

Potraživanja i obveze te prihodi i rashodi temeljem transakcija s povezanim stranama su prikazani u idućoj tablici:

	2006 u tisućama kuna	2005 u tisućama kuna	2004 u tisućama kuna
<i>Potraživanja</i>			
Optima Grupa Holding d.o.o.	-	14,352	23,778
Optima Pazinka d.o.o.	-	-	-
Optima OSN Inženjering	-	3,842	-
Optima Koper d.o.o.	-	-	-
Hypo-Alpe- Adria Consultans d.o.o.	-	7	-
<i>Obveze</i>			
Optima Group Holding d.o.o.	-	3,158	5,129
Optima Pazinka d.o.o.	-	-	-
Optima OSN Inženjering	-	159	747
Optima Koper d.o.o.	-	-	-
Hypo-Alpe- Adria Consultans d.o.o.	-	30	-
<i>Prihodi</i>			
Optima Grupa Holding d.o.o.	-	683	194
Optima Pazinka d.o.o.	-	-	-
Optima OSN Inženjering	-	54	-
Optima Koper d.o.o.	-	-	-
Hypo-Alpe- Adria Consultans d.o.o.	-	26	-
<i>Troškovi</i>			
Optima Grupa Holding d.o.o.	-	4,843	-
Optima Pazinka d.o.o.	-	-	-
Optima OSN Inženjering	-	66	-
Optima Koper d.o.o.	-	-	-
Hypo-Alpe- Adria Consultans d.o.o.	-	354	-

26. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (nastavak)

Naknade isplaćene svim članovima Uprave i Nadzornog odbora iznosile su HRK 3.816 tisuće (2005: HRK 2.990 tisuće, 2004: HRK 144 tisuće).

Ključni članovi rukovodstva su potpisali Izjavu o nezavisnosti, kojom potvrđuju da ni jedan član njihovih užih obitelji nema nikakve udjele ni u kojem navedenom društvu.

Isplate vlasniku društva iznosile su HRK 1.464 tisuće (2005: HRK 1.491 tisuće).

27. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

Društvo je izdalo obveznice nominalne vrijednosti od HRK 250 miliona 5. veljače 2007. godine. Obveznice su izdane na Zagrebačkoj burzi pod oznakom OPTE-O-124A. Obveznice imaju kamatnu stopu od 9,125% i dospijevaju 1. veljače 2014. godine.

Tijekom veljače 2007. godine Grupa je prikupljenim novcima od izdavanja obveznica podmirila dva kredita u Hypo-Alpe-Adria Banci d.d., Zagreb koji su bili ne podmireni na 31. prosinac 2006. godine. Ukupna vrijednost pokrivenih obveza iznosila je HRK 328.355 tisuća (vidi bilješku 23).

Društvo je odobrilo kredit Matiji Martiću 27. veljače 2007. godine u ukupnom iznosu od HRK 3,2 miliona kuna. Kamatna stopa po kreditu iznosi 8,5%. Kredit dospijeva 27. veljače 2022. godine. Osiguranje kredita su blanco zadužnice. Namjena kredita je otkup poslovnih udjela u Društvu Optima Telekom d.o.o. od Hypo-Alpe-Adria Consultants d.o.o.

Društvo je promijenilo svoj pravni status iz društva s ograničenom odgovornošću u dioničko društvo tijekom rujna 2007. godine.

28. FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Tijekom razdoblja, Društvo i Grupa su većinu svojih financijskih instrumenata koristili za financiranje poslovanja. Financijski instrumenti uključuju zajmove, Mjenice, novac i likvidna sredstva te druge razne instrumente, kao što su potraživanja od kupaca i obveze prema dobavljačima, koji proizlaze izravno iz redovnog poslovanja.

Tržišni rizik

Društvo i Grupa posluju na hrvatskom tržištu. Uprava određuje cijene usluga prema tržišnim cijenama i u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama RH.

Valutni rizik

Valutni rizik je rizik da će se vrijednosti financijskih instrumenata promijeniti uslijed promjene tečaja. Društvo i Grupa su najviše izloženi valutnom riziku po osnovi obveza po dugoročnim zajmovima, denominiranim u inozemnim valutama, koji se preračunavaju u kune primjenom važećeg tečaja na datum bilance. Nastale tečajne razlike terete rashode poslovanja ili se knjiže u korist računa dobitka i gubitka, ali ne utječu na tijek novca.

Kamatni rizik

Rizik novčanog toka je rizik od moguće promjene kamatnog troška određenog instrumenta tijekom vremena. Grupa i društvo nemaju značajne dugoročne kredite po promjenjivim stopama koji bi ih izlagali riziku novčanih tokova.

Rizik likvidnosti

Uprava koristi kombinaciju kratkoročnih i dugoročnih kredita da bi osigurala trajnu likvidnost, uključujući značajne kreditne aranžmane. Po potrebi, kratkoročna fleksibilnost se postiže korištenjem kratkoročnih pozajmica.

Kreditni rizik

Financijska imovina koja društvo i grupu potencijalno izlaže kreditnom riziku sastoji se uglavnom od gotovine, danih kredita i potraživanja od kupaca. Potraživanja od kupaca usklađena su za iznos rezerviranja za sumnjiva i sporna potraživanja. Društvo i Grupa svoju gotovinu drže na računima respektabilnih poslovnih banaka (Zagrebačka banka, Slavenska banka, Erste & Steiermaerكية Bank i dr.). Društvo i grupa nemaju drugih značajnih koncentracija kreditnog rizika

29. ODOBRENJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijske izvještaje na stranici 1 do 46 usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 28. rujna 2007. godine.

Roland Žuvanić

Predsjednik Uprave

Goran Jovičić

Član Uprave i zamjenik predsjednika Uprave

10 PRILOG 2. - POPIS KRATICA I POJAŠNJENJE POJMOVA

10.1 Opći pojmovi

Kratika	Puni naziv	Značenje
BDP	Bruto domaći proizvod	Makroekonomski indikator koji pokazuje vrijednost finalnih dobara i usluga proizvedenih u zemlji tijekom dane godine, izraženo u novčanim jedinicama.
BI	Business Intelligence	Poslovna inteligencija.
BO	Back Office	Pozadinski ured.
CAGR	Compound Annual Growth Rate	Godišnja prosječna stopa rasta.
CIA	Central Intelligence Agency	Središnja izvještajna agencija.
CMO	Chief marketing officer	Član uprave za marketing.
COO	Chief operating officer	Član uprave za operacije.
CTO	Chief technical officer	Član uprave za tehniku.
EIU	Economist Intelligence Unit	Globalna istraživačka i savjetnička tvrtka.
ERP	Enterprise Resource Planning	Prilagođena aplikacija za vođenje poslovanja tvrtke.
GDP	Gross Domestic Product	Vidi BDP.
HAT	Hrvatska Agencija za Telekomunikacije	HAT, sa sjedištem u Zagrebu, neovisni je regulator za područje telekomunikacija.
HH	Household	Domaćinstvo.
ISIN	International Securities Identifying Number	Međunarodni jedinstveni identifikacijski broj (ISIN) je oznaka vrijednosnog papira, određena u skladu s međunarodnom ISO standardima, koja se koristi u međunarodnom trgovanju vrijednosnim papirima.
KA	Key Account	Velike tvrtke s obzirom na potrošnju telekomunikacijskih usluga.
KAM	Key account manager	Voditelj prodaje ključnim korisnicima.
NO	Nadzorni odbor	Organ trgovačkog društva koji nadzire vođenje poslova društva.
PDV	Porez na dodanu vrijednost	
PR	Public Relations	Odnosi s javnošću.
QoS	Quality of Service	Razina kvalitete usluge.
SME	Small to Medium sized Enterprises	Tvrtke male i srednje veličine s obzirom na potrošnju telekomunikacijskih usluga.

10.2 IT pojmovi

Kratica	Puni naziv	Značenje
ADSL	Asymmetric Digital Subscriber Line	Tehnologija koja omogućuje slanje podataka i pristup Internetu putem postojećih bakrenih parica. Tehnologija je asimetrična, tj. mogući protok podataka prema korisniku je znatno veći nego protok od krajnjeg korisnika prema mreži.
ADSL2+	Asymmetric Digital Subscriber Line 2+	Nova ADSL tehnologija koja omogućuje puno veće brzine prijenosa podataka (do 24 Mbit/s).
ATA	Analogni Terminalni Adapter	Uređaj za adaptaciju analognih uređaja u digitalnoj mreži.
BTS	Base Tranceiver Station	Bazna stanica, komponenta bežične mreže, koja služi za slanje i primanje podataka mobilnim stanicama.
BPO		
CPE	Customer Premise Equipment	Korisnička oprema koja služi za povezivanje s mrežom operatora.
CPS	Carrier pre-selection	Usluga predodabira operatora podrazumijeva usluge gdje krajnji korisnik i dalje zadržava pretplatu kod bivšega monopoliste na tržištu, dok same cijene razgovora može slobodno izabrati od drugoga operatora.
CRM	Customer Relationship Management	Centar za odnose s korisnicima uključuje metodologiju, tehnologiju i mogućnosti koje pomažu organizaciji oko odnosa prema korisnicima. Osnovna svrha CRMa je da organizaciji omogući bolju potporu njihovim klijentima kroz uspostavu pouzdanih procesa, procedura te informacijskih sustava.
CS	Carrier Selection	Usluga odabira operatora.
DSLAM	Digital Subscriber Line Access Multiplexer	Uređaj na strani operatora, instaliran u lokalnoj centrali, koji služi za uspostavu digitalne veze (digitalna pretplatnička linija) između operatora i korisnika.
DTK	Distributivna Telekomunikacijska Kanalizacija	DTK je izgrađena od montažnih elemenata: montažnih zdenaca raznih veličina, cijevi raznih profila, uvodnica, itd.
FTTH/ FTTO/ FTTB	Fiber-to-the-home, Fiber-to-the-office, Fiber-to-the-building	Sustav koji omogućuje prijenos usluga telefonije, širokopojasnog Interneta i televizije direktnim spajanjem korisnika i operatora optičkim vodom.
GB	Gigabyte	Oznaka za količinu podataka.
HSDPA/ HSUPA	High Speed Downlink Packet Access / High-Speed Uplink Packet Access	Tehnologija koja omogućuje brzinu učitavanja usporedivu s fiksnim pristupom širokopojasnom Internetu, no uz jednu značajnu razliku, tehnologija nudi mobilnost - pristup zahtjevnim aplikacijama bilo kada i bilo gdje.

Kratica	Puni naziv	Značenje
IP	Internet protocol	Internet protokol. Mrežni i transportni protokol koji je korišten za razmjenu podataka putem mreža i Interneta. Podaci se razmjenjuju putem IP paketa koji sadržavaju podatke i informacije o originaciji i destinaciji paketa.
IPTV	Internet Protocol Television	Usluga prijenosa televizijskog signala preko Internet protokola.
ISDN	Integrated Services Digital Network	Digitalna telefonska tehnologija, koja omogućuje pružanje nekoliko digitalnih telefonskih kanala kroz jednu liniju.
ISP	Internet service provider	Davatelj Internet usluga, odnosno tvrtka koja pruža Internet usluge.
IT	Information Technology	Informacijska tehnologija.
ITU	International Telecommunications Union	Internacionalna organizacija u sklopu Ujedinjenih Naroda u kojoj Vlade i privatni sektor koordiniraju globalne telekom mreže i usluge.
kbit/s ili kbps	Kilobit per second	Oznaka se brzina - kilobit po sekundi.
LL	Local Loop	Lokalna petlja, fizički dio telekomunikacijske mreže koji povezuje čvor operatora s krajnjim korisnikom.
LLU	Local Loop Unbundling	Proces raspetljavanja lokalne petlje. Vidi ULL.
MB	Megabyte	Oznaka za količinu podataka – Megabajt.
Mbit	Megabit	Oznaka za količinu podataka – Megabit.
Mbit/s ili Mbps	Megabit per second	Oznaka se brzina - Megabit po sekundi.
NOC	Network Operations Center	Centar za nadzor mreže.
OiV	Odašiljači i Veze	Odašiljači i Veze d.o.o.
Pay-TV	Pay Television	Sustav koji omogućuje prijenos televizijskog programa putem koaksijalnog kabela ili telefonske linije, a namijenjen za korisnike koji se pretplate.
PBX	Private Branch Exchange	Privatna telefonska centrala.
PoE	Point of Entry	Točka ulaza operatora u korisnički prostor.
POP	Point of Presence, čvorište	Udaljena točka Operatora za spajanje korisnika.
SAP	Systems Applications and Products	
SDH	Synchronous Digital Hierarchy	Međunarodni standard za prijenos digitalnih podataka optičkom mrežom.
SOHO	Small Office/Home Office	Mali uredi, obrti s obzirom na potrošnju telekomunikacijskih usluga.
TDM	Time Division Multiplex	Tehnologija prijenosa podataka sa vremenskom raspodjelom signala.
ULL	Unbundled Local Loop	Raspetljana lokalna petlja, lokalna petlja kojoj je omogućen pristup alternativnim operatorima.

Kratica	Puni naziv	Značenje
UM	Unified Messaging	IP orijentiran messaging sustav sa web baziranim korisničkim sučeljem za pristup i administraciju.
VAS	Usluge s dodatnom vrijednošću	Brojevi s posebnim tarifama (06xx).
VDSL	Very High Bit-rate Digital Subscriber Line	DSL tehnologija koja pruža velike brzine prijenosa podataka, do 52 Mbps u downloadu i 12 Mbps u uploadu.
VLAN	Virtual Local Area Network	Virtualna mreža kreirana unutar postojeće fizičke lokalne mreže.
VOD	Video On Demand	Video na zahtjev, servis koji omogućuje reprodukciju unaprijed pripremljenog materijala.
VoIP	Voice over Internet Protocol	Tehnologija prijenosa glasovnog prometa preko mreže koristeći Internet protokol.
VPN	Virtual Private Network	Virtualna privatna mreža.
WiMAX	Worldwide interoperability for Microwave Access	Širokopojasni bežični standard nove generacije za prijenos podatkovnih i glasovnih informacija.

11 POTPISNICI PROSPEKTA

Uprava

Prema našem uvjerenju i u skladu sa svim našim saznanjima i podacima kojima raspolazemo, izjavljujemo da svi podaci iz ovog prospekta čine cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka, financijskog položaja i poslovanja Optime, prava sadržana u vrijednosnim papirima na koje se odnose, te da činjenice koje bi mogle utjecati na potpunost i istinitost ovog prospekta nisu izostavljene.

Uprava

Roland Žuvanić

Goran Jovičić

Robert Komen

Damir Bokšić

_____
Predsjednik

_____
Član

_____
Član

_____
Član

Nadzorni odbor

Matija Martić

Damir Cincar

Nada Martić

_____
Predsjednik

_____
Zamjenik

_____
Član

12 POPIS SUDIONIKA

Izdavatelj

OT – Optima telekom d.d.

Bani 75/a
10000 Zagreb

Revizor Izdavatelja

Deloitte d.o.o.

Heinzelova 33
10000 Zagreb

Agent izdanja i uvrštenja

Zagrebačka banka d.d.

Paromlinska 2
10000 Zagreb

Su-Aranžer izdanja

**Interkapital vrijednosni papiri
d.o.o.**

Masarykova 1
10000 Zagreb

Pravni savjetnici

Agenti izdanja

Žurić i Partneri

10 000 Zagreb, Ivana Lučića 2a,
Eurotower, 15 kat

Izdavatelja

Vukić, Jelušić, Šulina, Stanković, Jurcan
& Jabuka

51 000 Rijeka, Nikole Tesle 9/V

Platni agent

Središnja depozitarna agencija d.d.

10000 Zagreb, Heinzelova 62a